

POLSKA GOSPODARCZA TYGODNIK

1 9 3 9

*Wskazanie
Blażonem
Polskiej
Polski 3
Polskiej
Polskiej*

SKARBOFERM

SPÓŁKA DZIERŻAWNA
POLSKICH KOPALŃ SKARBOWYCH
NA GÓRNYM ŚLĄSKU

SPÓŁKA AKCYJNA W KATOWICACH

ADRES: CHORZÓW I, PL. MARSZAŁKA PIŁSUDSKIEGO 12

ADRES TELEGRAFICZNY: SKARBOFERM-CHORZÓW

TELEFON 409-01

SPRZEDAŻ:

WĘGLA, KOKSU, BRYKIETÓW

I SIARCZANU AMONU

Z KOPALŃ:

„KRÓL” W CHORZOWIE, „BIELSZOWICE”

I „KNURÓW”

POLSKA GOSPODARCZA

TYGODNIK, WYDAWANY PRZY POPARCIU MINISTERSTWA PRZEMYSŁU I HANDLU
ORAZ MINISTERSTW: SKARBU, ROLNICTWA I REF. ROLN., KOMUNIKACJI, POCZT I TELEGR.

WYCHODZI W SOBOTY

TREŚĆ ZESZYTU

	Str.		Str.
„ZBĘDNE POŚREDNICTWO” — K. A. S.	705	KRAJOWE RYNKI TOWAROWE	729
CHAŁUPNICTWO JAKO ZAGADNIENIE SPOŁECZNE— WACŁAW IWASZKIEWICZ	708	RYNEK AKCYJNY	729
KRONIKA GOSPODARCZA:		CŁO ORAZ REGLAMENTACJA	730
SPRAWY GOSPODARCZE W IZBACH USTAWODAWCZYCH	713	Zniżki celne oraz zwolnienia od cła — A. Z.	
GÓRNICCTWO I PRZEMYSŁ:		KOMUNIKACJA I TRANSPORT	732
GÓRNICCTWO WĘGLOWE	714	ŻEGLUGA I SPRAWY MORSKIE	732
PRZEMYSŁ NAFTOWY	716	KRONIKA TYGODNIOWA:	
Działalność Funduszu Popierania Wiertnictwa — Inż. J. Olszewski		PRZEGLĄD USTAW I ROZPORZĄDZEŃ	733
HUTNICTWO	718	TERMINY OGÓLNYCH ZEBRAŃ W SPÓLKACH AKCYJNYCH	733
ROLNICTWO	721	SKARBOWOŚĆ I FINANSE:	
Akcja siewnikowa — Inż. St. Żółkowski		Subskrypcja Pożyczki Obrony Przeciwlotniczej	
HANDEL:		PODATKI I OPŁATY	734
Otwarcie XIX Międzynarodowych Targów Poznańskich		RYNEK DEWIZ I PAPIERÓW PROCENTOWYCH	734
HANDEL ZAGRANICZNY	725	PRZEGLĄD ZAGRANICZNY:	
Stosunki handlowe polsko-francuskie — St. Rękaew		KRONIKA ZAGRANICZNA:	
HANDEL WEWNĘTRZNY	726	Z RYNKÓW ZAGRANICZNYCH	736
TARGI I WYSTAWY	728		
XIX Targi Poznańskie — K. S.			

„ZBĘDNE POŚREDNICTWO”

O TYM, że pośrednictwo handlowe jest zbędne, słyszy się raczej w kolach tzw. szerokiej publiczności aniżeli w gronie fachowców i czynników, bezpośrednio zainteresowanych w wymianie dóbr. Z utyskiwaniami na aparat pośredniczący spotkać się można daleko częściej na łamach prasy niż w rozmowach z przedstawicielami producentów—tak przemysłowych, jak i rolnych. Wydaje się przeto, iż zagadnienie zbędności pośrednictwa posiada raczej charakter akademicki. Ze względu jednak na swą popularność wymaga ono kilku słów wyjaśnienia, posiadającego skądinąd głębszy sens praktyczny.

Czy pośrednictwo pomiędzy producentem i spóżywcą jest czy nie jest potrzebne? Odpowiedź na to zasadnicze pytanie zależy od warunków i okoliczności. „Jesteśmy zdania, że każde pośrednictwo, które istnieje, istnieje dlatego, że jest potrzebne (pomijamy naturalnie wypadki wykorzystywania specjalnej sytuacji). W naszych warunkach potrzebę tę motywują

względny struktury technicznej i finansowej aparatu dystrybucji. Im aparat dystrybucji jest słabszy technicznie i finansowo, tym silniej występuje potrzeba przedłużania się łańcucha pośrednictwa”.

Powyższa cytata z ciekawej pracy o rynku węglowym, wydanej staraniem Zby Przemysłowo-Handlowej w Katowicach,¹⁾ zdaje się dostatecznie wyjaśniać sedno zagadnienia. Nadmiar ogniw pośredniczących jest rzeczą względną. Pomijając wypadki patologiczne (w których zresztą nadmiar ten bywa skutkiem pewnych chorobowych stanów gospodarstwa narodowego), można dojść do wniosku, iż ilość ogniw handlu pośredniczącego jest pochodną zarówno jego struktury (jak to ujmuję powyższa cytata), jak i technicznej czy ekonomicznej struktury obrotu danym artykułem. Jest bowiem zupełnie zrozumiałe, że fabryka

¹⁾ Stanisław Gryziewicz: „Rynek węglowy w Polsce”, Katowice 1939 (str. 171).

może się za patrywać w wielkie ilości węgla bezpośrednio na kopalni, natomiast pomiędzy rylnem i konsumentem drobnych partii mąki musi istnieć pośrednictwo hurtownika i detalisty. O istnieniu danej ilości o niw pośrednictwa decyduje więc wielkość partii w obrocie, przez naczenie danego towaru, jego właściwości techniczne czy technologiczne, dyslokacja przemysłu, metoda zakupów, dokonywanych przez spóżywców itd.

Ale to jeszcze nie wszystko. Jedną z podstawowych przyczyn egzystencji pośrednictwa jest moment finansowy. Kupiec, zwłaszcza hurtowy, jest—o czym się najczęściej zapomina—czynnikiem, finansującym obrót, tj. producenta i spóżywcę. Stwierdzono już dzisiaj ponad wszelką wątpliwość, iż ilość ogniw pośredniczących jest nieomal wprost proporcjonalna do wielkości ryzyka, związanego z finansowaniem obrotu. Stąd np. na rynku węglowym występuje—w zasadzie niezdrowa—forma tzw. półhurtu, którego zadanie sprowadza się w gruncie rzeczy do sfinansowania dystrybucji na etapie hurtownik—detalista. Gdyby oba te ogniwa, albo chociażby jedno z nich, było dostatecznie silne finansowo, lub gdyby aparat bankowy w daleko większym niż obecnie stopniu kredytował kupców węglowych, „instytucja” półhurtu nie miałaby gruntu pod nogami. Podobnie by wyglądała sprawa pośrednictwa w obrocie zbożem, gdyby nie to, że kredyt rejestrowy dla większej własności rolnej nie przekracza 15% podaży zboża, kredyt zaś zaliczkowy dla mniejszej własności—nawet 5% podaży. Niezwykle silna postawa wielkich przedsiębiorstw hurtowych handlu żelazem wynika m. in. z faktu spełniania przez nie czynności bankierskich w stosunku do naszego hutnictwa, jak również w stosunku do rozproszonego i słabego półhurtu czy detalu.

Ogniwa pośredniczące istnieją z reguły po to, aby handel mógł lepiej i pewniej rozłożyć ciężar ryzyka, wynikającego z obrotu. Ryzyko to należy rozumieć możliwie szeroko, gdyż chodzi tutaj zarówno o ryzyko finansowe, jak i techniczne. „Współpracując z półhurtownikiem, hurtownik ma możliwość uniknięcia bezpośredniego kontaktu z mało mu znanymi odbiorcami odleglejszych terenów i pomnażania odbiorców tej samej partii towaru, czyli rozdrabniania zbytu. Półhurtownik podejmuje za nie o rozdział większej partii na mniejsze, a lepiej znając odbiorców i tereny bardziej oddzielone od bezpośredniego działania hurtownika, może z mniejszym ryzykiem pełnić funkcje finansowania obrotu”¹⁾. Analogiczne wnioski należy wysnuć w odniesieniu do innych towarów—nie tylko węgla, którego dotyczy powyższa cytata; o istnieniu odnośnych ogniw handlowych decyduje możliwość lub nawet konieczność uniknięcia bezpośredniego kontaktu, interesująca zarówno dostawcę, jak i odbiorcę, producenta i konsumenta.

Wspomniany wyżej czynnik ryzyka w małym tylko stopniu zależy od samego aparatu dystrybucyjnego. Momenty ogólno-strukturalne i koniunkturalne mają tutaj więcej do powiedzenia. O węglu pisze ponadto cytowana tu wielokrotnie praca P. Gryziewicza, co następuje: „Warunki pracy aparatu handlowego muszą dziś rozwijać się pod znakiem wielu ryzyk, mianowicie: obok niewiadomych kształtowania się zapotrzebowania, które może najbardziej jeszcze jest uchwytne, pod znakiem niewiadomych co do pozor-

nie reglamentowanych cen, warunków zapłaty i dostawy, podaży węgla przez górne ogniwa pośrednictwa oraz niewiadomych co do cen detalicznych, które na innym torze reglamentacji zostaną ustalone przez władze administracyjne”¹⁾. Sytuację zbliżoną posiadają inne artykuły, podległe takiej czy innej reglamentacji, zwłaszcza artykuły pierwszej potrzeby.

Istniejące ogniwa pośrednictwa handlowego są niejako krotnie ogniwami pozornymi. Zdarza się np., że rolę hurtu gra półhurt lub biuro sprzedaży koncernu; jeszcze częściej zdarzają się wypadki prowadzenia operacji handlu detalicznego przez placówki handlu hurtowego. Nie forma i nie rozmiar obrotów decyduje, lecz funkcja gospodarcza. Jeżeli właścicielem hurtowni jest producent lub detalista, ilość ogniw formalnie jest duża, ale dysponentów jest o jednego mniej.

Zachodzą jednak i odwrotne wypadki. Na rynku zjawiają się pośrednicy dodatkowi, komplikując strukturę handlu i zwiększając ilość ogniw pośredniczących, a niemal zawsze wprowadzając zamieszanie i chaos. Uprzywilejowani przez koncerny agenci-prowizjoniści stwarzają—pisze cytowana praca o rynku węglowym—„to wyjątkowe podłoże, na jakim pojawia się problem tzw. zbędnego pośrednictwa”²⁾. Handel domokrążny i wszelki handel nielegalny (nie płacący podatków), spekulujący zwykle na momentach socjalnych (bezrobocie, bieda na wsi), nie zmniejszają, lecz właśnie powiększają ilość ogniw pośrednictwa.

Rozpatrując zagadnienie „zbędnych” ogniw pośrednictwa, dochodzi się niejednokrotnie do wniosku, dość zresztą nieoczekiwanego dla opinii publicznej. Problem sprowadza się zatem nie do ilości przegród, dzielących producenta od spóżywcy, lecz do ilości placówek dystrybucyjnych w ogóle—przy uwzględnieniu przy tym ich roli i zakresu ich funkcji. Chodzi o pośrednictwo w sensie poziomym (ilość przedsiębiorstw analogicznych), nie zaś w sensie pionowym.

Nie ma nadmiernej ilości ogniw pośrednictwa—oto wniosek, jaki się daje wyprowadzić z badań nad strukturą aparatu wymiany w Polsce. Te ogniwa, jakie występują w szeregu podstawowych artykułów, są naturalną konsekwencją wymiany jako takiej, stosunków komunikacyjnych, komplikacji i specjalizacji potrzeb itd. Tam, gdzie specyficzne warunki nie stwarzają takiej czy owakiej renty (np. w imporcie), nadmiar ogniw pośrednictwa jest produktem niesprawdzonych informacji lub rezultatem nieporozumienia (ilość punktów handlowych utożsamiana jest błędnie z ilością ogniw). W takim np. zbożu mamy z reguły do czynienia z jednym tylko ogniwem, tj. mniejszym lub większym kupcem, pośredniczącym pomiędzy rolnikiem i młynem lub hurtownikiem. Co więcej, zaobserwowano, iż na tle współzawodnictwa młynów między sobą i to ogniwo pośrednie stopniowo zanika, doprowadzając do bezpośrednich kontaktów młyna z producentem rolnym. Identycznie dzieje się w handlu mąką, która z rąk młynarza trafia do rąk piekarza przeważnie bezpośrednio; odnosi się to zwłaszcza do mąki żytniej, albowiem różnorodność gatunków mąki pszennej wymaga fachowego pośrednictwa kupców, wykazujących większą, aniżeli ją mają piekarze, znajomość młynów i ich

¹⁾ Op. cit., str. 159.

¹⁾ Op. cit., str. 118.

²⁾ Op. cit., str. 156.

wytworów. Analogiczną sytuację spotkamy w obrocie nasionami i paszami treściwymi, gdzie znawcy konstatają, iż w razie pojawienia się nadmiernej marży kosztów pośrednictwa rolnicy przechodzą do bezpośrednich zakupów u producentów wymienionych artykułów.

Niedomagania aparatu dystrybucji polegają nie na rzekomym przeroście pośrednictwa, lecz na chaosie organizacyjnym, który sprowadza się do pomieszania funkcji handlowych przez poszczególne ogniwa handlu i do nadmiaru placówek handlowych, stojących na tym samym szczeblu pośrednictwa. Przedsiębiorstw handlu zbożem i przetworami przemiału jest w Polsce ok. 1 200, nie licząc ok. 1 100 przedsiębiorstw handlu mąką, kaszą, ryżem itp. oraz kilkuset przedsiębiorstw wymiany zboża na mąkę. Tak jest w hurcie, w detalu zaś mamy ok. 130 tys. przedsiębiorstw detalicznej sprzedaży mąki, co daje blisko 250 mieszkańców na 1 sklep, przy czym w miastach przeciętna ta spada poniżej 140. W takim stanie rzeczy mamy to czynienia z nadmiernym rozdrobnieniem sieci aparatu sprzedaży — rozdrobnieniem, które m.ż. zadowalać spożywców, ale nie pozwala na urentownienie samego handlu. Dla stosunków, panujących w handlu węglem opałowym, cytowana wyżej kilkakrotnie praca podaje m. in., że na 1 firmę III ÷ V kat. przypada 34 ÷ 1 tys. mieszkańców (w miastach 7 ÷ 1 tys.), wzgl. 917 ÷ 11 km²; w konsekwencji przeciętna sprzedaż węgla łącznie z miałem waha się w granicach 119 ÷ 3 921 t rocznie (w Warszawie 457 t), co dostatecznie jasno tłumaczy niedomagania finansowe przedsiębiorstw handlu węglem w Polsce.

Przerostom ilościowym towarzyszy wspomniane uprzednio zjawisko braku wyraźnej granicy pomiędzy hurtem, półhurtem i detalem. Zjawisko to, nb. usankcjonowane przez obowiązujące przepisy o państwowym podatku przemysłowym, polega chociażby na tym, że np. firmy węglowe mieszane (czynności hurtowe łącznie z czynnościami detalicznymi) stanowią z r. guły ponad 40% firm I i II kat., a więc przedsiębiorstw, uchodzących w zasadzie za hurtowe. Jak to stwierdza praca P. Gryziewicza—tolerowany jest najbardziej skomplikowany system dystrybucji węgla, a wyrazem tego systemu jest fakt, iż przez kupców przechodzi tylko 60% węgla, resztą zaś dzielą się i własne organizacje (koncerny i biu a sprzedaży), i agenci, i ekspozytury, i wreszcie konsumenci bezpośrednio¹⁾. Nie inaczej, dzieje się w handlu żelazem, gdzie każdy konsument może bezpośrednio zakupować w Syndykacie Hut Żelaznych, o ile zamawia ładunki wagonowe, gdzie spółdzielnie rolnicze korzystają ze specjalnych warunków handlu hurtowego—mimo, iż są detalistami²⁾, gdzie sprzedaż detaliczna ze składu hurtowego jest na porządku dziennym itd.

Rozmaitość ogniw, spełniających tę samą funkcję, i płatanina dróg, którymi towar biegnie od producenta do spożywcy, są cechą charakterystyczną struktury aparatu wymiany w Polsce. Spożywca i nawet wytwórca czerpie niekiedy duże korzyści z takiego chaosu, który nie przeszkadza jednak stosowaniu w innych wypadkach metod wyzysku. Jasną jest bowiem rzeczą, iż przy bardzo małej marży zarobko-

wej, jako konsekwencji nadmiaru ilości placówek analogicznych (przy tym często nie wykonywających w pełni właściwych funkcji), dokonywanie szeregu drobnych nieuczciwości rekompensuje brak rozsądnej rozpiętości cen i zarobku, wynikającego z zasady: duży obrót—mały zysk.

Ciasnota na rynku i nikłe—wbrew przypuszczeniom opinii publicznej—zarobki większości handlu skłaniają hurtowników do podejmowania czynności sprzedaży detalicznej, co jeszcze bardziej pogarsza sytuację detalistów. Zjawisko to jednocześnie utrudnia uchwycenie właściwych kosztów i zysku pośrednictwa, dzięki czemu rozpiętość cen w przestrzeni przybiera u nas rozmiary gdzie indziej nie spotykane, albowiem raz ten sam towar sprzedawany jest przez detalistę, drugi raz natomiast przez hurtownika, trzeci zaś—przez półhurtownika, z których każdy posiada inną podstawę i uzasadnienie kalkulacyjne.

Jak słabe są placówki handlowe w Polsce, może świadczyć fakt, iż wśród węglowych firm hurtowych w Warszawie aż 53% posiadało obroty roczne poniżej 10 tys. t, typowe zaś obroty roczne handlu detalicznego w całej Polsce wahają się od 50 t do 150 t¹⁾. Nie znajdując trwałych podstaw egzystencji i rozwoju, większość firm handlowych w Polsce nie podejmuje specjalizacji, lecz — przeciwnie — stara się handlować możliwie wszystkim, aby straty czy brak zysku na jednych artykułach odbić sobie zarobkiem na pozostałych. Stan ten w żadnym razie nie podnosi poziomu handlu i oddawanych przezeń usług. Nadmiernie rozdrobniony aparat handlowy nie jest w możności odpowiedzieć stawianym mu zadaniom, i dlatego nie jest dziwne, że ilość np. magazynów i urzędzeń, służących obrotowi, jest u nas tak bardzo nikła, stwarzając aktualnie niemałe trudności.

Z przedstawionego wyżej—i to w sposób pobieżny i fragmentaryczny—obrazu naszej rzeczywistości handlowej wynikałyby pewne wnioski natury strukturalnej. Należy zatem selekcionować kupiectwo hurtowe, a zwłaszcza detaliczne, jeżeli ma ono pracować pożytecznie, egzystować (nie wegetować) i rozwijać się. Konieczność usunięcia szkodliwego rozdrobnienia aparatu handlowego, które uniemożliwia mu podciągnięcie się na wyższy poziom organizacyjny, techniczny i gospodarczy, narzuca się sama przez się. Pośrednictwo jako takie nie jest bynajmniej złem, jest nim natomiast pośrednictwo złe, tzn. takie, które nie zapewnia istnienia jawnej, pracującej uczciwymi metodami wymiany.

O przydatności naszego aparatu handlowego na wypadek wojny zadecyduje jego struktura i jego sprawność. Nie można jej oczekiwać od słabych finansowo i technicznie placówek, rozproszonych w terenie, posiadających zapasy minimalne lub żadne, nie dysponujących magazynami itp. Dlatego należy działać w kierunku stworzenia warunków zejścia z rynku przedsiębiorstw gospodarczo nieodpowiednich i wzmocnienia placówek pozostałych z nałożeniem na nie takich obowiązków, jakim dzisiejszy aparat pośrednictwa sprostać nie jest w stanie.

K. A. S.

¹⁾ Op. cit., str. 141

²⁾ Związek Gospodarczy Spółdzielni Roln.-Handlowych korzysta ponadto z kredytu w Syndykacie.

¹⁾ Na 1 przedsiębiorstwo skupu zboża przypada przeciętnie rocznie 350 t; przeciętny roczny obrót 1 piekarni wynosi zł 19 tys.; na 1 przedsiębiorstwo detalicznego handlu żelazem przypada ok. zł 60 tys. rocznego obrotu. Należy jednak pamiętać, iż w różnych dzielnicach czy województwach przeciętne te układają się różnorodnie — raz świadcząc o nadmiarze, kiedy indziej zaś o niedobrze przedsiębiorstw handlowych danej grupy czy branży.

CHAŁUPNICTWO JAKO ZAGADNIENIE SPOŁECZNE

ZAGADNIENIE chałupnictwa było niejednokrotnie przedmiotem gorących sporów, w których zabierali głos zwolennicy i przeciwnicy tej formy produkcji. Dyskusje te ze szczególną siłą toczyły się w Niemczech i w Anglii—pierwszych krajach, w których wydano specjalne ustawy, regulujące warunki pracy i płacy chałupników. Dyskusje te opierały się w dużej mierze na poglądach teoretyków ekonomii: chałupnictwo było potępiane lub bronione jako forma, skazana na zagładę, lub też mająca przed sobą świetną przyszłość. Materiał opisowy grał mniejszą stosunkowo rolę, był on raczej źródłem dodatkowych argumentów za i przeciw.

Dyskusje na temat chałupnictwa w Polsce szerzej nie były dotąd prowadzone. W pracach wszelkiego rodzaju, dotyczących chałupnictwa, podnoszono wprawdzie ujemne i dodatnie strony tego zjawiska, nie próbowano jednak ujmować ich z punktu widzenia społecznego. A ujęcie chałupnictwa jako zagadnienia społecznego wydaje się obecnie na czasie wobec rozpatrywania zagadnienia prawnego uregulowania stosunków pracy chałupniczej.

Na wstępie niezbędne jest ustalenie, co wchodzi w zakres pojęcia chałupnictwa. Wypadnie tu abstrahować od definicji ustaw, obowiązujących w Polsce—choćby dlatego, że właściwie definicji tych jest obecnie 4.

Przed wszystkim stwierdzić należy, że pojęcie „pracy chałupniczej” jest szersze od pojęcia „chałupnika”. Najogólniej biorąc, pracą chałupniczą jest wykonywanie czynności przemysłowych na cudzy rachunek i na cudze zlecenie w miejscu, nie podlegającym nadzorowi osoby, wydającej zlecenie. Dla odróżnienia pracy chałupniczej od przemysłu zarobkowego dodać można—za Wolskim—zastrzeżenie, że miejsce, w którym jest wykonywana praca, nie jest przeznaczone wyłącznie do pracy. Chałupnikiem jest osoba, zawodowo wykonywająca pracę chałupniczą, tj. osoba, dla której praca chałupnicza jest głównym źródłem zarobku. Rozróżnienie to jest oczywiste. Urzędnika, który w wolnych chwilach maluje obrazy, nazwiemy raczej urzędnikiem, jeżeli chodzi o stosunek do prawa; podobnie ogrodnik, hodujący ryby w małej sadzawce, jest raczej ogrodnikiem niż rybakiem. Główne źródło zarobku decyduje o zawodzie danego pracownika. Praktycznie — rozróżnienie chałupnika od niechałupnika, wykonywającego pracę chałupniczą, nie ma znaczenia, jeżeli idzie o ochronę prawną—jak to się okaże z dalszych rozważań; ma ono jednak sens i znaczenie tam, gdzie na cele, związane z chałupnictwem, przeznaczone są przez państwo pieniądze.

Powyższe określenie pracy chałupniczej może nasuwać szereg wątpliwości, zwłaszcza na terenie wiejskim, gdzie jeden i ten sam wytwórca raz pracuje na własny rachunek, kiedy indziej—na cudzy, raz na cudze zlecenie, drugi raz—na własne potrzeby czy na własne ryzyko. Ponieważ praca chałupnicza może być stosowana w każdym rodzaju przemysłu, który daje się wykonywać prymitywnymi środkami lub bez większego nakładu kapitału, ponieważ—co trzeba podkreślić—chałupnictwo nie jest żadnym odrębnym rodzajem przemysłu, ale tylko specjalnym stosunkiem wykonawcy do zleciennodawcy, wyraźne oddzielenie

pracy chałupniczej od przemysłu ludowego i domowego jest w stosunkach wiejskich raczej wyjątkiem i na ogół nie daje się przeprowadzić. Chałupnictwo jest formą przejściową, od samodzielnej wytwórczości do niesamodzielnej, chałupnik stoi na pograniczu między przemysłowcem i robotnikiem. Jako forma graniczna chałupnictwo wykazuje dużą różnorodność odmian; prowadzi to wielu badaczy—zwłaszcza wobec tego, że do różnorodności odmian dołącza się wielość nazw—do niesłusznego rozdzielania chałupnictwa na części. Trudno wprawdzie mówić o jednolitości tak bardzo niejednorodnego zjawiska, ale z punktu widzenia polityki społecznej niewątpliwie lepiej jest wyłączyć zjawiska zupełnie wyraźne i traktować je w jednolity sposób, a osobno ujmować pozostałe zjawiska bez jasno określonych konturów, ale mające, zwłaszcza ze społecznego punktu widzenia, szereg cech wspólnych. Z tych założeń wychodząc, mówiąc o chałupnictwie jako o zagadnieniu społecznym, mówić się będzie zarazem i o tych wypadkach krańcowych, w których system nakładczy występuje obok innych systemów produkcji.

Jak to słusznie stwierdza Bortkiewicz—polityka społeczna jest to wyraz stanowiska państwa względem spraw społecznych, przejawiający się w ustawodawstwie i administracji. Inaczej mówiąc, wykonywając politykę społeczną, państwo wydaje odpowiednie normy i nadzoruje ich wykonanie przy pomocy administracji. Z punktu widzenia wykonywania polityki społecznej zagadnienie chałupnictwa jest problemem techniczno-administracyjnym. Rozwiązanie tego problemu nasuwa szereg poważnych trudności, wpływających z samej istoty omawianego zjawiska.

Zasadą polityki społecznej jest utrzymanie spokoju społecznego, równowagi pomiędzy różnymi czynnikami społecznymi. Wymaga to z jednej strony wyrównywania przeciwieństw, z drugiej zaś—zapewniania jednakowych warunków prawnych osobom chronionym—tak, żeby niektóre sprzeczności mogły być usuwane przez te osoby bez współdziałania władz. Obok wysokiego zróżniczkowania norm prawnych występuje jednolicenie pewnych zasad ogólnych. Przykładem tego jest ustawa o układach zbiorowych pracy, która stwarza jednakowe warunki ogólne, dając jednocześnie stronom możliwość ustalania swobodnego warunków tych układów w granicach, określonych przez ustawę. Praktycznie polityka społeczna zmierza do łagodzenia konfliktów społecznych. Do istoty tej działalności, pracy pojednawczej i rozjemczej, należy zmuszanie stron do rezygnacji ze spełnienia niektórych postulatów na rzecz osiągnięcia ugody możliwie najkorzystniejszej dla stron. Dobro ogólne jest tu sprawdzianem prawidłowości postępowania o tyle, że polityka społeczna, jako integralna część polityki gospodarczej, jest gospodarowaniem materiałem ludzkim, że przeto musi uwzględniać specyficzne cechy tego materiału, musi dążyć do gospodarowania nim oszczędnie. W tej dziedzinie państwo ingeruje niekiedy na rzecz warstwy gospodarczo zależnej jako całości.

Wszystkie te rozważania wstępne są niezbędne ze względu na to, że chałupnictwo jest w Polsce dziewiczym terenem działania dla polityki społecznej. Zagadnienie chałupnictwa istnieje i w innych krajach

i jest tam regulowane, ale—niezależnie od wielkiej wagi doświadczeń zagranicznych na tym polu dla polskiej polityki społecznej—trzeba sobie zdawać sprawę ze specyficznych naszych trudności, może nie tak wielkich teoretycznie, ile trudnych do pokonania w praktyce.

Chałupnicy dzielą się na dwie wielkie grupy: konkurujących z przemysłem i rzemiosłem i nie będących konkurentami przemysłu i rzemiosła. Pierwsza grupa znacznie przeważa liczebnie nad drugą i ma o wiele większe znaczenie gospodarcze i społeczne; do drugiej grupy należałoby zaliczyć głównie koszykarzy i sitarzy, może i koronkarzy ze względu na specjalny charakter koronek, wyrabianych ręcznie. Wśród chałupników pierwszej grupy należy odróżnić takich, którzy robią konkurencję robotnikom, od takich, którzy konkurują z rzemieślnikami, nie zapominając zresztą o tym, że są i tacy chałupnicy, którzy konkurują i z rzemiosłem i z przemysłem. Ci ostatni—to głównie szewcy, którzy taniością wyrobów dorównują niekiedy fabrykantom, albo też utrudniają prowadzenie samodzielnych warsztatów rzemieślnikom.

Konkurencja chałupników z robotnikami doprowadza do oddawania przez fabrykantów części roboty do wykonania po niższych cenach. Fabrykant, wiedząc o tym, że może dać pracę do wykonania chałupnikowi, grozi tym robotnikom i albo skutecznie przeciwdziała podniesieniu zarobku, albo doprowadza do obniżenia zarobku. Z drugiej strony, dając pracę chałupnikom, fabrykant może konkurować z innymi taniością towaru, gdyż do zysku z różnicy stawek płac dochodzi różnica z nieponiesionych ciężarów społecznych i mniejsze koszty własne: administracyjne, lokal, napęd. Zyski, płynące z ewent. ukrycia obrotów, grać tu mogą także pewną rolę. Fabrykant lub kupiec otrzymuje w ten sposób pewną premię za wymknięcie się spod przepisów ustaw. Nawet gdy nie daje roboty chałupnikom, uzyskuje korzyść—płynącą z utrudnienia akcji podwyżkowej robotników i z asekuracji na wypadek strajku czy innego przerwania produkcji, gdy na miejsce robotników mogą wejść chałupnicy. Zyski te są częściowo równoważone ryzykiem złego lub niepunktualnego wykonania roboty, co w niektórych branżach jest dostateczną przeszkodą. Społecznie ujemne następstwa w wypadku konkurowania chałupnictwa z przemysłem polegają na pozabawieniu pewnej części robotników (bo chałupnik, konkurujący z robotnikiem, może być traktowany jako robotnik, pracujący poza fabryką) ochrony prawa i oddaniu go przez to w ręce pracodawcy: chodzi tu w pierwszym rzędzie o niestałość płac i sposób wypłacania zarobków, w drugim—o stałość pracy. Dalszym ujemnym następstwem, dotyczącym chałupnika, jest nieprzestrzeganie norm bezpieczeństwa pracy, na tym terenie mających doniosłe znaczenie. Inne ujemne następstwa, wynikające z braku norm prawnych, dotyczących chałupnictwa, zostaną omówione osobno.

Zagadnienie konkurencji chałupnictwa z rzemiosłem jest przedmiotem troski rzemieślników. Podkreślić trzeba, że często chałupnik ma uprawnienia, wymagane do samodzielnego wykonywania rzemiosła, jest po prostu zubożałym rzemieślnikiem. Układ stosunków w tej dziedzinie jest różny—zależnie od branży i miejscowości, jest on wynikiem zmian koniunkturalnych i strukturalnych w danej branży. Z faktu, że każdy może być chałupnikiem, wypływa jeden wnio-

sek, mianowicie, że w konkurencji chałupnictwa z rzemiosłem decydującym momentem jest stosunek kupca do wytwórcy, a nie stosunek zamożnych do niezamożnych czy też mistrzów do partaczów. W tym wypadku o konkurencyjności chałupników z rzemieślnikami nie decydują lepsze czy gorsze kwalifikacje zawodowe, ale raczej momenty natury osobistej, sprowadzające się do możliwości wykonywania pracy na danych warunkach i możliwości prowadzenia walki o samodzielną gospodarczą. W wielu gałęziach produkcji spotykamy się z wykonywaniem pracy przez chałupników na rachunek i zlecenie bogatszych rzemieślników. Konkurencja chałupnictwa z rzemiosłem ma ujemne następstwa społeczne, ale leżą one w innej dziedzinie—w dziedzinie konkurencji chałupników wiejskich z miejskimi, do czego jeszcze wrócimy. Tu należy jeszcze zwrócić uwagę na jeden moment, zazwyczaj niedoceniany: oto chałupnicy podlegają obowiązkowi ubezpieczenia społecznego. Obowiązek ten, w praktyce w większości wypadków nie wypełniany, może być jednak hamulcem, powstrzymującym spekulantów od korzystania z pracy chałupniczej. Doliczenie składki ubezpieczeniowej do stawki płacy chałupnika bardzo tę stawkę podnosi. Sprawa ta została poruszona w tym miejscu dlatego, że przy konkurencji z przemysłem fabrycznym nie ma takiego znaczenia: tam zysk płynie raczej z nieprzestrzegania stawek umów zbiorowych i tam zagadnienie ubezpieczenia chałupników, praktycznie niemniej doniosłe, może być uregulowane w inny sposób, mianowicie przez współdziałanie właściwych związków zawodowych w pierwszym rzędzie.

Chałupnicy, konkurujący z rzemiosłem, dzielą się na pracujących samotnie lub przy pomocy członków swej rodziny i domowników, oraz na zatrudniających obce siły najemne. Ci drudzy, zwani niekiedy brygadzi- stami, podnakładcami, majstrami-pośrednikami itp., są w istocie stosunku gospodarczego do nakładców także chałupnikami. Różnica polega na zatrudnianiu obcych sił najemnych. Brak innego kryterium sprawia, że z punktu widzenia polityki społecznej należy traktować jednakowo jednych i drugich. Praktycznie jednak granica między tymi grupami chałupników jest zupełnie wyraźna: brygadziści uważają się za rzemieślników i należą do organizacji rzemieślniczych, gdy samotni uważają się za robotników i należą do związków zawodowych. Zazwyczaj brygadziści pochodzą z byłych rzemieślników samodzielnych, wśród uboższych, samotnych, przeważa element niewykwalifikowany albo mający mniejsze zdolności przy posiadaniu formalnych kwalifikacji.

Wspomniane na wstępie gałęzie chałupnictwa, które nie konkurują ani z rzemiosłem ani z przemysłem fabrycznym, nie przedstawiają na ogół—z wyjątkiem kilimiarstwa i koszykarstwa—większego znaczenia społecznego, przeto nie wymagają odrębnego traktowania. Obok podziału chałupnictwa, przeprowadzanego pod kątem widzenia sprzeczności interesów z grupami o unormowanych lub względnie unormowanych stosunkach społeczno-prawnych, doniosłe znaczenie ma jeszcze podział na chałupnictwo miejskie i wiejskie. Termin „chałupnictwo” jest tu użyty celowo: ogromna większość chałupników wiejskich uważa pracę chałupniczą za dodatkowe źródło dochodu, do którego ucieka się wtedy, gdy nie koliduje to z zasadniczą pracą zarobkową. Pomiędzy chałupnictwem wiejskim i miejskim istnieje głęboka sprzeczność intere-

sów—sprzeczność, która nie jest zresztą zjawiskiem, występującym wyłącznie, ani nawet głównie, na terenie chałupnictwa. Jak to stwierdza Sokołowski i szereg innych autorów, rzemiosło miejskie, wykonywane zawodowo, toczyło od wieków walkę z rzemiosłem wiejskim, wykonywanym przeważnie niezawodowo, a tylko jako zajęcie uboczne. Konkurencja między miastem i wsią posiada jednak specjalnie ostry przebieg właśnie na terenie chałupnictwa dlatego, bo dysponenci nie kierują się motywem społecznym, a tylko i wyłącznie gospodarczym. Fakt ten wyraża się w powierzeniu pracy najtańszemu pracownikom. Moment jakości towaru ma tu znaczenie czynnika, łagodzącego możliwe tarcia, bowiem z nielicznymi wyjątkami chałupnicy miejscy wykonywają robotę lepszej jakości niż wiejscy.

Zdarza się nieraz, że te same zjawiska są niepożądane z jednego, a pożądane z innego społecznego punktu widzenia. Rozwój pozarolniczej wytwórczości wiejskiej jest pożądany dla tej ludności, niepożądany zaś—w pewnych warunkach—dla ludności miejskiej. Chałupnik wiejski może pracować taniej niż miejski przede wszystkim dlatego, że obok tego zarobku posiada inne źródła dochodów. Obecnie jeszcze nie ma dokładnych obliczeń, które by pozwalały określić rolę dochodów z pracy pozarolniczej w przemyśle i rzemiosle w budżecie domowym ludności wiejskiej. Podkreślić należy tu tylko dwie ważne okoliczności: pierwsza—to s zonowość pracy, zależna bardziej od uznania pracownika niż od przedmiotowych warunków produkcji (popyt sezonowy, rodzaj surowca itp.), regułą mianowicie jest pracowanie w porze, gdy nie ma robót polnych; druga—to fakt, że praca ta dostarcza pieniędzy, czyli że jej rola w budżecie jest większa, niż to wynikałoby ze stosunku ogólnej sumy dochodów do dochodu z takiej pracy.

Dodatnią stroną pracy chałupniczej na wsi jest zmniejszanie bezrobocia wiejskiego i dostarczanie niezbędnego uzupełnienia dochodów tej części ludności, która nie może wyżywić się ze swego gospodarstwa rolnego. Praca chałupnicza jest na tym terenie jednym z wielu czynników, oddziałyujących w tym kierunku, przy czym w sposób opisany na wstępie jest przeważnie ściśle związana z przemysłem wiejskim (przez to pojęcie rozumiemy przemysł ludowy, domowy i rzemiosło wiejskie). I, gdyby uznać, że jedną z istotnych cech, odróżniających chałupnika od niechałupnika, jest całkowita niesamodzielność gospodarcza i pełna zależność od nakładcy, to okazałoby się, że na wsi jest niewiele chałupników. W odróżnieniu od chałupnika miejskiego chałupnika wiejskiego cechuje znacznie większa samodzielność i inny sposób myślenia, jest on nieraz naprawdę wolny i może pracować, kiedy mu się podoba, bo grozi mu tylko dalsze pogorszenie warunków bytu, ale nie utrata jedyne go źródła zarobku. Rola nakładcy na wsi jest odpowiednio inna niż nakładcy w mieście: nakładca wiejski jest organizatorem produkcji, nieraz twórcą i inicjatorem swojej gałęzi wytwórczości, gdy nakładca miejski jest przede wszystkim kupcem, który stara się o jak najtańszy towar. Charakterystyka ta nie wyklucza odwrotnego występowania tych cech, ale faktem jest, że zwłaszcza w małych ośrodkach jeden nakładca opanowuje nieraz całą wytwórczość, gdy w mieście nakładcy konkurują ze sobą, podobnie zresztą jak i chałupnicy. Chałupnictwo wiejskie posiada duże znaczenie gospodarcze dla ludności wiejskiej. Nale-

ży jednak zaznaczyć, że—w obecnym stanie rzeczy—praca chałupnicza pociąga za sobą szereg ujemnych zjawisk, które w wielu wypadkach czynią tę formę co najmniej niepożądaną.

Chałupnik wiejski na ogół nie umie walczyć o poprawę swego bytu tymi środkami, do jakich ucieka się chałupnik miejski. Nie zrzesza się w związki zawodowe, nie organizuje strajków, nie stara się o zawieranie umów zbiorowych, ale tylko zaprzestaje pracy, stara się o usamodzielnienie—przez stanie się legalnym rzemieślnikiem czy też przez utworzenie spółdzielni—lub wreszcie zmienia zawód. Place chałupników, wiejskich są na ogół znacznie niższe niż chałupników miejskich. Warunki pracy pod względem higieny są raczej gorsze niż w mieście. Częściej też zdarza się wypłacanie należności bonami do sklepów lub w naturze. Praca nieletnich jest rozpowszechniona ze znaczną szkodą dla ich zdrowia. W niektórych gałęziach pracy, jak np. kilimiarstwo czy obróbka alabastru, chałupnicy wskutek pracy w nieodpowiednich warunkach zapadają na gruźlicę lub pylicę i szybko tracą zdolność do pracy. Równoległe z rozwojem chałupnictwa wiejskiego postępuje degeneracja fizyczna ludności wiejskiej, wzrost liczby chorych na gruźlicę i inne choroby, związane z wykonywaniem pracy w nieodpowiednich warunkach oraz bez zachowania elementarnych nakazów higieny pracy oraz wysiłku.

Właściwe zagadnienie konkurencji miasta ze wsią polega na tym, że tańszy chałupnik wiejski odbiera pracę droższemu chałupnikowi miejskiemu. Postulatem polityki społecznej jest tu utrzymanie naruszanej równowagi; posiada ona w tym celu dostateczne środki, którymi może ten cel osiągać. Z punktu widzenia polityki społecznej bezwzględne popieranie tego chałupnictwa wiejskiego, które konkuruje z miejskim, nasuwa więc zastrzeżenia, co odnosi się także i do wypadków k nkurowania chałupnictwa wiejskiego z przemysłem. Istnieje szereg takich branż, w których wieś ma monopol. Są w Polsce ośrodki, których produkcja, pokrewna przemysłowej, nie czyni jej konkurencji ze względu na swój specjalny charakter. Może jeszcze powstawać dużo nowych gałęzi chałupnictwa na wsi, które by jednak nie odbierały bezwzględnie pracy chałupnikom miejskim czy robotnikom.

Wypada tu wrócić do rozważań wstępnych i stwierdzić, że w obecnej strukturze gospodarczej i społecznej Polski chałupnictwo zajmuje wyjątkowe stanowisko. Poza nie mającymi praktycznego znaczenia przepisami niemieckimi, które obowiązują na ziemiach zachodnich Rzeczypospolitej, i poza przepisami czeskimi—chałupnictwo jest białą kartą w prawie polskim. Kupcy, korzystający z pracy chałupników, mogą stosować względem nich metody, potępione przez ustawodawstwo społeczne, zwłaszcza w dziedzinie ochrony zarobków. Brak zasadniczych przepisów w prawie społecznym uniemożliwia objęcie chałupnictwa normami prawa podatkowego i przemysłowego, nie wiadomo nawet, kto właściwie ma reprezentować interesy chałupników wobec władz państwowych. Dla właściwego ujęcia tej sprawy należy zdać sobie sprawę ze składu społecznego chałupników. Z danych, zawartych w monografiach oraz ogłoszonych ankietach wynika, że oprócz chłopów małorolnych i bezrolnych pracą chałupniczą trudnią się liczne rzesze spauperyzowanych rzemieślników, bezrobotni, a w dużo mniejszej mierze osoby niezdolne do pracy w prze-

myśle lub w ogóle niepełnowartościowi pracownicy. Cechą chałupnictwa polskiego jest pełnowartościowość materiału udzielnego. Pracę chałupniczą wykonywają osoby, mogące znaleźć pracę ze względu na swoje warunki osobiste, ale nie mogące jej dostać bądź z powodu niepomysłnej sytuacji na rynku pracy, bądź z powodu braku fachowości. Badacze zagadnienia podkreślają, że na ogół chałupnicy traktują swoją pracę jako zło konieczne i dokładają starań, ażeby ich dzieci nie potrzebowały się nią trudnić. W wielu ośrodkach chałupnicy nie tracą nadziei na zdobycie samodzielności gospodarczej czy przejście do przemysłu; w innych starają się poprawić swój los w inny sposób. Ruch zawodowy na tym terenie rozwija się z trudem—nie tylko z powodu ubóstwa chałupników, ale i dlatego, że wielu nie ma zamiaru wstępowania do związków zawodowych. Zachodzi tu przy tym znów duża różnica pomiędzy miastem i wsią. Chałupnicy miejscy uważają się za robotników i chętniej zapisują się do związków zawodowych, lub też za rzemieślników, należąc lub starając się należeć do organizacji rzemieślników. We wsiach przeważnie nie zjawia się żadna z tych ewentualności, i chałupnicy nie zrzeszają się wcale, albo też usiłują tworzyć spółdzielnie, przeważnie o charakterze mieszanym: wytwórczo-handlowym. Wobec ogromnej różnorodności zjawisk powyższe uwagi stwierdzają tylko ogólne tendencje, z których wynika, że chałupnictwo jest wybitnie trudnym terenem dla wszelkiej pracy organizacyjnej, a tym samym i trudnym terenem dla działalności normatywnej państwa.

Rozpatrując zagadnienie konkurencji chałupnictwa wiejskiego z miejskim, starałem się podkreślić ujemne strony tego zjawiska, nie wypowiadając się jednak co do rozwiązania tego za adnienia. W obecnej sytuacji w każdym razie stwierdzić można, że konkurencja ta przynosi szkody, i dlatego wytworzony stan wymaga naprawy.

Jako całość chałupnictwo przedstawia następujące wadliwości ze społecznego punktu widzenia: chałupnik nie pracuje w warunkach higienicznych, przeciwnie, jego praca jest szkodliwa dla zdrowia; chałupnik nie pracuje określonego czasu dziennie, ale zależnie od sezonu dłużej lub krócej, przy czym w sezonie znacznie dłużej, niż to jest dozwolone w przemyśle (16÷18 godzin na dobę); płaca chałupnika ustalana jest z reguły—w drodze swobodnego porozumienia z nakładcą—poniżej norm, przyjętych na zorganizowanym rynku pracy; wynagrodzenie chałupnika nie jest chronione, może mu być wypłacane weksłami, bonami towarowymi, ze zwłoką lub na raty; chałupnicy nie mogą zawierać układów zbiorowych pracy, a w następstwie nie mogą w drodze legalnej osiągać trwałej poprawy swego bytu w ramach ochrony pracy; chałupnicy nie podlegają opiece ani nadzorowi inspekcji pracy, żaden urząd państwowy ani żadna władza nie jest wyrazicielem ich interesów; niedza, w jakiej żyją chałupnicy, zmniejsza ich przydatność do obrony narodowej i uniemożliwia im należyte wychowanie potomstwa; złe warunki materialne chałupników czynią z nich element podatny na niepożądane wpływy, czynnik niepokoju społecznego; jednocześnie uprawianie polityki premiowania wyzysku utrudnia realizację zasad polityki społecznej na innych terenach jej działania. Wylczenie to jest tylko suchym zestawieniem ujemnych cech, częściowo już wspomnianych poprzednio, spoza niego jednak prze-

bija rzeczywistość złe położenie ogółu chałupników, wymagających ochrony prawa i częściowo domagających się urzędzenia tej ochrony.

Wprowadzenie u nas ochrony prawnej pracy chałupniczej przyniesie, jako jeden ze skutków, osłabienie opisywanych na wstępie sprzeczności interesów. Zarazem jednak da ono pewne zrównanie szans różnych grup chałupników, zlikwiduje premie z tytułu tańszej pracy niektórych grup chałupników, wprowadzi wszędzie niezbędne nowe instytucje. Ci spośród chałupników, którzy—z wiarą we własne siły—żądadają od Państwa pomocy kredytowej na rozpoczęcie samodzielnej produkcji, zastrzegają się jednocześnie przeciwko nakładaniu obciążeń podatkowych czy ubezpieczeniowych, twierdząc, że skoro Państwo popiera swymi pieniędzmi (a więc w najbardziej konkretny sposób) jakąś działalność, to nie powinno przez urzędnika urzędu skarbowego czy ubezpieczalni odbierać tych samych pieniędzy. Ich młodzież organizacje gospodarcze proszą Państwo, aby nie stosowało wobec nich rygorów obowiązującego prawa, a już w żadnym razie żeby nie uszczęśliwiało ich nowymi obciążeniami. Regulacji prawnej pragną natomiast ci spośród chałupników, którzy nie widzą możliwości usamodzielnienia się gospodarczego, a chcą tylko pracować na warunkach nie gorszych niż robotnicy w pokrewnych gałęziach wytwórczości, twierdząc znowu (całkiem słusznie), że nie powinni pokutować za to, że pracują w domu. Jakkolwiek więc prawo o pracy chałupniczej, którego wydanie jest pilną koniecznością, usunie lub złagodzi tarcia i sprzeczności, to przecież oczywiste jest, że wydanie jego nastąpi przy akompaniamencie różnych gorzkich żalów i narzekań, poczem dopiero nadejdzie okres dobrego rozwoju.

Praca chałupnicza przedstawia szereg trudności dla ustawodawcy. Pierwszą z nich jest zagadnienie zakresu działania ustawy. Nie kusząc się na tym miejscu o stawianie tez w tej mierze, pragnąłbym zwrócić uwagę na realne możliwości usunięcia najgorszych bolączek przez prawo. Ustawa nie będzie panaceum, nie usunie wszystkiego zła, a już na pewno nie od razu będzie miała ściśle sprecyzowany zakres działania. Praktyka innych państw dowiodła, że dopiero długoletnie stosowanie przepisów prawnych w tej dziedzinie dawało pojęcie—w każdym niemal kraju inne—o możliwości objęcia danej dziedziny, danej części zagadnienia przez prawo. Z tymi zastrzeżeniami można stwierdzić, że ustawa o pracy chałupniczej nie będzie, przynajmniej na początku, mogła objąć zagadnienia bezpieczeństwa i higieny pracy, czasu pracy i urlopów, ochrony pracy kobiet, młodocianych i dzieci, stałości pracy. Prawo to będzie zapewne starało się uregulować formę stosunku chałupniczego, ochronę płac w chałupnictwie i ustalanie zarobków oraz stawek płac. Inaczej mówiąc, prawo to będzie dotyczyło płac minimalnych. Tym samym jednak będzie mógł być usunięty wyzysk chałupnika przez nakładcę i—przy objęciu przepisami prawa wszystkich, wykonywających pracę chałupniczą, — będzie można zmniejszyć rozpiętość terytorialną zarobków w chałupnictwie.

Przy tak wąskim określeniu możliwego zakresu działania norm prawnych samo opracowanie ustawy o pracy chałupniczej nie nasuwałoby większych trudności, gdyby—pomijając inne względy, wykraczające poza temat—nie trudność zapewnienia realizacji tych norm. Nadzór nad wykonaniem przepisów prawa o pracy

chałupniczej wymagałby utworzenia osobnych urzędów lub co najmniej osobnych komórek organizacyjnych w istniejących urzędach. W tej chwili ani nie ma pieniędzy na takie urzędy, ani nie ma ludzi, dostatecznie przygotowanych do spełniania tych czynności. Oczywiście, zagadnienie nadzoru nad wykonywaniem przepisów prawa posiada tak doniosłe znaczenie tylko dlatego, że olbrzymia większość chałupników jest niezorganizowana, lub zorganizowana niedostatecznie. Z tego punktu widzenia każda organizacja zawodowa, grupująca chałupników, jest krokiem naprzód do realizacji postulatu wydania ustawy o pracy chałupniczej. Gdyby, jak tego pragną niektórzy, powołać do życia specjalną organizację, opiekującą się zawodami drobnoprzemysłowymi, powstałoby to samo zagadnienie: konieczności wykonywania ścisłego nadzoru i braku fachowców, spośród których można by powołać zespół pracowników, dający pewność należycie dobrej pracy.

*

W dotychczasowych rozważaniach starałem się przedstawić społeczną stronę zagadnienia chałupnictwa z punktu widzenia ochrony pracy; należałoby teraz pokrótce zastanowić się nad zagadnieniem pracy chałupniczej, jako jednego z czynników, wpływających na rynek pracy.

Nie posiadamy dokładnych wiadomości o naszym rynku pracy, a więc nie znamy liczby pełnowartościowych pracowników w poszczególnych zawodach, nie wiemy, ilu mamy bezrobotnych, ani jakie są ich umiejętności, zgrubsza tylko znamy przebieg zmian na rynku pracy. Nie wiemy też dokładnie, ilu ludzi jest zatrudnionych w rzemiośle. Obok więc nieznaności stanu zatrudnienia w chałupnictwie istnieje jeszcze szereg innych niejasności. Jednakże rozwój stosunków zmierza szybko w kierunku pogłębienia znajomości spraw rynku pracy i wzmocnienia ingerencji Państwa w przebieg procesów na rynku

pracy. Wymagają tego szczególnie doniosłe względy państwowe, ułatwiają w dużym stopniu wieloletnie doświadczenia urzędów pośrednictwa pracy. Zagadnienie chałupnictwa, jako źródła fachowców oraz jednego z poważnych czynników, wpływających na przebieg zmian na rynku pracy, nie może pozostać obojętne dla tej polityki. Najważniejszym posunięciem w tej mierze byłoby dokładne ustalenie pojęcia chałupnika dla celów polityki stanu zatrudnienia, a w następstwie uchwycenie wszystkich chałupników przez specjalne przepisy prawa. Wtedy nie będzie mogło już być mowy o jakichś „przemysłach chałupniczych” czy „przejściowych postaciach pracy”, chałupnicy zostaną zaliczeni i policzeni. Samo statystyczne ujęcie chałupnictwa będzie miało ogromne znaczenie dla całej polityki Państwa w stosunku do chałupnictwa, zwłaszcza dla ochrony pracy chałupniczej. Dokładne obliczenie liczby robotników, chałupników i rzemieślników pozwoli na wyciągnięcie właściwych wniosków co do znaczenia i roli poszczególnych grup ludności w życiu gospodarczym i społecznym Polski. Chałupnictwo jest tu elementem, którego nie można pominąć; wkroczenie na teren rynku pracy pociąga za sobą konieczność uchwycenia wszystkich elementów, wpływających na stan rzeczy na tym rynku. Realnie oznacza to wzmocnienie kontroli Państwa nad chałupnictwem. Również w zakresie regulowania rynku pracy chałupnictwo zostanie potraktowane tak samo lub podobnie jak przemysł, bo z punktu widzenia polityki społecznej chałupnictwo jest takim rodzajem pracy niezależnej, który wymaga ochrony analogicznej do ochrony, przysługującej pracy zależnej. To upodobnienie ochrony pozwoliłoby wyrównać sprzeczności, usunąć krzywdy, polepszyć samopoczucie. Jednocześnie stworzy to warunki, w których akcja pomocy innego rodzaju będzie mogła przynosić trwałe wyniki.

Wacław Iwaszkiewicz

KRONIKA GOSPODARCZA

UCHWAŁY RADY MINISTRÓW

W dn. 25 kwietnia b. r. odbyło się pod przewodnictwem Pana Premiera Gen. Sławoja Składkowskiego posiedzenie Rady Ministrów, na którym przyjęto m. in. projekt ustawy o ratyfikacji porozumienia z marca 1939 r., dotyczącego zmiany kilku stawek celnych w polsko-francuskim traktacie handlowym z maja 1937 r., oraz projekt ustawy o Wojskowej Szkole Głównej Inżynierii, który przewiduje przekształcenie istniejącej dotychczas Wyższej Szkoły Inżynierii na wojskową szkołę akademicką.

Następnie Rada Ministrów uchwaliła rozporządzenia o utworzeniu Izby Skarbowej w Tarnopolu, o zmianie granic powiatów: garwolińskiego i kozienickiego, oraz o zaopatrzeniu emerytalnym i odszkodowaniu za nieszczęśliwe wypadki pracowników przedsiębiorstwa P. K. P. na ziemiach, odzyskanych w 1938 r.

Ponadto Rada Ministrów zatwierdziła statut organizacyjny Głównego Urzędu Statystycznego.

*

W dn. 2 maja b. r. odbyło się pod przewodnictwem Pana Premiera Gen. Sławoja Składkowskiego posiedzenie Rady Ministrów, na którym przyjęto m. in. projekt ustawy o upoważnieniu Prezy-

denta Rzeczypospolitej do wydawania dekretów.

Projekt ten brzmi, jak następuje:

„Upoważnia się Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania do dnia otwarcia najbliższej sesji zwyczajnej Sejmu dekretów w zakresie spraw gospodarczych, finansowych i obrony Państwa, z wyjątkiem zmiany rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 13 października 1927 r. o stabilizacji złotego („Dz. Ust. R. P.” Nr 88, poz. 790)”.

Uzasadnienie tego projektu ustawy jest następujące:

„Obecna sytuacja stawia Państwo w obliczu zagadnień, których natychmiastowe, sprawne i sprężyste rozstrzygnięcie może się stać nakazem chwili. W rządzie tych zagadnień za najważniejsze ze stanowiska aktualnych potrzeb państwowych uznać należy sprawy, związane z podniesieniem i uodpornieniem gospodarstwa narodowego oraz z dalszym wzmocnieniem gotowości obronnej Państwa.

Należyte, odpowiednie do ostrości narastających problemów rozstrzygnięcie spraw powyższych wymagać może w miarę nasuwających się konieczności wkraczania na drogę ustawodawczą.

Licząc się z tym, oraz mając na uwadze konieczność przyśpieszenia i uproszczenia w tych sprawach procedury ustawodawczej, Rząd

wnosi powyższy projekt ustawy o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania dekretów, obejmujący upoważnienie do ustawodawczego regulowania spraw gospodarczych, finansowych i obrony Państwa.

Projektowane upoważnienie nie obejmuje zmiany systemu walutowego, ponieważ stałość waluty powinna być nadal nienaruszalną zasadą polityki Państwa".

SPRAWY GOSPODARCZE W IZBACH USTAWODAWCZYCH

WZNOWIENIE PRAC IZB USTAWODAWCZYCH

Dnia 26 kwietnia b. r. upłynął termin 30-dniowego odroczenia Izby Ustawodawczych, które z tym terminem podjęły prace. Ze spraw, niezalutwionych przez Sejm, pozostaje w komisjach 25 projektów ustaw, z tego 13 rządowych projektów ustaw, 12 zaś poselskich. Z rządowych projektów ustaw wymienić należy m. in. ratyfikację 2 umów z Z. S. R. R., projekt ustawy o tytule inżyniera, projekt ustawy o uregulowaniu stanu prawnego majątków kościoła prawosławnego, projekt ustawy o wystawach i targach gospodarczych oraz aukcjach oraz projekt ustawy o spółkach udziałowych o kapitale zmiennym. Po wznowieniu prac Sejmu zgłoszone zostały 3 nowe rządowe projekty ustaw: o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania dekretów oraz 2 projekty ustaw o dodatkowych kredytach na 1938/39 r. i na 1939/40 r.

RZĄDOWE PROJEKTY USTAW GOSPODARCZYCH

Rząd wniósł do Sejmu projekt ustawy o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania dekretów. Projekt ustawy upoważnia Prezydenta Rzplitej do wydawania do dnia otwarcia najbliższej sesji zwyczajnej Sejmu dekretów w zakresie spraw gospodarczych, finansowych i obrony Państwa, z wyjątkiem zmiany rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dn. 13/X 1927 r. o stabilizacji złotego. Aktualna sytuacja polityczna sprawia, że Państwo może stanąć w obliczu konieczności szybkiego rozstrzygnięcia w drodze ustawodawczej zagadnień, związanych z podniesieniem i uodpornieniem gospodarstwa narodowego oraz wzmocnieniem gotowości obronnej. Wyjęcie spod upoważnienia dekretowego zmiany systemu walutowego wskazuje na wagę utrzymania stałości polityki na tym odcinku.

Rząd wniósł do Sejmu projekt ustawy o dodatkowych kredytach na rok 1938/39. Wynoszą one łącznie kwotę zł 10 miln. i dotyczą wydatków przedsiębiorstwa „Polska Poczta, Telegraf i Telefon”. To powiększenie wydatków tłumaczy się ogólnym rozwojem stosunków gospodarczych, nawiązaniem normalnych stosunków pocztowo-telekomunikacyjnych między Polską i Litwą oraz przyłączeniem do Polski ziem odzyskanych Śląska Cieszyńskiego. Wydatki na place zwiększa się o zł 2 475 tys., co zostało wywołane uruchomieniem nowych placówek pocztowo-telekomunikacyjnych, rozszerzeniem służby listonosza wiejskiego oraz zwiększeniem obsady w istniejących placówkach. Uruchomienie 45 nowych agencji pocztowych pociągnęło zwiększenie wydatków o zł 1 165 tys. Związane z powiększeniem placówek i etatów świadczenia osobowe wynoszą kwotę zł 580 180. Zwiększone wydatki na konserwację urządzeń teletechnicznych wynoszą zł 4 439 tys., co tłumaczy się zużyciem kredytów w powyższej kwocie na rozbudowę urządzeń. Wreszcie, wydatki na emerytury zwiększa się o kwotę zł 1 340 tys., co tłumaczy się wejściem w życie z dniem 1/VII 1938 r. ustawy z dn. 12/III 1938 r., zezwalającej na zaliczanie do wymiaru emerytury pełnych lat służby w b. państwach zaborczych. Jeśli chodzi o pokrycie zwiększonych wydatków — w kwocie zł 10 miln. — to częściowo znajdują one źródło w zwiększonych wpływach przedsiębiorstwa pocztowego, mianowicie zł 6 miln.; częściowo zaś — zł 4 miln. — w zmniejszeniu o tę kwotę wpłaty przedsiębiorstwa pocztowego do Skarbu Państwa; wpłata ta zamiast zł 32 miln. wynosić będzie zł 28 miln. Powstały stąd ubytek wpły-

wów skarbowych w kwocie zł 4 miln. ma pokrycie w zwiększonym wpływie z państwowego podatku przemysłowego, co znajduje wyraz w wykonaniu budżetu za okres budżetowy 1938/39.

Rząd wniósł projekt ustawy o dodatkowych kredytach na 1939/40 r. W związku z emisją i biciem bilonu zwiększone zostają o kwotę zł 2 100 tys. wydatki w części 8 — Ministerstwo Skarbu w dziale 5 „Ogólny zarząd skarbowy” w §§ 11 i 14. Na pokrycie tej kwoty przewiduje się zwiększenie dochodów zwyczajnych Ministerstwa Skarbu, w dziale 6, rozdz. 1, § 4 „Podatek dochodowy”. Podatek dochodowy przewidziany jest w budżecie na 1939/40 r. w wysokości zł 325 miln.

PRACE KOMISYJ SEJMU

Komisja Budżetowa

W dn. 2 maja b. r. odbyło się posiedzenie Komisji Budżetowej, na którym Pos. Głowacki referował rządowy projekt ustawy o dodatkowych kredytach na rok 1938/39. Projekt ustawy zwiększa wydatki zwyczajne w części 6 — Ministerstwo Spraw Wojskowych, w dziale 1 „Wydatki stałe” w § 2 „Uposażenie” o zł 2 miln. Na pokrycie tego wydatku przewiduje się zwiększenie o tę kwotę dochodów zwyczajnych w dziale 6, rozdz. 1, § 4 „Podatek dochodowy”. Kwota tego podatku była preliminowana w wysokości zł 295 miln. W toku prac ustawodawczych została zwiększona w drodze uchwałenia kredytów dodatkowych o sumę zł 11 500 tys. Łącznie więc z projektowanym podwyższeniem wyniesie ogółem kwotę zł 308 500 tys. Projekt ustawy został przez Komisję przyjęty.

Komisja Spraw Zagranicznych

W dn. 2 maja b. r. odbyło się posiedzenie Komisji Spraw Zagranicznych, na którym Pos. Szczyt-Niemirówicz referował rządowy projekt ustawy o ratyfikacji porozumienia między Rzplita Polska i Z. S. R. R. w sprawie statutu prawnego przedstawicielstwa handlowego Z. S. R. R. w Polsce oraz rządowy projekt ustawy o ratyfikacji układu handlowego między Polską i Z. S. R. R. oraz protokołu dodatkowego do tegoż układu. Oba te projekty ustaw zostały przez Komisję przyjęte.

Komisja Przemysłowo-Handlowa

W dn. 2 maja b. r. odbyło się posiedzenie Komisji Przemysłowo-Handlowej, na którym Pos. Antonowicz referował rządowy projekt ustawy o wystawach i targach gospodarczych oraz aukcjach. Istniejące przepisy o wystawach i targach gospodarczych wymagają nowelizacji celem przystosowania do wymagań życia. Poza tym okazało się pożyteczne zgrupowanie w jednej ustawie przepisów o aukcjach. Dotychczas nie było specjalnych przepisów o aukcjach, toteż nie można było unormować i ujednostajnić wydawania pozwoleń na aukcje. Projekt ustawy wymienia, komu mogą być udzielane pozwolenia na wystawy i targi, a więc: 1) spółkom handlowym, 2) spółdzielniom, 3) instytucjom samorządu gospodarczego, 4) instytucjom samorządu terytorialnego, 5) zrzeszeniom przemysłowym i ich związkom, 6) cechom rzemieślniczym i ich związkom, 7) zrzeszeniom i organizacjom rolniczym i ich związkom, 8) instytucjom o celach społeczno-gospodarczych. Dla uzyskania zezwolenia niezbędne jest wykazanie się odpowiednimi funduszami, mianowicie, celem zapewnienia solidności organizacji. Na prowadzenie przedsiębiorstwa aukcyjnego pozwolenia udziela Minister Przemysłu i Handlu. Aukcje winny być prowadzone ściśle według wydanego przez przedsiębiorstw aukcyjne regulaminu, zatwierdzonego przez Ministra Przemysłu i Handlu. Pozwolenie na prowadzenie przedsiębiorstwa aukcyjnego może być udzielane: 1) spółkom handlowym, 2) spółdzielniom, 3) instytucjom samorządu gospodarczego i terytorialnego, 4) stowarzyszeniom i związkom producentów rolniczych, posiadających osobowość prawną, 5) zrzeszeniom przemysłowym. Po dyskusji projekt ustawy z kilkoma poprawkami został przez Komisję przyjęty.

GÓRNICCTWO I PRZEMYSŁ

KOMITETY BRANŻOWE PRZEMYSŁU DLA ZADAŃ, WYNIKAJĄCYCH Z USTAWY O ŚWIADCZENIACH RZECZOWYCH. — Nowa ustawa o powszechnym obowiązku świadczeń rzeczowych¹⁾ nakłada zarówno na Ministra Przemysłu i Handlu jak i na przedsiębiorstwa przemysłowe niezmiernie ważne zadania dostosowania produkcji przemysłowej do potrzeb obronności — zarówno w czasie pokoju, jak i na wypadek zawiąłań wojennych. W tym stanie rzeczy należało możliwie szybko dostosować organizację przemysłu do nowych i specyficznych zadań, wykorzystując możliwie racjonalnie pozytywne siły twórcze i fachowe, tkwiące w obecnych instytucjach, zrzeszających przemysł.

W wyniku ścisłej współpracy Ministerstwa Przemysłu i Handlu oraz centralnych, dobrowolnych i samorządowych, organizacji przemysłowych, utworzono w 7 przemysłach specjalne komitety branżowe, które posiadać będą własne aparaty wykonawcze i w ścisłym współdziałaniu z istniejącymi organizacjami pracować będą nad realizacją zadań, wyżej wymienionych. Komitety tego rodzaju powstały w przemysłach: węglowym, chemicznym, metalowo-przetwórczym, włókienniczym, celulozowo-papierniczym, elektrotechnicznym i garbarskim, a ponieważ przemysły: naftowy i hutniczy już są jednolicie zorganizowane w swych centralnych organizacjach branżowych, stwierdzić można, że w 9 wielkich przemysłach wytworzono pod względem orga-

nizacyjnym właściwe ramy do wypełnienia specyficznych zadań wyżej omówionych.

Poszczególne komitety składają się z 10÷20 przedstawicieli danej branży przemysłu, wybranych przez istniejące organizacje przemysłowe i zatwierdzonych przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu. Prezydium komitetów składają się z prezesa, wiceprezesa i generalnego sekretarza, również zatwierdzonych przez Ministra Przemysłu i Handlu. Powyższe formy organizacyjne dają gwarancję harmonijnej i na wzajemnym zaufaniu opartej współpracy czynnika rządowego i społeczno-gospodarczego.

Uruchomienie prac wszystkich komitetów odbyło się w sposób uroczysty na terenie Ministerstwa Przemysłu i Handlu w dn. 29/IV b. r. przy udziale wszystkich członków komitetów, w obecności przedstawicieli: Ministerstwa Spraw Wojskowych, Ministerstwa Skarbu, Ministerstwa Rolnictwa i Ref. Roln., Sekretariatu Komitetu Obrony R. P. oraz centralnych organizacji przemysłowych.

Na zebraniu inauguracyjnym przewodniczył w zastępstwie nieobecnego w kraju Pana Ministra Romana Pan Wiceminister Sokołowski. Przemówienia wygłosili: Pan Wiceminister Rose, P. Gen. Maciejowski i P. Gen. Malinowski, a ze strony życia gospodarczego — PP.: Klarner, Wierzbicki i Ciszewski.

GÓRNICCTWO WĘGLOWE

ULGI INWESTYCYJNE PRZY TWORZENIU ZAPASÓW WĘGLA.—W „Dzienniku Ustaw R. P.” Nr 37, poz. 247 zostało ogłoszone rozporządzenie Ministra Skarbu z dn. 19/IV 1939 r. o ulgach inwestycyjnych przy tworzeniu zapasów węgla. Na mocy powyższego rozporządzenia osobom fizycznym i prawnym, prowadzącym prawidłowe księgi handlowe, które zawarły odpowiednie umowy ze Skarbem Państwa—służy prawo potrącania z dochodu, podlegającego opodatkowaniu według działu I ustawy o państwowym podatku dochodowym, kosztów, poniesionych w związku z wykonaniem tych umów, mianowicie nabycia gruntów i przystosowania ich do przechowywania węgla, wzniesienia ogrodzeń oraz wykonania specjalnych urządzeń potrzebnych do magazynowania węgla. Prawo potrącania odnosi się do kosztów, poniesionych w okresie od dn. 1/IV 1939 r. do dn. 31/XII 1942 r.

Wydanie powyższego rozporządzenia pozostaje w związku z zainicjowaną przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu akcją tworzenia przez zakłady przemysłowe zapasów węgla, któreby chroniły przedsiębiorstwa przed zakłóceniem normalnego ruchu i uniezależniły je od trudności transportowych, wiążących się z masowym przewozem kolejowym.

WYWÓZ WĘGLA KAMIENNEGO W KWIETNIU 1939 R. przedstawiał się — według danych tymczasowych — jak następuje (w tys. ton):

Kraje	Kwiecień			1939		Zmiana w kwietniu w stos. do marca
	1936	1937	1938	Marzec	Kwiecień	
Rynki środkowo-europejskie . .	45	53	73	285	229	— 56
Niemcy (b. Austria) .	43	47	47	44	39	— 5
Węgry	—	3	—	1	1	—
b. Czecho-Słowacja .	2	3	3	176	101	— 75
Niemcy	—	—	23	64	65	+ 1
Słowacja	—	—	—	—	23	+ 23
Rynki skandynawskie	238	275	249	258	324	+ 66
Szwecja	193	183	195	193	233	+ 40
Norwegia	20	51	28	31	44	+ 13
Dania	8	19	13	24	34	+ 10
Islandia	—	—	—	8	—	— 8
Finlandia	17	22	13	2	13	+ 11

Rynki bałtyckie	3	7	16	7	2	— 5
Lotwa	3	6	16	6	2	— 4
Estonia	—	1	—	1	—	— 1
Rynki zachodnio-europejskie . .	138	214	224	177	270	+ 93
Francja	79	90	145	90	137	+ 47
Belgia	36	78	44	27	27	—
Holandia	13	20	30	51	82	+ 31
Szwajcaria	10	26	5	9	24	+ 15
Rynki południowo-europejskie	98	182	184	162	238	+ 76
Włochy	91	169	173	145	213	+ 68
Grecja	4	5	11	5	21	+ 16
Malta	3	6	—	3	—	— 3
Portugalia	—	—	—	—	—	— 1
Jugosławia	—	2	—	8	4	— 4
Rynki pozaeuropejskie	39	64	55	53	81	+ 28
Alger	—	19	16	3	5	+ 2
Egipt	4	11	11	5	14	+ 9
Afryka pozostała . .	3	11	3	3	5	+ 2
Argentyna	32	22	22	34	54	+ 20
Brazylia	—	—	—	—	—	—
Inne kraje	—	1	3	8	3	— 5
Węgiel okrętowy	46	106	123	125	126	+ 1
Razem za granicę:	607	901	924	1 067	1 270	+ 203
W. M. Gdańsk	15	19	23	21	16	— 5
Ogółem:	622	920	947	1 088	1 286	+ 198
Przeładunek w portach:						
w Gdyni	414	505	535	524	583	+ 59
w Gdańsku	143	254	315	264	405	+ 141
Razem:	557	759	850	788	988	+ 200

Eksport węgla kamiennego w kwietniu—w związku z pomyślnie rozwijającą się koniunkturą na światowym rynku węglowym—pomimo mniejszej (o 3) liczby dni roboczych w porównaniu z marcem wzrósł o 198 tys. t. (18·20%) i wyniósł 1 286 tys. t. Wzrost wywozu dotyczył rej. śląskiego i dąbrowskiego, natomiast z rej. karwińskiego eksport zmalał, przy czym z rej. śląskiego wywieziono 895 tys. t, czyli o 202

¹⁾ P. zesz. 15/1939, str. 615.

tys. t więcej, z rej. dąbrowskiego 131 tys. t, a zatem o 28 tys. t więcej i wreszcie z rej. karwińskiego 260 tys. t, czyli o 32 tys. t mniej w porównaniu z miesiącem poprzednim.

Co się tyczy poszczególnych grup rynków, to wywóz na rynki środkowo-europejskie spadł o 56 tys. t—w następstwie poważnego ograniczenia wysyłek z rej. karwińskiego na obszar b. Czecho-Słowacji.

Eksport na rynki skandynawskie wzrósł o 66 tys. t i stanowił 324 tys. t, przy czym wzrost wysyłek dotyczył wszystkich krajów tej grupy rynków, prócz Islandii, do której w miesiącu sprawozdawczym nie eksportowano.

Na rynki bałtyckie wywóz kształtował się znikomo, ograniczając się jedynie do wysyłki 2 tys. t na rynek łotewski.

Na rynki zachodnio-europejskie wywieziono 270 tys. t, czyli o 93 tys. t więcej, przy czym najsilniej zwiększyły się wysyłki do Francji, a to w pozycji węgla okrętowego.

Eksport na rynki południowo-europejskie wykazał znaczną poprawę—w następstwie poważnego zwiększenia wywozu do Włoch.

Na rynki pozaeuropejskie wyeksportowano 81 tys. t, czyli o 28 tys. t więcej, dzięki pomyślnie rozwijającemu się wywozowi do Argentyny.

Odbiór węgla okrętowego utrzymał się mniej więcej na niezmiennym poziomie, natomiast wysyłki do W. M. Gdańska kształtowały się znikomo.

Udział poszczególnych rynków zbytu w ogólnym eksporcie węgla w kwietniu w porównaniu z marcem obrazuje poniższe zestawienie (w % -ach)

	Marzec	Kwiecień
Rynki środkowo-europejskie . . .	26·20	17·81
„ skandynawskie	23·71	25·19
„ bałtyckie	0·64	0·15
„ zachodnio-europejskie . . .	16·27	21·00
„ południowo-europejskie . .	14·89	18·51
„ pozaeuropejskie	4·87	6·30
Węgiel okrętowy	11·49	9·80
W. M. Gdańsk	1·93	1·24

Przeciętna dzienna wysyłka węgla kamiennego za granicę wynosiła w kwietniu przy 24 dniach roboczych 53·5 tys. t, czyli wzrosła o 13·5 tys. t w porównaniu z marcem, przy czym wysyłka ta wyrosła z rej. śląskiego 37·5 tys. t, z rej. karwińskiego 11 tys. t i z rej. dąbrowskiego 5 tys. t.

Przeładunek węgla w portach Gdynia/Gdańsk w kwietniu w porównaniu z marcem wzrósł o 200 tys. t i wynosił 988 tys. t, przy czym przeładunek w Gdyni zwiększył się o 59 tys. t i wynosił 583 tys. t, a w Gdańsku o 141 tys. t i wynosił 405 tys. t.

STAN PRZEMYSŁU WĘGLOWEGO W MARCU 1939 R.—Sytuacja w przemyśle węglowym uległa sezonowemu osłabieniu w związku z zanikaniem zwiększonego zapotrzebowania, jakie występuje w okresie zimowym. Również eksport, chociaż z innych przyczyn, w miesiącu sprawozdawczym kształtował się znikomo. W rezultacie ogólne wydobycie, pomimo większej (o 4) liczby dni roboczych w marcu w porównaniu z lutym, tylko nieznacznie przewyższyło poziom lutego, natężenie zaś produkcji, tj. przeciętne dzienne wydobycie, w związku ze wspomnianą już powyżej większą liczbą dni roboczych, zmalało bardzo poważnie, mianowicie o ok. 14% i wynosiło 135 tys. t. W przemyśle koksowym zaznaczyła się pewna poprawa, zarówno w zakresie produkcji, jak i zbytu ogólnego. W przemyśle brykietowym—przy niewielkim spadku produkcji—nastąpiło lekkie osłabienie zbytu ogólnego.

Liczbowo stan przemysłu węglowego w marcu ilustruje poniższe zestawienie (w tys. ton):

Rejony węglowe	Wydobycie	Zbyt w kraju ¹⁾	Eksport	Zapasy na zwalach ²⁾
Śląski	2 284	1 376	693	1 024
Karwiński	668	334	292	346
Dąbrowski	491	370	103	225
Krakowski	209	192	—	108
Razem:	3 652	2 272	1 088	1 703
Luty 1939	3 623	2 043	1 220	1 735
Mirzec 1938	3 003	1 730	903	1 138
Styczeń ÷ marzec 1939	11 394	6 722	3 680	1 652—1 703
„ ÷ „ 1938	9 457	5 750	2 645	825—1 138

Z zestawienia tego wynika, że wydobycie węgla kamiennego w marcu wynosiło 3 652 tys. t, czyli wzrosło w porównaniu z miesiącem poprzednim o 29 tys. t (0·80%). Wzrost wydobycia w marcu w porównaniu z lutym b. r. miał miejsce jedynie w rej. karwińskim, wytwórczość bowiem we wszystkich pozostałych rejonach

¹⁾ Bez zużycia własnego kopalni i deputatów.

²⁾ Obliczono przy uwzględnieniu węgla, zużytego na cele własne kopalni, na deputaty oraz węgla, skreślonego przy sprawdzaniu zapasów.

węglowych kształtowała się znikomo. Z porównania wydobycia węgla kamiennego w marcu w dawnych granicach Rzeczypospolitej, tj. bez rej. karwińskiego, z wydobyciem w tymże miesiącu 1938 r. wynika, że zmalało ono o 19 tys. t (0·63%).

Ogólne wydobycie węgla kamiennego w okresie I kwartału 1939 r. wynosiło 11 394 tys. t—wobec 9 457 tys. t w 1938 r, a zatem wzrosło o 1 937 tys. t (20·48%), co tłumaczy się głównie odzyskaniem kopalni w rej. karwińskim.

Ogólny zbyt węgla w marcu wynosił 3 360 tys. t—wobec 3 263 tys. t w lutym, a zatem wzrósł o 97 tys. t (2·97%). Ponieważ zbyt krajowy wzrósł, a eksport zmalał, przeto w ustosunkowaniu się zbytu krajowego do eksportu nastąpiło dość silne przesunięcie na korzyść zbytu krajowego. Udział zbytu krajowego w ogólnym zbycie węgla wzrósł do 67·62%, a udział eksportu spadł do 32·38%. Odpowiednie liczby dla lutego wynosiły: 62·61% i 37·39%.

Zbyt w kraju węgla kamiennego w marcu wynosił 2 272 tys. t—wobec 2 043 tys. t w lutym, a zatem wzrósł o 229 tys. t (11·21%). Z porównania ze zbytem krajowym w marcu 1938 r. wynika, że zbyt ten wzrósł o 542 tys. t (31·31%); ponieważ zbyt krajowy z rej. karwińskiego wynosił 334 tys. t, przeto zbyt węgla na rynku wewnętrznym w marcu 1939 r. w porównaniu z analogicznym miesiącem 1938 r. bez uwzględnienia rej. karwińskiego wzrósł o 208 tys. t (12·02%).

Udział poszczególnych grup odbiorców w zbycie krajowym węgla kamiennego w marcu w porównaniu z lutym ilustruje poniższe zestawienie:

	L u t y		M a r z e c	
	tys. ton	%	tys. ton	%
Przemysł	1 130	55·31	1 299	57·18
Koleje żelazne	434	21·24	474	20·86
Pozostali odbiorcy (przeważnie węgiel dla opału domowego)	479	23·45	499	21·96
Razem:	2 043	100·00	2 272	100·00

Wzrost zbytu węgla na rynku krajowym został wywołany zwiększonym zapotrzebowaniem wszystkich 3 głównych grup odbiorców, przy czym najsilniej wzrosło zapotrzebowanie węgla na cele przemysłowe, odbiór bowiem węgla na cele opału domowego jak i dla kolei żelaznych wzrósł stosunkowo nieznacznie.

Zapotrzebowanie na węgiel ze strony przemysłu wynosiło w miesiącu sprawozdawczym 1 299 tys. t—wobec 1 130 tys. t w lutym, czyli wzrosło o 169 tys. t (14·96%). Wzrost ten został wywołany znacznym zwiększeniem odbioru węgla przez koksownie, elektrownie oraz przez przemysły, związane ściśle z ruchem budowlanym, tj. cementowy, ceramiczny łącznie z cegielniami i wapiennikami. Również, chociaż w znacznie słabszym stopniu, zaznaczył się wzrost odbioru węgla ze strony przemysłu cukrowniczego, papierniczego oraz włókienniczego, natomiast odbiór węgla ze strony hutnictwa żelaznego oraz innych metali wykazał w miesiącu sprawozdawczym pewne osłabienie. Pozostałe gałęzie przemysłowe nie wykazały w odbiorze węgla w marcu w porównaniu z lutym poważniejszych odchyleni.

W okresie I kwartału 1939 r. umieszczono na rynku krajowym 6 722 tys. t—wobec 5 750 tys. t w analogicznym okresie 1938 r., czyli o 972 tys. t (16·90%) więcej. Zaznaczyć jednak należy, że w 1939 r. zarachowany został również zbyt węgla z kopalni rej. karwińskiego, który w omawianym okresie wynosił 819 tys. t.

Eksport¹⁾ węgla kamiennego w marcu wynosił 1 088 tys. t—wobec 1 220 tys. t w lutym, a więc zmalał o 132 tys. t (10·82%). Spadek wywozu dotyczył rej. śląskiego i dąbrowskiego, natomiast eksport z rej. karwińskiego wykazał pewną poprawę.

Ponieważ ogólny zbyt węgla łącznie z zużyciem na cele techniczne kopalni i na deputaty był nieco większy od bieżącej produkcji, przeto z a p a s y węgla na zwalach kopalnianych zmalały o 32 tys. t i wynosiły z końcem miesiąca sprawozdawczego 1 703 tys. t.

Liczba robotników, zapisanych w kopalniach węgla kamiennego, z końcem marca zmalała w porównaniu ze stanem na koniec lutego o 515 i wynosiła 94 738. Jak widzimy z poniżej podanego zestawienia, spadek stanu załóg robotniczych miał miejsce we wszystkich rejonach węglowych, prócz rej. karwińskiego, gdzie przyjęto dalszych 574 robotników, co pozostaje w związku z dalszym wzrostem wydobycia węgla w tym rejonie:

Rejony	Luty	Marzec
Śląski	54 694	54 136
Karwiński	14 921	15 495
Dąbrowski	17 962	17 834
Krakowski	7 676	7 273
Razem:	95 253	94 738

¹⁾ Dane, dotyczące eksportu, omówiliśmy szczegółowo w zesz. 14/1939, str. 582.

Ceny węgla w kraju pozostały niezmienione. Na odcinku cen eksportowych nie zaobserwowano poważniejszych zmian. Grube sortymenty węgla górnośląskiego notowano sh 15/6 ÷ 20/- za tonę fob Gdynia/Gdańsk—w zależności od kraju przeznaczenia.

Sytuacja na rynku frachtowym kształtowała się pod wpływem małej podaży tonażu, co spowodowało wyższe frachty na Bałtyku. Za statek ok. 3 000 ton płacono—w sh: Kłajpeda 4/-, Ryga 4/3, Tallinn 4/3, 4/6, Abo 4/-, Helsingfors 4/1½, 4/3, Wiborg 4/3, Gefle 4/7½, 4/9, Sztokholm 4/6, Slite 4/4½, 4/8, Malmö 4/1½, 4/3, Göteborg 4/6, Oxelösund 4/3, Oslo 4/7½, Stavanger 4/9, Bergen 4/9, Trondheim 5/-, Tromsø 5-/6, Hammerfest 5/6, Aarhus 4/3, Kopenhaga 4/1½, Amsterdam, Rotterdam 4/7½, Antwerpia, Bruksela, Gandawa 3/10½, Boulogne 5/9, 5/3, Rouen 5/10½, Lorient, Nantes 6/3, Bordeaux 6/6, Bayonne 6/9, Nice 7/3, Dakar 7/3, Oran 7/9, Alger 8/-, Phillippeville 8/-, 8/3, Bona, Tunis 8/-, Sfax 8/-, 7/9, Dubrovnik 7/3, 8/-, Split 7/-, 7/9, Pireus 7/3, Valetta 8/-, Chekka, Beyrouth 8/6, Alexandria 8/3, Port Said 6/6, Buenos Aires 14/-, 14/3, Rio de Janeiro 14/3, 14/6.

Produkcja koksu w marcu wynosiła 259 tys. t, czyli wzrosła o 28 tys. t (12·12%), natężenie zaś produkcji, tj. przeciętna dzienna wytwórczość, w związku z większą (o 3) liczbą dni pracy w marcu w porównaniu z lutym wzrosła o 1·14%, i wynosiła ok. 8 tys. t. Z ogólnego zbytu koksu, wynoszącego 251 tys. t, na zbyt krajowy przypada 203 tys. t, czyli o 32 tys. t (18·71%) więcej, a na eksport 48 tys. t, a więc o 8 tys. t (20·00%) więcej w porównaniu z miesiącem poprzednim. Na wzrost zbytu koksu wpłynął znacznie wzmożony odbiór koksu ze strony przemysłu, a głównie jego najpoważniejszego odbiorcy—hutnictwa żelaznego; również zwiększyło się chociaż w niewielkim stopniu zapotrzebowanie koksu na cele opatu domowego, natomiast dostawy dla kolei żelaznych nieco spadły.

Eksport koksu do poszczególnych krajów w marcu w porównaniu z lutym obrazuje poniższe zestawienie (w tys. ton):

	Luty	Marzec
Szwecja	19	17
Niemcy (b. Austria)	2	2
Węgry	5	5
b. Czecho-Słowacja	3	7
Jugosławia	—	12
Inne	9	4
W. M. Gdańsk	2	1
O g ó ł e m :	40	48

Z powyższego zestawienia wynika, że wzrost eksportu koksu dotyczył Czecho-Słowacji i Jugosławii, do b. Austrii i do Węgier wywóz pozostał bez zmian, a do Szwecji i W. M. Gdańska znacznie spadł.

Zapasy koksu z końcem miesiąca sprawozdawczego wynosiły 363 tys. t — wobec 356 tys. t w lutym, a więc wzrosły o 7 tys. t.

Produkcja brykietów w marcu wynosiła 26 tys. t, czyli zmalała w porównaniu z poprzednim miesiącem o 1 tys. t. Z ogólnej produkcji na rej. śląski przypada 19 tys. t, a na karwiński 7 tys. t. Ogólny zbyt brykietów wynosił 24 tys. t, przy czym na rynku krajowym umieszczono 21 tys. t, a na rynkach zagranicznych 3 tys. t. Ponieważ ogólny zbyt brykietów łącznie z zużyciem własnym był nieco mniejszy od bieżącej produkcji, przeto zapasy brykietów nieznacznie zwiększyły się i wynosiły 2 tys. t.

PRZEMYSŁ NAFTOWY

DZIAŁALNOŚĆ FUNDUSZU POPIERANIA WIERTNICTWA NAFTOWEGO

Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dn. 26/II 1936 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr 18/1936, poz. 154) o Funduszu Popierania Wiertnictwa Naftowego—wcielające w życie myśl, wyrażoną w ustawie z dn. 18/III 1932 r., regulującej stosunki w przemyśle naftowym („Dz. Ust. R. P.” Nr 7/1936, poz. 83)—jest jednym z ważnych ogniw w całym łańcuchu środków, przedsięwziętych przez Rząd dla uaktywnienia naszego przemysłu naftowego. W szczególności ma ono na celu przede wszystkim popieranie drogą dogodnych pożyczek akcji wiertniczo-poszukiwawczej, zmierzającej do odkrycia nowych złóż ropy, oraz popieranie wierceń, zdążających do rozwoju eksploatacji znanych już złóż. Do dalszych celów należy popieranie i subsydiowanie prac badawczych i publikacyj z dziedziny górnictwa naftowego.

Fundusz powstał z opłat, wnoszonych przez mniejsze zakłady, przetwarzające ropę, w zamian za zwolnienie ich od przymusu

eksportowania produktów naftowych, oraz z sum, wpłacanych z tytułu kar za przekroczenie kontyngentów sprzedażnych na rynek krajowy przez zakłady przerobcze.

Formy organizacyjne, określone rozporządzeniem i uzupełnione późniejszymi instrukcjami dla Rady Funduszu Popierania Wiertnictwa Naftowego i Biura Rady, nadające stosunkowo dużą autonomię Funduszowi w zarządzaniu oddanym mu do dyspozycji kapitałem, powołanie jako czynnika uchwalającego decyzje rozdziału funduszu samego przemysłu naftowego w osobach jego fachowych przedstawicieli w Radzie Funduszu, ustanowienie przewodniczącym Rady Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego, ustalenie siedziby Funduszu w centrum przemysłu naftowego—we Lwowie—jest wyrazem dążenia do skoordynowania i scharmonizowania wszystkich czynników, mogących mieć wpływ na rozwinięcie jak najpożyteczniejszej działalności Funduszu ze stanowiska ogólnogospodarczego.

Jeśli chodzi o sposób przyznawania pożyczek, to przydział ich odbywa się po uprzednim dokładnym zbadaniu przez Biuro Rady, specjalną komisję, wyłonioną przez Radę, i wreszcie przez samą Radę wszystkich czynników, mających wpływ na ich przyznawanie, przy czym uwzględnia się tutaj rodzaj przedsiębiorstwa i jego dotychczasową działalność wiertniczą, zabezpieczenie pożyczek i możliwości finansowe przedsiębiorstwa, opinię geologa, orzekającą o celowości wiercenia, i dopiero na zasadzie takiej analizy ustala się rodzaj kategorii wiercenia i wysokość pożyczki od 1 m.

Fundusz rozróżnia 3 różne kategorie wierceń: kat. I — wiercenia poszukiwawcze (pionierskie); kat. II — wiercenia, nie mające w pełni charakteru poszukiwawczego, jednak zmierzające do rozwiązania jakiegoś zagadnienia złożowego (np. znalezienie głębszych horyzontów ropy tam, gdzie górne horyzonty są już znane i eksploatowane); kat. III — wiercenia o charakterze czysto eksploatacyjnym.

Pożyczki udzielane są w zasadzie do wysokości 60% kosztów rur i robocizny—jednak na wiercenia czysto eksploatacyjne zazwyczaj są niższe.

Splata pobranych pożyczek rozpoczyna się w 2 miesiące po ukończeniu wiercenia—w równych miesięcznych ratach przez okres 3 lat. W wypadkach, zasługujących na uznanie, Rada przedłuża terminy splat.

Jeśli wiercenie poszukiwawcze (kat. I) nie osiągnęło rezultatów, pożyczki są umarzane; również mogą być umarzane w części lub całości pożyczki, pobrane na wiercenia we wszystkich 3 kategoriach, o ile produkcja nie pokrywa kosztów eksploatacji, a Rada uzna takie przypadki za zasługujące na uwzględnienie.

Zgodnie z założeniami—Rada Funduszu uwzględnia przede wszystkim podania o pożyczki w kat. I, potem dopiero w innych, przy czym w przyznawaniu pożyczek specjalnie uwzględnia się popieranie mniejszych polskich przedsiębiorstw naftowych, nie dysponujących dużym kapitałem, a wykazujących większą prężność rozwojową i inicjatywę wiertniczą.

Dla ustalenia poszukiwawczych terenów naftowych, w obrębie których należałoby się spodziewać, z dużym prawdopodobieństwem, pomyslnych wyników wierceń—z inicjatywy ówczesnego Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego i Prezesa Rady Funduszu Inż. Juliusza Mokrego została zwołana specjalna narada geologiczna, złożona z wybitnych geologów, znawców zagadnień kopalnictwa naftowego oraz przedstawicieli władz górniczych. Narada ta opracowała i skonkretyzowała dokładne wytyczne odnośnie terenów, w pierwszym rzędzie zasługujących na uwagę przy przyznawaniu pożyczek przez Radę.

Zasadniczą swą działalność rozpoczął Fundusz od połowy 1936 r., rozporządzając początkowo kapitałem pieszło zł 3 200 tys.; kapitał ten wskutek dalszych wpływów (z Funduszu Naftowego) osiągnął na koniec roku 1936 wysokość zł 4 043 227·71.

Preliminarz coroczny Rady Funduszu Popierania Wiertnictwa Naftowego obejmuje kwotę zł 1 000 000, przeznaczoną na pożyczki udzielane na poparcie wierceń, z tego na wiercenia w kat. I preliminarz przewiduje kwotę zł 600 000, na wiercenia zaś w kat. II i III — po zł 200 000.

Poniżej ujęto dla jasności punktami niektóre dane liczbowe, obrazujące działalność Funduszu, jego obecne możliwości finansowe oraz rezultaty, osiągnięte przez wiercenia, poparte przez Fundusz.

1. Pożyczki.—Za cały okres (do końca 1938 r.) przyznano pożyczek na wiercenia:

Kategoria	Suma pożyczek		Na odwiercenie m
	zł	%	
I	1 105 150	46	15 850
II	210 000	9	3 650
III	1 073 000	45	22 018
Ogółem:	2 388 150	100	41 518

W ostatnim roku—1938—przyznano pożyczek na wiercenia:

Kategoria	Suma pożyczek		Na odwiercenie m
	zł	%	
I	126 500	22,5	1 800
II	100 000	17,5	1 850
III	340 000	60	6 385
Razem:	567 000	100	10 035

Niekorzystny stosunek dla wierzeń w kat. I w 1938 r. wynika z racji braku podań o pożyczki na wiercenia w tej kategorii. Zawarto i podpisano w okresie sprawozdawczym definitywnych umów: w 1936 r.—25 umów na sumę zł 560 000, w 1937 r.—29 na sumę zł 700 350, w 1938 r.—39 na sumę zł 946 200, czyli ogółem 93 umowy na sumę zł 2 207 150. Pozostało do zawarcia na dz. 1/I 1939 r. 9 umów na sumę zł 181 000.

Wyplacono, zwrócono i umorzono następujące sumy pożyczek:

	Wyplata pożyczek		Zwrot pożyczek	Umorzenie pożyczek
	zł	m	zł	zł
1936	178 880	4 080	—	—
1937	668 964	11 999	56 172	28 500
1938	645 667	9 920	130 191	519 327
Razem:	1 493 511	25 999	186 363	547 827

Ponieważ ogółem wyplacono zł 1 493 511, umorzono zaś pożyczek na sumę zł 547 827, przeto w stosunku do podlegającej zwrotowi sumy zł 945 685 zwrócone pożyczki stanowią ok. 20%.

2. Subwencje.—Przyznano i udzielono subwencji (w zł):

	Wyplacono	Przyznano
1936	88 959	114 236
1937	32 532	56 500
1938	40 549	52 649
Razem:	162 040	223 385

Suma wyplaconych w okresie sprawozdawczym subwencji jest stosunkowo wysoka, bo wynosi prawie 11% wyplaconych rat pożyczkowych¹⁾.

3. Koszty administracji wynosiły (w zł):

1936	17 320
1937	27 073
1938	29 611
Razem:	74 004

Koszty administracji stanowiły ok. 4½% kwot, wydanych na pożyczki i subwencje (zł 1 665 551). Ponieważ koszt inwentarza (zakupionego na początku) wyniósł zł 3 211, razem więc koszty administracji i inwentarza osiągnęły sumę zł 77 215.

4. Obliczenie kapitału, pozostającego do dyspozycji na dz. 1 stycznia 1939 r., przedstawia się następująco (w przybliżeniu — w zł):

Kapitał na koniec 1936 r.	4 043 228
Odsetki od kapitału w 1937 r.	17 040
Odsetki od pożyczek w 1937 r.	21 413

Razem kapitał na koniec 1937 r.	4 081 680
Przekaz w 1938 r. z Fund. Naft. na F.P.W.N.	688 000
Przypuszczalne odsetki w 1938 r.	50 ÷ 40 000

Kapitał na koniec 1938 r. ok. 4 809 680

Jednocześnie wypłaty za cały okres sprawozdawczy (od połowy 1936 r. do końca 1938 r.) przedstawiały się następująco (w zł):

Pożyczki	1 493 511
Subwencje	162 040
Koszty administracji i inwentarza	77 215
Razem:	1 732 766

Po odjęciu od kapitału wydanej za cały okres sumy zł 1 732 766 pozostaje suma zł 3 076 914; do tego dochodzą pożyczki zwrócone w wysokości zł 186 363, zatem kapitał, pozostający faktycznie do dyspozycji, wynosi ok. zł 3 263 277.

Ponieważ suma ogólna dotąd podpisanych i pozostałych na dz. 1/I 1939 r. do podpisania pożyczek wynosi zł 2 388 150, wyplacono zaś dotąd zł 1 493 511, zatem istniejące zobowiązania wobec pożyczkobiorców wynoszą zł 894 641. W rezultacie wolna kwota, pozostająca obecnie do dyspozycji F.P.W.N., wynosi zł 2 368 636. Jeżeli przyjąć, że kapitał nie będzie już zasilany, to można ustalić, że działalność F.P.W.N. w niezmienionych ramach może trwać jeszcze okres 4÷5 lat, potem Fundusz winien być zasilany kwotą co najmniej zł 250÷300 tys., tj. sumą, równą umarzanym corocznie pożyczkom. Zaznaczyć należy, że przeciętna globalna suma przyznawanych pożyczek wynosi rocznie ok. zł 800 tys.—mimo preliminowanej sumy zł 1 miln.

5. Osiągnięte rezultaty przy poparciu F. P. W. N.—W okresie sprawozdawczym odwiercono 76 otworów, w tym z wynikiem dodatnim 58, bez rezultatu—18, tj. 24%. Z całej ilości odwierconych otworów przypada: na kat. I — 19 otworów, z czego 4 z rezultatem dodatnim, na kat. II—2, oba z rezultatem dodatnim, na kat. III—55, z czego 52 z rezultatem dodatnim. Obecnie znajduje się w wierceniu 19 otworów, a 3 są chwilowo unieruchomione; nie rozpoczęto jeszcze wiercenia 8 otworów, na które przyznano już pożyczki. Dane co do odwierconych otworów i uzyskanej w nich produkcji przedstawiają się następująco:

	Odwiercono przy pomocy F. P. W. N. m	Suma pożyczki zł na 1 m	Ogółem odwiercono w Polsce m	Stosunek metrów odwierconych przy pomocy F.P.W.N. do ogólnej ilości odwierconych metr. %
1936	4 080	47,50	107 000	3,8
1937	11 998	64,77	139 000	7,8
1938	9 921	65,00	149 000	6,7

Produkcja w odwierconych otworach wyniosła:

	Okręgi górnicze:				% ogólnej produkcji w Polsce
	Jasło	Drohobycz	Stanisławów	Razem	
	t	o	n	y	
1936	603	62	31	696	0,13
1937	3 510	394	417	4 321	0,86
1938 ¹⁾	4 450	1 020	1 025	6 495	1,28

Jakkolwiek końcowe rezultaty akcji pożyczkowej Funduszu nie są wielkie, wyrażają się bowiem liczbą ok. 6 500 t produkcji ropy, osiągniętej przez wiercenia, poparte Funduszem—to jednak wobec szczupłości środków, jakimi dysponuje Fundusz, są one zupełnie zadowalające. Dla uwypuklenia tego efektu należy nadmienić, że jeśli po raz pierwszy od szeregu lat ogólna produkcja ropy w Polsce w roku 1938 nie tylko została zahamowana, lecz nawet wzrosła o ok. 5 850 ton (produkcja w 1937 r. wynosiła 501 301 t — wobec 507 151 t w roku 1938), to być może tę właśnie nadwyżkę należy zapisać na dobro Funduszu.

¹⁾ Dane przybliżone—ze względu na brak ścisłych danych za grudzień 1938 r.

¹⁾ Subwencjami tymi poparto: wydawnictwa Karpackiego Instytutu Geologiczno-Naftowego w Borysławiu, działalność Instytutu Przemysłu Naftowego w Krośnie, Szkołę Wiertniczą w Krośnie, Średnią Szkołę Techniczną w Drohobycz, Komitet Redakcyjny „Podręcznika Naftowego” i in.

Jak to poprzednio zaznaczono, działalność Funduszu ma przede wszystkim na celu popieranie mniejszych aktywnych przedsiębiorstw kopalnianych, sprowadza się więc wobec ograniczonych środków Funduszu do popierania więcej poszukiwawczych o mniejszym znaczeniu i mniej ryzykownych oraz wierceń eksploatacyjnych. Rozwiązanie zaś zagadnienia trwałego i intensywnego podniesienia polskiej produkcji może nastąpić jedynie na drodze podjęcia i planowego przeprowadzenia szeregu głębokich wierceń problemowych o zasadniczym znaczeniu w ciągu kilku najbliższych lat, poczynając już od roku bieżącego. Jeśli jeszcze dodać, że jedno takie wiercenie kosztuje co najmniej tyle, ile Fundusz wydaje w ciągu całego roku, a wierceń takich w ciągu roku należałoby wykonać minimum 6÷8, to z tego dokładnie widać, jak szczupłe są środki Funduszu, a jak wielkie i palące potrzeby kopalnictwa naftowego.

Inż. J. Olszewski

NOWE DOWIERCENIE.—W Hłomczy na kopalni „San” w otworze pionierskim Nr I, doprowadzonym do głębokości 411 m, w ropnym, drobnoziarnistym piaskowcu warstw eocenkich dowiercono produkcję ropy w ilości 1·2 t na dobę, uzyskując w okresie kilkunastu dni ok. 26 t ropy.

Po oczyszczeniu zasypu czynione są próby nad uzyskaniem samoczynnej eksploatacji.

Gmina Hłomcza graniczy z gminą Mrzygłód, która—wraz z gminami Dydnia, Końskie i Tyrawa Solna—stanowi pas, gdzie w kilku miejscach występuje ropa.

W Tyrawie Solnej istnieją stosunkowo niedawno—od 1924 r., a nawet od 1930 r.—kopalnie, produkujące ok. 290 t ropy miesięcznie. W Mrzygłodzi i w Dydni kilkakrotnie były podejmowane wiercenia, jednak w dość szczupłym zakresie.

Ponadto w bliskości Hłomczy na zachód za graniczącą gminą Łodzią znajdują się kopalnie w Witryłowie, produkujące ok. 30 t ropy miesięcznie.

HUTNICTWO

KOPALNICTWO RUD CYNKOWO-OŁOWIANYCH W IV KWARTAŁE 1938 R.—Wydobycie rudy krajowej w IV kwart. 1938 r. nieznacznie się zmniejszyło w porównaniu z III kwart. tegoż roku, lecz utrzymało się na tym samym poziomie, co w IV kwart. 1937 r. Przywóz rudy cynkowej zwiększył się w stosunku do III kwart. 1938 r., lecz był mniejszy niż w IV kwart. 1937 r. Natomiast wytwórczość tlenku cynku z rudy ubogiej, znajdującej się na zwalach, utrzymała się niemal na poziomie III kwart. 1938 r., a była wyższa niż w IV kwart. 1937 r. Przywóz rudy ołowianej w okresie sprawozdawczym prawie nie istniał. W ruchu były tylko 2 kopalnie w woj. śląskim.

Wydobycie cynkowo-ołowianej masy rudnej—po ręcznym tylko odrzuceniu kamieni—liczbowo przedstawiało się w sposób następujący:

	Wydobycie ton	Liczba robotników
1937 — przec. mies. . . .	40 921	2 026
IV kwart. 1937—przec. mies.	41 923	2 037
III „ 1938 „ „	43 042	2 330
Październik 1938	43 235	2 258
Listopad „	40 339	2 091
Grudzień „	40 745	2 078
IV kwart. 1938—przec. mies.	41 440	2 142
Cały rok 1938	498 453	—
„ „ 1937	491 054	—

Jak widać z tego zestawienia, przeciętne miesięczne wydobycie w IV kwart. 1938 r. w porównaniu z III kwart. zmniejszyło się o 4·5%, a w porównaniu z IV kwart. 1937 r. o 1·4%. Porównanie wydobywania za cały 1938 r. oraz za cały 1937 r. wykazuje dla 1938 r. wzrost o 1·5%. W porównaniu z przeciętnym kwartalnym wydobywaniem w 1913 r. wydobywanie w IV kwart. 1938 r. wyniosło 34%, w porównaniu zaś z wydobywaniem w 1929 r.—najlepszym pod względem wydobywania rokiem po wojnie—44%.

Po wzbogaceniu wydobytych rud otrzymano poniższe ilości rud użytkowych, przygotowanych do wytopienia (w tonach):

	Rudy cynkowe:			Rudy ołowiane w kawałkach
	w kawałkach	w szlamach	razem	
IV kwart. 1937	46 689	626	47 315	1 938
III „ 1938	51 356	2 257	53 613	2 075
IV „ „	43 156	639	43 795	1 851
Cały rok 1938	181 757	4 658	186 415	7 543
„ „ 1937	186 170	3 940	190 110	8 887

Jak widać z powyższego zestawienia, produkcja użytkowych rud cynkowych zmniejszyła się w 1938 r. w stosunku do 1937 r. o 2·2%, a ołowianych—o 14%. Poza tym ruda cynkowa była wzbogacana pod postacią tlenku cynku, który był wytwarzany częściowo dla elektrolizy, a częściowo i dla przetopu w piecach mufłowych. Wytwórczość tlenku cynku wyniosła w kwartale sprawozdawczym 9 582 t—wobec 9 711 t w III kwart. 1938 r. (spadek o 1·5%) i 8 240 t w IV kwart. 1937 r. (wzrost o 18·5%). W całym 1938 r. wytwórczość tlenku cynku wyniosła 36 566 t—wobec 32 540 t w 1937 r., tj. wzrosła o 12·6%. Przy fabrykacji tlenku cynku zatrudnionych było przeciętnie 355 robotników—wobec 343 w III kwart. 1938 r. i 276 w IV kwart. 1937 r. Wytwórczość tlenku ołowiu, używanego do produkcji ołowiu w 2 piecach obrotowych, wyniosła w kwartale sprawozdawczym 1 026 t—wobec 920 t w III kwart. 1938 r. i 2 954 t w całym 1938 r. (w 1937 r. tlenek ołowiu nie był wytwarzany).

Czynne były, podobnie jak w poprzedzającym kwartale, jedynie 2 kopalnie—obie w woj. śląskim. Kopalnia S. A. Giesche „Orzeł Biały” dała w kwartale sprawozdawczym 85·7% całego wydobycia.

Ogólna liczba robotników, zatrudnionych w kopalniach rud, łącznie ze wzbogacaniem i z fabrykacją tlenków, była o 8% mniejsza niż w III kwart. 1938 r. i o 4·5% większa niż w IV kwart. 1937 r.

Przeciętny zarobek robotnika bez potrąceń na dniówkę oraz miesięczny podany jest dla różnych kategorii robotników w poniższym zestawieniu (w zł):

	Listopad 1938	
	dniówka	miesięcz.
Ogół robotników	9·15	223
Górnicy na dole	11·68	266
Wykwalifikowani na górze	9·94	251
Niewykwalifikowani . .	7·32	185

Wydajność pracy robotnika w poszczególnych miesiącach podana jest (w tonach miesięcznie i dziennie) w poniższym zestawieniu, przy czym przy obrachunku uwzględnieni zostali tylko robotnicy, zatrudnieni przy wydobyciu—jednak bez zatrudnionych przy wzbogacaniu rud:

	Liczba robotników	Wydajność:	
		miesięczna	dzienna
Lipiec 1938	1 699	25·30	0·97
Sierpień „	1 699	25·60	0·98
Wrzesień „	1 681	25·40	0·98
Październik „	1 617	26·74	1·03
Listopad „	1 502	26·85	1·07
Grudzień „	1 499	27·18	1·09

Wydajność pracy robotnika w IV kwart. 1938 r. uległa pewnemu zwiększeniu w stosunku do III kwart. tegoż roku.

Przywóz rudy cynkowej i ołowianej w stanie wzbogaconym przedstawiał się—według danych Gł. Urz. Stat.—jak następuje:

	Ruda cynkowa		Ruda ołowiana	
	ton	tys. zł	ton	tys. zł
1937 — przec. mies. . . .	9 637	850	162	91
IV kwart. 1937—przec. mies.	10 506	818	—	—
III „ 1938 „ „	6 908	535	39	111
Październik 1938	9 161	691	2	1
Listopad „	10 110	679	—	—
Grudzień „	5 947	323	—	—
IV kwart. 1938—przec. mies.	8 406	564	0·7	0·3
Cały rok 1938	104 068	6 709	135	41
„ „ 1937	115 581	10 205	1 946	1 087

Jak widać z tych liczb, przywóz rudy cynkowej w kwartale sprawozdawczym wzrósł o 22% w stosunku do III kwart. 1938 r. i zmniejszył się o 20% w stosunku do IV kwart. 1937 r. W 1938 r. w porównaniu z 1937 r. przywóz rudy cynkowej zmniejszył się o 13%. Przywóz rudy ołowianej w kwartale sprawozdawczym był znikomy,

a w ciągu całego 1938 r. w porównaniu z 1937 r. zmniejszył się o 93%.

HUTNICTWO CYNKOWE I OŁOWIANE W IV KWARTALE 1938 R.—W okresie sprawozdawczym ceny cynku i ołowiu utrzymywały się nadal na niskim poziomie, a nawet zlekka zniżkowały. Kurs cynku na londyńskiej giełdzie metalowej obniżył się z £ 14⁵/₁₆ w końcu września do £ 14¹/₁₆ w końcu grudnia, a ołowiu—z £ 15¹¹/₁₆ do 15⁷/₁₆. Produkcja cynku w porównaniu z poprzednim kwartałem nieco się powiększyła, a zbyt nie uległ większej zmianie, chociaż zbyt krajowy cokolwiek się zmniejszył, a eksport wzrósł. Wytwórczość i zbyt blachy cynkowej obniżyły się znacznie, przy czym szczególnie zmalał zbyt na rynku krajowym. Zmniejszyły się także produkcja i zbyt ołowiu, przy czym zbyt krajowy obniżył się dosyć znacznie, natomiast został wznowiony w niewielkich rozmiarach eksport, który przez 3 kwartały 1938 r. nie odbywał się.

Wskaźniki wytwórczości w poszczególnych miesiącach w stosunku do przeciętnej miesięcznej 1930 r. (jako maksymalnej wytwórczości po wojnie), przyjętej za 100, przedstawiały się następująco:

	I 9 3 8			I 9 3 7		
	Paź- dzier- nik	Listo- pad	Grudzień	Paź- dzier- nik	Listo- pad	Grudzień
Cynk mufl. i elektrol.	66·2	63·5	70·0	64·8	62·3	62·5
Blacha cynkowa . . .	131·8	126·7	87·0	103·0	98·5	93·3
Ołów surowy	48·5	46·8	40·0	45·5	41·5	32·7

W liczbach absolutnych wytwórczość hut cynkowych i ołowianych przedstawiona jest w poniższym zestawieniu (w tonach):

	Kwas siark. 50° Bé	Cynk	Blacha cynk.	Ołów	Minia i glejta
--	--------------------------	------	-----------------	------	-------------------

a) w województwie krakowskim

1937—przec. mies.	2 138	—	—	—	—
IV kwart. 1937—przec. mies.	2 215	—	—	—	—
III kwart. 1938—przec. mies.	2 313	—	—	—	—
Październik 1938	2 247	—	—	—	—
Listopad „	2 099	—	—	—	—
Grudzień „	2 186	—	—	—	—
IV kwart. 1938—przec. mies.	2 177	—	—	—	—
Cały rok 1938	22 487	—	—	—	—
„ „ 1937	25 663	—	—	—	—

b) w województwie śląskim

1937—przec. mies.	15 668	8 931	1 239	1 465	110
IV kwart. 1937—przec. mies.	17 531	9 192	1 498	1 358	124
III kwart. 1938—przec. mies.	15 749	9 084	2 057	1 790	147
Październik 1938	16 235	9 608	2 001	1 677	158
Listopad „	15 624	9 214	1 938	1 566	144
Grudzień „	16 934	10 100	1 331	1 374	159
IV kwart. 1938—przec. mies.	16 264	9 641	1 757	1 539	154
Cały rok 1938	198 152	108 071	20 425	19 973	1 284
„ „ 1937	188 020	107 174	14 872	17 587	1 321

c) ogółem w Polsce

1937—przec. mies.	17 806	8 931	1 239	1 465	110
IV kwart. 1937—przec. mies.	19 746	9 192	1 498	1 358	124
III kwart. 1938—przec. mies.	18 062	9 084	2 057	1 790	147
Październik 1938	18 482	9 608	2 001	1 677	158
Listopad „	17 723	9 214	1 938	1 566	144
Grudzień „	19 120	10 100	1 331	1 374	159
IV kwart. 1938—przec. mies.	18 441	9 641	1 757	1 539	154
Cały rok 1938	220 639	108 071	20 425	19 973	1 284
„ „ 1937	213 683	107 174	14 872	17 587	1 321

Do liczb wytwórczości cynku, powyżej podanych, włączony jest również cynk elektrolityczny, którego wytwórczość wyniosła: w październiku 1 746 t, w listopadzie 1 642 t i w grudniu 1 827 t, co daje w IV kwart. 1938 r. 5 215 t—wobec 4 654 t w III kwart. 1938 r., stanowi więc wzrost produkcji o 13%; w porównaniu z IV kwart. 1937 r. (5 083 t) produkcja w okresie sprawozdawczym była większa o 3%. W ciągu całego 1938 r. wytworzono 18 728 t—wobec 19 479 t w 1937 r., tj. o 4% mniej.

Ogólna produkcja cynku w IV kwart. 1938 r. w porównaniu z III kwart. 1938 r. wykazała wzrost o 6%, w stosunku zaś do IV kwart. 1937 r. wzrost o 4·2%. Wytwórczość roczna 1938 r. była wyższa niż w 1937 r. o 1%. Co się tyczy poszczególnych miesięcy, to najwyższy poziom produkcja osiągnęła w grudniu.

W kwartale sprawozdawczym liczba czynnych pieców wynosiła — w poszczególnych miesiącach — po 58 z 10 152 muflami—wobec 57, 57 i 58 pieców z odpowiednią ilością mufl: 10 008, 10 008 i 10 152 w III kwart. 1938 r. Ogółem przepieczono w IV kwart. 1938 r. 1 793, 1 722 i 1 796 pieco-dni, czyli razem 5 311 pieco-dni—wobec 1 756, 1 767 i 1 724 pieco-dni, czyli razem 5 247 pieco-dni w III kwart. 1938 r. W IV kwart. 1937 r. pracowało po 58 pieców we wszystkich miesiącach z 10 224 muflami, dając ogółem 5 271 pieco-dni. Liczby powyższe dają następujące ilości cynku muflowego na 1 pieco-dzień (dobę): w IV kwart. 1938 r. 4·46 t, w III kwart. 1938 r. 4·31 t i w IV kwart. 1937 r. 4·27 t. Jak widać, wydajność pieców cynkowych w kwartale sprawozdawczym była cokolwiek wyższa niż w III kwart. 1938 r. i IV kwart. 1937 r.

Cynk wytwarzany był w IV kwart. 1938 r. w 4 hutach i 1 zakładzie elektrolitycznym w woj. śląskim; druga elektroliza była nieczynna.

Ogólny zbyt cynku wykazał w kwartale sprawozdawczym nieznaczny spadek w stosunku do III kwart. 1938 r. i duży — w stosunku do IV kwart. 1937 r. W porównaniu z III kwart. 1938 r. zmniejszył się zbyt krajowy i wzrósł cokolwiek eksport, a w porównaniu z IV kwart. 1937 r. zbyt krajowy nieco się zwiększył, a eksport spadł bardzo poważnie. Liczbowo zbyt cynku—łącznie muflowego i elektrolitycznego (bez pyłu cynkowego)—przedstawiał się następująco (w tonach):

	Z b y t :		
	w kraju	za granicę	razem
1937 — przec. mies.	2 350	5 849	8 199
IV kwart. 1937 — przec. mies.	2 603	7 115	9 718
III kwart. 1938 — przec. mies.	3 458	4 101	7 559
Październik 1938	2 866	4 579	7 445
Listopad „	3 544	4 658	7 202
Grudzień „	3 207	4 281	7 488
IV kwart. 1938 — przec. mies.	2 872	4 506	7 378
Cały rok 1938	33 741	56 139	89 880
„ „ 1937	28 198	70 193	98 391

Ogólny zbyt wykazał spadek w stosunku do III kwart. 1938 r. o 2·5% i w stosunku do IV kwart. 1937 r. o 23·8%. Zbyt krajowy zmniejszył się o 17% wzgl. wzrósł o 12%, a wywóz zwiększył się o 10% wzgl. zmniejszył się o 37%. W 1938 r. w porównaniu z 1937 r. zbyt ogólny spadł o 8%, przy czym zbyt krajowy zwiększył się o 21%, a eksport zmalał o 20%.

Zbyt cynku elektrolitycznego przedstawiał się następująco (w tonach):

	Z b y t :		
	w kraju	za granicę	razem
IV kwart. 1937	1 037	4 089	5 126
I kwart. 1938	581	3 679	4 260
II „ „	1 062	3 388	4 450
III „ „	1 306	2 897	4 203
IV „ „	1 134	3 311	4 445
Cały rok 1938	5 083	13 275	17 358
„ „ 1937	3 488	15 733	19 221

Jak widać, zbyt ogólny cynku elektrolitycznego wzrósł w kwartale sprawozdawczym w stosunku do III kwart. 1938 r. o 6% i zmniejszył się w stosunku do IV kwart. 1937 r. o 13%. Zbyt krajowy spadł w porównaniu z III kwart. 1938 r. o 15% i wzrósł w porównaniu z IV kwart. 1937 r. o 6·2%. Eksport zwiększył się w stosunku do III kwart. 1938 r. o 12·3% i spadł w stosunku do IV kwart. 1937 r. o 19%. W 1938 r. w porównaniu z 1937 r. zbyt ogólny zmniejszył się o 10%, przy czym zbyt krajowy zwiększył się o 16·2%, a eksport spadł o 15·2%.

Wytwórczość blachy cynkowej w IV kwart. 1938 r. zmniejszyła się w stosunku do III kwart. 1938 r. o 14·8%, lecz była większa od wytwórczości w IV kwart. 1937 r. o 16·2%. W 1938 r. w porównaniu z 1937 r. produkcja blachy zwiększyła się o 36·2%. Liczby, podane w zestawieniu wytwórczości, obejmują jedynie blachę, wytwarzaną przez walcownie hutnicze. Poza tą ilością — 2 samodzielne walcownie wyprodukowały 952 t w kwartale sprawozdawczym — wobec 1 196 t w III kwart. 1938 r. i 866 t w IV kwart. 1937 r. W ciągu całego 1938 r. walcownie te wytworzyły 4 072 t blachy — wobec 3 062 t w 1937 r.

Zbyt blachy cynkowej, wytwarzanej w hutach, podany jest w poniższym zestawieniu (w tonach):

	Z b y t:		
	w kraju	za granicę	razem
1937—przec. mies.	797	455	1 252
IV kwart. 1937 — przec. mies.	1 007	576	1 583
III kwart. 1938 — przec. mies.	1 483	516	1 999
Październik 1938	1 096	1 067	2 163
Listopad „	713	243	956
Grudzień „	424	196	620
IV kwart. 1938 — przec. mies.	744	502	1 246
Cały rok 1938	13 591	4 952	18 543
„ „ 1937	9 563	5 462	15 025

Ogólny zbyt blachy cynkowej w kwartale sprawozdawczym zmniejszył się w porównaniu z III kwart. 1938 r. o 37·5%, a w porównaniu z IV kwart. 1937 r. o 21%, przy czym zbyt krajowy zmniejszył się o 50% wzgl. o 25·5%, a eksport o 3% wzgl. o 13%. W 1938 r. w porównaniu z 1937 r. zbyt ogólny wzrósł o 23·8%, przy czym zbyt krajowy zwiększył się o 42%, a eksport spadł o 10%.

Ogólny zapas cynku we wszelkich postaciach zwiększył się z 2 007 t w końcu września do 3 973 t w końcu grudnia, czyli o 19·8%.

Kwas siarkowy był wytwarzany w 1 prażelni w woj. krakowskim i w 5 w woj. śląskim. Wytwórczość jego w kwartale sprawozdawczym zwiększyła się w stosunku do III kwart. 1938 r. o 2·2%, a w stosunku do IV kwart. 1937 r. zmniejszyła się o 7%. W 1938 r. w porównaniu z 1937 r. produkcja kwasu siarkowego zwiększyła się o 5·8%. Udział województw w wytwórczości wynosił: woj. krakowskiego — 10% i woj. śląskiego — 90%.

Liczbowo zbyt kwasu siarkowego przedstawiał się następująco (w tonach):

	Z b y t:		
	w kraju	za granicę	razem
1937—przec. mies.	16 193	—	16 193
IV kwart. 1937 — przec. mies.	17 490	—	17 490
III kwart. 1938 — przec. mies.	17 360	—	17 360
Październik 1938	15 345	753	16 098
Listopad „	17 916	—	17 916
Grudzień „	18 339	830	19 219
IV kwart. 1938 — przec. mies.	17 200	544	17 744
Cały rok 1938	213 902	1 633	215 535
„ „ 1937	194 315	—	194 315

Ogólny zbyt kwasu siarkowego zwiększył się w kwartale sprawozdawczym w stosunku do III kwart. 1938 r. o 1·8% i w stosunku do IV kwart. 1937 r. o 1·2%. W ciągu 1938 r. w porównaniu z 1937 r. zbyt ogólny wzrósł o 12%. Zbyt krajowy zmniejszył się w stosunku do III kwart. 1938 r. o 1%, a w stosunku do IV kwart. 1937 r. o 2%, eksport zaś w poprzednich kwartałach w ogóle nie istniał. W 1938 r. w porównaniu z 1937 r. zbyt ogólny wzrósł o 12%, przy czym zbyt krajowy powiększył się o 10%. Zapasy kwasu siarkowego wzrosły z 16 584 t w końcu września do 18 332 t w końcu grudnia, tj. o 10%.

Ołów wytwarzany był w 1 hucie w woj. śląskim, a prócz tego pewne jego ilości otrzymywano w 2 zakładach tlenku cynku z tlenku ołowiu. Wytwórczość w kwartale sprawozdawczym była o 13·5% mniejsza niż w III kwart. 1938 r., lecz o 13·8% wyższa od produkcji w IV kwart. 1937 r. W 1938 r. w porównaniu z 1937 r. wytwórczość była wyższa o 13%.

Liczbowo zbyt ołowiu przedstawiał się następująco (w tonach):

	Z b y t:		
	w kraju	za granicę	razem
1937—przec. mies.	736	10	746
IV kwart. 1937 — przec. mies.	707	—	707
III kwart. 1938 — przec. mies.	816	—	816
Październik 1938	798	—	798
Listopad „	577	63	640
Grudzień „	637	4	641
IV kwart. 1938 — przec. mies.	671	22	693
Cały rok 1938	9 080	67	9 147
„ „ 1937	8 831	120	8 951

Ogólny zbyt ołowiu zmniejszył się w kwartale sprawozdawczym w stosunku do III kwart. 1938 r. o 15%, a w stosunku do IV kwart. 1937 r. o 1·5%. W ciągu 1938 r. w porównaniu z 1937 r. ogólny zbyt ołowiu wzrósł o 2·2%. Zbyt krajowy zmniejszył się w stosunku do III kwart. 1938 r. o 17·8%, a w stosunku do IV kwart. 1937 r. o 5%. W ciągu 1938 r. w porównaniu z 1937 r. zbyt krajowy zwiększył się o 3·8%. Eksport stanowi w kwartale sprawozdawczym w porównaniu z III kwart. 1938 r. i z IV kwart. 1937 r. w całości powiększenie ogólnego zbytu, gdyż w tych kwartałach nie odbywał się; natomiast w ciągu całego 1938 r. w porównaniu z 1937 r. eksport spadł o 44%.

Pieców szybowych było czynnych w poszczególnych miesiącach po 2, pracowały one: 31, 40 i 46 pieco-dni, czyli razem 117 pieco-dni—wobec 2 pieców z 176 pieco-dniami w III kwart. 1938 r. i 2 pieców z 167 pieco-dniami w IV kwart. 1937 r. Większa produkcja w kwartale sprawozdawczym, niż wynikałoby z pracowanych pieco-dni, tłumaczy się dodatkową wytwórczością ołowiu z tlenku w piecach obrotowych (około 20% całej produkcji).

Zapasy ołowiu wzrosły nieznacznie—z 2 369 t w końcu września 1938 r. do 2 389 t w końcu grudnia 1938 r.

Srebra w kwartale sprawozdawczym wytworzono 912 kg, a w całym 1938 r. 1 936 kg—wobec 1 998 kg w 1937 r. Zbyt krajowy wyniósł w IV kwart. 1938 r. 275 kg—wobec 404 kg w III kwart. 1938 r. i 2 726 kg w IV kwart. 1937 r. Wywozu nie było. Zapasy srebra wzrosły z 470 kg w końcu września 1938 r. do 1 107 kg w końcu grudnia 1938 r., tj. o 140%.

Produkcja minii i glejty zwiększyła się w kwartale sprawozdawczym o 5% w stosunku do III kwart. 1938 r. i o 24·2% w stosunku do IV kwart. 1937 r. W 1938 r. w porównaniu z 1937 r. produkcja minii i glejty zmniejszyła się o 2½%. Zbyt ogólny minii i glejty wyniósł w kwartale sprawozdawczym 447 t—wobec 475 t w III kwart. 1938 r. (spadek o 3·5%) i 328 t w IV kwart. 1937 r. (wzrost o 36·2%). W 1938 r. w porównaniu z 1937 r. zbyt ogólny wzrósł z 1 299 t do 1 668 t, czyli o 29%. Zbyt krajowy wyniósł w kwartale sprawozdawczym 385 t—wobec 434 t w III kwart. 1938 r. (spadek o 11%) i 288 t w IV kwart. 1937 r. (wzrost o 34%). W 1938 r. w porównaniu z 1937 r. zbyt krajowy wzrósł z 1 199 t do 1 500 t, czyli o 24·2%. Wywóz stanowił w kwartale sprawozdawczym 62 t—wobec 41 t w III kwart. 1938 r. (wzrost o 51%) i 40 t w IV kwart. 1937 r. (wzrost o 54%). W 1938 r. w porównaniu z 1937 r. wywóz zwiększył się z 100 t do 168 t, czyli o 68%.

Liczba robotników w wynosiła w końcu grudnia 1938 r. 5 115—wobec 5 405 w końcu września tegoż roku, a więc zmniejszyła się o 5%. Z powyższej liczby 4 928 robotników pracowało w końcu grudnia w przemyśle cynkowym, a 187—w ołowianym. W końcu grudnia 1937 r. pracowało 5 098 robotników (w cynku 4 931 i w ołowiu 167), w okresie rocznym liczba robotników nie uległa zatem prawie żadnej zmianie.

Przeciętny zarobek robotnika (w zł—za 1 dniówkę i miesięcznie) bez potrąceń wynosił w listopadzie:

	C y n k		O ł ó w	
	dniówka	miesięcz.	dniówka	miesięcz.
Ogółem	10·38	267	10·50	264
Niewykwalifik. (wytapiacze)	12·80	323	13·94	381
Niewykwalifikowani	8·28	199	9·34	228

Dostawa materiałów surowych odbywała się normalnie. Ilości, dostarczone hutom cynkowym w IV kwart. 1938 r. (w nawiasach—liczby z III kwart.), wynosiły (w tonach): rudy wszelkiej 38 382 (31 617), w czym rudy zagranicznej 16 924 (17 009), koksu i koksiku 7 949 (8 244), glinki ogniotrwalej 8 070 (5 395), w czym zagranicznej 3 459. Spożycie tworzyło w hutach cynkowych wyniosło: 46 949 (41 837), tlenku cyn-

ku 11 220 (11 999), węgla dla wszystkich potrzeb 105 369 (99 611), koks i koksiku 9 899 (10 405). Hutnictwo ołowiane w tymże okresie otrzymało (w tonach): rudy ołowianej 3 201 (1 780), wszelkich odpadków ołowiu 1 562 (715). Spożycie tworzyw w hucie ołowianej wyniosło: rudy ołowianej 5 272 (6 164), złomu i odpadków ołowiu 1 558 (2 074), węgla 1 863 (1 708) i koks 764 (854).

Wywóz wytworów hutnictwa cynkowego i ołowianego przedstawiony jest w poniższym zestawieniu, przy czym ilości podane są według danych Dep. Górn.-Hutn. Min. Przem. i Handlu, wartość zaś—według danych Gł. Urz. Stat. (w tonach i tys. zł):

	Cynk i pył cynkowy	Bla-cha cynkowa	Kwas siarkowy	Ołów	Minia i glejta	Ogólna wartość
1937 — przec. mies.	6 255	463	—	9	8	3 567
IV kwart. 1937—przec. mies.	7 750	576	—	—	13	4 092
III kwart. 1938—przec. mies.	4 379	516	—	—	14	2 024

Październik 1938	4 878	1 067	753	—	23	3 066
Listopad	5 025	243	—	63	17	2 233
Grudzień	4 601	196	880	4	22	2 516

IV kwart. 1938—przec. mies.						
	4 835	502	544	22	21	2 605

Cały rok 1938	60 603	4 951	1 633	67	168	28 633
„ „ 1937	75 061	5 561	—	105	100	42 801

Jak widać z tego zestawienia, wywóz w IV kwart. 1938 r. w porównaniu z III kwart. 1938 r. zwiększył się o 22%, a wartość jego wzrosła o 27%, w porównaniu zaś z IV kwart. 1937 r. wywóz tegoroczny zmniejszył się o 29%, a wartość jego spadła o 36·5%. W 1938 r. w porównaniu z 1937 r. wywóz zmniejszył się o 17%, a wartość jego spadła o 33·5%.

Oprócz wyżej wymienionych artykułów jedna z hut wywoziła w IV kwart. 1938 r. 47·9 t kadmu wartości ok. zł 287·4 tys.—wobec 57·8 t wartości ok. zł 550 tys. w III kwart. 1938 r. i 50·8 t wartości ok. zł 750 tys. w IV kwart. 1937 r. W 1938 r. wywóz kadmu wyniósł 163·9 t wartości ok. zł 1 462 tys.—wobec 138·3 t wartości ok. zł 2 100 tys. w 1937 r.

ROLNICTWO

AKCJA SIEWNIKOWA

Zapoczątkowana przez Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych w 1938 r. akcja siewnikowa spotkała się ze strony rolników z dużym zrozumieniem i uznaniem. Przyczyniła się ona w dużej mierze do spopularyzowania i rozpowszechnienia siewu rzędowego, a ponadto wpłynęła na pokaźne zwiększenie stanu ilościowego siewników w gospodarstwach mniejszej własności.

Ulgowe ceny i dogodny warunki kupna siewników—co właśnie akcja ta realizuje—umożliwiły mniej zamożnym gospodarstwom zaopatrzenie się w te tak ważne maszyny, dotychczasowe bowiem wysokie ceny siewników były jednym z głównych powodów małego zainteresowania się nimi drobnego rolnictwa.

Akcja siewnikowa w 1938 r. była podzielona zasadniczo na 2 okresy: wiosenny i jesienny. Stosunkowo krótki okres czasu do zorganizowania akcji w sezonie wiosennym (od marca do maja) był egzaminem sprawności działania poszczególnych izb rolniczych, a jednocześnie nadsyłane w tym okresie liczne zgłoszenia na kupno siewników ze strony rolników stanowiły jaskrawy dowód zarówno potrzeby rozpowszechnienia tych maszyn, jak i uświadomienia rolników o korzyściach stosowania siewu rzędowego. Początkowy wiosenny okres akcji uwidocznił, wreszcie, liczne trudności zarówno ze strony aparatu kredytowego, jak i rozdzielnego, co umożliwiło zwrócenie następnie większej uwagi na zapobieżenie tym trudnościom w okresie jesiennym.

Dla zapewnienia należytej jakości użytego materiału i wykonania siewników typy wzorcowe poszczególnych fabryk zostały zbadane przez Stację Doświadczalną Maszyn i Narzędzi Rolniczych w Dublanach, której przedstawiciel następnie dokonał ścisłej kontroli technicznej przy odbiorze zamówionych w fabrykach siewników.

Każdy zakupiony siewnik oprócz numeru fabrycznego ma również kolejny numer akcji siewnikowej, co umożliwia ścisłą ewidencję tych maszyn oraz ewent. reklamacje.

W okresie wiosennym 1938 r. wpłynęło zgłoszeń od rolników na zakup 2 355 szt. siewników. Zakupiono w fabrykach 1 185 siewników, co stanowiło maksymalną ilość, jaką przemysł krajowy mógł dostarczyć w okresie do dn. 20/IV 1938 r. Do dysponentów terenowych rozprowadzono w okresie wiosennym 1 113 szt., z których ok. 80% było użyte do prac w czasie siewów wiosennych.

W okresie jesiennym ub. r. zgłoszeń od rolników wpłynęło na 3 472 szt. W fabrykach zakupiono 3 057 siewników i całą tę ilość łącznie z remanentem wiosennym w ilości 72 szt. rozprowadzono na tereny poszczególnych izb rolniczych. Wysyłka siewników była zasadniczo zakończona w początkach września ub. r.

Ogółem rozprowadzono w ramach akcji siewnikowej w 1938 r. 4 242 szt. siewników.

Dane liczbowe o ilości rozprowadzonych i rozsprzedanych siewni-

ków w 1938 r. (stan na dz. 31/XII 1938 r.) na terenie poszczególnych izb rolniczych przedstawia poniższe zestawienie:

I z b y	Dostarczone przez Związek Gosp. Spółdz. Roln.-Handl.		Rozsprzedano		Pozostało	
	sztuk	%	sztuk	%	sztuk	%
Białostocka	285	242	84·9	43	15·1	
Kielecka	452	429	94·9	23	5·1	
Krakowska	263	226	85·9	37	14·1	
Lubelska	397	380	95·7	17	4·3	
Lwowska	381	356	93·4	25	6·6	
Łódzka	368	368	100·0	—	—	
Poleska	144	83	57·6	61	42·4	
Pomorska	356	340	95·5	16	4·5	
Śląska	156	155	99·4	1	0·6	
Warszawska	521	502	96·4	19	3·6	
Wielkopolska	392 ¹⁾	380	96·9	12	3·1	
Wileńska	108	71	65·7	37	34·3	
Wołyńska	419	375	89·5	44	10·5	
Razem:	4 242	3 907	92·0	335	8·0	

Ilość 3 907 siewników, rozsprzedanych tylko drobnej własności w ramach akcji siewnikowej w 1938 r., nabiera szczególnego wyrazu, jeżeli porównamy ją z ilością ogólną siewników, sprzedawanych przez fabryki w poprzednich latach²⁾:

1929	4 924 ³⁾
1930	1 144
1932	110
1935	300
1936	566
1937	1 100

Tak znaczny wzrost zakupów w 1938 r. należy częściowo przypisać ogólnemu wzrostowi zapotrzebowania po latach kryzysowych, przede wszystkim jednak interwencyjnemu obniżeniu o trzydzieści kilka procent ceny siewników, sprzedawanych w ramach akcji. Dotychczasowa wysoka cena siewnika i—co za tym idzie—duży wydatek w stosunku do małego wykorzystania tej maszyny, przy małej przy tym sile nabywczej drobnego rolnictwa, stanowiły o niewielkim rozpowszechnieniu tych maszyn wśród drobnych gospodarstw.

Przydział siewników na poszczególne izby był dokonywany na podstawie zgłoszeń, które wpływały od kandydatów na zakup siewników do izb, po uprzednim zaopiniowaniu indywidualnych zapotrzebowań przez powiatowe organizacje rolnicze. Zgłoszenia te są do pewnego stopnia wykładnikiem kultury rolnej oraz zamożności i uświadomienia rolników co do potrzeby siewu rzędowego.

Województwa wschodnie tak co do ilości zamówień (które były w całości uwzględniane), jak i co do rozwoju akcji (znaczące remanenty) wypadły najstąbiej.

¹⁾ Na wiosnę nie rozsprzedawano.

²⁾ K. Czerniewski: „Maszyny i narzędzia rolnicze w gospodarstwach mniejszej własności”.

Jeżeli chodzi o wpływ akcji siewnikowej na podniesienie ogólnej ilości siewników, posiadanych w gospodarstwach o pow. do 50 ha, to przyrosty na terenie poszczególnych izb przedstawiają się, jak następuje:

Izby	Ilość siewników wg rejestracji w lutym 1938 r.	Rozsprzedano w ramach akcji w 1938 r.	Przyrost ilości siewników w 1938 r. %
Białostocka	301	242	80·4
Kielecka	3 487	429	12·3
Krakowska	1 284	226	17·6
Lubelska	3 465	380	10·9
Lwowska	3 836	356	9·3
Łódzka	2 508	368	14·7
Poleska	52	83	159·6
Pomorska	15 587	340	2·2
Śląska	1 863	155	8·3
Warszawska	3 484	502	14·4
Wielkopolska	32 393	380	1·2
Wileńska	74	71	95·9
Wołyńska	1 530	375	24·5
Razem:	69 864	3 907	5·6

Znamienny dla terenu izb: Białostockiej, Poleskiej i Wileńskiej jest fakt, że wobec małej dotychczas ilości siewników rządowych nawet niewielkie stosunkowo ilości rozsprzedanych maszyn wpłynęły na wielki ich przyrost procentowy.

Zasady akcji przewidywały sprzedaż siewników poszczególnym rolnikom, spółkom, złożonym z kilku rolników, bądź organizacjom rolniczym. Tendencją Ministerstwa Rolnictwa i Ref. Roln. było popieranie głównie zakupów indywidualnych, toteż w akcji 1938 r. stanowiły one ok. 57%, ok. 36% nabyły spółki wieloosobowe, składające się przeważnie z 2-3 rolników, wreszcie ok. 7% zakupiły kółka rolnicze, spółdzielnie rolnicze itp.

W okresie wiosennym większość zakupów była dokonywana za gotówkę, w okresie zaś jesiennym szerzej stosowano zakup kredytowy—zarówno wskutek spadku cen zboża, jako też wobec zorganizowania ułatwień w otrzymywaniu kredytu na ten cel.

Stosunek zakupów gotówkowych do kredytowych kształtował się z reguły w zależności od zamożności rolników, jak to ilustruje poniższe zestawienie sprzedaży siewników w 1938 r. na terenie poszczególnych izb:

Izby	O g ó ł e m		Z a g o t ó w k ę		N a k r e d y t			
	sztuk	zł	sztuk	% ogólnej ilości	suma zł	sztuk	% ogólnej ilości	suma zł
Białostocka	242	99 081	86	35·5	33 955	156	64·5	65 126
Kielecka	429	165 715	209	48·7	77 370	220	51·3	88 345
Krakowska	226	85 224	126	55·8	46 510	100	44·2	38 714
Lubelska	380	150 392	109	28·7	41 815	271	71·3	108 577
Lwowska	356	138 241	138	38·8	51 195	218	61·2	87 046
Łódzka	368	153 687	173	47·0	70 015	195	53·0	83 672
Poleska	83	31 999	13	15·7	4 935	70	84·3	27 064
Pomorska	340	144 361	93	27·4	38 180	247	72·6	106 181
Śląska	155	64 433	120	77·4	48 855	35	22·6	15 578
Warszawska	502	215 476	176	35·1	72 600	326	64·9	142 876
Wielkopolska	380	182 786	167	44·0	77 660	213	56·0	105 126
Wileńska	71	29 132	11	15·5	4 220	60	84·5	24 912
Wołyńska	375	152 320	102	27·2	39 375	273	72·8	112 945
Razem:	3 907	1 612 847	1 523	39·0	606 685	2 384	61·0	1 006 162

Kredyt na zakup siewników w okresie wiosennym 1938 r. był udzielany wyłącznie z funduszy Państwowego Banku Rolnego i Centralnej Kasy Spółek Rolniczych, w których to instytucjach współpracujące z nimi placówki terenowe uzyskiwały odpowiednie redyskonto bądź otwarcie kredytów.

W okresie jesiennym oprócz kredytów, udzielanych przez P. B. R. i C. K. S. R., lokalne instytucje finansowe, jak np. komunalne kasy oszczędności, uruchamiały na ten cel własne fundusze.

W całorocznej akcji w 1938 r. Państwowy Bank Rolny udzielił kredytów na zakup siewników w ogólnej sumie zł 502 600, Centralna Kasa Spółek Rolniczych—zł 87 116, K. K. O. i inne instytucje kredytowe (wg dotychczas nadesłanych wykazów)—zł 73 713.

Siewniki rozprowadzane w ramach akcji siewnikowej w 1938 r. były produkcji krajowych fabryk: „Unia” w Grudziądzu, „Kraj” w Kutnie oraz „Cegielski” w Poznaniu. Sprzedano siewników poszczególnych fabryk (w sztukach):

Fabryki	1'25 m szer.:		1'50 m szer.		1'75 m szer.		2 m szer.		Razem
	9 rzędów	11 rzędów	13 rzędów	13 rzędów	15 rzędów	15 rzędów	17 rzędów	19 rzędów	
„Unia”	32	75	1 124	116	1 310	50	208	48	2 963
„Kraj”	—	—	229	34	381	—	46	14	704
„Cegielski”	—	—	40	—	75	—	97	28	240
Ogółem:	32	75	1 393	150	1 766	50	351	90	3 907

Typy i wymiary siewników, zakupionych przez rolników, na terenach poszczególnych izb przedstawiają się następująco (w sztukach):

Izba	1'25 m szerokości			1'50 m szerokości		1'75 m szerokości		2 m szer.		Razem
	9 rzędów	11 rzędów	13 rzędów	13 rzędów	15 rzędów	15 rzędów	17 rzędów	19 rzędów		
Białostocka			54	15	163	1	9		242	
Kielecka		4	342		83				429	
Krakowska	8	16	134	4	64				226	
Lubelska		2	277	6	95				380	
Lwowska	22	50	196	31	56		1		356	
Łódzka		1	51	47	260		9		368	
Poleska			48	8	27				83	
Pomorska		1	6	6	290	5	32		340	
Śląska	2	1	2		92	2	56		155	
Warszawska			51	7	369		75		502	
Wielkopolska				26	69	42	153	90	380	
Wileńska			11		59		1		71	
Wołyńska			221		139		15		375	
Razem:	32	75	1 393	150	1 766	50	351	90	3 907	

Jak widzimy, popyt na poszczególne typy i wymiary siewników kształtował się zależnie od struktury agrarnej, jakości gleby, kultury rolnej oraz rodzaju terenu (górzysty, równinny). Np. na siewniki 2-metrowej szerokości był popyt tylko na terenie Izby Wielkopolskiej, na 1-75 m szer.—głównie na terenie izb: Wielkopolskiej, Warszawskiej, Śląskiej i Pomorskiej. Jednocześnie widać, że większość rolników przy tym samym wymiarze szerokości dotychczas wybiera typy siewników o większej ilości rzędów, co wskazywałoby na małe jeszcze uświadomienie o zaletach rzadkiego siewu, bądź na niedostateczną uprawę roli, która nie pozwala jeszcze przejść na siew rzadszy.

Pomijając niewątpliwą zwyżkę plonu, uzyskiwaną przez zastosowanie siewu rzędowego zamiast rzutowego, sama tylko oszczędność na ilości i wartości ziarna, marnowanego przy ręcznym siewie rzutowym, powinna dać w okresie 1 roku użytkownikom siewników (dotychczas rozprowadzonych w ramach akcji siewnikowej między gospodarstwa do 50 ha) co najmniej ok. 41 tys. q ziarna wartości zł 500 tys.

Tak więc, uwzględniając tylko tę oszczędność na ziarnie siewnym, przeciętnie siewnik zamortyzuje się w ciągu 3÷4 lat.

Inż. St. Żółkowski

„W OBLICZU NOWEJ KAMPANII OLEJARSKIEJ”. — W artykule, drukowanym pod tym tytułem w poprzednim (17) zeszycie tygodnika należy, wprowadzić następujące poprawki:

a) na str. 686, szpalta prawa, wiersz 28 od góry w nawiasie zamiast „43 tys. t” powinno być „4÷3 tys. t”;

b) na str. 687 w zestawieniu pt. „Zmiany powierzchni uprawy lnu, konopi, rzepaku i rzepiku” trzecia kolumna powinna nosić tytuł „1932 r.=100”, czwarta zaś kolumna powinna mieć tytuł „poprzedni rok = 100”, siódma kolumna powinna mieć tytuł „1933 r. = 100”, ósma zaś kolumna — tytuł „poprzedni rok = 100”;

c) na str. 688 w zestawieniu „Zużycie zbiorów nasion olejnych w 1937 r.”, w wierszu 3 zamiast „zakupy zrzeszeń olejarskich” powinno być „zakupy zrzeszonych olejarni”, w odnośniku zaś 3) do tegoż zestawienia w wierszu 4 zamiast „180 kg” powinno być „130 kg”.

HANDEL

OTWARCIE XIX MIĘDZYNARODOWYCH TARGÓW POZNAŃSKICH

W dn. 30/IV b. r. o godz. 9½ w auli Uniwersytetu Poznańskiego odbyło się uroczyste otwarcie XIX Targów Poznańskich. W otwarciu wziął udział przedstawiciel Rządu P. Podsekretarz Stanu w Min. Przemysłu i Handlu Mieczysław Sokołowski. Na wstępie Prezes Międzynarodowych Targów Poznańskich Prezydent miasta Inż. Ruge wygłosił przemówienie, w którym m. in. powiedział:

„W ostatnim siedmioletciu Targi wykazały niezwykłą żywotność. Więc przede wszystkim ogromny wzrost liczby wystawców — z 400 w 1932 r. do przeszło 2 000 w bież. roku. Ogromny wzrost powierzchni zajętej przez ekspozycje — z 18 tys. m² do przeszło 50 tys. m², a przecież ekspozycje — to właśnie nowy dorobek roczny, przed tym w Polsce nie pokazywany, to owoc wysiłków i pracy całego Narodu. Wreszcie, transakcje — z niespełną zł 4 miln. osiągają w ostatnim roku przeszło zł 90 miln. Nie chcę wchodzić w analizę, czy liczby te w absolutnym ich znaczeniu są duże czy małe, pragnę tylko stwierdzić, że jeśli są one wyrazem spotęgowania tętna produkcji, jeśli stanowią fotografię ogromnego przyływu energii i możliwości wytwarzania, jeśli wreszcie, co może najważniejsze, są wykresem sumy godzin pracy polskiej — to trzeba uznać, że w tym zakresie mieści się obietnica przyszłego rozwoju Polski, który nas musi ponieść na fali wypadków historycznych do istotnie wielkich przeznaczeń...”

„Stoimy obecnie na przełomie wzrostu gospodarstwa polskiego. Budzi się z odrętwienia czyn i myśl twórcza, realizują się plany nie na papierze, lecz w stali i betonie, i ci wszyscy, którzy przejdą przez 17 halę Targów Poznańskich i ujrzą te tysiące artykułów, których przed rokiem w ogóle jeszcze nie wytwarzano w Polsce, muszą stwierdzić, że rok ten nie przeszedł bezowocnie. Widzę w tym dorocznym przeglądzie sił polskich wielką misję moralną Targów Poznańskich, cementującą wolę kraju do dalszych dokonań...”

„...Udział 14 państw z 3 kontynentów tu właśnie w Poznaniu, najbardziej polskim z miast polskich, jest miarą misji międzynarodowej najbardziej na zachód wysuniętego bastionu Polski. Możemy i chcemy zatem bezpośrednio nawiązywać stosunki handlowe z państwami, których udział w Targach jest dla nas cenny i pożądany”.

„Targi, rejestrujące każdy objaw życia gospodarczego kraju, nie mogły pominąć jeszcze jednego momentu, jakim jest ogólne dążenie, przez Rząd nasz popierane, zmierzające do stworzenia i rozmieszczenia przemysłu w całym kraju. Ideałem naszym nie jest olbrzymi kompleks przemysłowy, lecz rzemieślnik, dążący przez ambicję i pracowitość do małej fabryki, lub też średnia wyspecjalizowana wytwórnia, co da możliwość do okazania inicjatywy jednostki”.

„Mam wrażenie, że i tu tegoroczne Targi Poznańskie dadzą wyraz najnowocześniejszym dążeniom ekonomicznym, że wskażą na wzorową zmechanizowaną pracownię rzemieślniczą i kilka hal, poświęconych lżejszym typom maszyn”.

„Wreszcie — ostatnia uwaga. Kraj, w którym przemysł wzrasta w tempie geometrycznym, niewątpliwie wykazuje przewagę wytwórczości inwestycyjnej. Jest to niezwykle wyraźne w tegorocznym zespole ekspozycji, i dlatego tu także widzimy, iż Targi Poznańskie wiernym są zwierciadłem Polski w jej twórczym rozmachu”.

Z kolei P. Wiceminister Sokołowski odczytał następujący list Pana Ministra Antoniego Romana do P. Prezydenta m. Poznania Inż. Rugego:

„Pragnę przede wszystkim przesłać na Pańskie ręce wyrazy mego szczerego żalu z powodu niemożności przybycia na doroczne święto gospodarcze Poznania, jakim jest uroczyste otwarcie Międzynarodowych Targów Poznańskich. Na zaproszenie bowiem Rządu Stanów Zjednoczonych Ameryki mam, w charakterze oficjalnego przedstawiciela, reprezentować Rząd Polski na uroczystości otwarcia światowej wystawy w New-Yorku oraz dokonać otwarcia polskiego pawilonu, w którym Polska, demonstrując wobec tak licznych narodów świata własny dorobek kulturalny i gospodarczy, ma zadokumentować swój tysiącletni, konstruktywny wkład i udział w cywilizacyjnym życiu ludzkości.

Międzynarodowe Targi Poznańskie, których doniosła rola, jako czynnika ożywiającego obroty, jest powszechnie znana nie tylko w Polsce, ale także i w innych krajach, nabierają dla nas szczególnego znaczenia, zwłaszcza w obecnie przeżywanym okresie. Oto bowiem, gdy w obliczu niepokojącej niepewności, jaka zawisła nad wielu narodami świata, gdy gospodarstwa poszczególnych krajów oraz obroty międzynarodowe uległy dalszym perturbacjom, my, Polacy, w poczuciu swego honoru i w umiłowaniu swoich najświętszych ideałów okazaliśmy wobec siebie i świata, że jesteśmy — jak to trafnie głosi rzucone hasło — „silni, zvarci, gotowi”, nasze zaś gospodarstwo narodowe wykazuje odporność i pełną żywotność.

Niech więc tegoroczne Międzynarodowe Targi Poznańskie, które mimo tej osobliwej chwili, jaką cały świat przeżywa, zgromadziły tak licznych wystawców nie tylko z Polski, ale i z wielu innych krajów, będą symbolem siły, zwartości i gotowości do wszystkich zadań naszego gospodarstwa narodowego—

tak, jak są niezaprzeczalnym symbolem naszej woli do konstruowania kolaboracji gospodarczej z wszystkimi narodami świata.

Składam na Pańskie ręce, Panie Prezydencie, moje szczerze uznanie i gorące podziękowanie dla organizatorów Międzynarodowych Targów Poznańskich za ich trud i wysiłki, podjęte nad urządzeniem tej imprezy, oraz dla wystawców, którzy tak licznie wzięli w nich udział, i przesyłam Panu zapewnienia, że żywo odczuwam tę radosną chwilę uroczystości miasta Poznania, który z słuszną dumą może spoglądać na dobrze spełnioną rolę pioniera i strażnicy polskości na tyłu odcinkach naszego zbiorowego bytu".

Po odczytaniu listu Pana Ministra Romana P. Wiceminister Sokołowski wygłosił następujące przemówienie:

„Już w pierwszym etapie naszej drogi ku niezależności Targi Poznańskie odegrały doniosłą rolę. Polska odrodzona musiała nie tylko dźwigać swe gospodarstwo z ruin i zgliszcz wojny, ale i zacierać fatalne skutki rozbitcia dzielnicowego. Przemysł i handel polski musiał się przestawić na nowe źródła zakupów i nowe rynki zbytu, przystosowując się do zmienionych warunków i wielkich zadań odrodzonego Państwa. W tym okresie Targi Poznańskie odegrały niezwykle cenną rolę, jako instrument, orientujący przedsiębiorczość polską w nowych, narastających z dnia na dzień, potrzebach i możliwościach produkcyjnych i handlowych.

Po tym pierwszym etapie pracy Targi Poznańskie przechodzą stopniowo z płaszczyzny krajowej również i na płaszczyznę międzynarodową. W okresie kryzysu dzielą Targi Poznańskie losy powszechnej koniunktury, ale spełniają w tym czasie niemałe zadania, hamują bowiem skutki kryzysu i przeciwdziałają jego pogłębieniu się, wychodzą też z okresu kryzysu zasobne w nowe doświadczenia, czemu świadectwo dają kolejne Targi ostatnich paru lat. Wzrasta też z roku na rok liczba wystawców i zwiedzających, rośnie powierzchnia wystawowa, wzrastają obroty targowe, treść targowa wzbogaca się o nowe działy, dotychczasowe zaś działy różniczkują się, specjalizują, wyodrębniają się w osobne grupy.

Również zainteresowanie zagranicy dla Targów Poznańskich wzrasta, czego najlepszym dowodem jest liczba 14 państw, których produkcja reprezentowana jest na tegorocznej imprezie poznańskiej.

Na podkreślenie zasługuje zdolność przystosowania Targów, które, pozostając w żywym kontakcie z życiem gospodarczym Polski, rejestrują—jak czuły barometr—wszelkie przejawy polityki gospodarczej i wahania koniunktury i dają jej korzystną i wymowną ilustrację.

W tegorocznych Targach znajdziemy odbicie aktualnego położenia gospodarczego Polski, które niewątpliwie cechuje dalszy pomyślny przebieg koniunktury. Mimo bowiem tej wyjątkowej sytuacji, jaką cały świat przeżywa—sytuacji, która bynajmniej nie sprzyja pomyślności gospodarczej—możemy zanotować zarówno na odcinku produkcji, jak i wymiany szereg objawów pomyślnych“.

Z kolei P. Wiceminister Sokołowski daje szereg przykładów liczbowych, świadczących o rozwoju gospodarstwa Polski i obrotów z zagranicą. Szczególnie wzrost eksportu jest zjawiskiem nader pocieszającym i daje wyraz wzmocnionych a uwieńczonego rezultatem wysiłków polskich sfer gospodarczych.

„W ciągu roku 1938/39 potencjał przemysłowy Polski wzmógł się znacznie przez rozbudowę Centralnego Okręgu Przemysłowego oraz przez przyłączenie Zaolzia, a udział przemysłowców tych nowych ośrodków w Targach Poznańskich daje od razu wymowną ilustrację osiągnięć na tym odcinku. Innym wyrazem postępów uprzemysławiania się Polski będzie fakt wystawienia na tegorocznych Targach bogatego asortymentu wytworów, dotychczas w Polsce niewyrabianych.

Również akcja inwestycyjna, wzrastająca w ostatnich czasach w Polsce, znajduje na Targach Poznańskich żywy oddźwięk.

Dowodem tego—rozwój działów przemysłów inwestycyjnych, a w szczególności przemysłów: obrabiarkowego, narzędziowego, maszynowego i elektrycznego. Problem surowców zastępczych, ich rolę w uprzemysłowieniu kraju i wysiłki techniczne ich produkcji natomiast rejestruje przemysł chemiczny, demonstrując swój dorobek w tej dziedzinie na Targach.

Wzmoczona w ostatnich latach przez Państwo polityka motoryzacyjna znajduje wyraz w zainteresowaniu Targami, okazanym przez światowy przemysł samochodowy. W wyniku tego zainteresowania salon automobilowy rozrósł się do imponujących rozmiarów i zaczyna się zbliżać do największych tego rodzaju imprez światowych.

Targi Poznańskie posiadają szczególną wagę moralną, jako widomy dowód, że niepokój polityczny nie tylko że nie zakłócił dróg rozwojowych polskiego życia gospodarczego, ale przeciwnie dodał mu nowego bodźca, wypływającego z głębokiego przeświadczenia, iż sprawność gospodarstwa narodowego jest nieodzownym warunkiem sprawności i siły Państwa.

Nie jest rzeczą przypadku, że właśnie Poznań jest siedzibą tak udanej imprezy, jak Międzynarodowe Targi Poznańskie. Jest on predestynowany do niej—zarówno przez swe położenie geograficzne, jak i przez tradycje swej świetnej przeszłości i przyrodzone wartości Wielkopolan.

Dziś ciąży na Wielkopolsce obowiązek przelania swych wartości na dzielnicę kraju o słabszym rozwoju gospodarczym i przyczynienia się na tej drodze do ogólnego podniesienia gospodarczego.

Sprawa ta jest szczególnie dziś aktualna, gdy naczelnym zadaniem gospodarczym jest uprzemysłowienie kraju, odpowiadające najżywniejszym potrzebom Państwa, gdy jako widomy wyraz tej polityki uprzemysłowienia powstaje Centralny Okrąg Przemysłowy.

Tu chciałbym podnieść te korzyści, jakie może przynieść Wielkopolsce jej kolaboracja z Centralnym Okręgiem Przemysłowym. Rolnictwo wielkopolskie znajdzie w Centr. Okręgu Przemysłowym chłonny rynek dla swych produktów. Z drugiej strony wielkopolski przemysł przetwórczy, a w szczególności metalowy i odlewniczy, pracuje już dla C. O. P., a istnieje znaczne możliwości pogłębienia tej współpracy. Dlatego pożądane byłoby, ażeby wielkopolski przemysł również we własnym interesie pogłębił swą penetrację przemysłową do C. O. P. przez zakładanie swych przedstawicielstw, wysyłanie agentów, udział w przetargach itp. Ekspansji przemysłowej i handlowej duże zasługi oddać może ekspansja elementu ludzkiego. Przesiedlony bowiem element ludzki okazał się bardzo cennym czynnikiem aktywizacji gospodarczej na słabiej rozwiniętych terenach.

Wspomnieć też muszę o średniej i drobnej wytwórczości. Posiada ona w Wielkopolsce szczególnie pomyślne warunki rozwoju. W tej produkcji większą rolę niż wartości materialne odgrywają rzetelność, umiejętność i pracowitość człowieka. Człowieka takiego ma Wielkopolska pod dostatkiem, i znaczne ilości materiału ludzkiego są jeszcze nie wykorzystane.

Średnia i drobna wytwórczość, jako nie wymagająca kosztownych inwestycji i zdekoncentrowana forma produkcji oraz wiążąca dużo stosunkowo wykwalifikowanej pracy indywidualnej, nadaje się wybitnie do rozwoju na obszarze Wielkopolski. Te względy przemawiały za potrzebą zintensyfikowania wysiłków nad rozbudowaniem średniej i drobnej wytwórczości wielkopolskiej.

Na zakończenie miło mi jest wyrazić szczerze uznanie i podziękowanie dla organizatorów Targów jak i wystawców, którzy wzięli w nich udział. Dali oni bowiem dowód sprężystej i rzutkiej inicjatywy oraz rzetelnych wysiłków, z których korzyści spływają na całą Polskę.

Ogłaszam XIX Międzynarodowe Targi Poznańskie za otwarte".

Następnie uczestnicy uroczystości udali się na teren Targów, gdzie zwiędzali poszczególne pawilony.

HANDEL ZAGRANICZNY STOSUNKI HANDLOWE POLSKO-FRANCUSKIE

Podpisana w dn. 27 marca b. r. dodatkowa umowa do traktatu handlowego polsko-francuskiego z maja 1937 r. wprowadza nowe zasady obrotu w stosunku do poważnej części towarów, będących przedmiotem wymiany między Polską i Francją. Nowy sytem wymiany, o którym będzie mowa niżej, nie tylko nie miał zastosowania w dotychczasowych stosunkach handlowych polsko-francuskich, lecz również i w innych polskich umowach handlowych. Przed scharakteryzowaniem omawianego układu¹⁾ należy przywrzeć się dotychczasowemu kształtowaniu się wymiany towarowej polsko-francuskiej.

Otóż, przywóz towarów francuskich do Polski w okresie 1922÷38 przedstawiał się następująco:

Przywóz do Polski ogółem		Przywóz z Francji		Wartość 1 q w przywozie z Francji	
tys. q	tys. zł	tys. q	tys. zł	% ogólnego przywozu	zł
1922	41 259	453	36 397	4.3	80.2
1923	31 942	227	42 955	3.8	188.8
1924	24 135	291	72 848	4.9	250.2
1925	34 107	382	98 947	5.9	259.2
1926	24 385	399	115 192	7.4	288
1927	49 031	1 388	216 280	7.5	155.8
1928	51 654	1 285	249 142	7.4	193.9
1929	50 979	1 148	214 212	6.9	186.5
1930	35 710	742	151 070	6.7	203.7
1931	29 306	690	109 726	7.5	159.0
1932	17 868	189	59 384	6.9	314.3
1933	23 565	287	56 479	6.8	196.6
1934	25 553	421	46 084	5.8	109.5
1935	25 728	630	41 832	4.9	66.3
1936	30 663	861	43 473	4.3	50.4
1937	36 851	481	40 691	3.2	84.5
1938	33 101	552	46 349	3.6	84.0

Jednocześnie wywóz towarów z Polski do Francji w tymże okresie kształtował się następująco:

Wywóz z Polski ogółem		Wywóz do Francji		Wartość 1 q w wywozie do Francji		
tys. q	tys. zł	tys. q	tys. zł	% ogólnego wywozu	zł	
1922	91 316	954	11 818	1.8	12.3	
1923	176 478	1 366	24 662	2.1	18.0	
1924	157 398	1 917	52 869	4.2	27.5	
1925	136 027	1 293	24 530	1.8	18.9	
1926	223 039	2 252 877	7 966	81 238	3.6	10.1
1927	203 560	2 514 740	4 258	42 961	1.7	10.0
1928	204 236	2 507 990	4 950	43 048	1.7	8.6
1929	210 371	2 813 360	8 061	60 560	2.2	7.5
1930	189 221	2 433 244	10 909	75 178	3.1	6.8
1931	187 032	1 878 597	14 891	103 375	5.5	6.9
1932	135 035	1 083 802	10 940	61 559	5.7	5.6
1933	129 858	959 643	10 668	53 111	5.5	4.9
1934	145 650	975 342	10 842	40 709	4.2	3.7
1935	134 418	925 040	11 385	32 620	3.5	2.8
1936	129 640	1 026 246	12 910	43 670	4.3	3.3
1937	149 967	1 195 488	16 344	49 213	4.1	3.0
1938	155 968	1 184 712	16 701	44 658	3.8	2.67

Saldo zaś z tytułu wzajemnej wymiany towarowej polsko-francuskiej wynosiło w latach 1922÷38 (w tys. zł):

1922	— 24 579	1931	— 6 351
1923	— 18 293	1932	+ 2 175
1924	— 19 979	1933	— 3 368
1925	— 74 417	1934	— 5 375
1926	— 33 954	1935	— 9 212
1927	— 173 319	1936	+ 197
1928	— 206 094	1937	+ 8 522
1929	— 153 652	1938	— 1 691
1930	— 75 892		

Z powyższych zestawień nasuwają się następujące uwagi i spostrzeżenia:

1. Dotychczasowa wzajemna wymiana towarowa polsko-francuska kształtowała się dla obu krajów w sposób niekorzystny i niewłaściwy, udział bowiem Francji w ogólnym polskim przywozie i wywozie z jednej strony jest b. niewielki, z drugiej zaś — wykazuje dużą rozpiętość i znaczne wahania. Przywóz z Francji do Polski, osiągnąwszy maksimum w latach 1927 i 1931, kiedy wynosił 7.5% ogólnego polskiego przywozu, spada w 1937 r. aż do 3.2% ogólnego polskiego przywozu, przy czym ten procentowy udział ma od 1931 r. ciągłą tendencję spadkową. Rozpatrując stronę eksportową, widzimy, że udział Francji, jako odbiorcy polskich towarów, waha się od 1.7% (lata 1927 i 1928) do 5.7% (1932 r.) ogólnego polskiego eksportu; od 1932 r. następuje kurczenie się procentowego udziału Francji w polskim eksporcie. Te poważne wahania świadczą o pewnej przypadkowości i dowołności w wymianie towarowej polsko-francuskiej, co niewątpliwie nie jest pożądane ani dla strony polskiej ani też dla strony francuskiej.

2. Dotychczasowa wymiana towarowa między Polską i Francją kształtowała się specjalnie niekorzystnie dla Polski, gdyż w rozpatrywanym okresie 1922÷38, tj. w okresie 17-letnim, Polska, będąc krajem i dłużniczym i niezasobnym w kapitały, miała tylko 3 razy saldo dodatnie (w latach 1932, 1936 i 1937) o globalnej sumie zł 10 894 tys., podczas gdy Francja, kraj wierzycielski, posiadała 14 razy saldo dodatnie o globalnej sumie zł 806 176 tys., po potrąceniu zaś dodatniego salda Polski zł 10 894 tys. otrzymujemy różnicę na naszą niekorzyść zł 795 282 tys. W ujemnym saldzie dla Polski zł 795 miln. nie uwzględniono wymiany towarowej Polski z koloniami, mandatami i protektoratami francuskimi, z którymi Polska w okresie 1924÷38 miała również saldo ujemne w wysokości zł 41 831 tys.

3. Bardzo wielka różnica między przeciętną wartością 1 q w przywozie z Francji do Polski i w wywozie z Polski do Francji również charakteryzuje niekorzystne dla Polski kształtowanie się dotychczasowej wymiany towarowej polsko-francuskiej. Najbardziej wyraźnie wystąpi może ta różnica, jeśli porównamy najwyższą wartość 1 q przywozu — w 1932 r. — i wartość wywozu 1 q w tym samym roku, tj. zł 314.3 po stronie przywozu i zł 5.6 po stronie wywozu (otrzymujemy 56-krotnie wyższą wartość przywiezionego 1 q), a następnie najniższą wartość przywozu 1 q — w 1936 r. — zł 50.4 i wartość wywozu 1 q w tym samym roku — zł 3.3 (daje to ok. 15-krotnie wyższą wartość przywozu), wreszcie — w 1938 r. wartość 1 q przywozu zł 84 w porównaniu z wartością 1 q wywozu w tymże roku — zł 2.67 — daje ok. 31-krotnie wyższą wartość przywozu. Analizując rodzaje towarów wywożonych i przywożonych, widzimy, że b. dużej różnorodności po stronie przywozu, i to o przewadze wyrobów wysoce uszlachetnionych, możemy przeciwstawić dużo mniejszy wachlarz towarów po stronie wywozu, przy czym dominują tu artykuły o charakterze surowcowo-spożywczym, a więc wytwory pochodzenia roślinnego, zwierzęta i wytwory pochodzenia zwierzęcego, wytwory pochodzenia mineralnego (węgiel w 1938 r. reprezentował zł 27 766 tys., tj. powyżej 60% całego polskiego eksportu do Francji) oraz drewno. Ta struktura polskiego eksportu winna ulec zmianie poprzez rozszerzenie wachlarza oraz zwiększenie wywozu towarów bardziej uszlachetnionych.

Przechodząc do umów handlowych, zawieranych między Polską i Francją, należy podkreślić, że pierwszy wyłom w normalnej wymianie towarowej polsko-francuskiej nastąpił w traktacie handlowym z maja 1937 r., gdy została przyjęta zasada, że Polska winna mieć bilans handlowy z Francją dodatni, mianowicie stosunek przywozu do wywozu ma kształtować się jak 80 : 100, nadwyżka zaś z tego tytułu na rzecz Polski przeznaczona została na obsługę innych wierzycielności francuskich w Polsce. W 1937 r. cel ten został częściowo osiągnięty, uzyskano bowiem saldo dodatnie w wysokości zł 8 522 tys. — mimo, że

¹⁾ P. również zesz. 17/1939, str. 689.

według przyjętej zasady saldo winno wynieść t zł 9 842 tys., to jednak w następnym już roku, tj. w roku 1938, nie tylko nie uzyskano dodatniego salda, lecz — przeciwnie — saldo ujemne dla Polski wyniosło zł 1 691 tys.

Nie analizując bliżej przyczyn tej pasywizacji bilansu handlowego polsko-francuskiego, należy podkreślić znaczenie dla obrotów towarowych polsko-francuskich spadku franka francuskiego, co z jednej strony powodowało zwiększenie możliwości eksportu francuskiego, do Polski, z drugiej zaś strony działało hamująco na eksport towarów polskich do Francji.

Tego rodzaju stan zmusił do poddania rewizji traktatu handlowego z 1937 r. i na skutek pertraktacji handlowych w Paryżu w lutym i marcu b. r. nastąpił drugi wyłom w dotychczasowych zasadach wymiany towarowej polsko-francuskiej.

Obecna umowa handlowa polsko-francuska¹⁾, która weszła w życie dn. 1/IV b. r., nie zmieniając dotychczasowej zasady co do utrzymania w wymianie towarowej polsko-francuskiej stosunku 80 : 100 na korzyść strony polskiej, dzieli całość obrotu towarowego polsko-francuskiego na dwie zasadnicze grupy — tak po stronie wywozu, jak i przywozu. Po stronie przywozu odróżnia się dwie grupy towarów: jedna grupa obejmuje towary, umieszczone na tzw. liście F, których przywóz z Francji do Polski nie jest uwarunkowany dokonaniem równowartościowego wywozu z Polski do Francji, a więc są to towary, niewłączone do kompensaty, o charakterze przeważnie surowcowym; druga grupa towarów po stronie przywozu obejmuje wszelkie inne towary, sprowadzane do Polski, których jednak przywóz do Polski po dn. 1/IV b. r. wymaga powiązania kompensacyjnego, tj. dokonania równowartościowego eksportu z Polski do Francji. Również w podobny sposób (na dwie grupy) podzielono towary po stronie wywozu z Polski do Francji, przy czym towary jednej grupy, objęte tzw. listą P, wyłączone są z kompensaty, będąc niejako odpowiednikiem listy F w przywozie, natomiast towary drugiej grupy są to pozostałe towary eksportowe, dopuszczonych o kompensowania przywozu towarów francuskich, nieumieszczonych na liście przywozu F.

Ustalenie kompensaty na część przywozu z Francji do Polski nie narusza innych dotychczasowych przepisów, związanych z wzajemną wymianą towarową. Tak np. sprawa transferu nie uległa zmianie, i zapłata za sprowadzony towar odbywa się za pomocą transferu, który — po uzyskaniu pozwolenia przywozu — następuje bezzwłocznie i automatycznie, i to zarówno za towar, będący przedmiotem kompensaty, jak i za towar, którego przywóz nie wymaga kompensaty.

Jak będzie działał nowy system — trudno dziś o tym coś powiedzieć. Biorąc pod uwagę, że każda nowość budzi pewną nieufność i ostrożność, należy przypuszczać, iż w początkowym okresie napotka ten system pewne przeszkody, działające hamująco na jego pełne zastosowanie i wykorzystanie.

Jedno należy przyjąć za pewnik, że za mała jest wzajemna wymiana towarowa polsko-francuska, i że w związku z tym należy dołożyć wszelkich starań i podjąć planowe posunięcia z dziedziny polityki handlowej, aby tę wymianę ożywić i b. wydatnie zwiększyć. Za przyjęciem tego „wyłomu” przemawia przede wszystkim interes — i to zarówno Polski jak i Francji.

Jako wstęp do powiększenia wymiany polsko-francuskiej pożądane byłoby, aby: 1) strona francuska zniosła niektóre kontyngenty na przywóz z Polski, a co najmniej b. poważnie je podwyższyła, 2) nadwyżka dla Polski z tytułu wymiany towarowej, mająca wynosić 20%, została podwyższona, przy czym, aby ta nadwyżka nie była całkowicie przeznaczona na krycie innych wierzytelności francuskich w Polsce.

Zwiększenie eksportu polskiego do Francji — i to nie o parę milionów, ale co najmniej w dwójnasób — jest w szczególności w dobie dzisiejszej palącą sprawą, wymagającą szybkiego rozwiązania. Dalsze pozostawienie spraw swemu biegowi, liczenie na naturalne zwiększenie wymiany towarowej polsko-francuskiej bez zdecydowanej polityki

handlowej, prowadzonej przez stronę polską i stronę francuską, nie da właściwego i pożądanego zwiększenia wzajemnych obrotów, i eksport polski do Francji będzie nadal mieścić się w granicach zł 40 ± 50 miln. O tym, że sprawa jest dotychczas traktowana niewłaściwie — świadczy np. porównanie zmniejszającego się — i tak już niewielkiego — eksportu z Polski do Francji (zł 49 miln. w 1937 r. wobec zł 44 miln. w 1938 r.) ze wzrastającym wydatnie w tym samym czasie eksportem Polski do Niemiec (zł 231 miln. w 1937 r. wobec zł 286 miln. w 1938 r.). Strona polska, chętnie importująca towary francuskie, pragnęłaby, aby i strona francuska podobne miała podejście przy imporcie towarów polskich do Francji, a nie jest to zbyt trudne.

St. Rękawek

HANDEL WEWNĘTRZNY

RUCH CEN W MARCU 1939 R. — Obroty handlowe w kraju wykazały w marcu początkowo ożywienie — o charakterze secznowym (wiosennym) względnie w związku ze zbliżającymi się świętami Wielkiejnocy, następnie jednak pod koniec marca osłabły, co było skutkiem pewnego nastroju wyczekiwania, jaki się wytworzył pod wpływem wypadków politycznych w świecie; dotyczyło to zwłaszcza obrotów konsumcyjnych względnie inwestycyjno-konsumcyjnych, natomiast obroty, związane bezpośrednio lub pośrednio z inwestycjami i przygotowaniami obronnymi oraz inwestycjami przemysłowymi lub budowlanymi, wykazały zwyżkę. Wypłacalność w handlu była w marcu na ogół poprawna, choć liczba protestów wekslowych wykazała niewielkie zwiększenie. Dało się zauważyć częściowe przechodzenie na operacje gotówkowe. Reperkusje wypadków politycznych na rynku kredytowym nie odbiły się silniej na alimentacji potrzeb obrotu towarowego (które sezonowo zwiększyły się), gdyż aparat bankowy przeprowadził akcję upłynniająca, a instytucja emisyjna rozszerzyła swą działalność kredytową.

Jeśli chodzi o pewne symptomy obrotów, to zaznaczyć należy, że suma weksli wystawionych uległa w marcu obniżce — nieznacznej zresztą, bo z zł 467·2 miln. do zł 459·9 miln. Kurczenie się obrotu wekslowego świadczy normalnie o tendencji zniżkowej obrotów — o ile nie zachodzą zmiany w sposobach regulacji transakcyj (np. wydłużenie terminów wekslowych, przejście na płatności gotówkowe lub na otwarty kredyt itp.).

W marcu — po minimalnym wzroście w lutym (powrót do poziomu grudniowego) — ceny hurtowe wykazały dalszą również minimalną zwyżkę, a ceny detaliczne, które w lutym zmniejszały, wykazały tym razem również wzrost — i to nieco silniejszy niż ceny hurtowe.

Ruch wskaźników cen hurtowych przedstawia następujące zestawienie (na podstawie danych Instytutu Badania Konjunktury oraz Gł. Urz. Stat.):

		Wskaźnik ogólny		Artykuły rolne kraj.	Artykuły przemysł.	
Marzec	1929	98·6	96·1	100·3		
	1930	87·7	79·2	92·8		
	1931	76·7	69·3	80·1		
	1932	67·9	62·1	69·3		
	1933	59·8	54·6	60·8		
	1934	57·3	48·2	61·3		
	1935	52·1	41·8	56·7		
	1936	52·1	42·4	55·9		
	1937	60·6	54·6	62·3		
	1938	56·9	50·2	59·0		
	1939	55·1	47·8	57·3		
		Artykuły rolne:		Artykuły przemyłowe:		
		sprzedawane przez rolników		surcowce	półfabrykaty	wyroby gotowe
Październik	1938	41·0	54·6	55·1	56·6	58·9
Listopad	„	40·5	53·8	55·8	56·6	58·8
Grudzień	„	41·2	54·3	56·3	56·5	58·8
Styczeń	1939	40·9	54·4	56·2	56·6	58·9
Luty	„	41·3	54·1	56·3	56·6	58·8
Marzec	„	41·6	54·3	56·3	56·6	59·0
Marzec	1938	44·8	55·8	59·4	57·6	60·2
„	1937	50·0	59·3	66·1	60·5	61·0
„	1936	36·2	48·9	55·1	53·3	59·3
„	1935	33·5	50·2	53·9	54·9	60·9
„	1934	38·9	57·8	59·9	59·7	64·1

¹⁾ P. również zes. 17/1939, str. 689.

Ceny hurtowe, które prawie przez cały rok 1938 zniżkowały, w ostatnich 2 miesiącach — jak wspomnieliśmy wyżej — minimalnie zwiększają (o 0.2% w każdym miesiącu). Ale wskaźnik cen artykułów przemysłowych pozostaje w ogóle niezmienny, a tylko podnosi się nieznacznie (w marcu o 0.4%) wskaźnik cen artykułów rolnych.

Jeśli chodzi o ceny artykułów rolnych (łącznie z kolonialnymi oraz innymi, objętymi grupą ogólną żywności i używek) — to zmiany we wskaźnikach poszczególnych pozycji przedstawiały się następująco (wskaźniki przy podstawie: 1928 r. = 100):

	Styczeń		Luty		Marzec	
	1939	1939	1939	1939	1939	1938
Zboża wszelkie	35'6	35'7	36'7	48'0		
Ziemiopłody inne	38'4	39'4	41'2	38'5		
Mąka i kasza	44'2	43'7	43'4	50'3		
Zwierzęta rzeźne	42'3	44'0	44'4	39'4		
Mięso i słonina	48'1	47'8	48'4	46'3		
Nabiał	50'6	49'3	47'1	50'8		
Cukier, spirytus, piwo	71'3	71'3	71'3	71'3		
Towary kolonialne	71'5	71'7	74'1	71'0		
Tytoń	96'8	96'8	96'8	96'8		
Sól	91'8	91'8	91'8	91'8		

Rok gospodarczy 1938/39 przynosi początkowo silniejszy spadek cen artykułów rolnych. W okresie pierwszych 4 miesięcy tego roku mamy, co prawda, nawet jeden miesiąc przejściowej wyższości (we wrześniu o 0.4%), ale na ogół tendencja jest wyraźnie zniżkowa (w sierpniu spadek o 6.2%, w październiku o 1.2%, w listopadzie o 1.5%). Jednak drugi z kolei okres 4-miesięczny jest już okresem stabilizacji, i to z tendencją wzrostową: w grudniu wzrost o 1.5%, w styczniu spadek zaledwie o 0.2%, w lutym stabilizacja, w marcu wzrost o 0.4%.

Ceny artykułów roślinnych kształtują się w ostatnich miesiącach lekko wzrostowo. W marcu najsilniej wyższość wyraziła się w pozycji „innych” ziemiopłodów, a więc poza zbożami. W zakresie przetworów zbożowych wskaźnik cen wykazuje lekki spadek, ale tendencja w marcu była właściwie niejednolita, i niektóre gatunki mąki zdrożały. Ceny zbóż, które na rynkach światowych — z wyjątkiem pszenicy — nieco wzmocniły się, wykazały u nas (przy zwiększonym eksporcie) wyraźny wzrost. Najsilniej podniosły się ceny jęczmienia, a zwłaszcza owsa, których podaż zmalała (na owies nałożono zakaz wywozu). Ceny żyta miały tendencję lekko wzrostową. Najsłabiej podniosły się ceny pszenicy, a nawet na niektórych giełdach lekko zniżkowały.

Jeśli chodzi o ceny artykułów hodowlanych, to tu przeważała w marcu wzrostowa tendencja cen, przy czym zniżkę wykazały jedynie ceny nabiału. Podniosły się ceny inwentarza żywego, choć ceny bydła rogatego po dużych wahanich w ciągu miesiąca powróciły właściwie do swego poziomu wyjściowego, a ceny trzody chlewnej w samym końcu miesiąca lekko osłabły. Ceny mięsa i przetworów w marcu wyraźnie zwiększowały. Obniżka cen nabiału powstała na skutek spadku cen mleka i masła, przy czym zauważyć należy, że ceny masła początkowo zwiększowały, a dopiero pod koniec miesiąca obniżyły się; natomiast wyższość (rozpoczętą od połowy miesiąca) wykazały w marcu ceny jaj.

W grupie artykułów przemysłowych ceny przez znaczną część 1938 r. lekko zniżkowały, poczem w ostatnim kwartale 1938 r. nieco podniosły się; w b. r. nastąpiła pełna stabilizacja cen, które w marcu pozostawały w dalszym ciągu na poziomie grudniowym. Zmiany cen, jakie odbywały się jednak w poszczególnych działach towarowych, ilustruje następujące zestawienie (wskaźniki przy podstawie: 1928 r. = 100):

	Styczeń		Luty		Marzec	
	1939	1939	1939	1939	1939	1938
Drewno surowe	56'2	56'2	55'7	65'9		
„ obrobione	50'6	50'9	50'9	52'7		
Surowce włókniste	32'5	32'7	32'8	34'2		
Przędza	47'7	47'6	47'3	49'1		
Tkaniny	55'6	55'5	55'7	57'4		
Paliwo mineralne	81'2	81'2	81'2	80'6		
Olje mineralne	80'4	80'4	80'4	80'4		
Złom i ruda żelazna	61'1	61'4	62'2	64'5		
Żelazo	79'9	79'9	79'9	79'9		
Metale nieżelazne	43'1	43'0	43'6	42'2		
Skóry surowe	32'4	33'0	33'5	31'6		
„ wyprawione	47'4	47'3	47'3	48'0		
Odzież i obuwie	46'7	46'7	46'7	47'1		
Chemikalia	67'6	67'7	67'7	67'9		
Mydło	68'1	67'7	67'4	71'1		
Nawozy sztuczne	65'4	67'0	67'2	69'4		
Materiały budowlane mineralne	48'8	48'9	48'7	48'9		
Papier	55'8	55'8	55'8	55'8		

Urządzenia domowe (meble, nacz., żarówki)	67'0	67'0	67'2	68'2
Maszyny i narzędzia rolnicze	67'2	68'4	68'4	65'5
Maszyny, narzędzia i inne wyroby dla przemysłu	76'4	76'4	76'4	76'7

Ceny drewna surowego, które przez pewien czas silnie zwiększowały, od stycznia wykazują minimalne wahania. Przy dość słabych jeszcze obrotach (choć ruch w tartakach był silnie ożywiony) ceny drewna surowego w marcu kształtowały się lekko zniżkowo, aczkolwiek na niektóre sortymenty i w niektórych ośrodkach występowała już tendencja mocniejsza. Ceny tarcicy pozostały w marcu bez zmiany, jeśli chodzi o wskaźnik ogólny, ale niektóre pozycje wykazały już wyraźną wyższość.

W grupie włókienniczej ruch cen nie był jednolity, przy czym — odmiennie niż w poprzednim miesiącu — przeważała obecnie tendencja wzrostowa cen. Lekka wyższość ujawniła się w marcu przede wszystkim w zakresie surowca. Podniosły się mianowicie ceny konopi; jeśli chodzi o bawełnę — to amerykańska nieznacznie zdrożała, egipska zaś staniała. Ceny przędzy wykazały lekką zniżkę. Obniżyły się, mianowicie, ceny przędzy wełnianej i sztuczno-jedwabnej. Ceny tkanin — przy ożywionych, zwłaszcza w I połowie miesiąca, obrotach — wykazały nieznaczny wzrost, ale dotyczyła ona tylko niektórych wyrobów bawełnianych.

W grupie paliwa ceny węgla — przy zwiększonym zbyciu w kraju, a zmniejszonym eksporcie — pozostawały nadal bez zmiany; ceny ropy — przy zwiększonym wydobyciu — też nie uległy zmianie.

W grupie metalowej ceny tworzyw żelaznych w ostatnich 2 miesiącach zwiększowały, przy czym w marcu nieco silniej niż w lutym. Ceny żelaza — którego zbyt zwiększył się — pozostawały w dalszym ciągu niezmiennie. Ceny innych metali w marcu podniosły się, mianowicie — przy zwiększonej produkcji — ceny cynku i ołowiu nie zmieniły się, a zwiększowały tylko ceny importowanej miedzi.

W grupie skórzanej zwiększowały — podobnie jak w poprzednich miesiącach — ceny skór surowych (dotyczyło to głównie skór bydlęcych i cielęcych); skóry wyprawione — po wyższości w styczniu, ale lekkiej niższe w lutym — w marcu pozostały bez zmiany.

W grupie mineralno-budowlanej ceny od bardzo długi czasu wykazują minimalne wahania; ostatnio, w lutym bardzo nieznacznie wzrosły, w marcu zaś nieco obniżyły się. Przy sezonowo zwiększonej produkcji, a częściowo już i zbyciu — większość artykułów tej grupy nie wykazała w marcu zmiany cen, z wyjątkiem cegły, która nieznacznie potaniała.

Ceny produktów naftowych, których sprzedaż na rynku krajowym znacznie podniosła się, pozostały w marcu w dalszym ciągu bez zmiany. Ceny chemikalijskie — przy zwiększonym w niektórych działach zbyciu — także nie uległy w miesiącu sprawozdawczym zmianie. Ceny nawozów sztucznych — przy wzmożonej sprzedaży — uległy wyższości; mianowicie, podniosły się ceny superfosfatu (w lutym — ceny azotniaku i tomasynu).

Ceny papieru pozostawały w marcu w dalszym ciągu zupełnie niezmiennie.

W okresie rocznym — od marca ub. r. do marca b. r. — nastąpił wyraźny spadek cen hurtowych, mianowicie o 3.2%.

Ceny artykułów rolnych krajowych obniżyły się o 4.8%, ceny zaś artykułów przemysłowych — tylko o 2.9%, ruch więc zniżkowy cen rolnych był znacznie silniejszy niż cen przemysłowych.

Co się tyczy cen artykułów rolnych, to nastąpiła w ciągu okresu rocznego od marca 1938 r. do marca 1939 r. głównie zniżka cen produktów roślinnych. Mianowicie, ceny zbóż spadły bardzo silnie, bo o 23.5%, ceny przetworów zbożowych — o 13.7%, a tylko ceny innych — poza zbożami — ziemiopłodów podniosły się o 7.0%. Natomiast ceny artykułów hodowlanych albo zwiększowały, jak ceny bydła i trzody (wzrost o 12.7%) oraz ceny mięsa i przetworów (wzrost o 4.5%), albo obniżyły się, ale stosunkowo nieznacznie, jak ceny nabiału, które spadły o 7.2%.

Jeśli chodzi o ceny artykułów przemysłowych — to podkreślić należy, że zniżka cen w okresie od marca ub. r. do marca b. r. objęła nie wszystkie grupy, bowiem kilka grup wykazało w ciągu tego okresu rocznego poziom utrzymany, a w trzech grupach ujawniła się nawet lekka wyższość cen. Spadek cen nastąpił przede wszystkim w grupach surowcowych: ceny drewna surowego obniżyły się o 15.5%, ceny złomu i rudy — o 3.6% oraz ceny surowców włókienniczych — o 4.1% (w silniejszym stopniu wełny, słabiej — bawełny, a bardzo nieznacznie konopi, przy czym z wyjątkiem juty i lnu, które silnie podrożały); ale jednak ceny skór surowych wzrosły o 6.0%, a ceny paliwa mineralnego — o 0.7% (wyższość ceny ropy). W grupach półfabrykatów zmiany cen w ciągu okresu rocznego były na ogół niewielkie: ceny żelaza oraz olejów mineralnych pozostały bez zmiany, a spadły: ceny drewna obrobionego — o 3.4% (kilkakrotnie słabiej niż surowiec), ceny skór wyprawionych — o 1.5% (odmiennie od wzrostowej tendencji cen skór surowych), ceny przędzy — o 3.7% (bawełnianej i jedwabnej, a przy lekkim wzroście — wełnianej); poza tym

ceny chemikaliów obniżyły się o 0,3%, ceny nawozów sztucznych — o 3,2% (zniżka cen wszystkich nawozów — oprócz ustabilizowanej soli potasowej oraz zwiększającej tomasyny), ceny materiałów budowlanych spadły bardzo nieznacznie, bo o 0,4% (spadek cen cegły), ceny innych metali poza żelazem zwiększyły się o 3,3% (spadek cen cynku przy wzroście cen miedzi i glowiu); ceny papieru pozostały bez zmiany. W grupie wyrobów gotowych o charakterze bezpośredniej konsumpcji nastąpił między innymi spadek cen tkanin (o 3,0%), cen odzieży i obuwia (o 0,8%) oraz cen mydła (o 5,2%).

Sumując zmiany cen w okresie rocznym marzec 1938 ÷ marzec 1939 według zasadniczych typów artykułów, dochodzimy — jeśli chodzi o ceny artykułów przemysłowych — do następujących wniosków: ceny surowców spadły dość silnie, bo o 5,2%, ceny półfabrykatów — znacznie słabiej, mianowicie tylko o 1,7%, a ceny wyrobów gotowych — niewiele silniej, bo o 2,0%. Co się tyczy wyrobów gotowych — to spadek cen wykazały artykuły konsumpcyjne, mianowicie o 2,6%, oraz wyroby dla produkcji przemysłowej, lecz zaledwie o 0,4%; ceny natomiast wyrobów dla produkcji rolnej podniosły się — o 4,4%. Spadek cen surowców i półfabrykatów minimalnie dotknął artykułów skartelizowanych, których ceny zniżkowały za ledwie o 0,8%; natomiast poważniej spadły ceny „pozostałych” surowców i półfabrykatów — o 4,6%, a słabiej nieco — ceny artykułów, uzależnionych od zagranicy, bo o 3,1%. W zakresie cen artykułów rolnych nastąpiły w okresie rocznym od marca ub. r. do marca b. r. następujące zmiany: ceny artykułów, sprzedawanych bezpośrednio przez rolników (ziemiopłody, zwierzęta, nabiał) — spadły o 7,1%, a ceny przetworów (przetwory zbożowe, mięso i tłuszcze, cukier, spirytus i piwo) — tylko o 2,7%. Niekorzystnie wypadła zestawienie ruchu cen artykułów, sprzedawanych przez rolnika (spadek o 7,1%), z ruchem cen artykułów żywności i używek, nabywanych przez spożywców (nabiał, przetwory roślinne i zwierzęce, towary kolorialne, tytoń, sól), które obniżyły się tylko o 1,7%. Jeszcze mniej korzystnie przedstawia się porównanie ruchu cen artykułów, sprzedawanych przez rolnika z ruchem cen artykułów przemysłowych, nabywanych przez rolnika (maszyny i narzędzia, nawozy, materiały budowlane, drewno, żelazo, skóry, towary kolonialne, cukier, sól, spirytus, piwo, tytoń, węgiel, nafta, mydło, tkaniny, obuwie, meble i naczynia): pierwsze obniżyły się o 7,1%, drugie — za ledwie o 0,9%.

Ceny detaliczne — po zniżce w styczniu (o 0,5%) i w lutym (o 0,8%) — w marcu podniosły się, ale tylko o 0,4% — tak, że wskaźnik ich (57,3) pozostał niższy od styczniowego (57,6). Przy niezmiennych wciąż cenach artykułów przemysłowych wzrost cen artykułów detalicznych w marcu skoncentrował się wyłącznie na artykułach rolnych. Wzrosły w marcu zarówno ceny artykułów roślinnych, jak i ceny artykułów hodowlanych. W zakresie cen artykułów roślinnych nastąpił wzrost jedynie w grupie strączkowych, warzyw i owoców (o 6,5%). W zakresie artykułów hodowlanych niezmiennie pozostały ceny mleka i masła, ceny mięsa i wyrobów zwiększyły się o 1,3%, a zniżkowały ceny jaj (o 3,4%). Ceny artykułów kolonialnych pozostały w marcu bez zmiany.

W okresie od marca ub. r. do marca b. r. ceny detaliczne obniżyły się tylko o 0,5%, przy czym ceny artykułów przemysłowych spadły o 1,4%, a ceny artykułów rolnych: w dziale artykułów roślinnych zniżkowały o 2,4%, a w dziale artykułów hodowlanych zwiększyły o 0,6%. Najbardziej zniżkowały w okresie rocznym ceny mleka i masła oraz w grupie strączkowych, warzyw i owoców, niezmiennie pozostały ceny ziemniaków, a zwiększyły ceny jaj oraz mięsa i wyrobów. Wzrosły w okresie rocznym ceny artykułów kolonialnych. Spadek cen detalicznych był w ciągu omawianego okresu rocznego znacznie słabszy niż cen hurtowych, przy tym zniżka cen w stosunku do podstawowego poziomu z 1928 r. była w zakresie cen hurtowych nieco poważniejsza (o 44,9%) niż w zakresie cen detalicznych (o 42,7%).

Koszty utrzymania (w Warszawie) w marcu kształtowały się niejednolicie: koszty utrzymania rodzin robotniczych pozostały w dalszym ciągu niezmiennie, koszty utrzymania rodzin pracowników umysłowych podniosły się o 0,3% (w lutym spadek o 0,5%). Zwyżkę wykazały jedynie koszty żywności.

W ciągu okresu rocznego — marzec 1938 ÷ marzec 1939 — nastąpił lekki spadek kosztów utrzymania, mianowicie kosztów utrzymania rodzin robotniczych o 0,3% oraz kosztów utrzymania rodzin pracowników umysłowych o 0,2%. Przy stabilizacji większości kosztów — nastąpił spadek kosztów żywności (tylko w kosztach utrzymania rodzin robotniczych), kosztów odzieży i obuwia (bardzo nieznaczny) oraz kosztów, związanych z utrzymaniem higieny i zdrowia.

TARGI I WYSTAWY

UROCZYSTE OTWARCIE PAWILONU POLSKIEGO NA WYSTAWIE W NEW-YORKU

W dn. 3/V b. r. po uroczystym nabożeństwie w katedrze nastąpiło otwarcie pawilonu polskiego na wystawie powszechnej w New Yorku.

Polską delegację oficjalną na czele z Panem Ministrem Przemysłu i Handlu A. Romanem, przybyłym wraz z P. Wiceministrem Bobkowskim, Ambasadorem Potockim i Generalnym Komisarzem Roppcm — powitał Prezes Zarządu Wystawy Grover Whalen przy odgłosie 19 wystrzałów armatnich. Po wpisaniu się do książki pamiątkowej delegacja polska przeszła przed frontem kompanii honorowej marynarki, poczem udała się do pawilonu polskiego, gdzie tłumnie zgromadzili się przedstawiciele Polonii amerykańskiej.

Inauguracyjne przemówienie wygłosił Generalny Komisarz P. Ropp, podkreślając trzywiekową przeszłość współpracy polsko-amerykańską oraz przywiązanie obu narodów do wolności, do której zdobycia narody polski i amerykański wzajemnie sobie pomagały. „W pawilonie polskim — mówił Komisarz Ropp — przedstawiona jest Polska bez ozdób i propagandy, by społeczeństwo amerykańskie samo mierzyło przyjazną oceną wysiłku Narodu Polskiego w budowie Polski przyszłości”.

Pan Minister Antoni Roman w swym przemówieniu, oddawszy hołd amerykańskiemu geniuszowi przedsiębiorczości, podkreślił wielki postęp, jaki Polska uczyniła w ostatnim 20-leciu, czego dowodem jest właśnie pawilon polski. Mimo tego postępu i stałego rozwoju w każdej dziedzinie — cechy i zalety charakteru narodowego pozostały te same, mianowicie umiowanie pokoju i przywiązanie do wolności, wspólne obu narodom i je wiążące. Następnie Pan Minister Roman powitał polsku przedstawicieli Polonii, dziękując jej za poparcie.

Imieniem Rady Polonii Amerykańskiej przemówił P. Prezes Romaszewicz, stwierdzając niezmiennie przywiązanie Polonii amerykańskiej do Macierzy i gotowość do wszelkich ofiar.

Imieniem Zarządu Wystawy przemówienia wygłosili PP.: Whalen oraz Generalny Komisarz Stanów Zjedn. Flynn, wreszcie imieniem Pana Prezydenta Roosevelta i Rządu amerykańskiego przemówiła Pani Perkins, Minister Pracy. W niezwykle serdecznym, pełnym uznania dla Polski przemówieniu podkreśliła ona zasługi emigrantów polskich w budowie potęgi ekonomicznej i przemysłowej Stanów Zjednoczonych, podnosząc ich pracowitość, dzielność i uczciwość. Specjalne uznanie i hołd — mówiła P. Perkins — należy się kobiecie polskiej, która w ciężkich warunkach potrafiła wychować dzieci na dzielnych obywateli przybranej ojczyzny. P. Perkins przypomniała wielką Polkę Marię Curie-Skłodowską, której pamięć pozostaje żywa w Ameryce, i złożyła w końcu życzenia pomyślności Polsce i pawilonowi polskiemu.

Po obejrzeniu pawilonu delegacja oficjalna udała się do pawilonu Zarządu Wystawy, gdzie Pan Minister Roman udekorował P. Whalena komandorią z gwiazdą orderu „Polonia Restituta”.

Zarząd Wystawy wydał na cześć delegacji śniadanie. Podczas śniadania przemawiał P. Whalen, jeszcze raz dziękując za udział Polski w wystawie oraz za wysokie odznaczenie. Odpowiedział mu P. Ambasadorem Potocki, stwierdzając, że pawilon polski jest symbolem pokojowych dążeń Polski oraz wzmocnienia węzłów przyjaźni polsko-amerykańskiej. Wieczorem odbył się wspaniały koncert muzyki polskiej, a następnie raut.

Należy podkreślić, że pawilon polski był jednym z 3 pawilonów zagranicznych kompletnie gotowych w dniu otwarcia wystawy, tj. w dn. 30 kwietnia b. r.

XIX TARGI POZNAŃSKIE

Tegoroczne — dziewiętnaste z rzędu — Międzynarodowe Targi Poznańskie doszły do skutku w warunkach dość wyjątkowych, których bliżej uzasadniać nie trzeba. Pomimo to obelane zostały w sposób, świadczący o tym, iż polski przemysł pracuje intensywnie i nie ustaje w poszukiwaniu nowych dróg produkcji i zbytu — bez względu na ogólną „atmosferę” światową.

Co uderza na tegorocznych Targach — to wzrost roli i znaczenia przemysłów, związanych z metalem i maszyną. Dało się to zaobserwować już w ubiegłym roku, jak również na Targach Wschodnich, obecnie jednak zjawisko to — pod każdym względem dodatnie — jeszcze się pogłębiło. Na plan pierwszy wysunęły się obecnie obrabiarki, których wystawiono dużo, z czego przeważnie rzeczy nowe

i w niczym nie ustępujące wyrobom zagranicznym. Pokażne znaczenie posiadają również maszyny i narzędzia produkcji typu rzemieślniczego, przy czym powszechne zainteresowanie skupiały wzorowy zmechanizowany warsztat rzemieślniczy za zł 10 tys.

Salon samochodowy, cieszący się jak zwykle wielkim powodzeniem, przybrał w b. r. cokolwiek odmienny charakter. Mniej jest wystawców, nie ma również żadnych rewelacji, wystąpiły natomiast firmy nowe, dotychczas niespotykane, jako też nowe typy samochodów. Uderza także wzrost roli krajowego przemysłu samochodowego, ściślej — krajowych montowni.

Z przemysłów, nie związanych z metalem i maszyną, bardzo dodatnio zaprezentowały się przemysły: papierniczy i urządzeń biurowych, stojące na wysokim poziomie, dobrze się reklamujące i dbające o doskonalenie swych eksponatów. Na ogół jednak trzeba stwierdzić, że forma zewnętrzna w wielu wypadkach pozostała na poziomie zeszłorocznym.

Na podkreślenie zasługuje, że Targi Poznańskie niemal zupełnie wyeliminowały drobną, zazwyczaj kramiarską, sprzedaż rozmaitych artykułów, obliczonych nie na przetwórców lub kupców, lecz na miejscowych konsumentów, co jest, oczywiście, sprzeczne z ideą targów jako takich.

W tegorocznych Targach wystąpiło po raz pierwszy Zaolzie, i to przede wszystkim w dziale maszyn i metalowym. Nie omieszkało również zaakcentować roli Centralnego Okręgu Przemysłowego, którego przedsiębiorstwa lub zakłady po raz pierwszy wystąpiły na tak szerokim „forum”. Mniej nieco powiodło się wystawiennictwo artykułów zastępczych; tak np. propaganda „keru” może niedość plastycznie unaoczniać zwiedzającym sposób produkcji tego surowca, jego rolę techniczną i ekonomiczną itd.

Dział zagraniczny reprezentuje kilkanaście stoisk, z których największe znajdują się w grupie państw Europy Środkowej (Niemcy, Włochy i Węgry). Stoisko węgierskie jest stosunkowo najbogatsze i najbardziej wszechstronne.

K. S.

KRAJOWE RYNKI TOWAROWE

ZBOŻA I PRZETWORY

— Ruch cen zbóż w okresie 17 ÷ 29/IV 1939 r. kształtował się następująco (w zł za 100 kg):

	17 ÷ 22/IV	24 ÷ 29/IV	Różnica %
Pszenica			
Warszawa . . .	22'67	23'17	+ 2'2
Poznań	20'46	21'00	+ 2'6
Lwów	21'83	21'29	- 2'5
Średnia	21'65	21'82	+ 0'7
Ż y t o			
Warszawa . . .	15'10	15'42	+ 2'1
Poznań	14'92½	15'12½	+ 1'3
Lwów	14'62½	14'37½	- 1'8
Średnia	14'88	14'97	+ 0'6
O w i e s			
Warszawa . . .	17'05	17'19	+ 0'8
Poznań	15'98	16'02½	+ 0'3
Lwów	17'19	17'19	—
Średnia	16'74	16'80	+ 0'3
Jęczmień zwykły			
Warszawa . . .	18'75	18'87½	+ 0'6
Poznań	18'79	19'20	+ 2'1
Lwów	18'37½	18'37½	—
Średnia	18'63½	18'81½	+ 0'9

Jęczmień browarny

Warszawa . . .	19'87½	20'00	+ 0'6
Poznań	—	—	—
Lwów	21'00	21'00	—
Średnia	20'43½	20'50	+ 0'3

— Rynek zbóż i przetworów w okresie sprawozdawczym (od 24 do 29 kwietnia) cechowała tendencja zwyklowa. Na giełdzie warszawskiej zwykły wyniósł (w zł na 100 kg): pszenica jednolita i zbierana oraz żyto I standard 0'25, żyto II standard 0'50, oba rodzaje I gat. mąki żytniej i mąka razowa oraz wszystkie rodzaje otręb pszenicznych i otręby żytnie z przemiału standardowego 0'25. Na giełdzie poznańskiej zwyklowały (analogicznie): żyto 0'15, pszenica, jęczmień 673/678 grl i 700/720 grl oraz wszystkie rodzaje i gatunki mąki pszenicznej, oba rodzaje I gat. mąki żytniej i oba rodzaje otręb pszenicznych z przemiału standardowego—0'25, a otręby żytnie z przemiału standardowego 0'50.

Ogólny obrót na giełdzie warszawskiej w okresie sprawozdawczym wyniósł 11 750 t, w tym 3 388 t żyta (dla okresu, poprzedzającego sprawozdawczy, odpowiednio liczby wynosiły: 17 182 i 4 080).

Warszawa. — Ceny hurtowe według cedyły urzędowej (ostatnie notowania w tygodniu)—w zł za 100 kg parytet wagon Warszawa ładunek wagon (w nawiasach podane są notowania końcowe z okresu, poprzedzającego sprawozdawczy): pszenica czerwona szklista bez notowań,—jednolita 23'25 ÷ 23'75 (23'00 ÷ 23'50),—zbierana 22'75 ÷ 23'25 (22'50 ÷ 23'00), żyto I standard 15'50 ÷ 15'75 (15'00 ÷ 15'50),—II standard 15'25 ÷ 15'50 (14'75 ÷ 15'00), jęczmień browarny 19'75 ÷ 20'25,—I standard 19'00 ÷ 19'25,—II standard 18'75 ÷ 19'00,—III standard 18'50 ÷ 18'75, owies I standard 17'25 ÷ 17'75,—eksportowy 478 ÷ 488 grl bez obrotów,—II standard 16'75 ÷ 17'00, mąka pszenna: I gat. 0 ÷ 30% 42'00 ÷ 43'00,—I gat. 0 ÷ 35% 40'00 ÷ 42'00,—I gat. 0 ÷ 50% 37'00 ÷ 40'00,—I gat. A 0 ÷ 65% 35'00 ÷ 37'00,—II gat. 35 ÷ 50% bez notowań,—II gat. A 30 ÷ 65% 31'50 ÷ 33'00,—II gat. B 35 ÷ 65% bez notowań,—II gat. C 50 ÷ 60% bez notowań,—II gat. D 50 ÷ 65% 27'00 ÷ 28'00,—III gat. 65 ÷ 70% 20'50 ÷ 22'50,—razowa 0 ÷ 95% bez notowań,—pastewna 16'50 ÷ 17'50, mąka żytnia: I gat. 0 ÷ 30% 27'25 ÷ 27'75 (27'00 ÷ 27'50),—I gat. 0 ÷ 55% 25'50 ÷ 26'00 (25'25 ÷ 25'75),—razowa 0 ÷ 95% 20'75 ÷ 21'25 (20'50 ÷ 21'00), otręby pszenne grube z przemiału standardowego 14'25 ÷ 14'75 (14'00 ÷ 14'50),—średnie z przemiału standardowego 13'25 ÷ 13'75 (13'00 ÷ 13'50),—miałkie z przemiału standardowego 13'25 ÷ 13'75 (13'00 ÷ 13'50), otręby żytnie z przemiału standardowego 12'25 ÷ 12'75 (12'00 ÷ 12'50), otręby jęczmienne bez notowań.

Poznań. — Ceny hurtowe według cedyły urzędowej (ostatnie notowania w tygodniu)—w zł za 100 kg parytet dostawa bieżąca (w nawiasach podane są notowania końcowe z okresu, poprzedzającego sprawozdawczy): pszenica 20'75 ÷ 21'25 (20'50 ÷ 21'00), żyto 15'00 ÷ 15'25 (14'85 ÷ 15'10), jęczmień 638/650 grl bez notowań,—673/678 grl 18'50 ÷ 19'00 (18'25 ÷ 18'75),—700/720 grl 19'25 ÷ 19'75 (19'00 ÷ 19'50),—browarny bez notowań, owies I standard 16'10 ÷ 16'50,—II standard 15'50 ÷ 16'00, mąka wraz z workiem: pszenna I gat. 0 ÷ 35% 38'50 ÷ 40'50 (38'25 ÷ 40'25),—I gat. 0 ÷ 50% 35'75 ÷ 38'25 (35'50 ÷ 38'00),—I gat. A 0 ÷ 65% 33'00 ÷ 35'50 (32'75 ÷ 35'25),—II gat. 35 ÷ 50% 31'75 ÷ 32'75 (31'50 ÷ 32'50),—II gat. 35 ÷ 65% 28'75 ÷ 31'25 (28'50 ÷ 31'00),—II gat. 50 ÷ 60% 27'25 ÷ 28'25 (27'00 ÷ 28'00),—II gat. A 50 ÷ 65% 26'25 ÷ 27'25 (26'00 ÷ 27'00),—II gat. 60 ÷ 65% 24'75 ÷ 25'75 (24'50 ÷ 25'50),—III gat. 65 ÷ 70% 20'75 ÷ 21'75 (20'50 ÷ 21'50),—razowa 0 ÷ 95% bez notowań,—pastewna bez notowań, mąka żytnia I gat. 0 ÷ 30% 26'00 ÷ 26'75 (25'75 ÷ 26'50),—I gat. A 0 ÷ 55% 24'50 ÷ 25'25 (24'25 ÷ 25'00),—razowa 0 ÷ 95% bez notowań,—II gat. 30 ÷ 55% bez notowań,—II gat. A 50 ÷ 55% bez notowań, otręby pszenne grube z przemiału standardowego 14'50 ÷ 15'00 (14'25 ÷ 14'75),—średnie z przemiału standardowego 12'75 ÷ 13'50 (12'50 ÷ 13'25), otręby żytnie z przemiału standardowego 12'25 ÷ 13'25 (11'75 ÷ 12'75), otręby jęczmienne 12'50 ÷ 13'50.

RYNEK AKCYJNY

za okres od 24 do 29 kwietnia 1939 r.

W okresie sprawozdawczym na rynku akcyjnym giełdy warszawskiej przeważała tendencja zwyklowa. Dodatnie salda tygodniowe wykazały (w zł): Bank Polski 0'50, Warsz. Tow. Fabryk Cukru 0'75, Lilpop 1'00, Norblin 3'50, Ostrowiec ser. B 5'00, Starachowice 0'75, Zieleniewski i Fitzner-Gamper 2'75 oraz Habersbusch i Schiele 2'50. Straty natomiast poniosły: Warsz. Tow. Kopalń Węgla 0'25, Modrzewów 0'50, oraz—nieotworzone od 3 tygodni—Bank Handlowy 5'75 i Bank Polski (imienne) 10'50. Akcje Tow. Zakładów Żyrdawskich utrzymały kurs dotychczasowy. Z dniem 26 kwietnia b. r. akcje Fabr. Obić Papierowych i Papierów Kolorowych „J. Franaszek”, a z dniem

27 kwietnia b. r. akcje Banku Handlowego w Warszawie notowano bez kuponu dywidendowego za 1938 r.

Poniższe zestawienie ilustruje obroty akcjami na giełdzie warszawskiej w lutym i marcu b. r.:

	L u t y		M a r z e c	
	ilość transakcyj	na kwotę (tys. zł)	ilość transakcyj	na kwotę (tys. zł)
Banki	361	849	280	432
w tym:				
Bank Polski	318	756	228	342
Przemysł chemiczny	1	1	1	11
„ elektrotechniczny	4	7	5	20
„ spożywczy	196	295	223	337
„ metalowy	702	1 294	806	1 274
„ włókienniczy	135	287	84	112
Inne gałęzie przemysłu	3	.	2	7
Górnictwo	264	453	199	356
Razem:	1 666	3 186	1 600	2 549

W marcu w stosunku do lutego obroty na rynku akcyjnym giełdy warszawskiej spadły o ok. 20%; ponieważ jednocześnie spadek liczby zawartych transakcyj był znacznie słabszy, gdyż o ok. 4%, przeciętna wartość transakcyj obniżyła się. Jeśli chodzi o udział obrotów poszczególnymi grupami akcyj—to spadł udział obrotów akcjami bankowymi, przemysłu włókienniczego i przedsiębiorstw górniczych, natomiast wzrosły obroty akcjami przemysłu spożywczego.

Spośród giełd prowincjonalnych—giełda lwowska była nieczynna, a na pozostałych giełdach dokonywano jedynie nielicznych transakcyj.

GIEŁDA WARSZAWSKA

	Wartość nominalna (waluta)	Kurs najwyższy	Kurs najniższy	Ostatni kurs w tygodniu
w z ł z a a k c j e				
Bank Handlowy w Warszawie	zł 100	52'00	52'00	52'00
Bank Polski	zł 100	116'50	114'00	116'50
„ „ imienne	zł 100	115'50	113'50	115'50

Warsz. Tow. Fabryk Cukru	zł 100	38'50	38'00	38'25 -38'50
Tow. Fabr. Portland-Cementu „Wysoka”	zł 100	.	.	66'00
Warsz. Tow. Kopalń Węgla	zł 100	37'25	36'25	36'50 -37'00
Lilpop	zł 100	92'75	91'00	91'50 -92'00
Modrzejów	zł 50	21'00	20'25	20'25 -20'50
Norblin	zł 100	107'00	105'00	107'00
Ostrowiec ser. B	zł 100	85'50	80'00	83'00 -84'00
Starachowice	zł 100	57'25	56'50	57'00
Zjedn. Fabr. Maszyn, Kotłów i Wagon. Zieleniewski i Fitzer-Gamper	zł 100	70'00	69'00	69'25
Tow. Zakładów Żyrardowskich	zł 100	.	.	62'00
Haberbusch i Schiele	zł 100	70'25	67'50	70'00

GIEŁDA KRAKOWSKA

Akcje — w zł (w nawiasach — notowania z okresu poprzedzającego): Bank Polski 112'00 (122'00), Zieleniewski 65'00.

GIEŁDA LWOWSKA

Akcje w okresie sprawozdawczym nie były notowane.

GIEŁDA POZNAŃSKA

Akcje — w zł (maksimum i minimum; w nawiasach — notowania z okresu poprzedzającego): Bank Polski 116'00 (122'00 — 120'00).

CŁO ORAZ REGLAMENTACJA

ZNIŻKI CELNE I ZWOLNIENIA OD CŁA

Zgodnie z przyjętym systemem zasadnicze rozporządzenia o zniżkach celnych i zwolnieniach od cła, grupujące większość półfabrykatów oraz maszyn i narzędzi produkcji, zakwalifikowanych do ulg celnych autonomicznych, wydawane są co 6 miesięcy w okresach na dz. 1/V i 1/XI każdego roku.

Obecnie w „Dzienniku Ustaw R. P.” Nr 39, poz. 258 ogłoszone zostało z mocą obowiązującą na okres od dn. 1/V do dn. 31/X b. r. — jako jedno z cyklu takich okresowych rozporządzeń — rozporządzenie Ministra Skarbu z dn. 26/IV 1939 r., wydane w porozumieniu z Ministrami: Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Roln., o zniżkach celnych i zwolnieniach od cła, które w zasadzie zastępują i przedłuża z pewnymi zmianami rozporządzenie z dn. 27/X 1938 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr 84, poz. 570), w brzmieniu, ustalonym rozporządzeniem z dn. 4/IV 1939 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr 33, poz. 214).

Niezależnie zaś od tego zostały objęte nowym rozporządzeniem ulgi celne, poroztrucane dotychczas w różnych bezterminowych rozporządzeniach, wydanych na przestrzeni ostatnich kilku lat, jak ulgi: na części maszyn młynarskich i przyrządy elektryczne samochodowe (z rozporządzenia z dn. 19/IX 1936 r. — „Dz. Ust. R. P.” Nr 81, poz. 560), na przędzę z jedwabiu sztucznego miedziowo-amoniakalnego (z rozporządzenia z dn. 23/II 1937 r. — „Dz. Ust. R. P.” Nr 16, poz. 106), na cynk, ołów i ich stopy (z rozporządzenia z dn. 6/IV 1937 r. — „Dz. Ust. R. P.” Nr 27, poz. 201), na wino szampańskie (z rozporządzenia z dn. 23/XII 1937 r. — „Dz. Ust. R. P.” Nr 88, poz. 638) oraz na sok winogronowy (z rozporządzenia z dn. 30/VI 1938 r. — „Dz. Ust. R. P.” Nr 45, poz. 369). W związku z tym wszystkie te wspomniane rozporządzenia zostały obecnie uchylone.

Zasadnicze zmiany, jakie zostały w nowym rozporządzeniu przeprowadzone, polegają głównie na włączeniu do wykazu towarów, korzystających z ulg celnych, kilkunastu nowych artykułów oraz na skróceniu z nich kilkunastu innych towarów.

Wprowadzono, mianowicie, ulgi celne na: szczecinę sortowaną czarną, sprowadzaną dla celów przemysłowych, rudy żelazne o zawartości żelaza poniżej 45%, odprawiane przez urzędy celne na Zaolziu, antracem surowy, tłuszcz z rdzenia palmowego nie z ziarn (stały przy 15°C) o zawartości wolnych kwasów tłuszczowych 2 1/2% +

45%, sprowadzany do celów przemysłowych, nikotynę do wyrobu preparatów dla zwalczania szkodników roślin, stal zwykłą kształtową walcowaną, używaną jako szyny żurawie, niewyrabiane w kraju części przyrządu wyciągowego samoprzężnic obrączkowych do balwony cienkoprzędnej, sprowadzane do wyrobu tych samoprzężnic, wyłączniki elektryczne i inne aparaty elektryczne do uśmiercania zwierząt, dwumetylosiarczan, sprowadzany do wyrobu pochodnych antypiryny, ester etylowy kwasu szczawio-octowego do wyrobu półproduktów, używanych przy fabrykacji barwników, anilid kwasu octooctowego (acetooctanilid) — do wyrobu pigmentów organicznych, chlorek metylenu, sprowadzany do wyrobu bandaży gipsowych, stosowanych w lecznictwie, sól sodową estru etylowego kwasu szczawio-octowego — do wyrobu półproduktów, używanych przy fabrykacji barwników, ester metylowy kwasu paratoluenosulfonowego — do produkcji związków pyrazolonowych, oraz na kamienie korundowe dla szliferyz masy drzewnej w kształcie pierścieni o średnicy 800–1 000 mm, sprowadzane przez fabryki papieru, tektury i masy drzewnej.

Za wprowadzeniem ulg celnych na wyżej wyszczególnione towary przemawiały następujące względy:

Do wyrobu szeregu gatunków twardych szczotek, jak np. szczotek do włosów, sukna, zębów, mycia rąk, a w szczególności do produkcji różnego rodzaju szczotek technicznych, tarczowych, walcowych i ręcznych dla przemysłu tkackiego, papierniczego, kapeluszniczego — surowcem niezastąpionym jest szczecina czarna chińska, pochodząca ze zwierząt obcych ras, hodowanych w odmiennych warunkach klimatycznych. Szczecina chińska odróżnia się w wybitny sposób od szczeciny krajowej, jest bowiem w wysokim stopniu jednolita w gatunku i grubości, bardziej sztywna, a zarazem elastyczna i niełamliwa. Szczecina krajowa jest na ogół niedostatecznie jednolita w gatunku, zarówno co do długości i grubości włókien sierści, jak i włókna poszczególnego, którego grubość między nasadą a wierzchołkiem wykazuje znaczną różnicę. Szczecina krajowa w gatunkach, na które jest największe zapotrzebowanie, jest nawet tańsza od szczeciny chińskiej i nie może jej zastąpić całkowicie, podobnie jak ta ostatnia nie może być użyta zamiast szczeciny krajowej, np. do wyrobu większości gatunków pędzli, jasnych i białych gatunków szczotek to-

aletowych, zwłaszcza szczoteczek do zębów, do których używa się bieloną szczególnie krajową, której kolor naturalny jest szary; czarna szczecina chińska bieląc się nie da. Szarą szczecinę krajową można przez farbowanie upodobnić do szczeciny chińskiej, jednak w gatunku byłaby ona zbyt miękka, aby ją można było zastosować do wyrobów, do których normalnie używa się szczecinę chińską.

W uwzględnieniu tego stanu rzeczy, wszystkie kraje europejskie sprowadzają szczecinę z Chin. Zużycie tej szczeciny u nas jest stosunkowo niewielkie. Stosunek zużycia koniecznego szczeciny zagranicznej można określić na ok. 20% zapotrzebowania ogólnego. Niemniej jednak przywóz jest konieczny dla utrzymania w krajowych fabrykach pełnej skali produkcji oraz stanu zatrudnienia dla częściowego choćby wyparcia importu obcych gotowych wyrobów ze szczeciny chińskiej.

Z tych względów, jak również i wobec tego, że obciążenie celne szczeciny chińskiej wynosi ok. 35% ad valorem, wprowadzono 80% niższą celną, której stosowanie ma być uzależnione od nabywania szczeciny krajowej w ilości czterokrotnie większej od ilości importowanych.

Zwolnienie od cła rud żelaznych o zawartości żelaza poniżej 45%, odprawianych przez urzędy celne, położone na Zaolziu, pozostaje w związku z kontyngentami, przyznanymi w czasie ostatnich rokowań z b. Czecho-Słowacją na przywóz rud niskoprocentowych, w zamian za dopuszczenie na rynek polskich wytworów — głównie technicznych.

Import antracenu surowego, którego w kraju jest brak, potrzebny jest ze względu na przerób tego surowca przy fabrykacji sadzy. Cło ulgowe w wysokości 10% cła normalnego usprawiedliwione jest zbyt dużym obciążeniem celnym antracenu, przewyższającym przy cła normalnym dwukrotnie cenę towaru. Niższa celna na antracenie obowiązywała już poprzednio i skreślona została w październiku 1938 r. jako nieaktualna ze względu na to, iż jedyna wówczas w kraju fabryka sadzy, korzystająca z tej niższej, przeszła przy produkcji sadzy z przerobu antracenu na przerób naftalenu. Obecnie jednak powstała nowa fabryka, która produkuje sadze w oparciu o przerób antracenu, w związku z czym reaktywowanie ulgi celnej stało się aktualnym.

Niższa celna na tłuszcz z rdzenia palmowego, nie z ziarn (stały przy 15°C) o zawartości wolnych kwasów tłuszczowych $2\frac{1}{2}\% \div 45\%$, sprowadzany do celów przemysłowych, stosowana ma być pod warunkiem dokonania eksportu na rynki wolnodewizowe co najmniej równych ilości olejów i tłuszczów krajowych, a w szczególności oleju rzepakowego, który wobec cen krajowych wyższych od cen na rynkach zagranicznych nie mógłby być obecnie z Polski eksportowany. Olej z rdzenia palmowego potrzebny jest do przerobu w przemyśle mydlarskim.

Nikotyna, stanowiąca surowiec do wyrobu preparatów dla zwalczania szkodników roślin, w kraju nieprodukowany, opłaca cło w wysokości zł 1 500 za 100 kg plus opłata manipulacyjna zł 150, plus opłata monopolowa zł 250, razem zł 1 900. Ponieważ cena nikotyny franco granica wynosi również zł 1 900 za 100 kg, przeto obciążenie cłem i opłatami wynosi 100% ad valorem, wskutek czego fabryki krajowe, produkujące wspomniane preparaty, mają utrudnioną walkę konkurencyjną z importowanymi z zagranicy środkami do zwalczania szkodników, tym bardziej, że środki te korzystają przy imporcie z niższej stawki celnej, wynoszącej zł 250 (poz. 491 tar. celn.).

Szyny żurawiove, clone wg pozycji 929 p. 3 tar. celn., jako stal zwykła kształtowa walcowana, nie są wyrabiane w kraju, gdyż ze względu na małe zapotrzebowanie na nie produkcja, wymagająca zainstalowania dodatkowych urządzeń w hutach — nie opłacałaby się. Cło normalne, wynoszące wraz z opłatą manipulacyjną ok. 50% ad valorem, podrażało koszty budowy urządzeń przeladunkowych.

Firma G. Josephy'ego Spadkobiercy w Bielsku przystępuje obecnie do budowy samoprząśnic obraczkowych do bawełny cienkoprzędnej. Dotychczas samoprząśnice takie były importowane z Anglii, Niemiec i Francji i korzystały, jako maszyny w kraju niewyrabiane, z 90% ulgi celnej. Częścią składową każdej samoprząśnicy obraczkowej cienkoprzędnej jest przyrząd wyciągowy, od którego zależy zarówno wielkość produkcji jak i jakość produkowanej przędzy. Ogólnie uchodzi za najlepszy przyrząd wyciągowy syst. Leblanc-Roth, opatentowany przez szwajcarską firmę J. Rieter w Winterthur. Firma Josephy zdecydowała się oprócz konstrukcję swych samoprząśnic na systemie wymienionych przyrządów wyciągowych. Ze względu na patenty, jak również z powodu braku specjalnych urządzeń, przyrząd ten może być obecnie w kraju wyrabiany. Opłaty celne od importowanych z zagranicy części metalowych przyrządu wyciągowego wynoszą ok. 75% ad valorem. Ulga celna obniża to obciążenie do ok. 10% ad valorem.

Niżki celne na wyłaczniki i aparaty elektryczne, służące do uśmiercania małych zwierząt (psów i kotów), wprowadzone zostały na skutek akcji Zjednoczenia Towarzystw Opieki nad Zwierzętami, zmierzającej do humanitarnego uśmiercania zwierząt. Apa-

raty, o których mowa, nie są jeszcze w kraju produkowane i przemysł nasz na razie nie interesuje się zaprowadzeniem tej wytwórczości, która obliczona byłaby na b. niewielki zbył.

Dwumetylosiarczan jest artykułem w kraju niewyrabianym, używanym do dalszej przeróbki dla uzyskania pochodnej antypiryny, jak np. „Propalgon”. Obciążenie celne przy cła normalnym przekracza dwukrotnie cenę towaru.

W kraju zamierzone jest podjęcie produkcji kwasu fenylosulfonylazonokarbonowego, stosowanego przy fabrykacji barwników. Wymieniony kwas jest produktem kondensacji estru etylowego kwasu szcza w i o - o c t o w e g o względnie jego soli sodowej — z fenylosulfohydrazyną. Produkcja tej ostatniej istnieje w Polsce, natomiast ester, o którym mowa, nie jest jeszcze wyrabiany w kraju i obciążony jest przy imporcie cłem w wysokości zł 350, stanowiącym ok. 60% jego ceny, podczas gdy na podobny produkt, mianowicie na ester etylowy kwasu octooctowego przewidziane jest cło tylko zł 50 od 100 kg

Ulga celna figuruje w rozporządzeniu w 2 pozycjach ze względu na to, iż ester ten cłony zasadniczo wg pozycji 356 tar. celn. może być importowany również w stanie stałym w postaci soli sodowej, która podlega cłu wg poz. 490 p. 2 tar. celn.

Anilid kwasu octooctowego (acetooctanilid), w kraju niewyrabiany, służy m. in. do syntezy pigmentów organicznych, które z kolei używane są przy produkcji specjalnych farb tarcz graficznych. Pigmenty te są dotychczas sprowadzane z zagranicy. Obciążenie celne acetooctanilidu przy cła normalnym wahało się w granicach 70 ÷ 140% ad valorem w zależności od kraju pochodzenia i cen tego półfabrykatu.

Chlorek metylenu, używany do wyrobu bandaży gipsowych, stosowanych w lecznictwie, stanowi niewyrabiany dotąd w kraju surowiec pomocniczy (rozpuszczalnik) przy produkcji wspomnianych bandaży. Wysokie cło normalne, przewyższające parokrotnie jego cenę, podrażało w znacznym stopniu koszty produkcji bandaży. Ulga celna 90%-owa umożliwi podjęcie tej wytwórczości w kraju.

Ester metylowy kwasu paratoluenosulfonowego ma być sprowadzany do produkcji związków pyrazolonowych — środków przeciwgórczkowych, jak np. antypiryny i pyramidonu. I w danym wypadku również wysokie cło, wynoszące ok. 85% ceny towaru, usprawiedliwiała potrzebę wprowadzenia ulgi celnej.

W ostatnich czasach większe papiernie zaistniały rafinerie masy drzewnej nowego typu, które wymagają specjalnych kamieni korundowych w kształcie pierścieni o średnicy 800 ÷ 1 000 mm i o wadze sztuki ok. 100 kg. Kamienie tego rodzaju nie są wymienione w polskiej taryfie celnej i z tego powodu odprawa celna przy imporcie ich powodowała znaczne trudności. Dawne kamienie do rafinerii starego typu, podobne kształtem do kamieni mylnskich, clone były wg pozycji 851 p. 3 tar. celn. i opłacały stawkę konwencyjną zł 20. Decyzja ustalająca, iż kamienie pierścieniowe winny być clone wg poz. 848 p. 2b na równi ze sztucznymi kamieniami do ostrzenia, szlifowania i polerowania, zmuszała papiernie do płacenia cła w wysokości zł 150 (50% ad valorem) — zamiast dotychczasowego zł 20. Nowoprowadzona ulga celna obniża stawkę do poziomu zł 30 za 100 kg, co będzie stanowiło obciążenie ok. 10% ad valorem.

Tyle co do nowych niżek celnych w rozporządzeniu. Co się tyczy innych zmian — to podkreślić należy przede wszystkim fakt skreślenia wielu niżek celnych, umotywowany istnieniem w kraju dostatecznej wytwórczości odnośnych artykułów i koniecznością zwiększenia ochrony tej produkcji. Odnosi się to do ulg celnych na: węgle do rysowania, elektrokorundy — do wyrobu tarcz szlifierskich (poz. 170 p. 2), oleje fuzlowe (poz. 345), siarczan potasu (poz. 479), wyroby z gumy miękkiej (poz. 745), łańcuchy żelazne, stalowe — przegubowe (poz. 962 p. 2), drut stalowy, hartowany — do wyrobu szcetek (poz. 947) i sprawdziany (kalibry gwintowane) — używane przy wyrobie rur (poz. 1160).

Niektóre ze niżek skreślono ze względu na to, że stały się nieaktualne, jak np. niżki na: pomarańcze gorzkie, tzw. grape-fruits, płyty-pustaki (poz. 806), izatynę (poz. 397 p. 12; przemysł przeszedł na inną metodę produkcji kwasu fenylocynochinonowego), chlorek cynowy i kwas benzenowy (istnieją niżki konwencyjne) oraz odpadki bawełniane, przywożone drogą lądową z państw, sprowadzających bawełnę surową przez porty polskiego obszaru celnego, — bądź były niewykorzystywane, jak np.: na bromeł metylu (poz. 374 p. 1), odpadki skórzane odwołone — do wyrobu kleju (poz. 515), kaktus w spirytusie (poz. 384) — bądź też niewielka wysokość obciążenia celnego nie usprawiedliwiała potrzeby utrzymania cła zniżonego, jak np. miało to miejsce w odniesieniu do ulgi na olej drzewny. Cło zniżone na odpadki bawełniane wprowadzone było głównie dla odpadków, przywożonych z b. Czecho-Słowacji w zamian za import przez to państwo bawełny surowej przez porty polskiego obszaru celnego. Obecnie tego rodzaju współzależność nie zachodzi na skutek zmienionych warunków gospodarczych na terenie b. Czecho-Słowacji.

Ze względu na rozpoczętą produkcją krajową i potrzebę ściślejszej kontroli przy przyznawaniu ulg celnych przeniesiono

z wykazu Nr 2 do wykazu Nr 1, w którym figurują zniżki, których stosowanie uzależnione jest od każdorazowego pozwolenia Ministra Skarbu, zniżki celne na nadmanganian potasu, dwuaminoantrahochinon, aminofenol, fenylosulfometylopyrazolon, tarcze z gumy miękkiej do wyrobu kół do wagonów, lakiery asfaltowe do izolowania cewek transformatorowych, blachę żelazną do wyrobu kółek do obuwia, leuko—1.4.—dwuaminoantrachinon do wyrobu barwników (poz. 397 p. 12), wentyle do dętek, oraz na alkohole: oleinowy, cetylowy i stearynowy.

Z tych samych względów podwyższono cło zniżone na przyspieszacz wulkanizacyjny (Vulcavit Thiuram) z 2% do 20% cła normalnego oraz na regenerat gumowy z 12% do 50%. Powiększona została również stawka cła zniżonego z 30% do 50% cła normalnego na tran mętny przy 15°C i wyżej, sprowadzany do rafinowania dla celów leczniczych (poz. 216 p. 2), gdyż stosunkowo niewielkie koszty rafinowania nie usprawiedliwiały potrzeby utrzymania głębszej zniżki; koszty te wynoszą mniej więcej zł 12 na 100 kg tranu, różnica stawek celnych na tran rafinowany i tran mętny wynosi przy obecnej zniżce jeszcze zł 15.

Podwyżka cła na drewno orzechowe, sprowadzane do wyrobu fornierów, miała na celu zwiększenie zdolności konkurencyjnej i spowodowanie większego zbytu krajowych surowców fornierowych, jak dąb i jesion.

Wobec istnienia 95%-owej zniżki celnej na gotowe silniki tłokowe spalinowe typu samochodowego do wyrobu wagonów motorowych pogłębiono do tej samej wysokości zniżki celne na niewyrabiane w kraju półfabrykaty i gotowe części, przeznaczone do wyrobu tych silników, na niewyrabiane w kraju części silników (z poz. 1085 p. 8b i 10) oraz na karburatory—do wyrobu silników spalinowych (z poz. 1145 p. 2).

Dotychczasową zniżką celną na niewyrabiane w kraju części maszyn i aparatów o wadze sztuki powyżej 500 kg, sprowadzane przez zakłady przemysłowe, rozciągnięto również na części maszyn i aparatów o wadze sztuki powyżej 300 kg (z poz. 1085 i z poz. 1099). Zmiana ta pozostaje w związku z nadmiernym obciążeniem celnym części maszyn i aparatów o większej wadze jednostkowej łądź na skutek małego zróżniczkowania wagowego pozycji 1085 p. 10 tar. celn., łądź na skutek b. wysokich stawek, przewidzianych dla urządzeń elektrycznych z poz. 1099 tar. celn.

Granice stosowania zniżek celnych na kwas chlorooctowy—do produkcji barwników kadziowych oraz na benzaldehyd—do wyrobu barwników syntetycznych i kwasu fenylcynochinonowego, rozszerzono w tym kierunku, aby ze zniżek tych mógł korzystać również kwas chlorooctowy, sprowadzany do produkcji estrów kwasu

malonowego i barbiturowego, oraz benzaldehyd, sprowadzany do produkcji estrów benzylowych kwasu benzoowego, które to estry stanowią przedmiot noworozpoczętej wytwórczości krajowej.

Co się tyczy innych zmian w rozporządzeniu, to wspomnieć należy o ograniczeniu stosowania zniżek celnych na niewyrabiane elektrody z masy węglowej i grafitowej (poz. 1124 pp. 1 i 2) tylko do elektrod o wadze sztuki powyżej 5 kg, gdyż elektrody o mniejszej wadze są w kraju wyrabiane.

W tekście dotychczasowej zniżki celnej na włókna sztuczne cięte, tzw. vistra, skreślono wyraz „vistra”, gdyż na tego rodzaju włókna, produkowane metodą wiskozową, zniżki celne nie są udzielane wobec istnienia wytwórczości krajowej.

Istniejąca od 6 miesięcy zniżka celna na łapki i główki karakulów, półkarakulów i wyporków (w wykazie Nr 3) wprowadzona była tylko na łapki i główki, importowane w stanie nieskonfekcjonowanym. Ponieważ jednak w szeregu wypadków taryfa celna każe cłi wyroby futrzarskie wg cła zasadniczego dla futra z dodatkiem za uszycie lub skonfekcjonowanie—zachodziła obawa, by automatycznie cło zniżone dla łapek i główek nie spowodowało obniżenia cła na wyroby futrzarskie z główek i łapek. Dla uniknięcia takiej ewentualności dodano po tekście zniżki uwagę, wyłączającą możliwość przyjmowania cła zniżonego na podstawie obliczenia cła normalnego wg uwagi po poz. 532, wg poz. 718 i uwagi po tej pozycji oraz wg uwagi 1 po poz. 1191 i 1192 tar. celn.

W swych postanowieniach końcowych rozporządzenie przewiduje, iż pozwolenia Ministra Skarbu na ulgową odprawę celną, wydane na podstawie rozporządzenia z dn. 27/X 1938 r. o zniżkach celnych i zwolnieniach od cła („Dz. Ust. R. P.” Nr 84, poz. 570), zmienionego rozporządzeniem z dn. 4/IV 1939 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr 33, poz. 214), zachowują swą ważność do dn. 31/X 1939 r., o ile dotyczą towarów, wyszczególnionych w wykazie Nr 1 nowego rozporządzenia; w tych wypadkach cło zniżone stosuje się wg norm, ustalonych w nwo ogłoszonym rozporządzeniu. Powyższa prolougata pozwoleń nie odnosi się jednak do pozwoleń na ulgową odprawę celną lub zwolnienie od cła: używanych w lecznictwie roślin i ich części nierozdrobnionych (o ile w ich treści zaznaczono, że okres ważności danego pozwolenia nie będzie przedłużony), drewna orzechowego oraz części zamiennych do samochodów, motocykli i ciągników—które to pozwolenia utraciły swą ważność z dniem 30/IV b. r.

Pozwolenia wydane na podstawie pozostałych rozporządzeń uchylonych zachowują swą ważność w czasokresach w nich oznaczonych

Omawiane rozporządzenie weszło w życie z dniem 1/V b. r.

A. Z.

KOMUNIKACJA I TRANSPORT

ZMIANY W TARYFACH ZWIĄZKOWYCH, REGULUJĄCYCH OBRÓT Z RUMUNIĄ I BUŁGARIĄ. — W ramach taryfy związkowej cz. II z ważnością od dn. 15 kwietnia b. r. w taryfie artykułowej Nr 79 na rudy, w 3 relacjach do stacji rumuńskich, położonych na obszarze Siedmiogrodu, obniżono na rudy cynkowe dotychczasową stawkę za przebieg kolei rumuńskich o ok. 20% („Dz. Tar. i Zarząd. Kolej.” Nr 14).

Z powyższą ważnością wprowadzono do taryfy aneksowej Nr 212, regulującej obrót towarowy z Bułgarią, nowy dział „O” „Maszyny żelazne oraz w przeważającej części z żelaza, także rozebrane, prócz oddzielnie wymienionych w innych działach niniejszej taryfy artykułowej”—ze stawkami dla relacji granice Państwa pod Zbąszyniem i pod

Cherzowem do granicy rumuńsko-bułgarskiej pod Boteni („Dz. Tar. i Zarząd. Kolej.” Nr 16).

Z ważnością od dn. 15 maja b. r. w taryfie artykułowej Nr 57 na wysłoki buraczane suszone skreślono w całości ustęp, dotyczący ulg specjalnych przy przewozie co najmniej 1 500 ton tego towaru przez granicę Państwa pod Boguminem („Dz. Tar. i Zarząd. Kolej.” Nr 17).

W ramach taryfy Polska—rumuńskie porty morskie z ważnością od dn. 15 kwietnia b. r. w cz. I taryfy w art. 17, regulującym opłacanie kosztów przewozu, bardziej ściśle sprecyzowano sposób ustalenia części przewoźnego, jaką należy uiścić na stacji nadania („Dz. Tar. i Zarząd. Kolej.” Nr 14).

M. Brz.

ŻEGLUGA I SPRAWY MORSKIE

Z RYNKU FRACHTOWEGO.—Poprawa zapotrzebowania na tonaż, jaka się zaznaczyła przed 2 tygodniami, rozwija się nadal pomyślnie dla armatorów.

Obroty argentyńskiego zboża grają znów decydującą rolę w tym dość nagłym ożywieniu, absorbując codziennie szereg statków. W rezultacie Administracyjny Komitet Transportowy zawiesił na okres do końca czerwca b. r. dotychczasowe ograniczenia co do kontraktowania tonażu pod transporty powrotne z Argentyny i Urugwaju. Wspomniane ograniczenia polegały na tym, że poszczególnym armatorom udzielano zezwoleń na kontraktowanie ładunków powrotnych w pewnej kolejności, uzależnionej od czasu przybycia statków na wody La Plata, przy czym zezwolenia takie mogły uzyskać w zasadzie tylko te statki, które nadchodziły tam z ładunkiem. Praktycznie chodziło więc

o częściowe ograniczenie podaży tonażu na tym ważnym, ale od dłuższego już czasu prawie zamarłym, rynku frachtowym. Zawieszenie tych ograniczeń jest traktowane w sferach żeglugowych jako objaw zdrowej poprawy. Poprawa ta wydaje się być istotnie nieco trwalszą i znajduje już swój wyraz w wysokości stawek frachtowych, które wzrosły mniej więcej o ok. 2/3 powyżej minimalnych, przy czym i na późniejsze terminy akceptowane są również stawki powyżej minimalnych. Nadto ożywienie to zbiega się z otwarciem sezonu nawigacyjnego na rzecze św. Wawrzyńca, skąd eksport zboża również zapowiada się pomyślnie, przy równoczesnych możliwościach ulokowania tam większych partii węgla europejskiego.

Ożywiają się również obroty w zachodnich portach Ameryki Północnej, skąd kierowane są większe partie zboża do Chin oraz do Europy. Wzrasta tonaż zapotrzebowania na tonaż pod złom do Japonii oraz do

Włoch. Nie pozostaje też bez wpływu na rynek frachtowy wzrost zapotrzebowania na tonaż w portach Indyj Zachodnich (cukier) itd.

Podobnie brzmią relacje z Dalekiego Wschodu, gdzie duże zainteresowanie ujawniają załadowcy ryżu (m. in. z Saigon, Rangoon), bobu, soi. Stawki frachtowe wykazują wszędzie tendencję mocniejszą.

Stosunkowo najslabsze objawy ożywienia notują w portach morza Śródziemnego i Czarnego, chociaż i w tych ośrodkach wzrasta zainteresowanie tonażem, głównie pod ładunki rudy—przy stawkach rosnących.

Wreszcie, na rynku bałtyckim przewidywane są większe partie drzewa, na które zapotrzebowanie wyraźnie wzrosło, pomimo dość szybko wzrastających cen. W związku z tym Bałtycka i Międzynarodowa Konferencja Żeglugowa zachęca swoich członków do podwyższania stawek frachtowych, dostarczając materiały, wskazujące na korzystny rozwój sytuacji dla armatorów.

KRONIKA TYGODNIOWA

PRZEGLĄD USTAW I ROZPORZĄDZEŃ

ROZPORZĄDZENIE PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ:

Tymczasowe wprowadzenie w życie porozumienia, dotyczącego zmiany traktatu handlowego z Francją — rozp. z dn. 27/IV 1938 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr 40, poz. 264).

ROZPORZĄDZENIA MINISTRÓW:

Specjalna opłata na cele, związane z gospodarką cukrową — rozp. Ministra Roln. i Ref. Roln., wydane w poroz. z Ministrami: Skarbu oraz Przem. i Han., z dn. 21/IV 1939 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr 39, poz. 257).

Zniżki celne i zwolnienia od cła — rozp. Ministra Skarbu, wydane w poroz. z Ministrami: Przem. i Han. oraz Roln. i Ref. Roln., z dn. 26/IV 1939 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr 39, poz. 258).

Przepisy przejściowe w związku z rozciągnięciem na ziemię odzyskane ustawy o opłatach przemiałowych — rozp. Ministra Skarbu z dn. 27/IV 1939 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr 39, poz. 259).

TERMINY OGÓLNYCH ZEBRAŃ W SPÓŁKACH AKCYJNYCH

17 maja:

- „Zakł. Elektr. Okr. Lwowskiego”, S. A.—o g. 13 w lok. Magistratu we Lwowie.
- „Powszechny Bank Związkowy”, S. A.—o g. 11 w lok. B-ku w W-wie, Zgoda 11.

19 maja:

- Pol. S-ka Wytw. Chem. „Roche”, S. A.—o g. 18 w lok. S-ki w W-wie, Rakowiecka 19.
- Dom Hand. „I. Cwejko”, S. A.—o g. 19 w lok. S-ki w W-wie, Bielańska 23.

20 maja:

- Włocł. Fabr. Fajansu „Leopold Czamański i S-ka”, S. A.—o g. 16 w lok. S-ki we Włocławku.
- T-wo Gór.-Przem. „Saturn”, S. A.—o g. 10 w lok. T-wa na kop. „Saturn” w Czeladzi.
- S. A. Wyr. Baw. „Wola”—o g. 12 w lok. S-ki w W-wie Bema 70.
- „Karpalit” S. A. dla Fabr. Kart. do Gry, Wyr. Pap. i Przem. Lit.—o g. 12 w lok. S-ki we Lwowie, Zielona 20.
- „Pantarei” Powsz. Zakł. Mag. i Transport., S. A.—o g. 16 w lok. S-ki Gdynia-Port, Polska 20.
- „Keram” S. A. dla Wyr. Keram.—o g. 12 w kanc. Not. E. Masky’ego we Lwowie, Romanowicza 6.
- „A. Piasecki” Fabr. Czek., S. A.—o g. 17 w lok. S-ki w Krakowie, Wrocławska 17.
- Polsko-Włoska S. A. dla Przem. Naft. „Bonariva”—o g. 10 w lok. S-ki we Lwowie, Rutowskiego 1.
- „Hotel Europejski w W-wie”, S. A.—o g. 16 w lok. S-ki w W-wie, pl. J. Piłsudskiego 8.
- Pol. T-wo Akumulatorowe „Petea”, S. A.—o g. 16 w lok. S-ki w W-wie, Kopernika 13.
- T-wo Fabr. Port.-Cem. „Wysoka”, S. A.—o g. 13 w lok. S-ki w W-wie, Mazowiecka 7.
- Pol. Zakł. Chem. „Nitrat”, S. A.—o g. 12 w lok. S-ki w W-wie, Mińska 25.
- „Żegluga Polska”, S. A.—o g. 12 w lok. S-ki w Krakowie, Rynek Gł. 19.
- T-wo Wyr. Tryk. i Dzianych „Jakób Hirsberg i Wilczyński”, S. A.—o g. 12 w lok. S-ki w Łodzi, al. Kościuszki 23/25.
- Zjedn. Brow. Warsz. „Haberbusch i Schiele”, S. A.—o g. 17 w lok. S-ki w W-wie, Grzybowska 58.

22 maja:

- „Śląskie Kopalnie i Cynkownie”, S. A.—o g. 15½ w lok. hut. „Silesia” w Lipinach, Piłsudskiego.

— „Gotab” Górnośl. T-wo Akc. dla Bud. Przem.—o g. 16 w restaur. Centralnej w Katowicach, Dworcowa 11.

— „T-wo Eksploat. Terenów”, S. A.—o g. 10 w lok. S-ki w W-wie, Zgoda 6.

— „T-wo Bud. i Eksploat. Hoteli w Uzdrowiskach Pol.”, S. A.—o g. 18 w W-wie, Wolska 40.

— „Pol. Zakł. Optyczne”, S. A.—o g. 12 w lok. Stow. Techników w W-wie, Czackiego 5.

— Zakł. Przem. Włók. „C. G. Schön”, S. A.—o g. 9 w lok. S-ki w Sosnowcu.

— „Gazolina”, S. A.—o g. 17 w lok. S-ki we Lwowie, L. Sa-piehy 3.

— „Rudzka Przędzalnia Bawełny”, S. A.—o g. 17 w kanc. Not. R. Wodzińskiego w Łodzi, Pomorska 21.

— Przem. Włók. „Karol Steinert”, S. A.—o g. 16 w lok. S-ki w Łodzi, Piotrkowska 276.

— „Saprol” S. A. Hand. Prod. Roln.—o g. 11 w kanc. Not. T. Nawrockiego we Lwowie, Romanowicza 6.

— Zakł. Garb. „Nowość”, S. A.—o g. 17 w lok. S-ki w Radomiu, Garbarska 27.

23 maja:

— Biuro Bud. „F. Skąpski i S-ka Inż.”, S. A.—o g. 12 w lok. S-ki w W-wie, al. Niepodległości 216.

— „Centrala Rolników”, S. A.—o g. 11 w lok. B-ku Zw. Sp. Zar. w Poznaniu, pl. Wolności 15.

— „Warsz. T-wo Terenowe”, S. A.—o g. 18 w lok. Stow. Techników w W-wie, Czackiego 3.

— „Zw. Centrala Maszyn”, S. A.—o g. 11 w lok. S-ki w Poznaniu, Ratajczaka 16.

— „Pionier” S. A. dla Poszukiwania i Wydobywania Mineralów Bitumicznych—o g. 11 w lok. S-ki we Lwowie, Szajnochy 2.

— Zakł. Przem. „Eternit”, S. A.—o g. 12 w lok. S-ki w W-wie, Zgoda 8.

— T-wo Kop. Węgla „Flora”, S. A.—o g. 14 w lok. S-ki w W-wie, al. Jerozolimska 28.

— Zjedn. Zakł. Wap. „Wapnorud”, S. A.—o g. 12 w lok. S-ki w W-wie, Trębacka 15.

24 maja:

— „Pharma” Mag. B. Jawornicki, S. A.—o g. 18 w lok. S-ki w Krakowie, Długa 48.

— „Jurata” Uzdrowisko na Półwyspie Helu, S. A.—o g. 18 w lok. S-ki w W-wie, Warecka 11.

— S. A. Wyr. Baw. „I. K. Poznańskiego”—o g. 11 w lok. S-ki w Łodzi, Ogrodowa 17.

— „Jaworznickie Komunalne Kopalnie Węgla”, S. A.—o g. 11 w lok. Zarządu Miasta we Lwowie.

— „M. Leszczyński i S-ka” Fabr. Chem., S. A.—o g. 17 w lok. S-ki w W-wie, Ogrodowa 32.

— „Allgemeine Versicherungs Gesellschaft”, S. A.—o g. 10½ w Tczewie, Kopernika 9.

— „Oberschlesische Discontobank”, S. A.—o g. 12 w lok. B-ku w Chorzowie I, Wolności 29.

— „Bank Cukrownictwa”, S. A.—o g. 17 w lok. S-ki w Poznaniu, Sew. Mielżyńskiego 7.

— Fabr. Met. „R. Plewkiewicz”, S. A.—o g. 19 w lok. S-ki w W-wie, Czernałkowska 180/182.

25 maja:

— „Lubońska Fabr. Drożdży dawn. G. Sinner”, S. A.—o g. 17 w lok. B-ku Cukrownictwa w Poznaniu, Mielżyńskiego 7.

— Cukrownia „Czersk”, S. A.—o g. 17 w lok. S-ki w W-wie, Focha 4.

— „Wolbrom” Fabr. Wyr. Gum., S. A.—o g. 15 w lok. S-ki „Olkusz” w Olkuszu, Fabryczna 8.

— „Olkusz” Fabr. Nacz. Emal., S. A.—o g. 14 w lok. S-ki w Olkuszu, Fabryczna 8.

— „Zjedn. Pol. Przem. Met.”, S. A.—o g. 19 w lok. S-ki w W-wie, Świętokrzyska 23.

— „Steyer Daimler Puch w Polsce”, S. A.—o g. 16 w lok. S-ki w W-wie, Wierzbowa 8.

— Fabr. Masz. i Kotłarnia „Moc” dawn. Bystydzieński i Sopoćko, S. A.—o g. 17½ w lok. S-ki „Fordon” w W-wie, Mazowiecka 1.

— Przem. i Hand. Włók. „Print”, S. A.—o g. 13 w lok. S-ki w Łodzi, Piotrkowska 56.

— T-wo Fabr. Port.-Cem. „Wołyń”, S. A.—o g. 15 w lok. S-ki w W-wie, Mazowiecka 7.

26 maja:

— „S. A. dla Destylacji Wina”—o g. 16 w lok. S-ki w Białej Krak., pl. Kościelny 8/9.

— Fabr. Przetw. Chem. „Rędziny”, S. A.—o g. 17 w W-wie Dantyszka 18.

— T-wo Zakł. Ceram. „Dziewulski i Lange”, S. A.—o g. 17 w lok. S-ki w W-wie, al. Jerozolimska 34.

— Bank Kwilecki, Potocki i S-ka”, S. A.—o g. 16 w lok. w Poznaniu, al. Marcinkowskiego 11.

— Zakł. Chem. „Laokoon”, S. A.—o g. 19 w lok. Izby Hand. i Przem. we Lwowie.

— „T-wo Warsz. Kolei Dojazdowych”, S. A.—o g. 12 w lok. S-ki w W-wie, Marszałkowska 9.

— T-wo Przem. Zakł. Mech. „Lilpop, Rau i Loewenstein”, S. A.—o g. 16½ w lok. Stow. Techn. w W-wie, Czackiego 3.

SKARBOWOŚĆ I FINANSE

SUBSKRYPCJA POŻYCZKI OBRONY PRZECIWLOTNICZEJ

SUBSKRYPCJA PRZEDŁUŻONA DO SOBOTY DN. 6 MAJA 1939 R.

Wobec tego, że pewna część ludności z tych czy innych względów odłożyła subskrypcję Pożyczki Obrony Przeciwlotniczej na ostatnie dni, powstał w placówkach subskrypcyjnych natłok, który uniemożliwił zgłaszającym się spełnienie obowiązku obywatelskiego.

Aby wszystkim umożliwić zakupienie obligacji Pożyczki Obrony Przeciwlotniczej Ministerstwo Skarbu przedłużyło okres subskrypcji o 1 dzień, tj. do dnia 6 maja b. r. włącznie. Placówki subskrypcyjne będą czynne w sobotę do godziny 19-ej.

PODATKI I OPŁATY

KALENDARZYK PODATKOWY NA MAJ 1939 R.—W maju płatne są następujące podatki:

do dnia 1 maja—przedpłata na podatek dochodowy na rok podatkowy 1939 przez osoby prawne—w wysokości połowy podatku, jaki przypada od zeznanego dochodu;

do dnia 5 maja—podatek od energii elektrycznej, pobrany przez sprzedawcę energii w czasie 16÷30 kwietnia 1939 r.; do dnia 20 maja—tenże podatek, pobrany w czasie 1÷15 maja 1939 r.;

do dnia 7 maja—podatek dochodowy od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę, wypłaconych przez służbodawcę w kwietniu 1939 r.;

do dnia 25 maja—zaliczka miesięczna na podatek obrotowy za rok 1939 w wysokości podatku, przypadającego od obrotu, osiągniętego w kwietniu 1939 r.—przez wszystkich płatników, prowadzących prawidłowe księgi handlowe;

do dnia 31 maja—podatek przemysłowy od obrotu za rok 1938 (po odliczeniu wpłaconych zaliczek) przez wszystkie przedsiębiorstwa handlowe i przemysłowe oraz zajęcia przemysłowe i samodzielne zajęcia zawodowe—o ile nakazy płatnicze zostały płatnikom doręczone najpóźniej w dniu 1 maja b. r.

Ponadto płatne są w maju zaległości odroczone lub rozłożone na raty z terminem płatności w tym miesiącu oraz podatki, na które płatnicy otrzymali nakazy płatnicze z terminem płatności w maju 1939 r.

RYNEK DEWIZ I PAPIERÓW PROCENTOWYCH

GIEŁDA WARSZAWSKA

za okres od 24 do 29 kwietnia 1939 r.

Na rynku dewiz w okresie sprawozdawczym przeważała tendencja zwykła. Straty wykazały jedynie funty szterlingi—zł 0.01 na £ 1 i korony duńskie—zł 0.05 na 100 kor. Zwykowały natomiast (w zł na 100 jednostkach walutowych): franki francuskie o 0.01, franki szwajcarskie o 0.20, belgi o 0.75, floreny holenderskie o 1.25, korony szwedzkie o 0.15, korony norweskie o 0.10 i liry włoskie o 0.04 (te ostatnie w stosunku do notowań sprzed 2 tygodni) oraz dolary gotówkowe o 0.00¼ na \$ 1. Dolary telegraficzne utrzymały kurs dotychczasowy.

	Wartość nominalna (waluta)	Kurs najwyższy	Kurs najniższy	Ostatni kurs w tygodniu
Dolary St. Zjedn.	\$ 1	5'31½	5'31½	5'31½
„ „ „ telegr.	\$ 1	5'32	5'31¾	5'31¾
Funty szterlingi	£ 1	24'92	24'88	24'88
Franki francuskie	100 fr.	14'11	14'10	14'11
Franki szwajcarskie	100 fr.	119'50	119'00	119'20
Belgi	100 blg.	90'20	89'20	90'20
Marki niemieckie	100 RM	—	—	212'54
Korony czesko-słow.	100 K	—	—	—
Liry włoskie	100 lir.	—	—	28'02
Floreny holenderskie	100 fl.	283'80	282'10	283'50
Guldeny gdańskie	100 guld.	—	—	—
Korony szwedzkie	100 kor.	128'45	128'35	128'40
Korony duńskie	100 kor.	111'30	111'15	111'25
Korony norweskie	100 kor.	125'20	125'00	125'10

W poniższym zestawieniu podane jest kształtowanie się obrotów dewizami na giełdzie warszawskiej w lutym i marcu b. r.:

	Luty		Marzec	
	ilość trans-akcyj (tys. zł)	kwotę (tys. zł)	ilość trans-akcyj (tys. zł)	kwotę (tys. zł)
Ogółem	600	21 134	759	27 634
w tym:				
dolary Stanów Zjedn.	85	6 636	104	8 337
funty szterlingi	132	9 302	152	10 308
franki francuskie	56	1 160	98	2 453
franki szwajcarskie	44	322	58	702
belgi	83	1 121	126	1 978
marki niemieckie	—	—	—	—
korony czesko-słowackie	1	3	2	14
liry włoskie	—	—	—	—
floreny holenderskie	66	1 008	102	1 931
guldeny gdańskie	—	—	—	—
korony szwedzkie	57	875	49	857
korony duńskie	23	197	18	154
korony norweskie	31	350	23	324
inne dewizy	22	180	27	576

W marcu w stosunku do lutego liczba zawartych transakcji dewizami wzrosła o ok. 26%, obroty zaś wzrosły jeszcze silniej, gdyż o ok. 31%; w związku z tą nierównowagą przeciętna wartość transakcji wzrosła. Jeśli chodzi o udział obrotów poszczególnymi dewizami w obrotach ogólnych—to spadł udział obrotów dolarami i funtami

szerlingami, wzrósł natomiast—frankami francuskimi, belgami i florenami holenderskimi. Pierwsze miejsce przypadło, jak zwykle, funtom szterlingom, którymi obroty stanowiły 37·3% obrotów ogólnych (w lutym—44·0%), drugie—dolarom (30·2%—wobec 31·4%), trzecie—frankom francuskim (8·9%—wobec 5·5%), czwarte—belgom (7·2%—wobec 5·3%), piąte—florenom holenderskim (7·0%—wobec 4·8%) itd.

Rynek papierów lokacyjnych państwowych odznaczał się tendencją zwykłą. Jedynie 5% Poż. Konwers. Kol. wykazała stratę 1·50% nom., natomiast sztuki i serie obu emisji 3% Poż. Premiowej Inwestycyjnej zyskały zł 3·00, 4% Poż. Konsolidacyjna 0·25% nom. i 4½% Poż. Wewnętrzna 1·50% nom. 4% Poż. Premiowa Dolarowa i 5% Poż. Konwersyjna notowane były po kursie niezmiennym.

Na rynku papierów lokacyjnych prywatnych tendencja była niejednolita. Zwyżki wykazały (w %—ach nominalu): 5½% L. Z. Tow. Kred. Przem. Polskiego emisja BF 0·50, listy zastawne Tow. Kred. m. Warszawy: 4½%—owe 1·75, 5%—owe z 1925 r. 3·50,—z 1933 r. 1·75 i z 1936 r. 2·00, 5% L. Z. Tow. Kred. m. Łodzi z 1933 r. 1·00 i z 1938 r. 2·50, oraz 5% L. Z. Tow. Kred. m. Lublina z 1933 r. 2·00. Straty poniosły natomiast (analogicznie): 4½% L. Z. Tow. Kred. Ziemskiego w Warszawie 1·25, 4½% L. Z. Pozn. Ziem. Kredyt. 1·00, 5% L. Z. Tow. Kred. m. Radomia z 1933 r. 0·50 oraz—w porównaniu z notowaniami sprzed 2 tygodni—4½% L. Z. Tow. Kred. Ziemskiego we Lwowie 4·00. Z obligacji miast straciły na kursie VI 6% Poż. Konwers. m. Warszawy 4·00% nom. (w stosunku do notowań sprzed miesiąca) i VIII i IX 6% Poż. Konwers. m. Warszawy 1·00% nom.

	Wartość nominalna (waluta)	Kurs naj-wyższy	Kurs naj-niższy	Ostatni kurs w tygodniu
Papiery państwowe				
w zł za sztukę				
3% Pożyczka Premiowa Inwestycyjna				
I emisja sztuki	zł w zł. 100	86'00	83'00	86'00
" " serie	" " " "	90'00	87'00	90'00
II " " sztuki	" " " "	84'50	81'50	84'50
" " serie	" " " "	88'00	85'00	88'00
4% Pożyczka Premiowa Dolarowa	\$ ¹⁾	41'50	41'00	41'50
w % % nominalu				
4% Pożyczka Konsolidacyjna	zł w zł.	63'25	63'00	63'25
		-62'75 ²⁾	-62'50 ³⁾	-62'75 ³⁾
		-62'75 ³⁾	-62'50 ³⁾	-62'75 ³⁾
4½% " Wewnętrzna	zł	62'00	61'50	62'00
				-62'00 ³⁾
5% " Konwersyjna	zł	67'00	67'00	67'00
5% " Konwers. Kol.	zł	63'50	63'00	63'50
		-61'50 ³⁾	-61'00 ³⁾	-61'50 ³⁾

Listy zastawne i obligacje banków

5½% L. Z. Państw. Banku Roln.	zł w zł. 1927	81'00	81'00	81'00
5½% " " " "	zł w zł. 1924	81'00	81'00	81'00
5½% L. Z. Banku Gosp. Kraj.	zł w zł. 1927	81'00	81'00	81'00
5½% " " " "	zł w zł. 1924	81'00	81'00	81'00
5½% Obl. Kom. B. Gosp. Kraj.	zł w zł. 1927	81'00	81'00	81'00
5½% " " " "	zł w zł. 1924	81'00	81'00	81'00
5½% " " " "	zł w zł. 1927	81'00	81'00	81'00
6% Obl. B. Gosp. Kraj.	zł	97'00	97'00	97'00

Listy zastawne i obligacje towarzystw kredytowych

5½% L. Z. Tow. Kred. Przem. Pol. skiego emisja AZ	zł			81'00
5½% L. Z. Tow. Kred. Przem. Polskiego emisja BF ⁴⁾	£			82'50
4½% L. Z. Tow. Kred. Ziemskiego w Warszawie	zł	59'75	58'75	59'00
				-59'25
4½% L. Z. Tow. Kred. Ziemskiego we Lwowie	zł			56'50
4½% L. Z. Pozn. Ziem. Kredyt.	zł			57'50
4½% L. Z. Tow. Kred. m. Warszawy	zł	67'75	66'50	67'50
				-67'75

5% L. Z. Tow. Kred. m. Warszawy z 1925 r.	zł	73'00	70'00	73'00
5% L. Z. Tow. Kred. m. Warszawy z 1933 r.	zł	70'00	67'00	69'50
		-71'50 ¹⁾	-68'25 ¹⁾	-70'50 ¹⁾
5% L. Z. Tow. Kred. m. Warszawy z 1936 r.	zł	69'00	67'00	69'00
5% L. Z. Tow. Kred. m. Łodzi z 1933 r.	zł	62'00	60'00	61'00
5% L. Z. Tow. Kred. m. Łodzi z 1938 r.	zł			59'50
5% L. Z. Tow. Kred. m. Lublina z 1933 r.	zł	59'00	58'50	59'00
5% L. Z. Tow. Kred. m. Piotrkowa z 1933 r.	zł			58'00
5% L. Z. Tow. Kred. m. Radomia z 1933 r.	zł	57'50	57'00	57'50

Obligacje miast

VI 6% Poż. Konwers. m. Warszawy	zł	76'00	74'00	76'00
				-75'00
				-76'00
VIII i IX 6% Poż. Konwers. m. Warszawy	zł	72'00	71'00	71'50
				-72'00

Poniżej zestawione są obroty na giełdzie warszawskiej papierami procentowymi, państwowymi i prywatnymi w lutym i marcu b. r.:

	Luty		Marzec	
	ilość transakcyj	na kwotę (tys. zł)	ilość transakcyj	na kwotę (tys. zł)
Papiery państwowe	1 725	7 652	2 235	8 527
w tym:				
pożyczki państwowe	1 495	7 289	1 965	8 095
listy zastawne i obligacje banków państwowych	230	363	270	432
Papiery prywatne	832	2 522	979	3 101
w tym:				
listy zastawne Tow. Kred. Przem. Polskiego	23	92	5	11
listy zastawne tow. kred. ziemskich	278	854	385	1 430
listy zastawne tow. kred. miejskich	476	1 473	548	1 551
obligacje miast	55	103	41	109
różne	—	—	—	—
Ogółem:	2 557	10 174	3 214	11 628

Jak widać z powyższego zestawienia, w marcu w stosunku do lutego obroty papierami państwowymi i prywatnymi wzrosły o ok. 14%; ponieważ jednocześnie liczba zawartych transakcji wzrosła w stopniu znacznie silniejszym, gdyż o ok. 26%—więc przeciętna wartość transakcji spadła. Udział obrotów papierami państwowymi w obrotach ogólnych obniżył się z 75% w lutym do 73·3% w marcu, gdy jednocześnie udział liczby transakcji wzrósł z 67% do ok. 70%.

POŻYCZKI POLSKIE NA GIEŁDACH ZAGRANICZNYCH²⁾

(maksimum — minimum — ultimum; w nawiasach — obroty)

	11 ÷ 15/IV	17 ÷ 22/IV	24 ÷ 29/IV
New York			
6% dolarowa			
1920	26—26—26 (18 000)	27—27—27 (2 000)	29—27—29 (3 000)
4½% dolarowa skonw. 1920	bez obrotów	22—22—22 (3 000)	22 ⁵ / ₈ —22 ⁵ / ₈ —22 ⁵ / ₈ (1 000)
8% Dillon 1925	33—31—33 (6 000)	33—32—33 (11 000)	35 ¹ / ₈ —34 ¹ / ₈ —35 ¹ / ₈ (8 000)
4½% dolarowa skonw. 1925	b e z o b r o t ó w		
7% stabiliz. 1927	35—34 ⁷ / ₈ —35 (3 000)	36—35—36 (4 000)	bez obrotów
4½% stabiliz. skonw. 1927	bez obrotów	25 ¹ / ₂ —25 ¹ / ₈ —25 ¹ / ₂ (9 000)	29 ¹ / ₈ —29 ¹ / ₈ —29 ¹ / ₈ (2 000)

¹⁾ \$ 5 = zł 44·57.

²⁾ Dotyczy odcinków po 100.

³⁾ Dotyczy drobnych odcinków.

⁴⁾ Gwarantowane przez Skarb Państwa.

¹⁾ Dotyczy drobnych odcinków.

²⁾ Kursy — w %—ach nominalu; obroty — w jednostkach walutowych danego kraju (w Mediolanie — w tysiącach).

7% Warszawy 1928	22—22—22 (1 000)	23—23—23 (1 000)	25 ³ / ₄ —24 ¹ / ₂ —25 ³ / ₄ (2 000)	Zurych 4 ¹ / ₂ % stabiliz. 1927	—	—	—
4 ¹ / ₂ % Warszawy skonw. 1928	20—16 ¹ / ₂ —20 (16 000)	21—21—21 (1 000)	20 ¹ / ₂ —20 ¹ / ₂ —20 ¹ / ₂ (1 000)	Paryz') 7% stabiliz. 1927	36·10—34·11	32·49—31·69	32·12—31·08
7% Śląska 1928	bez obrotów			4 ¹ / ₂ % stabiliz. skonw. 1927	—	30·29—29·48	31·08—29·86
4 ¹ / ₂ % Śląska skonw. 1928	18—18—18 (3 000)	bez obrotów		Mediolan 7% włoska 1924	—	95·59—94·19— —95·59 (250)	—
London 4 ¹ / ₂ % stabiliz. 1927	48·79—46·29 —46·29	48·42—46·73— —48·42	47·51—46·76 —47·51	—	—	—	—

PRZEGLĄD ZAGRANICZNY

KRONIKA ZAGRANICZNA

Z RYNKÓW ZAGRANICZNYCH

**ZE ŚWIATOWYCH RYNKÓW ZBOŻO-
WYCH.** — Ceny w okresie 17 ÷ 29/IV
1939 r. kształtowały się następująco (w wa-
lucie danego kraju, w Buenos Aires, Liver-
poolu i Hamburgu — w \$ — za 100 kg):

	17 ÷ 22/IV	24 ÷ 29/IV	Różnica %
Pszonica			
Berlin . . .	21·10	21·10	—
Chicago . . .	2·28 1/2	2·85	+29·7
Buenos Aires	2·32 1/2	2·32 1/2	—
Liverpool . . .	—	—	—
Hamburg . . .	3·01 1/2	3·01 1/2	—
Żyto			
Berlin . . .	19·30	19·30	—
Chicago . . .	1·61	1·64	+ 1·8
Hamburg . . .	2·27	2·27	—
Owies			
Berlin . . .	—	—	—
Chicago . . .	2·38	2·39	+ 0·4
Buenos Aires	1·51	1·53	+ 1·3
Liverpool . . .	—	—	—
Hamburg . . .	2·11	2·11	—
Jęczmień browarny			
Berlin . . .	—	—	—
Chicago . . .	2·56	2·52	- 1·6
Hamburg . . .	—	—	—

BYDŁO I MIĘSO

—W marcu panowała na zagranicznych
rynkach bydła i mięsa tendencja dosyć mocna.

Na londyńskim rynku bekonomym tenden-
cja była mocna. Zmniejszenie krajowej pro-
dukcji świń wywołało konieczność zwiększenia
kontyngentów na przywóz bekonomów. Między
innymi kontyngent bekonomy dla Polski
w I półroczu 1939 r. został zwiększony
o ok. 40 000 świń, nie wyklucza to jeszcze
możliwości dalszego zwiększenia kontyngen-
tów. Ceny bekonomów w pierwszej połowie
miesiąca zwykowały o sh 1÷3 na cwt.;
w następnym tygodniu ceny utrzymały
się na tym poziomie i tylko niektóre ga-
tunki bekonomów osiągnęły w końcu miesią-
ca dalszą zwykę o sh 2÷3. Zapotrzebowanie
na towar było na ogół dobre. W końcu
marca dzięki utrzymywaniu się cen na wy-
sokim poziomie konsumcja uległa osłabieniu,
co wpłynęło na zmniejszenie zapotrzebowania.

London. — Oficjalne notowania bekonomów
z końca miesiąca — w sh za 1 cwt. duńskie;
Nr 1 sizeable 103,—Nr 2 101,—Nr 3 99,
Nr 1 ciężkie 103,—Nr 2 101, szóstki Nr 1
101,—Nr 2 99, holenderskie Nr 1 sizeable
96,—Nr 2 94,—Nr 3 93, Nr 1 ciężkie
96,—Nr 2 94, szóstki Nr 1 95,—Nr 2, 93,
polskie Nr 1 sizeable 92,—Nr 2 90, Nr 1
ciężkie 92,—Nr 2 90, szóstki Nr 1 90, ir-
landzkie chude sizeable 93÷102,—sizeable
92÷99, prima sizeable 91÷93, chude ciężkie
95÷102, prima ciężkie 89÷96, prima szóstki
97, litewskie Nr 1 sizeable 92,—Nr 2 90,—
Nr 3 88, Nr 1 ciężkie 92,—Nr 2 90, angiel-
skie sizeable Nr 1 102,—Nr 2 100,—Nr 3
98, ciężkie Nr 1 102,—Nr 2 100, szóstki

Nr 1 100, bekony cesarskie wychodowane
w Anglii Nr 1 sizeable 90,—Nr 2 88,—Nr 3
85, Nr 1 ciężkie 89,—Nr 2 86, Nr 1 szóstki
89, szwedzkie Nr 1, sizeable 96,—Nr 2 94,
ciężkie Nr 1 96,—Nr 2 94.

MASŁO

—W marcu na angielskim rynku
masła panowała tendencja słaba. Ceny masła
w ciągu całego okresu sprawozdawczego
spadły przeciętnie o sh 2÷3 za cwt., dzięki
czemu, wzrosło w końcu miesiąca zapotrze-
bowanie na masło, a ostatnio rynek wykazał
mocniejszą tendencję.

W Niemczech sytuacja na rynku
masła kształtowała się pod wpływem otrzymania
nowych terenów produkcji mleczarskiej
oraz definitywnego zniesienia granicy celnej
pomiędzy b. Austrią i Sudetami. Pryszczyc-
ca na obszarze Niemiec jest już na wygaśnię-
ciu; obecnie zarażonych jest już tylko 4 130
zagród.

London. — Oficjalne notowania z końca mie-
siąca — w sh za 1 cwt. ang. loco London
masła solonego (w nawiasach masła niesolo-
nego); nowozelandzkie 115÷116 (120÷122),
argentyńskie (109÷111), australijskie 108 ÷
115 (114÷116), duńskie 135÷136, holender-
skie (114÷117), polskie 113÷114, litewskie
118÷120, lotewskie 120, afrykańskie 109÷112.
Berlin. — Urzędowe notowania masła od dn.
15/X 1938 r. — w RM za 50 kg: rynkowe
137, najlepsze mleczarniane 134, mleczarni-
ane 130, wiejskie 120, kuchenne 114 (w bez-
kach).

¹⁾ Notowania w stosunku do parytetu po-
życzki w guldenach.

PRZEDRUK DOZWOŁONY, LE CZ Z PODANIEM ŹRÓDŁA

REDAKCJA I ADMINISTRACJA

ELEKTORALNA 2 (parter)

Telefony: 5 12 66 (Red.), 5 12 73 i 5 35 35 (Adm.), 5 12 50 (Druk.)

Biura czynne od godziny 9 do 3 po południu

KONTO CZEKOWE P. K. O. 701

PRENUMERATA W KRAJU: kwartalnie — zł 15,
półrocznie — zł 30, rocznie — zł 60; **ZAGRANICĄ:**
kwartalnie — zł 25, półrocznie — zł 50, rocznie — zł 100.

CENY OGŁOSZEŃ HANDLOWYCH (przed

tekstem) w zeszytach zwykłych: IV str. okładki — zł 500; II
i III str. okł. — zł 400; str. zwyczaj.: 1 str. — zł 300, 1/2 str. —
200, 1/4 str. — zł 125, 1/8 str. — zł 75. Przy ogłoszeniach kombi-
nacyjnych, petitowych oraz tabelarycznych do cen powyż-
szych dolicza się 30%.

CENY OBWIESZCZEŃ SPÓLEK AKCYJNYCH

(za tekstem): 1 str. — zł 200, 1/2 str. — zł 110, 1/3 str. — zł 80,
1/4 str. — zł 70, 1/8 str. — zł 55, 1/16 str. — zł 40, 1/32 str. — zł 20.
Za ogłoszenia liczbowe, tabelaryczne, bilanse itp. do cen
powyższych dolicza się 50%.

Redaktor Naczelny: **WACŁAW SZURIG**

Redaktor: **EDMUND CZAPLICKI**

Redaktor działu finansowo-skarbowego:
JERZY LUBOWICKI

Redaktor działu rolniczego:
CZESŁAW BOBROWSKI

Redaktor działu komunikacyjnego:
BOLESŁAW KACZMAREKIEWICZ

Wydawca: Sp. Wyd. z ogr. odp. „PRZEMYSŁ I HANDEL“

OBWIESZCZENIA SPÓŁEK AKCYJNYCH

II OGŁOSZENIE

Zarząd Polskiej Spółki Wytworów Chemicznych „Roche” Spółki Akcyjnej w Warszawie

zawiadamia, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

odbędzie się w dn 19 maja 1939 r. o godz. 18 w gmachu Spółki w Warszawie przy ul. Rakowieckiej Nr 19 z następującym porządkiem dziennym:

1) Zatwierdzenie sprawozdania Zarządu i Komisji Rewizyjnej, bilansu i rachunku strat i zysków za 1938 r. oraz udzielenie pokwitowania Zarządowi; 2) Podział zysków; 3) Określenie uposażenia dla Zarządu i wynagrodzenia dla Komisji Rewizyjnej; 4) Ustalenie budżetu na 1939 r.; 5) Wybory do władz Spółki; 6) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni zadośćuczynić wymogom art. 399 Rozp. Prezydenta R. P. z dn. 27 czerwca 1934 r. 884-17-18

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

Hotel Europejski w Warszawie, Spółka Akcyjna

na zasadzie § 49 prawa o spółkach akcyjnych podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że w sobotę dn. 20 maja 1939 r. o godz. 16 w biurze Zarządu pomienionej Spółki w Warszawie przy ul. Plac Józefa Piłsudskiego Nr 8 odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

1) Wybór przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania z działalności Zarządu za rok operacyjny 1938 oraz rachunku strat i zysków za tenże okres; 3) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej; 4) Zatwierdzenie budżetu na 1939 r.; 5) Kwitowanie władz Spółki z wykonania przez nie obowiązków; 6) Wybór 2 członków Zarządu oraz 5 członków Komisji Rewizyjnej; 7) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, zyczący sobie wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, zechcą — stosownie do § 59 powołanego prawa — przedstawić swoje akcje względnie świadectwa depozytowe lub zastawowe w biurze Zarządu Spółki najpóźniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

Stosownie do § 61 prawa o spółkach akcyjnych powyższe Walne Zgromadzenie ważne będzie bez względu na ilość reprezentowanych na nim akcji. 886-17-18

II OGŁOSZENIE

Zarząd Zjednoczonych Browarów Warszawskich Haberbusch i Schiele

SPÓŁKA AKCYJNA

zawiadamia PP. Akcjonariuszów Spółki, że w dn. 20 maja 1939 r. o godz. 17 w siedzibie Zarządu Spółki przy ul. Grzybowskiej 58 w Warszawie odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW SPÓŁKI

z następującym porządkiem obrad:

1) Wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Rady oraz Komisji Rewizyjnej; 3) Zatwierdzenie bilansu, r-ku zysków i strat oraz podziału zysków za 1938 r. i udzielenie pokwitowania władzom Spółki; 4) Ustalenie wynagrodzenia członków Rady i Komisji Rewizyjnej na 1939 r.; 5) Wybory do Rady, Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 6) Wnioski Zarządu; 7) Wnioski PP. Akcjonariuszów.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w tym zebraniu, powinni złożyć swoje akcje lub świadectwa depozytowe polskich instytucji kredytowych ze wskazaniem numerów akcji najpóźniej na 7 dni przed Walnym Zgromadzeniem w biurze Zarządu Spółki, Grzybowska 58. 805-17-18

II OGŁOSZENIE

Zarząd firmy Polskie Towarzystwo Akumulatorowe „Petea” SPÓŁKA AKCYJNA

zawiadamia w pierwszym terminie PP. Akcjonariuszów Spółki, że w dn. 20 maja 1939 r. o godz. 16 w siedzibie Spółki w Warszawie przy ul. Kopernika Nr 13 m. 7 odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

z poniższym porządkiem obrad:

1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej z działalności Spółki za rok gospodarczy 1938; 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu i r-ku strat i zysków za tenże okres oraz udzielenie absolutorium władzom Spółki; 4) Podział zysków; 5) Wybór członków Rady Nadzorczej i określenie ich wynagrodzenia; 6) Zmiana par. 11 statutu Spółki o nowym brzmieniu: „Do składania oświadczeń i podpisywania w imieniu Spółki wystarczy podpis jednego członka Zarządu, imiennie upoważnionego na czas kadencji Zarządu przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów, lub współdziałanie dwóch członków Zarządu albo też jednego członka Zarządu łącznie z prokurentem”; 7) Udzielenie jednoosobowego prawa reprezentowania Spółki jednemu z członków Zarządu; 8) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć posiadane akcje w Spółce przynajmniej na tydzień przed terminem Zgromadzenia i nie mogą być one odebrane przed ukończeniem tegoż lub złożony zaświadczenia, a to w myśl art. 399 par. 2 Kod. Handl. 883-17-18

II OGŁOSZENIE

„Pionier” Spółka Akcyjna dla Poszukiwania i Wydobywania Minerałów Bitumicznych

zaprasza niniejszym PP. Akcjonariuszów na

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE SPÓŁKI

które odbędzie się we Lwowie w lokalu biura Spółki przy ul. Szajnochy 2 w dn. 23 maja b. r. o godz. 11 z następującym porządkiem obrad:

1) Zagajenie i wybór przewodniczącego Zebrania; 2) Sprawozdanie, bilans i rachunek strat i zysków za rok administracyjny 1938; 3) Sprawozdanie Rady Nadzorczej z przeprowadzonej rewizji ksiąg; 4) Zatwierdzenie bilansu i rachunku strat i zysków oraz udzielenie absolutorium Zarządowi; 5) Wolne wnioski. 786-17-18

Zarząd

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

Zakład Elektryczny Okręgu Lwowskiego, Spółka Akcyjna

we Lwowie, ul. Pełczyńska I. 53/55

ma zaszczyt zawiadomić PP. Akcjonariuszów, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

odbędzie się w środę dn. 17 maja 1939 r. o godz. 13 w sali posiedzeń Magistratu lwowskiego z następującym porządkiem dziennym:

1) Wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu za rok ubiegły; 3) Sprawozdanie rewizorów, wybranych przez Radę Nadzorczą; 4) Zatwierdzenie bilansu i rachunku strat i zysków; 5) Udzielenie władzom Spółki absolutorium; 6) Zatwierdzenie kooptacji jednego członka Rady Nadzorczej; 7) Wybór uzupełniający trzech członków Rady Nadzorczej; 8) Wolne wnioski.

Właściciele akcji na okaziciela korzystają z prawa głosu na Walnym Zgromadzeniu, o ile na 7 dni przed terminem Zgromadzenia złożyli akcje lub zawiadomienia na dowód złożenia akcji w instytucjach kredytowych, w biurze Zarządu Spółki, Lwów, ul. Pełczyńska 1.53/55, III p. 803-17-18

Zarząd Spółki Akcyjnej Kabel Polski, Spółka Akcyjna w Bydgoszczy

zawiadamia niniejszym PP. Akcjonariuszy, że w dn. 31 maja 1939 r. o godz. 11 odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZY

w lokalu Sp. Akc. Siła & Światło w Warszawie przy ul. Marszałkowskiej 94 z następującym porządkiem dziennym:

1) Wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu, Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej; 3) Zatwierdzenie bilansu na dz. 31/XII 1938 r. i rachunku strat i zysków za rok operacyjny 1938, podział zysków oraz udzielenie absolutorium władzom Spółki; 4) Wybory członków Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej na miejsce ustępujących; 5) Ustalenie wysokości wynagrodzenia dla członków Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej na 1939 r.

Akcje na okaziciela dają prawo uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu, jeżeli zostaną złożone przynajmniej na tydzień przed terminem Zgromadzenia, tj. najpóźniej w dn. 24 maja 1939 r. w biurze Spółki w Bydgoszczy przy ul. Fordońskiej 106 lub w biurze warszawskim Spółki w Warszawie przy ul. Marszałkowskiej 94 i jeżeli nie będą odebrane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia. Zamiast akcji mogą być złożone zaświadczenia wydane na dowód złożenia akcji u notariusza albo w krajowej instytucji kredytowej. Zaświadczenia winny wymieniać liczbę akcji i stwierdzać, że akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

Stosownie do § 10 statutu Zgromadzenie powyższe będzie prawomocne bez względu na ilość reprezentowanych na nim akcji. 967

I OGŁOSZENIE

ZAPROSZENIE

na

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

Vacuum Oil Company, Spółki Akcyjnej

które odbędzie się w dn. 31/V 1939 r. o godz. 4 po południu w biurze Spółki w Warszawie przy ul. Piusa XI Nr 10.

Porządek dzienny:

- 1) Zagajenie Zgromadzenia i wybór przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Zarządu za 1938 r.;
- 3) Sprawozdanie Rady Nadzorczej za 1938 r.;
- 4) Zatwierdzenie bilansu oraz rachunku zysków i strat na dz. 31/XII 1938 r. i powzięcie uchwały, dotyczącej wyników bilansowych za 1938 r.;
- 5) Udzielenie Zarządowi i Radzie Nadzorczej pokwitowania;
- 6) Wybór Zarządu;
- 7) Wybór Rady Nadzorczej;
- 8) Ustalenie wynagrodzenia dla Rady Nadzorczej i Zarządu. Przelew prawa wyznaczenia wynagrodzenia dla Zarządu na rzecz Rady Nadzorczej.

Według § 16 statutu uprawnieni do głosowania są ci PP. Akcjonariusze, którzy najpóźniej na tydzień przed Walnym Zgromadzeniem złożyli akcje, uzasadniające ich prawo głosu, w Spółce lub u notariusza, albo w instytucji kredytowej, albo w National City Bank of New York.

W razie złożenia akcji u notariusza lub w instytucji kredytowej; powinno być złożone zaświadczenie, wymieniające liczbę akcji i stwierdzające, że akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia. 972-18-19

Zarząd Zakładów Garbarskich „Nowość“, Sp. Akc. w Radomiu

zawiadamia, że w dn. 22 maja 1939 r. o godz. 17 w siedzibie Spółki w Radomiu, Garbarska 27, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

Porządek obrad:

1) Wybór przewodniczącego; 2) Zatwierdzenie sprawozdania, bilansu, rachunku strat i zysków za 1938 r. i udzielenie władzom Spółki pokwitowania; 3) Budżet na 1939 r.; 4) Wybory członków Zarządu i Rady; 5) Wolne wnioski.

Akcje lub świadectwa depozytowe winny być składane Zarządowi na siedem dni, a wnioski na 14 dni przed terminem Zgromadzenia. 950

Zegluga Polska, Spółka Akcyjna w Krakowie

zwołuje niniejszym

XIX ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

na dz. 20 maja 1939 r. o godz. 12 w lokalu Spółki, Kraków, Rynek Główny 19, z porządkiem dziennym:

1) Sprawozdanie oraz bilans i rachunek strat i zysków za 1938 r. i związane z tym uchwały; 2) Udzielenie absolutorium Zarządowi i Radzie Nadzorczej; 3) Powzięcie uchwał co do sprzedaży nieruchomości; 4) Wybory członków Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej; 5) Ustalenie wysokości marek obecności dla członków Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej.

Celem wzięcia udziału w Walnym Zgromadzeniu trzeba złożyć akcje lub zaświadczenia depozytowe w Zarządzie Spółki, Kraków, Rynek Gł. 19, najdalej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia. 970

Rada Nadzorcza

I OGŁOSZENIE

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

Spółki Akcyjnej Edward Kręglewski w Poznaniu

odbędzie się w środę dn. 31 maja 1939 r. o godz. 12 w lokalu Spółki w Poznaniu przy ul. Szyperskiej Nr 8.

Porządek obrad:

1) Zagajenie Walnego Zgromadzenia; 2) Wybór przewodniczącego Walnego Zgromadzenia; 3) Rozpatrzenie sprawozdania Zarządu, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1938 r.; 4) Rozpatrzenie sprawozdań Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej; 5) Uchwała w przedmiocie zatwierdzenia sprawozdań, bilansu oraz rachunku zysków i strat; 6) Uchwała w przedmiocie udzielenia władzom Spółki pokwitowania z wykonania przez nie obowiązków; 7) Uchwała, dotycząca podziału zysku; 8) Wolne głosy.

Zarząd: (—) Edward Kręglewski.

962-18-19

I OGŁOSZENIE

XVI ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

Zakładów Wapiennych „Wapnorud“ w Rudnikach, Spółka Akc.

odbędzie się w dn. 23 maja 1939 r. o godz. 12 w Warszawie w lokalu Zarządu Spółki, Trębacka Nr 15, z następującym porządkiem dziennym:

1) Wybór przewodniczącego Walnego Zgromadzenia; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu i rachunku strat i zysków za rok operacyjny 1938 oraz udzielenie Zarządowi pokwitowania za tenże okres; 3) Określenie liczby członków Zarządu Spółki i określenie wynagrodzenia ich; 4) Wybory członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 5) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, którzy pragną uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni dokonać wszelkich formalności, przepisanych w art. 399 Kodeksu Handlowego. 961-18-19

I OGŁOSZENIE

Zarząd Towarzystwa Handlu Papierem Bracia Turkieltaub, Sp. Akc.

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 30 maja 1939 r. o godz. 17 odbędzie się w lokalu Spółki w Warszawie przy ul. Przejazd Nr 3

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu oraz bilansu i rachunku zysków i strat za 1938 r.; 3) Udzielenie pokwitowania władzom Spółki z tytułu ich czynności za rok operacyjny 1938; 4) Podział zysku; 5) Wybór Zarządu; 6) Wybór Komisji Rewizyjnej; 7) Określenie wynagrodzenia członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 8) Wolne wnioski.

Termin złożenia akcji celem wzięcia udziału w tym Zgromadzeniu upływa dn. 22 maja 1939 r. 964-18-19

Zarząd Towarzystwa Fabryk Portland-Cementu „Wysoka“

SPÓŁKI AKCYJNEJ

ma zaszczyt zawiadomić PP. Akcjonariuszów, iż

**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARIUSZÓW**

odbędzie się w dn. 20 maja 1939 r o godz. 13 w biurze Zarządu Spółki w Warszawie przy ul. Mazowieckiej 7.

Przedmiotem obrad będą:

- 1) Wybór przewodniczącego Zgromadzenia;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdań władz Spółki, bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1938 r.;
- 3) Udzielenie Zarządowi pokwitowania z wykonania przez niego obowiązków;
- 4) Udzielenie Radzie Nadzorczej pokwitowania z wykonania przez nią obowiązków;
- 5) Powzięcie uchwały o podziale zysków;
- 6) Wybory do Rady Nadzorczej (§ 19 statutu Spółki);
- 7) Ustalenie wynagrodzenia dla członków Rady Nadzorczej, w szczególności członków Rady, delegowanych do stałego indywidualnego wykonywania nadzoru;
- 8) Wybór pełnomocników do zawierania umów niesłużbowych z członkami Zarządu;
- 9) Zmiana §§ 10, 16, 21 i 22 statutu Spółki;

Dotychczasowe brzmienie § 10 statutu:

„Akcjonariusze mogą uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu osobiście lub przez pełnomocników. Pełnomocnictwo winno być na piśmie i ma być złożone Zarządowi lub przewodniczącemu Walnego Zgromadzenia. Pełnomocnikiem może być tylko akcjonariusz. Jedna osoba nie może mieć więcej niż 3 pełnomocnictwa”;

Proponowane brzmienie § 10 statutu:

„Akcjonariusze mogą uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu osobiście lub przez pełnomocników. Pełnomocnictwo winno być na piśmie i ma być złożone Zarządowi lub przewodniczącemu Walnego Zgromadzenia”;

Dotychczasowe brzmienie § 16 statutu:

„Wszelkie zobowiązania w imieniu Spółki, pełnomocnictwa, umowy, akty hipoteczne i notarialne podpisywać będą dwaj członkowie Zarządu, bądź jeden członek Zarządu łącznie z prokurentem. Bieżąca korespondencja tudzież czeki podpisywane będą przez jednego członka Zarządu lub też łącznie przez dwóch prokurentów”;

Proponowane brzmienie § 16 statutu:

„Spółkę reprezentuje dwóch członków Zarządu lub jeden członek Zarządu łącznie z prokurentem, bądź też dwóch prokurentów”;

Dotychczasowe brzmienie § 21 statutu:

„Posiedzenia Rady zwołuje Prezes, a w jego zastępstwie — Wiceprezes Rady, według swego uznania. Prezes względnie Wiceprezes Rady obowiązany jest zwołać posiedzenie Rady na każde żądanie Zarządu lub na żądanie trzech członków Rady.

Członkowie Zarządu mają prawo brać udział w posiedzeniach Rady Nadzorczej z głosem doradczym”;

Proponowane brzmienie § 21 statutu:

„Posiedzenia Rady zwołuje Prezes, a w jego zastępstwie — Wiceprezes Rady, według swego uznania lub też na żądanie trzech członków Rady. Poza tym posiedzenia Rady mogą być zwoływane przez Zarząd.

Członkowie Zarządu mają prawo brać udział w posiedzeniach Rady Nadzorczej z głosem doradczym”;

Dotychczasowe brzmienie § 22 statutu:

„Dla ważności uchwały Rady wymagana jest obecność przynajmniej czterech członków. w tej liczbie Prezesa lub Wiceprezesa Rady.

Uchwały zapadają zwykłą większością głosów obecnych. W razie równości głosów rozstrzyga głos Prezesa, a w jego nieobecności — Wiceprezesa”;

Proponowane brzmienie § 22 statutu:

„Uchwały Rady zapadają zwykłą większością głosów obecnych. W razie równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego posiedzenia”.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć swe akcje, względnie przewidziane art. 399 § 2 K. H. zaświadczenia notarialne lub instytucyj kredytowych najpóźniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia w biurze Zarządu Spółki w godzinach urzędowania od 9 do 16, w soboty od 9 do 14.

Zarząd Spółki Akcyjnej H. Cegielski w Poznaniu

zaprasza PP. Akcjonariuszów na

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

które odbędzie się w dn. 19 maja 1939 r. o godz. 12 w sali posiedzeń Banku Związku Spółek Zarobkowych w Poznaniu przy Placu Wolności 15 z następującym porządkiem obrad:

- 1) Wybór przewodniczącego;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1938 r.;
- 3) Powzięcie uchwały, dotyczącej salda rachunku zysków i strat;
- 4) Udzielenie Zarządowi i Radzie Nadzorczej pokwitowania z wykonania przez nich obowiązków;
- 5) Wybór członków Rady Nadzorczej.

Do udziału w Walnym Zgromadzeniu uprawnieni są:

- a) Właściciele akcji imiennych, jeżeli są zapisani do księgi akcyjnej na tydzień przed odbyciem Walnego Zgromadzenia;
- b) Właściciele akcji na okaziciela, jeżeli najpóźniej na tydzień przed datą Walnego Zgromadzenia złożą swoje akcje w Banku Związku Spółek Zarobkowych w Poznaniu lub w Spółce i nie odbiorą ich przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

Zamiast akcji mogą być także złożone zaświadczenia (kwity depozytowe), wydane na dowód złożenia akcji u notariusza albo w instytucji kredytowej krajowej albo w bankach zagranicznych: Banque de Paris et des Pays-Bas w Brukseli i Bank Nage'makers Fils & Cie w Liège; ostatnio wymieniony bank może jednakowoż wystawiać zaświadczenie na dowód złożenia tylko akcji na okaziciela.

Zaświadczenia depozytowe muszą być oddane w Centrali Banku Związku Spółek Zarobkowych przynajmniej na tydzień przed Walnym Zgromadzeniem; na mocy tych zaświadczeń (kwitów depozytowych) wystawia Bank Związku Spółek Zarobkowych uprawnionym karty wstępu, na których podana będzie wysokość kapitału akcyjnego, przez deponenta reprezentowanego, oraz ilość głosów.

Poznań, dn. 14 kwietnia 1939 r.

904

II OGŁOSZENIE

Zarząd firmy „Wolbrom“ Fabryka Wyrobów Gumowych

Spółka Akcyjna w Wolbromiu

podaje niniejszym do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że w dn. 25 maja 1939 r. o godz. 15 odbędzie się w lokalu Spółki Akcyjnej „Olkuś” w Olkusz, ul. Fabryczna Nr 8

**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARIUSZÓW**

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz r-ku strat i zysków za rok operac. 1938; 3) Powzięcie uchwały o podziale zysków; 4) Udzielenie władzom Spółki pokwitowania z wykonania przez nie obowiązków; 5) Wybór lub odwołanie władz Spółki; 6) Ustalenie wynagrodzenia dla członków Zarządu oraz odszkodowania dla członków Komisji Rewizyjnej.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć w Spółce swoje akcje przynajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia i nie odebrać ich przed ukończeniem tegoż. Zamiast akcji mogą być złożone zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji bądź u notariusza, bądź w instytucji kredytowej krajowej, względnie w jednej z następujących instytucyj kredytowych zagranicznych: 1) Anglo-Tschechoslovakische Bank, Prag, 2) Deutsche Bank und Diskonto Gesellschaft, Berlin, 3) Anglo-International Bank Ltd., London EC 3, 4) Credito Italiano, Trieste, 5) Oesterreichische Kreditanstalt für Handel und Gewerbe, Wien, 6) Schoeller & Comp. Bankhaus, Wien, 7) Schweizerischer Bank Verein, Zürich, 8) Ungarische Allgemeine Kredit Bank, Budapest V i 9) Bank von Liechtenstein, Vaduz.

Zaświadczenia powyższe zawierać muszą oprócz oznaczenia ilości i numerów akcji także zapewnienie, że złożone akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej „Olkusz“ Fabryka Naczyń Emaliowanych
w O l k u s z u

zawiadamia, że w dn. 25 maja 1939 r. o godz. 14 odbędzie się w lokalu Spółki w Olkuszu, Fabryczna 8

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARIUSZÓW

z następującym porządkiem obrad:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu i Komisji Rewizyjnej, bilansu oraz rachunku strat i zysków za rok operacyjny 1938;
- 3) Powzięcie uchwały o podziale zysków z 1938 r.; 4) Udzielenie władzom Spółki pokwitowania z wykonania przez nie obowiązków; 5) Wybory do władz Spółki; 6) Ustalenie wynagrodzenia dla członków Zarządu oraz odszkodowania dla członków Komisji Rewizyjnej.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć w Spółce swoje akcje przynajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia i nie odebrać ich przed ukończeniem tegoż. Zamiast akcji mogą być złożone zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji bądź u notariusza, bądź w instytucji kredytowej krajowej, względnie w jednej z następujących instytucji kredytowych zagranicznych: 1) Anglo-Tschechoslovakische Bank, Prag, 2) Deutsche Bank und Disconto Gesellschaft, Berlin, 3) Anglo International Bank Ltd., London EC 3, 4) Credito Italiano, Trieste, 5) Oesterreichische Kreditanstalt für Handel und Gewerbe, Wien, 6) Schoeller & Comp. Bankhaus, Wien, 7) Schweizerischer Bank Verein, Zürich, 8) Ungarische Allgemeine Kredit Bank, Budapest V i 9) Bank von Liechtenstein, Vaduz.

Zaświadczenia powyższe zawierać muszą oprócz oznaczenia ilości i numerów akcji także zapewnienie, że złożone akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

856-17-19

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej A. Piasecki, Fabryka Czekolady w Krakowie

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że

DOROCZNE WALNE ZGROMADZENIE

odbędzie się w dn. 20 maja 1939 r. o godz. 17 w biurze fabryki w Krakowie, przy ul. Wrocławskiej L. 17 z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie; 2) Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej za 1938 r.; 3) Rozpatrzenie bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1938 r.; 4) Zatwierdzenie rachunku bilansu oraz strat i zysków za 1938 r. oraz udzielenie absolutorium Zarządowi; 5) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, zamierzający uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, zechcą złożyć swoje akcje lub właściwe kwity depozytowe, najpóźniej do dn. 13 maja 1939 r. w biurze fabryki w Krakowie przy ul. Wrocławskiej L. 17.

713-16-18

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej Wyrobów Bawełnianych „Wola“

w W a r s z a w i e

niniejszym zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w sobotę dn. 20 maja 1939 r. o godz. 12 w lokalu Zarządu Spółki w Warszawie przy ul. Bema Nr 70 odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARIUSZÓW SPÓŁKI

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Otwarcie Zebrania i wybór przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania i bilansu za 1938 r.; 3) Podział czystego zysku za 1938 r.; 4) Rozpatrzenie budżetu wydatków i planu działalności na 1939 r.; 5) Przeniesienie części wolnego funduszu rezerwowego na rezerwę podatkową oraz przelanie funduszu asekuracyjnego do funduszu wolnego rezerwowego; 6) Wybór członków Rady Nadzorczej na miejsce ustępujących; 7) Wybór członków Zarządu na miejsce ustępujących; 8) Wyznaczenie wynagrodzenia dla Rady Nadzorczej i Zarządu; 9) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, powinni dopełnić formalności, przepisanych art. 399 Kodeksu Handlowego.

742-16-18

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

Przemysł Włókienniczy „Karol Steinert“ w Łodzi

zawiadamia, że w dn. 22 maja 1939 r. o godz. 4 po południu odbędzie się w biurze Zarządu w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej Nr 276

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARIUSZÓW

z następującym porządkiem obrad:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej;
- 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu i rachunku strat i zysków za 1938 r. i udzielenie pokwitowania władzom Spółki z wykonania obowiązków;
- 4) Wybory uzupełniające do Rady Nadzorczej;
- 5) Określenie wysokości pensyj członków Rady Nadzorczej i Zarządu oraz uchwalenie budżetu wydatków na 1939 r.;
- 6) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć swoje akcje lub bankowe dowody depozytowe Zarządowi przynajmniej na tydzień przed terminem Zgromadzenia.

Gdyby Walne Zgromadzenie z powodu niedostatecznej liczby reprezentowanych akcji w powyższym terminie nie doszło do skutku, ponowne Zgromadzenie odbędzie się w tym samym miejscu w dn. 31 maja 1939 r. o godz. 4 po południu z tym samym porządkiem obrad i będzie ważne bez względu na liczbę reprezentowanych na Zgromadzeniu akcji.

902

II OGŁOSZENIE

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARIUSZÓW

Banku Kwilecki, Potocki i S-ka, Spółka Akcyjna w Poznaniu

odbędzie się w piątek dn. 26 maja 1939 r. o godz. 16 (4 po południu) w lokalu Banku w Poznaniu, Aleje Marcinkowskiego 11, z następującym porządkiem obrad:

- 1) Sprawozdanie za 1938 r. i przedłożenie bilansu i obrachunku zysków i strat na dz. 31 grudnia 1938 r.; 2) Zatwierdzenie bilansu i obrachunku zysków i strat, udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej oraz powzięcie uchwały co do podziału zysku; 3) Wybór członków Rady Nadzorczej; 4) Wnioski bez uchwał.

PP. Akcjonariusze, chcący wziąć udział w Zgromadzeniu, winni akcje swoje złożyć najpóźniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia w instytucji naszej w Poznaniu lub w oddziałach: w Gdańsku, Inowrocławiu i Ostrowiu Wlkp. z tym, że ich nie odbiorą przed ukończeniem tego Zgromadzenia. Zamiast akcji mogą być złożone zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji u notariusza albo w instytucji kredytowej krajowej. W zaświadczeniach należy wymienić numery akcji i stwierdzić, że akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

PP. Akcjonariusze, reprezentujący przynajmniej $\frac{1}{10}$ kapitału akcyjnego, mają prawo żądania umieszczenia na porządku obrad dodatkowych spraw, zgłoszonych nie później, jak na 14 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

804-17-18

Zarząd

II OGŁOSZENIE

WALNE ZGROMADZENIE

Młyna Parowego Leon Foltynowicz, Spółka Akcyjna w Gnieźnie
w likwidacji

odbędzie się w dn. 20 maja 1939 r. o godz. 12 w Gnieźnie w lokalu notariusza Dr Edm. Lauterera przy Rynku Nr 9.

Porządek obrad:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego zebrania; 2) Uchwalenie likwidatorom wynagrodzenia za ich czynności; 3) Sprawozdanie likwidatorów i zatwierdzenie ich czynności oraz kontraktów sprzedaży nieruchomości; 4) Powzięcie uchwały o zakończeniu likwidacji i uchwały rozwiązującej Spółkę oraz uchwał z art. 460 K. H.

PP. Akcjonariusze, chcący wziąć udział w Zebraniu, winni złożyć swoje akcje wzgl. dowody zastępujące posiadanie akcji na 7 dni przed Zebraniem u notariusza.

Likwidatorzy: (—) Foltynowiczowa, (—) Krzyżanowski.

747-16-18

II OGŁOSZENIE

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

Spółki Akcyjnej Związkowa Centrala Maszyn

odbędzie się w dn. 23 maja 1939 r. o godz. 11 przed poł. w lokalu firmowym przy ul. Fr. Ratajczaka 16.

Porządek obrad:

1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok obrachunkowy 1938; 2) Powzięcie uchwały co do dalszego istnienia Spółki i przeniesienia sald rachunku zysków i strat na rok następny; 3) Udzielenie Zarządowi i Radzie Nadzorczej pokwitowania z wykonywania przez nich obowiązków; 4) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu Spółki, będą mieć prawo do uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu tylko wówczas, jeżeli akcje ich złożone zostaną w Spółce przynajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia i nie będą odebrane przed ukończeniem tegoż. Zamiast akcji mogą być złożone zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji w Banku Związku Spółek Zarobkowych w Poznaniu po myśli § 14 statutu. Poświadczenia powyższe zawierać muszą prócz oznaczenia ilości i rodzaju akcji także zapewnienie, że złożone akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

Zarząd: (—) Józef Zajączkowski

819-17-18

II OGŁOSZENIE

Zarząd Fabryki Tektury i Papieru „Fordon“, Spółki Akc.

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 12 maja 1939 r. o godz. 18 odbędzie się w lokalu Zarządu w Warszawie przy ul. Mazowieckiej 1

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

AKCJONARIUSZÓW

z następującym porządkiem obrad:

1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej za 1938 r.; 3) Zatwierdzenie sprawozdań, bilansu, r-ku strat i zysków i podział zysku za 1938 r. oraz udzielenie Zarządowi pokwitowania z czynności; 4) Zatwierdzenie budżetu na 1939 r.; 5) Wybór członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 6) Uchwalenie wynagrodzenia dla członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 7) Wolne wnioski.

Prawo do uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu będą mieli ci PP. Akcjonariusze, którzy najpóźniej na 7 dni przed Walnym Zgromadzeniem złożą swoje akcje lub świadectwa depozytowe w biurze Zarządu w Warszawie przy ul. Mazowieckiej 1.

840-17-18

I OGŁOSZENIE

Zarząd Łódzkiej Czesalni i Przędzalni Wełny, Sp. Akc. w Łodzi

zawiadamia niniejszym PP. Akcjonariuszy, że wyznaczone na dz. 18 kwietnia b. r.

XI ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

nie doszło do skutku, wobec czego wyznacza się ponowny termin na dz. 30 maja 1939 r. o godz. 18 w lokalu Zarządu w Łodzi przy ul. Bocznej 6/8 z następującym porządkiem dziennym:

1) Wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu, Komisji Rewizyjnej i zatwierdzenie bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1938 r.; 3) Podział zysków; 4) Udzielenie absolutorium Zarządowi; 5) Rozpatrzenie i uchwalenie budżetu na 1939 r.; 6) Wybór członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 7) Zmiana § 19 statutu Spółki: projektowane brzmienie § 19: „Ogłoszenia Spółki winny być umieszczone w Monitorze Polskim oraz w piśmie wskazanym przez Ministra Przemysłu i Handlu”; dotychczasowe brzmienie § 19: „Ogłoszenia Spółki winny być umieszczone w Monitorze Polskim oraz w jednym piśmie miejscowym według wyboru Walnego Zgromadzenia”.

PP. Akcjonariusze, którzy życzą sobie wziąć udział w Zgromadzeniu, winni — stosownie do art. 399 Kodeksu Handlowego — złożyć na 7 dni przed Walnym Zgromadzeniem swe akcje, względnie kwity tymczasowe w biurze Zarządu.

959-18-19

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej Wyrobów Bawełnianych I. K. Poznańskiego

w Łodzi

podaje do wiadomości, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

AKCJONARIUSZÓW

odbędzie się w dn. 24 maja 1939 r. o godz. 11 w lokalu Spółki w Łodzi przy ul. Ogrodowej 17 z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie Walnego Zgromadzenia i wybór przewodniczącego;

2) Umorzenie nabytych przez Spółkę 186 sztuk własnych akcji na okaziciela i 56 sztuk własnych akcji imiennych uprzywilejowanych, powzięcie uchwały o obniżeniu kapitału akcyjnego o sumę zł 605 000 oraz przeprowadzenie w związku z tym zmiany ustępu 1 § 4 statutu Spółki:

Treść dotychczasowa:

„Kapitał akcyjny Spółki wynosi zł 28 465 000 i podzielony jest na 8 987 sztuk akcji zwykłych na okaziciela, wartości nominalnej zł 2 500 każda oraz na 2 399 sztuk akcji imiennych uprzywilejowanych wartości nominalnej zł 2 500 każda”;

Projektowana zmiana:

„Kapitał akcyjny Spółki wynosi zł 27 860 000 i podzielony jest na 8 801 sztuk akcji zwykłych na okaziciela wartości nominalnej zł 2 500 każda oraz na 2 343 sztuki akcji imiennych uprzywilejowanych wartości nominalnej zł 2 500 każda”;

3) Sprawozdanie Zarządu, Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej, rozpatrzenie i zatwierdzenie tych sprawozdań, bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1938 r.;

4) Powzięcie uchwały co do podziału zysku, wzgl. pokrycia strat;

5) Udzielenie władzom Spółki pokwitowania z wykonania przez nie obowiązków;

6) Ustalenie preliminarza na 1939 r.;

7) Zatwierdzenie kooptacji i wybory członków Rady Nadzorczej oraz Komisji Rewizyjnej;

8) Wynagrodzenie Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej.

Właściciele akcji imiennych i świadectw tymczasowych mają prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu, jeżeli są zapisani do księgi akcyjnej przynajmniej na tydzień przed odbyciem Walnego Zgromadzenia.

Akcje na okaziciela dają prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu, jeżeli zostaną złożone w siedzibie Spółki w Łodzi, ul. Ogrodowa 17, przynajmniej na tydzień przed terminem Zgromadzenia i nie będą odebrane przed ukończeniem tegoż. Zamiast akcji mogą być złożone zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji u notariusza albo w instytucji kredytowej krajowej. W zaświadczeniu należy wymienić liczby akcji i stwierdzić, że akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

827-17-18

II OGŁOSZENIE

Zarząd „Pantarei“ Powszechnie Zakłady Magazynowe

i Transportowe, Spółka Akcyjna w Gdyni

ma zaszczyt zawiadomić PP. Akcjonariuszów, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

odbędzie się w dn. 20 maja 1939 r. w sobotę o godz. 16 w siedzibie Spółki — Gdynia-Port, ul. Polska 20, z następującym porządkiem dziennym:

1) Wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu z czynności w 1938 r. i przedłożenie bilansu oraz rachunku strat i zysków na dz. 31/XII 1938 r.; 3) Wniosek w sprawie zysku bilansowego; 4) Sprawozdanie Rady Nadzorczej z rewizji ksiąg; 5) Wniosek o udzielenie władzom Spółki pokwitowania z wykonania przez nie obowiązków; 6) Wybór Rady Nadzorczej oraz Zarządu firmy; 7) Wniosek w sprawie uchwalenia wysokości wynagrodzeń dla władz Spółki

PP. Akcjonariusze, chcący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu z prawem głosu, winni zgłosić akcje lub kwity depozytowe na siedem dni przed Zgromadzeniem w biurze Zarządu Spółki w Gdyni.

802-17-18

Zarząd Zakładów Przemysłowo-Handlowych „Polska Chiozza” SPÓŁKA AKCYJNA

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 26 maja 1939 r o godz. 11 rano odbędzie się w Warszawie przy ul. Traugutta 11, II p.,

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW SPÓŁKI

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Rady; 3) Zatwierdzenie bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok 1938 oraz uchwała o zużyciu zysków; 4) Udzielenie pokwitowania władzom Spółki; 5) Uchwała dotycząca wysokości wynagrodzenia Rady Nadzorczej; 6) Zmiana § 1 statutu Spółki, który brzmi: „Spółka Akcyjna założona została pod firmą Zakłady Przemysłowo-Handlowe „Polska Chiozza”, Spółka Akcyjna”, a który ma brzmieć: „firma Spółki Akcyjnej brzmi: „Pomorskie Zakłady Przemysłowo-Handlowe w Tczewie, S.A.” oraz zmiana § 3, który brzmi: „Przedmiotem Spółki jest produkcja i sprzedaż pasz treściwych oraz krochmalu ryżowego i jego produktów ubocznych”, a który ma brzmieć: „Przedmiotem Spółki jest produkcja i sprzedaż pasz treściwych oraz krochmalu ryżowego i jego produktów ubocznych. Spółka ma prawo brać udział w innych spółkach”; 7) Wybór członków Rady.

PP. Akcjonariuszom przysługuje prawo zgłoszenia na porządek dzienny dodatkowych spraw, o ile odnośne wnioski złożone będą najpóźniej do dn. 12 maja 1939 r.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni na 7 dni przed terminem Zgromadzenia złożyć w biurze Zarządu Spółki w Tczewie, ul. Za Dworcem 3/4, akcje lub świadectwa depozytowe, wydane na dowód złożenia akcji u notariusza albo w instytucji kredytowej lub takiej zagranicznej, na którą zezwolił Minister Skarbu. W świadectwach depozytowych należy wymieścić numery akcji i stwierdzić, że akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

1000

I OGŁOSZENIE

W dn. 26 maja 1939 r. o godz. 11 przed południem odbędzie się w Katowicach w lokalu Spółki przy ul. Marszałka Piłsudskiego Nr 40

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW firmy

„Kopalniak” Spółka Akcyjna dla Przemysłu Drzewnego

Porządek dzienny:

- 1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu, bilansu oraz rachunku strat i zysków; 2) Udzielenie pokwitowania władzom Spółki; 3) Powzięcie uchwały o podziale zysków; 4) Zmiana statutu, dotycząca zniesienia Rady Nadzorczej (§§ 5, 8 i 9 statutu); 5) Wnioski.

„Kopalniak” Spółka Akcyjna dla Przemysłu Drzewnego Zarząd

1014-18-19

I OGŁOSZENIE

Zarząd Domu Handlowego „Herman Meyer”, Spółka Akcyjna

zawiadamia, iż w dn. 30 maja 1939 r. o godz. 17 w lokalu Spółki w Warszawie przy ulicy Traugutta 2, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

z następującym porządkiem obrad:

- 1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku strat i zysków za rok operacyjny 1938; 2) Powzięcie uchwały dotyczącej zysków za 1938 r.; 3) Udzielenie władzom Spółki pokwitowania z wykonania przez nie obowiązków; 4) Określenie wysokości wynagrodzenia Rady Nadzorczej; 5) Określenie liczby oraz wybór członków Rady Nadzorczej; 6) Wnioski Akcjonariuszów.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w tym zebraaniu, winni złożyć swoje akcje najpóźniej na dni siedem przed Zgromadzeniem w biurze Zarządu Spółki.

979-18-19

Zarząd Towarzystwa WYROBÓW TRYKOTOWYCH i DZIAŁYCH Jakób Hirsberg i Wilczyński, Spółka Akcyjna w Łodzi

zawiadamia niniejszym PP. Akcjonariuszów, iż w dn. 20 maja 1939 r. o godz. 12 odbędzie się w lokalu Zarządu w Łodzi przy ul. Al. Kościuszki Nr 23/25

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

z następującym porządkiem obrad:

- 1) Wybór przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu i rachunku strat i zysków za 1938 r., powzięcie uchwały w sprawie zysku oraz udzielenie absolutorium Zarządowi Spółki; 3) Wybory członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 4) Zatwierdzenie instrukcji dla Zarządu; 5) Określenie wynagrodzenia dla Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 6) Odprawa dla żony zmarłego w 1938 r. dyr. zarząd. Spółki, dra Leopolda Hirsberga; 7) Wolne wnioski akcjonariuszów.

Do uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu będą uprawnieni PP. Akcjonariusze, którzy złożą w Spółce swe akcje na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia. 764-16-18

Zarząd Towarzystwa Hoteli i Pensjonatów „Bristol”, Sp. Akc.

zawiadamia po raz drugi, że

WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZY

odbędzie się w dn. 31 maja b. r. o godz. 7 po południu w Hotelu „Bristol” w Zakopanem z następującym porządkiem:

- 1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu i rachunku strat i zysków za rok 1938 z uchwaleniem pokrycia strat; 2) Udzielenie Zarządowi absolutorium; 3) Upoważnienie Zarządu do zbycia lub wydzierżawienie przedsiębiorstwa; 4) Wybór Komisji Rewizyjnej i Zarządu; 5) Wolne wnioski. 997

Zarząd Polskiego Towarzystwa Księgarni Kolejowych „Ruch”

Spółka Akcyjna w Warszawie

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 31 maja 1939 r. o godz. 17, w siedzibie Spółki, przy Al. Jerozolimskiej 63, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdań Zarządu, Komisji Rewizyjnej, bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1938 r.; 3) Podział zysków i sprawa zużycia funduszu asekuracyjnego; 4) Udzielenie pokwitowania Radzie Nadzorczej i Zarządowi; 5) Podwyższenie kapitału akcyjnego Spółki o zł 150 000, czyli do wysokości zł 1 150 000 przez podwyższenie wartości dotychczasowych akcji o zł 15 z funduszu specjalnego; 6) Zmiana § 4 statutu Spółki: Tekst dotychczasowy: „Kapitał akcyjny Spółki wynosi zł 1 000 000, podzielony jest na 10 000 akcji na okaziciela po zł 100 nominalnej wartości każda. Każda akcja daje prawo do jednego głosu”; Tekst projektowany: „Kapitał akcyjny Spółki wynosi zł 1 150 000, podzielony jest na 10 000 akcji na okaziciela po zł 115 nominalnej wartości każda. Każda akcja daje prawo do jednego głosu”; 7) Wybory Zarządu; 8) Wybory do Rady Nadzorczej — stosownie do § 7 statutu — i Komisji Rewizyjnej; 9) Ustalenie wynagrodzeń Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej; 10) Wolne wnioski.

Uwaga. — PP. Akcjonariusze, pragnący wystąpić z wnioskiem na Walnym Zgromadzeniu, winni zgłosić go Zarządowi Spółki nie później, jak na 14 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

PP. Akcjonariusze, życzący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu z prawem głosu, winni złożyć Zarządowi Towarzystwa, Warszawa, Al. Jerozolimska 63, przynajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia akcje lub zaświadczenia o zdeponowaniu akcji u notariusza lub w jednej z instytucji kredytowych, działających w kraju. Świadectwo depozytowe powinno zawierać ilość akcji i stwierdzić, że akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia. 982

Zarząd Spółki Akcyjnej dla Przemysłu Drzewnego „Oikos“ w e L w o w i e

zawiadamia, że w dn. 31 maja 1939 r. o godz. 11 przed południem odbędzie się w siedzibie Spółki we Lwowie przy ul. 3 Maja 16

XVIII ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

z następującym porządkiem dziennym:

1) Odczytanie protokołu z ostatniego Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia; 2) Sprawozdanie Zarządu z czynności za rok gospodarczy 1938; 3) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej i wnioski na udzielenie absolutorium Zarządowi; 4) Uchwała co do rozdziału czystego zysku; 5) Ustanowienie rocznego wynagrodzenia: a) członka Rady Nadzorczej, b) członków Komisji Rewizyjnej; 6) Wybory: a) 2 członków Rady Nadzorczej wylosowanych według § 25 ustęp 2 statutu, b) 5 członków Komisji Rewizyjnej; 7) Wnioski.

Celem uczestniczenia w Zgromadzeniu należy złożyć w Zarządzie akcje lub odpowiednie zaświadczenia najpóźniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia. 925-18-20

Zarząd Spółki Akcyjnej Książęce Browary w Tychach

zawiadamia z powołaniem się na art. 398 § 2 K. H., że w dn. 28 marca 1939 r. odbyło się w Katowicach Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów Spółki, zwołane w trybie art. 398 § 1 K. H.

Powzięte zostały następujące uchwały:

1) Postanowiono wydać pożyczkę obligacyjną w nominalnej kwocie zł 10 000 000, która ma być zabezpieczona na nieruchomości majątku Spółki;

2) Upoważniono Zarząd Spółki do przyjęcia solidarnej poręki na pożyczkę w kwocie zł 17 000 000, wydaną przez Książęce Kopalnie Pszczyńskie, S. A., z zabezpieczeniem hipotecznym na majątku nieruchomości Spółki do wysokości zł 5 000 000;

3) Ustalono wynagrodzenie Rady Nadzorczej i Komitetu Wykonawczego;

4) Zmieniono art. 11 § 1 statutu.

Uchwały Walnego Zgromadzenia zostały wpisane do protokołu notarialnego Nr rep. 385/39 notariusza Dra Kazimierza Niecia z Katowic, Dworcowa 9. 931

„Asko“, Spółka Akcyjna w Warszawie

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1938 r.

AKTYWA. — Majątek stały: Maszyny i urządzenia fabryczne zł 253 477'20; Ruchomości i inwestycje zł 35 115'81; Środki transportowe zł 12 803'00; Majątek płynny: Gotówka w kasie i w bankach zł 57 334'64; Weksle w portfelu i w inkasie zł 36 024'73; Papiery publiczne zł 129 987'45; Materiały zł 10 749'33; Dłużnicy zł 63 512'29; Protesty zł 427'33; Sumy przechodnie zł 2 497'98; Inne aktywa zł 4 667'79; Strata zł 7 222'65; Suma bilansowa zł 613 820'20.

Sumy pozabilansowe. — Zyro zł 3 802'15; Różni za kaucje zł 8 148'30; Weksle gwarancyjne zł 2 600'00; Razem zł 14 550'45.

PASYWA. — Kapitały własne: Kapitał akcyjny zł 340 000'00; Kapitał amortyzacyjny: saldo z roku ubiegłego zł 234 402'69, w roku sprawozdawczym dopisano zł 20 261'41, odpisano zł 9 899'00, razem zł 244 765'10; Zobowiązania zł 17 755'74; Sumy przechodnie zł 11 299'36; Suma bilansowa zł 613 820'20.

Sumy pozabilansowe. — Różni za zyro zł 3 802'15; Kaucje zł 8 148'30; Różni za weksle gwarancyjne zł 2 600'00; Razem zł 14 550'45.

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Koszty administracji ogólnej zł 302 236'12; Podatki zł 49 549'87; Amortyzacja zł 20 261'41; Inne wydatki zł 66 378'76.

MA. — Zysk na produkcji zł 420 642'89; Procenty i inne wpływy zł 10 560'62; Strata zł 7 222'65.

Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów zatwierdziło dn. 26 kwietnia 1939 r. powyższy bilans i r-k strat i zysków i postanowiło stratę przenieść na rok następny. 935

Zarząd Kaliskiej Manufaktury Pluszu i Aksamitu Edmund Gaede Spółka Akcyjna w Kaliszu

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 24 maja 1939 r. o godz. 17 w lokalu Zarządu w Kaliszu odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW SPÓŁKI

z następującym porządkiem dziennym:

1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku strat i zysków za rok operacyjny 1938 i pokwitowanie władz Spółki; 2) Podział zysku; 3) Wybór władz Spółki; 4) Wynagrodzenie władz Spółki; 5) Upoważnienie Zarządu do otwierania kredytu w instytucjach bankowych i u osób prywatnych oraz zaciągania długu i krótkoterminowych pożyczek z zabezpieczeniem hipotecznym; 6) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w posiedzeniu Zgromadzenia, winni — stosownie do art. 399 § 2 Kodeksu Handlowego — przynajmniej na tydzień przed terminem Zgromadzenia złożyć swoje akcje bądź odnośne dowody posiadania akcji na ręce Zarządu do biura Spółki w Kaliszu przy ul. Szopena Nr 27.

W razie niedojścia zebrania do skutku w terminie wymienionym, następne Walne Zgromadzenie odbędzie się w dn. 7 czerwca 1939 r. o godz. 17 w tymże lokalu i będzie prawomocne bez względu na ilość reprezentowanych na nim akcji. 926-18-19

Zarząd Spółki Akcyjnej „Książęce Kopalnie Pszczyńskie“

Katowice, ul. Powstańców 46

zawiadamia z powołaniem się na art. 398 § 2 Kod. Handlowego, że w dn. 28 marca 1939 r. odbyło się w Katowicach Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów Spółki, zwołane w trybie art. 398 § 1 Kod. Handlowego.

Powzięte zostały następujące uchwały:

1) Postanowiono wydać pożyczki obligacyjne w nominalnej kwocie zł 16 000 000 i zł 1 000 000, które mają być zabezpieczone na nieruchomości majątku Spółki;

2) Upoważniono Zarząd Spółki do przyjęcia solidarnej poręki za pożyczkę w kwocie zł 10 000 000, wydaną przez Spółkę Akcyjną „Książęce Browary“ w Tychach, z zabezpieczeniem hipotecznym na majątku nieruchomości Spółki;

3) Ustalono wynagrodzenie Rady Nadzorczej i Komitetu Wykonawczego;

4) Zmieniono art. 11 § 1 statutu;

5) Ustalono dalszy skład personalny Rady Nadzorczej.

Uchwały Walnego Zgromadzenia zostały wpisane do protokołu notarialnego Nr rep. 384/39 notariusza Dra Niecia z Katowic, ul. Dworcowa 9. 932

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej Dom Handlowy I. Cwejko, Spółka Akc. w W a r s z a w i e

zawiadamia, że

DOROCZNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

odbędzie się w siedzibie Zarządu Spółki w Warszawie przy ul. Bielańskiej Nr 23 w dn. 19 maja 1939 r. o godz. 19 z następującym porządkiem obrad:

1) Zatwierdzenie bilansu i rachunku strat i zysków oraz sprawozdania za 1938 r.;

2) Wybory członków Zarządu i ustalenie ich wynagrodzenia;

3) Wybory członków Komisji Rewizyjnej;

4) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć swe akcje w biurze Zarządu Spółki lub w odpowiedniej instytucji bankowej co najmniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia. 937

Zarząd Towarzystwa Kopalń Węgla „Flora”, Spółki Akc.

ma zaszczyt podać do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że — w myśl § 16 statutu Spółki — zwołuje

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

na dz. 23 maja 1939 r. o godz. 14 w lokalu Zarządu w Warszawie, Aleje Jerozolimskie Nr 28, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1938 r. i powzięcie uchwały o pokryciu strat;
- 3) Udzielenie władzom Spółki pokwitowania z wykonania przez nie obowiązków; 4) Upoważnienie Zarządu do nabywania, zbywania, obciążania i wydzierżawiania nieruchomości oraz do ofiarowania działki gruntu pod budowę kościoła w Dąbrowie Górniczej; 5) Ustalenie liczby członków Zarządu, wybory uzupełniające do Zarządu oraz wybór Komisji Rewizyjnej; 6) Plan działalności i budżet na 1939 r.; 7) Określenie wynagrodzenia członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 8) Wolne wnioski.

Zgodnie z § 21 statutu Spółki PP. Akcjonariusze mogą zgłaszać dodatkowe wnioski na porządek dzienny w terminie, w tymże paragrafie wskazanym.

899

I OGŁOSZENIE

Zarząd Zjednoczonych Zakładów Włókienniczych K. Schelblera i L. Grohmana, Spółki Akcyjnej w Łodzi

zawiadamia niniejszym PP. Akcjonariuszów, że w czwartek dn. 25 maja 1939 r. o godz. 12 przed południem w gmachu Zarządu przy ul. Targowej Nr 65 w Łodzi odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

z następującym porządkiem obrad:

- 1) Wybór przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Zarządu, Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej;
- 3) Zatwierdzenie sprawozdania Zarządu, bilansu i r-ku zysków i strat za rok operacyjny 1938 oraz pokwitowania władz Spółki z wykonania przez nie obowiązków;
- 4) Powzięcie uchwały w sprawie podziału zysku, względnie pokrycia strat za 1938 r.;
- 5) Ustalenie planu działalności na 1939 r.;
- 6) Wybory ustępującego członka Zarządu oraz członków Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej, tudzież określenie wynagrodzenia Rady i Komisji Rewizyjnej;
- 7) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, życzący sobie przyjąć udział w Walnym Zgromadzeniu lub zgłosić dodatkowe sprawy na porządek dzienny, winni zastosować się do art. art. 394, 399 i 405 Kodeksu Handlowego („Dz. Ust. R. P.” poz. 502/1934).

Stosownie do § 13 statutu Zgromadzenie powyższe będzie prawomocne, o ile przybędą na nie akcjonariusze lub ich pełnomocnicy, reprezentujący łącznie 1/2 kapitału akcyjnego.

W razie niedojścia do skutku Walnego Zgromadzenia w powyższym dniu, takowe — na zasadzie § 14 statutu — odbędzie się w tymże lokalu i z tymże programem w piątek dn. 9 czerwca 1939 r. o godz. 12 rano w drugim terminie, a wtedy Walne Zgromadzenie będzie ważne bez względu na ilość reprezentowanego na nim kapitału akcyjnego. Dodatkowych ogłoszeń i zawiadomień o wyznaczeniu nowego terminu Walnego Zgromadzenia na zasadzie § 15 statutu nie dokonywa się.

924-18-19

II OGŁOSZENIE

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW Francuskiego Towarzystwa Akcyjnego „Perun”, Spółki Akc.

odbędzie się w dn. 12 maja 1939 r. o godz. 17 w siedzibie Zarządu Głównego w Paryżu, 75, Quai d'Orsay.

Porządek dzienny:

- 1) Sprawozdanie Rady Nadzorczej za rok operacyjny 1938;
- 2) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej; 3) Zatwierdzenie sprawozdania Komisji Rewizyjnej i określenie dywidendy; 4) Mianowanie członka Rady; 5) Upoważnienie do wykonania art. 40 prawa z dn. 24/VII 1867 r.; 6) Wolne wnioski.

842-17-18

Rada Zarządzająca

Zarząd Towarzystwa Fabryki Portland-Cementu „Wołyń”**SPÓŁKI AKCYJNEJ**

ma zaszczyt zawiadomić PP. Akcjonariuszów, iż

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

odbędzie się w dn. 25 maja 1939 r. o godz. 3 po poł. w biurze Zarządu Spółki w Warszawie przy ul. Mazowieckiej Nr 7.

Przedmiotem obrad będą:

- 1) Zagajenie Zgromadzenia i wybór przewodniczącego;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz r-ku zysków i strat za 1938 r. i udzielenie absolutorium władzom Spółki; 3) Powzięcie uchwały o rozdziale zysków, względnie pokryciu strat; 4) Wybór członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej na miejsce ustępujących; 5) Określenie wynagrodzenia dla władz Spółki; 6) Wybór pełnomocników w myśl art. 374 K. H.; 7) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć w Zarządzie Spółki swe akcje, względnie kwity depozytowe, najpóźniej na 7 dni przed datą Zgromadzenia.

915-18-19

Zarząd Generali-Port-Polonia Zjednoczonych Towarzystw Ubezpieczeń**SPÓŁKI AKCYJNEJ**

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że — zgodnie z uchwałami Nadzwyczajnych Walnych Zgromadzeń Akcjonariuszów Towarzystwa Ubezpieczeń „Polonia” S. A. i Towarzystwa Ubezpieczeń „Port” S. A. — obu z dn. 21/IV 1938 r., na podstawie których nastąpiło połączenie tych Towarzystw — przystępuje do

wymiany dotychczasowych akcji

Tow. Ubezp. „Polonia” S. A. i Tow. Ubezp. „Port” S. A. na akcje Generali-Port-Polonia Zjednoczonych Towarzystw Ubezpieczeń, S. A., a to w stosunku 13 akcji Zjednoczonych Towarzystw za 40 akcji Tow. Ubezp. „Polonia” S. A. i 1 akcji Zjednoczonych Towarzystw za 1 akcję Tow. Ubezp. „Port” S. A.

W związku z tym Zarząd Generali-Port-Polonia Zjednoczonych Towarzystw Ubezpieczeń, S. A., wzywa PP. Akcjonariuszów do składania podlegających wymianie akcji w Sekretariacie Centralnej Dyrekcji Generali-Port-Polonia Zjednoczonych Towarzystw Ubezpieczeń, S. A., pl. Jen. Dąbrowskiego Nr 1.

912

Spółka dla Handlu Towarami Włóknistymi „Primavera”**SPÓŁKA AKCYJNA**

Bilans na dz. 31 grudnia 1938 r.

AKTYWA. — Majątek stały: Ruchomości i urządzenie zł 118 247'69; Majątek płynny: Kasa zł 5 367'64; Banki zł 162'41; Weksle zł 7 844'15; Klienci zł 26 727'81; Towary zł 255 295'39; Towary w drodze zł 2 429'15; Pożyczka Narodowa zł 768'00; Sumy przechodnie zł 8 776'45; Strata zł 203 105'62; **Razem zł 628 724'31.**

PASYWA. — Kapitał akcyjny zł 300 000'00; Kapitał amortyzacyjny zł 23 649'52; Zobowiązania: Dostawcy zł 94 854'63; Klienci zł 547'43; Akcepty zł 191 329'36; Sumy przechodnie zł 14 144'22; Różni zł 4 199'15; **Razem zł 628 724'31.**

Rachunek zysków i strat

WINIEN. — Koszty handlowe zł 136 805'58; Podatki zł 8 390'66; Procenty zł 3 744'00; Amortyzacja zł 5 912'38; Wątpliwe należności zł 3 739'01; Zysk netto zł 4 593'36; **Razem zł 163 184'99.**

MA. — Zysk brutto zł 159 504'62; Różnica kursu zł 3 598'97; Należności odzyskane zł 81'40; **Razem zł 163 184'99.**

900

!!! Najwygodniej podróżować samolotem !!!

Zarząd Spółki Akcyjnej Zakłady Przemysłu Metalowego „Staniola”

zawiadamia, iż w dn. 27 maja 1939 r. o godz. 13 w lokalu Spółki przy ul. Czerskiej Nr 12 odbędzie się

DOROCZNE ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW SPÓŁKI

z następującym porządkiem obrad:

1) Zagajenie Zebrania i wybór przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok 1938; 3) Powzięcie uchwały w przedmiocie podziału zysków; 4) Udzielenie władzom Spółki pokwitowania z wykonanych czynności; 5) Ustalenie na lata 1939 i 1940 liczby członków Zarządu oraz ustalenie wynagrodzenia członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 6) Wybory do Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 7) Zmiana § 21 statutu Spółki: po skreśleniu ostatniego ustępu § 21 Zarząd proponuje następujące brzmienie tego paragrafu: „Ogłoszenia, przez statut lub prawo wymagane, winny być umieszczone w „Monitorze Polskim“ i w czasopiśmie „Polska Gospodarcza”.

PP. Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć w Spółce przynajmniej na tydzień przed terminem Zgromadzenia swe akcje, względnie zaświadczenia, określone w art. 399 K. H. 1013-18-19

Zarząd Spółki Akcyjnej Piotrkowskiej Manufaktury

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, iż

DOROCZNE ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

odbędzie się w **środe, dn. 31 maja 1939 r. o godz. 19** w lokalu Zarządu w Łodzi, Piotrkowska 40, z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu i Komisji Rewizyjnej, bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok operacyjny 1938; 3) Uchwała w przedmiocie podziału zysków; 4) Pokwitowanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej z wykonania obowiązków, sprawowanych w 1938 r.; 5) Wybór uzupełniający członków Zarządu; 6) Wybór Komisji Rewizyjnej; 7) Sprawa wynagrodzenia członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej na rok operacyjny 1939.

PP. Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć swe akcje w biurze Zarządu Spółki najpóźniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia. Zamiast akcji mogą być złożone zaświadczenia, o których mowa w art. 399 § 2 Kodeksu Handlowego. 1012

Komisja Likwidacyjna firmy Polsko-Belgijskie Towarzystwo dla Impregnacji Drzewa i Polski Krezonaff, Spółka Akcyjna w likwidacji

zawiadamia, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

odbędzie się w **dn. 31 maja 1939 r. o godz. 16** w biurze Spółki, Al. Jerozolimskie 9 m. 21, z następującym porządkiem obrad:

1) Wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Komisji Likwidacyjnej, sprawozdanie z rewizji oraz rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu i rachunku zysków i strat za rok 1938 i udzielenie Komisji Likwidacyjnej absolutorium; 3) Wybory do Rady Nadzorczej; 4) Wybory do Komisji Likwidacyjnej; 5) Wybory do Komisji Rewizyjnej; 6) Wnioski PP. Akcjonariuszów.

PP. Akcjonariusze, życzący sobie wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu w oznaczonym terminie, zechcą — stosownie do art. 399 Prawa Handlowego — złożyć na 7 dni przed powyższym terminem Walnego Zgromadzenia w biurze Spółki, Warszawa, Al. Jerozolimskie 9 m. 21, swoje akcje, względnie świadectwa depozytowe. 989

Bilans na dz. 31 grudnia 1938 r.

STAN CZYNNY.—A. Majątek stały: Tereny zł 298 821·97; Budynek zł 2 390 781·25; Urządzenie techniczne zł 4 920 724·99; Narzędzia i ruchomości zł 190 660·25; Koszty ukonstytuowania, organizacji, pierwszego założenia i badań zł 314 190·60; Razem zł 8 115 179·06; B. Majątek płynny: Gotówka w kasie, bankach i PKO zł 581 518·44; Papiery wartościowe, weksle, udziały, kupony zł 159 588·85; Zapasy w magazynach zł 1 117 711·41; Dłużnicy zł 460 184·40; Razem zł 2 319 003·10; C. Różne zł 75 437·00; **Ogółem stan czynny zł 10 509 619·16.**

Gwarancje zł 9 885·61.

STAN BIERNY. — A. Kapitał zakładowy podzielony na 70 000 akcji po zł 100 razem zł 7 000 000·00; Rezerwa statutowa zł 70 706·93; B. Rachunek amortyzacji: a) saldo z roku ubiegłego zł 2 263 574·94, b) dopisano w roku sprawozdawczym zł 443 019·79, razem zł 2 706 594·73; C. Zobowiązania różne zł 222 192·11; D. Rachunek rezerwowy zł 10 125·39; E. Rachunek strat i zysków: Saldo z roku ubiegłego zł 31 659·58; Zysk netto w roku sprawozdawczym zł 468 340·42; **Ogółem stan bierny zł 10 509 619·16.**

Różni za gwarancje zł 9 885·61.

Rachunek strat i zysków za 1938 r.

WINIEN. — Koszty ogólne Rady Nadzorczej i Zarządu zł 167 107·41; Koszty zakupów i produkcji zł 2 498 715·38; Koszty sprzedaży zł 471 918·22; Koszty kredytu (obciążenia finansowe) zł 17 546·35; Podatki państwowe i komunalne zł 138 041·39; Świadczenia społeczne poniesione przez Spółkę zł 37 069·90; Ofiary dobroczynne zł 3 126·80; Różnice kursu na pożyczkach państwowych zł 272 70; Razem wszystkie koszty zł 3 333 798·15; Zysk brutto zł 943 019·79; (którego podział podany jest poniżej); **Ogółem zł 4 276 817·94.**

Spółka Akcyjna pod firmą „Polchem” Polsko-Belgijskie Zakłady Chemiczne, S.A., podaje do wiadomości, że Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów w dn. 26 kwietnia 1939 r. w Warszawie przy ul. Marszałkowskiej Nr 120, odbyte w trybie art. 398 Kodeksu Handlowego, między innymi zatwierdziło sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej, bilans i rachunek strat i zysków za 1938 r.; w zysku brutto zł 943 019·79 mieści się suma zł 31 659·58 z przeniesienia za poprzednie lata operacyjne.

Uchwalono podzielić ten zysk jak następuje: Odpisy amortyzacyjne za 1938 r. zł 443 019·79; Rezerwa na podatek dochodowy 1938 r. zł 167 213·27; Do rezerwy 8% zł 37 467·23; Dywidenda od kapitału 4% netto zł 280 000·00; Saldo zł 15 319·50 do przeniesienia na następny rok operacyjny.

Zgromadzenie udzieliło władzom Spółki absolutorium za 1938 r. i wybrało do Rady Nadzorczej PP.: Artura Bemelmansa, Antoniego Wieniawskiego i Edmunda Trepkę.

Zarząd Kompanii Handlu Zamorskiego, Spółka Akcyjna

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

odbędzie się w **dn. 25 maja 1939 r., o godz. 17**, w lokalu Spółki przy ul. Moniuszki 6, w Warszawie, z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Odczytanie protokołów; 3) Sprawozdanie Zarządu z roku operacyjnego 1938; 4) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej; 5) Powzięcie uchwał co do zysków i strat z 1938 r.; 6) Udzielenie absolutorium władzom Spółki; 7) Uchwały, związane z preliminarzem budżetowym, planem organizacyjnym i programem działalności na 1939 r.; 8) Wybory uzupełniające do Rady Nadzorczej; 9) Wybory Zarządu; 10) Wybory Komisji Rewizyjnej; 11) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze mają prawo uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, jeżeli złożą w miejscu, oznaczonym w ogłoszeniu zwołania, przynajmniej na tydzień przed terminem Zgromadzenia swoje akcje, ewentualnie zaświadczenia depozytowe lub zastawne instytucji kredytowych z oznaczeniem numerów akcji. 988

„Keram“ Spółka Akcyjna dla Wyrobów Ceramicznych we Lwowie
Fabryka w Gródku Jagiellońskim

W dn. 20 maja 1939 r. o godz. 12 odbędzie się u notariusza Eugeniusza Misky'ego we Lwowie, ul. Romanowicza 6

WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

firmy „Keram“, Spółki Akcyjnej dla Wyrobów Ceramicznych we Lwowie, z następującym porządkiem obrad:

- 1) Zatwierzenie bilansu po myśl art. 388 K. H.;
- 2) Rozwiązanie lub zmiana umowy o dzierżawę przedsiębiorstwa Spółki;
- 3) Wybór Komisji Rewizyjnej;
- 4) Zmiana statutu: a) w § 4 przez skreślenie słów „w jednym z dzienników lwowskich“, b) w § 8 przez skreślenie słów przy końcu ustępu: „zawartych w art. 56 i 57 prawa o spółkach akcyjnych“ i dodanie w to miejsce słów: „Kodeksu Handlowego“, c) § 14 otrzymać ma brzmienie: „do składania oświadczeń ustnych i pisemnych i podpisywania w imieniu Spółki wymagane jest współdziałanie co najmniej dwóch członków Zarządu, albo też członka Zarządu z prokurentem wzgl. pełnomocnikiem. Podpisy umieszcza się pod wyciśniętym, wydrukowanym lub wypisanym brzmieniem firmy, Prokury udziela Zarząd“, w końcu d) § 20 ma uzyskać brzmienie: „W przedmiotach nie przewidzianych niniejszym statutem obowiązują odnośne przepisy Kodeksu Handlowego“;
- 5) Wolne wnioski.

903

I OGŁOSZENIE

**Zarząd Spółki Akcyjnej „Zakłady Elektromechaniczne
Rohn Zieliński, Spółka Akcyjna, Licencja Brown Boveri“**

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 26 maja 1939 r. o godz. 18 w siedzibie Spółki przy ul. Bielańskiej Nr 6 w Warszawie odbędzie się

**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARIUSZÓW SPÓŁKI**

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego Walnego Zgromadzenia;
- 2) Sprawozdanie Zarządu za rok operacyjny 1938;
- 3) Sprawozdanie Rady Nadzorczej;
- 4) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu zamknięcia oraz rachunku strat i zysków na dz. 31 grudnia 1938 r., podział zysków, pokwitowanie władz Spółki z ich działalności;
- 5) Wybór członków Rady Nadzorczej na miejsce ustępujących w myśl § 10 statutu Spółki;
- 6) Uchwalenie budżetu na 1939 r.;
- 7) Upoważnienie Zarządu do wydzierżawiania nieruchomości i do działania przy tym na prawach Walnego Zgromadzenia;
- 8) Wnioski PP. Akcjonariuszów, które mogą być zgłoszone w myśl art. 394 Kodeksu Handlowego.

W Walnym Zgromadzeniu mogą uczestniczyć PP. Akcjonariusze, którzy co najmniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia złożą Spółce swe akcje. Zamiast akcji mogą być złożone zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji u notariusza albo w instytucji kredytowej krajowej oraz w „Schweizerische Bankgesellschaft“ Zürich i „Schweizerische Kreditanstalt“ Zürich. W zaświadczeniu winna być wymieniona liczba akcji oraz winno być stwierdzone, że akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

927-18-19

I OGŁOSZENIE

**Zarząd Spółki Akcyjnej „Saprol“
Spółka Akcyjna Handlu Produktami Rolnymi we Lwowie**

zawiadamia PP. Akcjonariuszów Spółki, że w dn. 22 maja 1939 r. o godz. 11 przed południem odbędzie się we Lwowie w kancelarii notariusza Tadeusza Nawrockiego przy ul. Romanowicza 6

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór przewodniczącego Zgromadzenia;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku strat i zysków na dz. 31/XII 1938 r.;
- 3) Powzięcie uchwały o podziale zysków;
- 4) Udzielenie władzom Spółki pokwitowania z wykonania przez nie obowiązków;
- 5) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, zamierzający wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć najpóźniej na tydzień przed Zgromadzeniem w biurze Zarządu Spółki we Lwowie przy pl. Smolki 5 swoje akcje lub świadectwa depozytowe notariusza wzgl. instytucji kredytowej krajowej.

922-18-19

I OGŁOSZENIE

Fabryka Wyrobów Ceramicznych „Opoczno“, Spółka Akc.

zawiadamia, że w dn. 3 czerwca 1939 r. o godz. 18 odbędzie się w lokalu Zarządu Spółki w Warszawie przy ul. Szopena 12

**ZWYCZAJNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW
SPÓŁKI**

z następującym porządkiem obrad:

- 1) Zagajenie Zebrania i wybór przewodniczącego;
 - 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu i Komisji Rewizyjnej, bilansu, rachunku zysków i strat za 1938 r. oraz uchwały w przedmiocie pokrycia straty;
 - 3) Udzielenie władzom Spółki pokwitowania z dokonanych w roku sprawozdawczym czynności;
 - 4) Wybór pełnomocników do zawarcia umów z członkami Zarządu;
 - 5) Wybór członków Komisji Rewizyjnej.
- PP. Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Zgromadzeniu, winni złożyć swe akcje przynajmniej na tydzień przed terminem Zgromadzenia w biurze Zarządu w Warszawie przy ul. Szopena 12.

923-18-19

Towarzystwo Akcyjne Fabryk Ołówków „St. Majewski“, Sp. Akc.

Bilans na dz. 31 grudnia 1938 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: Grunty w Pruszkowie zł 805 810'12, w Warszawie zł 378 694'76; Budynki: a) fabryczne zł 725 088'21, b) gospodarcze zł 20 412'27, c) mieszkalne w Pruszkowie zł 245 428'25, mieszkalne w Warszawie zł 1 366 231'63, w budowie: a) fabryczne w Pruszkowie zł 58 242'87, b) mieszkalne w Pruszkowie zł 57 415'02; Inwentarz zakładowy i biurowy: a) żywy zł 240'00, b) martwy: maszyny zł 1 348 788'77, instalacje zł 129 873'04, narzędzia i utensylia zł 211 862'79, sprzęty fabryczne zł 51 814'53, sprzęty straży pożarnej zł 10 029'41, środki przewozowe zł 35 230'47, ruchomości biurowe zł 32 206'21, roboty rozpoczęte zł 14 464'67; II. Majątek płynny: Gotowizna zł 11 980'21; Banki zł 152 775'16; Papiery procentowe zł 69 272'61; Weksle w portfelu zł 64 767'24; Weksle w inkasie zł 26 644'32; Wkłady udziałowe w innych przedsiębiorstwach zł 37 238'96; Materiały: a) surowce i opakowanie zł 177 090'38, b) materiały pomocnicze zł 42 998'33; Towar półgotowy zł 433 918'24; Towar gotowy zł 331 516'76; Towary w drodze zł 8 196'29; Dłużnicy: a) odbiorcy zł 412 577'97, odbiorcy za protesty zł 1 271'82, b) dostawcy zł 4 599'23, c) różni zł 18 361'42; Wydatki 1939 r. zł 13 237'51; Razem zł 7 298 279'47.

Sumy pozabilansowe. — Depozyty zł 96 000'00; Weksle zdyskontowane pł. po dn. 31/XII 1938 r. zł 14 969'98.

Ogólna suma 7 409 249'45.

STAN BIERNY. — I. Kapitały własne: Kapitał akcyjny zł 2 700 000'00; Kapitał zapasowy: a) saldo z roku ubiegłego zł 327 541'23, b) dopisano w roku sprawozdawczym: z zysków roku poprzedniego zł 49 950'52, z dywidendy niepodniesionej zł 781'20; Fundusz rezerwowy woln. pozostający do rozporządzenia Akcjonariuszów zł 842 794'85; II. Fundusz umorzenia: a) saldo z roku ubiegłego zł 2 138 058'37, b) dopisano w roku sprawozdawczym zł 89 593'35, c) odpisano w roku sprawozdawczym zł 700'00; III. Zobowiązania: Wierzyciele: a) pożyczka długoter. T-wa Kredytowego Przemysłu Polskiego zł 142 560'00, b) pożyczka długoter. B-ku Gosp. Kraj. zł 15 750'00, c) dostawcy zł 101 319'43, d) odbiorcy zł 71 220'71, e) różni zł 74 370'16, f) kaucje lokatorów zł 3 205'00; Dywidenda niepodniesiona zł 7 594'80; Rezerwy specjalne zł 28 039'49; Zysk zł 706 200'36; Razem zł 7 298 279'47.

Sumy pozabilansowe. — Depozytariusze zł 96 000'00; Obligo za weksle zdyskontowane pł. po dn. 31/XII 1938 r. zł 14 969'98.

Ogólna suma 7 409 249'45.

Ogólna suma zobowiązań zagranicznych zł 10 938'45.

Rachunek strat i zysków roku operacyjnego 1938

WINIEN. — Koszty administracji ogólnej zł 272 973'91; Koszty fabrykacji zł 1 396 703'05; Koszty sprzedaży zł 247 507'49; Podatki państwowe, komunalne, opłaty stempłowe zł 85 426'23; Remont i konserwacja zł 73 198'19; Ubezpieczenia zł 13 330'49; Wydatki gospodarcze zł 32 262'27; Dyskonto-inkaso zł 6 083'61; Straty w ciągu roku zł 3 983'32; Odpisy amortyzacyjne zł 89 593'35; Zysk zł 706 200'36; **Suma ogólna zł 2 927 262'27.**

MA. — Przychód z produkcji i sprzedaży zł 2 808 471'25; Różnica kursu zł 185'70; Wpływy różne zł 5 344'58; Procenty zł 4 220'83; Domy mieszkalne w Warszawie zł 109 039'91; **Suma ogólna zł 2 927 262'27.**

934

Zarząd Elektrowni Okręgu Warszawskiego, Spółki Akc.

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że w dn. 26 maja 1939 r. (piątek) o godz. 12 odbędzie się w sali konferencyjnej Towarzystwa „Prudential” w Warszawie, ul. Świętokrzyska 23 **DZIEWIĘTNASTE ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW**

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie za ubiegły rok operacyjny; 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu, rachunku strat i zysków za 1938 r., sprawozdania Komisji Rewizyjnej oraz uchwała w sprawie podziału zysków; 4) Wybory do Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej; 5) Wyznaczenie wynagrodzenia dla członków Rady i Komisji Rewizyjnej; 6) Wolne wnioski.

Właściciele akcji winni przynajmniej na siedem dni przed terminem Walnego Zgromadzenia złożyć je na ręce Zarządu w biurze Spółki, Warszawa, ul. Świętokrzyska Nr 23. Zamiast akcji mogą być złożone zaświadczenia wydane na dowód złożenia akcji u notariusza, w instytucji kredytowej krajowej lub też w instytucji „Trust Métallurgique Electrique et Industriel”, S. A. w Brukseli.

Stosownie do § 8 statutu Zgromadzenie powyższe będzie prawomocne bez względu na ilość reprezentowanych na nim akcji. 952

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej Fabryk Sukna H. Landsberg

w Tomaszowie Mazowieckim

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 26 maja 1939 r. o godz. 17 w miejscu siedziby Spółki w Tomaszowie Mazowieckim przy ul. 11 Listopada Nr 46 odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW SPÓŁKI

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór przewodniczącego Zgromadzenia; 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej oraz rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu i rachunku zysków i strat za rok oper. 1938; 3) Powzięcie uchwały o rozdziale zysków względnie pokryciu strat; 4) Pokwitowanie władz Spółki z czynności za 1938 r.; 5) Wybór Komisji Rewizyjnej; 6) Ustalenie wynagrodzenia dla Komisji Rewizyjnej Spółki; 7) Wolne wnioski.

Dodatkowe sprawy na porządek dzienny mogą być zgłaszane przez PP. Akcjonariuszów do Zarządu nie później, jak na 14 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

PP. Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni co najmniej na 7 dni przed Zgromadzeniem złożyć swe akcje, względnie kwity depozytowe, w biurze Zarządu Spółki w Tomaszowie Mazowieckim, ul. 11 Listopada Nr 46. 939

Lloyd Bydgoski, Spółka Akcyjna w Bydgoszczy

Bilans na dz. 31 grudnia 1938 r.

AKTYWA. — Majątek stały: Grunty, zabudowania, tabor rzeczny zł 2572 813'34; Majątek płynny: Kasa, waluty zł 8 139'60; Weksle zł 3 227'76; Papiery wartościowe i udziały zł 22 984'31; Banki zł 27 540'35; Materiały — zapasy zł 214 744'24; Dłużnicy zł 572 297'11; Strata z lat ubiegłych zł 182 922'87; **Razem zł 3 604 669'58.**

PASYWA. — Kapitał akcyjny zł 1 200 000'00; Kapitał amortyzacyjny zł 1 263 790'85; Zobowiązania — wierzyciele zł 1 136 469'08; Zysk na dz. 31/XII 1938 r. zł 4 409'65; **Razem zł 3 604 669'58.**

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Koszty administracji ogólnej zł 377 391'07; Koszty eksploatacji zł 4 213 890'25; Koszty kredytów zł 63 558'44; Podatki zł 81 288'83; Amortyzacja zł 149 379'89; Straty nieprzewidziane zł 3 662'65; Zysk na dz. 31/XII 1939 r. zł 4 409'65; **Razem zł 4 893 580'78.**

MA. — Ogólne wpływy zł 4 858 898'11; Procenty i dyskont zł 4 699'84; Dzierżawcy zł 7 662'86; Nieprzewidziane wpływy zł 22 319'97; **Razem zł 4 893 580'78.** 936

Fabryka Chustek Fantazyjnych i WYROBÓW Włókienniczych „Toga”, Spółka Akcyjna w Łodzi

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1938 r.

STAN CZYNNY. — Majątek stały: 1) Grunty zł 24 897'00; 2) Budynki: a) mieszkalne zł 77 387'18, b) gospodarcze zł 55 671'90, c) fabryczne zł 252 188'57, razem zł 385 247'65; 3) Urządzenia techniczne: a) maszyny zł 27 068'25, b) instalacja elektryczna zł 2 580'17, razem zł 29 648'42; Inwentarz zakładowy i biurowy: ruchomości zł 8 683'59; Majątek płynny: 1) Gotówka w kasie zł 32'46; 2) Materiały zł 640'00; 3) Dłużnicy — różni zł 368 237'04; **Ogółem stan czynny zł 817 386'16.**

STAN BIERNY. — Kapitały własne: 1) Kapitał zakładowy zł 225 000'00; 2) Kapitał zapasowy zł 267 194'32; 3) Kapitał zapasowy pozastatutowy zł 147 666'43; Razem zł 639 860'75; Kapitał amortyzacyjny: a) saldo z 1937 r. zł 129 753'79, b) dopisano w 1938 r. zł 12 556'70, razem zł 142 310'49; Zobowiązania: 1) Wierzyciele zł 5 762'77; 2) Fundusze i zobowiązania specjalne — niepodniesiona dywidenda zł 4 450'00; Zysk za 1938 r. zł 25 002'15; **Ogółem stan bierny zł 817 386'16.**

Rachunek zysków i strat

WINIEN. — 1) Koszty handlowe zł 1 606'92; 2) Podatki państwowe i komunalne zł 5 714'85; 3) Koszty utrzymania nieruchomości zł 119'38; 4) Odpis amortyzacyjny zł 12 556'70; Zysk za 1938 r. zł 25 002'15; **Ogółem zł 45 000'00.**

MA. — Różne wpływy zł 45 000'00; **Ogółem zł 45 000'00.** 957

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej Zjednoczeni Polscy Przemysłowcy Metalowi w Warszawie

zawiadamia, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW SPÓŁKI

odbędzie się w dn. 25 maja b. r. o godz. 19 w lokalu Spółki w Warszawie przy ul. Ś-to Krzyskiej 23 z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie Zebrania; 2) Wybór przewodniczącego; 3) Sprawozdanie Rady Nadzorczej oraz rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1938 r. i powzięcie odnośnych uchwał; 4) Udzielenie władzom Spółki pokwitowania; 5) Przyjęcie budżetu na 1939 r.; 6) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć swoje akcje lub świadectwa depozytowe najpóźniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia w biurze Zarządu Spółki, Warszawa, ul. Ś-to Krzyska 23. 949

I OGŁOSZENIE

Zarząd firmy Fabryka WYROBÓW Wełnianych i Bawełnianych „M. i T. Pikielni”, Spółka Akcyjna

niniejszym zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że we wtorek, dn. 30 maja b. r. o godz. 5 po południu odbędzie się w lokalu własnym Spółki w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej Nr 76

DOROCZNE ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

z następującym porządkiem obrad:

- 1) Zagajenie Zgromadzenia i wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej za 1938 r.; 3) Zatwierdzenie bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1938 r. i udzielenie Zarządowi absolutorium; 4) Podział zysku za 1938 r.; 5) Ustalenie ilości członków Zarządu oraz wybory członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 6) Ustalenie wynagrodzenia dla członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej, podział funkcji i powołanie dyrekt.-zarządz.; 7) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w powyższym Zgromadzeniu, winni — w myśl art. 399 K. H. — złożyć w biurze Zarządu Spółki akcje swe lub zaświadczenia depozytowe instytucji bankowych co najmniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia 963-18-19

Powszechny Bank Związkowy w Polsce

SPÓŁKA AKCYJNA

Bilans surowy w dn. 31 marca 1939 r.

STAN CZYNNY	zł
Kasa i sumy do dyspozycji	1 802 175 96
Waluty zagraniczne	66 266 72
Papiery wartościowe	1 783 304 77
Papiery wartościowe ust. kap. zapas.	604 547 16
Udziały konsorcjalne	673 630 27
Banki krajowe	1 114 072 13
Banki zagraniczne	2 176 090 58
Dyskonto	28 297 509 58
Protesty	710 135 44
Kredyty w rach. bież.	27 101 294 10
Pożyczki terminowe	8 173 806 60
Kredyty akceptacyjne i rembursowe	6 682 029 94
Nieruchomości	5 078 066 46
Rachunki oddziałów	46 571 390 18
Różne rachunki	1 164 498 09
Rachunki wynikowe	1 235 142 71
Rachunki wynikowe roku ubiegłego	4 223 703 24
	<u>137 457 663 93</u>
Dłużnicy z tyt. gwarancyj	10 198 338 65
Inkaso	12 912 847 88

STAN BIERNY	zł
Kapitał zakładowy	8 000 000 00
Kapitały rezerwowe	1 577 000 00
Fundusz amortyzacyjny nieruchomości	707 216 66
Wkłady	35 816 995 23
Rachunki bieżące	6 350 836 82
Różne natychm. płatne zobowiązania	213 748 38
Banki krajowe	8 317 398 92
Banki zagraniczne	3 681 450 87
Redyskonto weksli	11 174 989 39
Dyskonto akceptów Banku Akceptacyjnego	622 290 00
Zobowiązania z tyt. kredytów akceptacyjnych i rembursowych	6 682 029 94
Rachunki oddziałów	46 573 189 27
Różne rachunki	1 758 221 90
Rachunki wynikowe	1 377 817 33
Rachunki wynikowe roku ubiegłego	4 604 479 22
	<u>137 457 663 93</u>

Zobowiązania z tyt. udzielonych gwarancyj . 10 198 338 65
Różni za inkaso 12 912 847 88

978

II OGŁOSZENIE

Zarząd Towarzystwa Ubezpieczeń „Orzeł”, Spółki Akcyjnej

zawiadamia, że

XVIII ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

odbędzie się w dn. 15 maja b. r. o godz. 5 po południu w sali posiedzeń Banku Dyskontowego Warszawskiego S. A. w Warszawie przy ul. Fredry Nr 8 z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie Zgromadzenia i wybór przewodniczącego;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu, rachunku zysków i strat za 1938 r. oraz powzięcie uchwały o podziale zysków;
- 3) Udzielenie władzom Spółki pokwitowania z wykonania przez nie w 1938 r. obowiązków;
- 4) Wybory do Rady Nadzorczej;
- 5) Określenie wynagrodzenia dla członków Rady Nadzorczej.

PP. Akcjonariusze, posiadający akcje na okaziciela, chcący wziąć udział w Zgromadzeniu, winni złożyć swe akcje lub zaświadczenia depozytowe co najmniej na tydzień przed terminem Zgromadzenia w Zarządzie Spółki w Warszawie przy ul. S-to Krzyskiej 30 lub w Banku Dyskontowym Warszawskim w Warszawie przy ul. Fredry Nr 8. 1007

II OGŁOSZENIE

Zarząd firmy Steyr Daimler Puch w Polsce, Spółka Akc.

Warszawa, Wierzbowa 8

zawiadamia, że w dn. 25 maja b. r. o godz. 4 po poł. w lokalu Spółki odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej;
- 3) Zatwierdzenie bilansu oraz rachunku strat i zysków za rok operacyjny 1938;
- 4) Wybór jednego członka Zarządu na miejsce ustępującego;
- 5) Wybór Komisji Rewizyjnej;
- 6) Zmiana statutu firmy przez wyłączenie z zakresu działania Spółki czynności, na prowadzenie których wymagane jest specjalne zezwolenie Ministerstwa Przemysłu i Handlu, czyli skreślenie punktu a i d § 2 statutu Spółki;
- 7) Wolne wnioski Akcjonariuszów, zgłoszone w myśl przepisów ustawy.

985

I OGŁOSZENIE

Komisja Likwidacyjna firmy Standard Nobel w Polsce

Spółka Akcyjna w likwidacji w Warszawie

ma zaszczyt zawiadomić PP. Akcjonariuszów, że w dn. 30 maja 1939 r. o godz. 9 odbędzie się w lokalu Stowarzyszenia Techników w Warszawie, ul. Czackiego 3/5

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie posiedzenia i wybór przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Komisji Likwidacyjnej za 1938 r.;
- 3) Sprawozdanie Rady Nadzorczej za 1938 r.;
- 4) Zatwierdzenie bilansu oraz rachunku zysków i strat na dz. 31/XII 1938 r. i powzięcie uchwały, dotyczącej wyników bilansowych za 1938 r.;
- 5) Udzielenie pokwitowania Komisji Likwidacyjnej i Radzie Nadzorczej;
- 6) Ustąpienie i wybór członka Komisji Likwidacyjnej;
- 7) Wybór Rady Nadzorczej;
- 8) Wypłata z tytułu podziału majątku;
- 9) Ustalenie wynagrodzenia Komisji Likwidacyjnej.

W myśl § 24 statutu Spółki PP. Akcjonariusze mają prawo uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu, o ile przynajmniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia złożą Spółce, której siedziba mieści się obecnie w Warszawie przy ul. Piusa XI Nr 10, I piętro, akcje lub zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji u notariusza lub w instytucji kredytowej krajowej, względnie w „Banque de Paris et des Pays Bas” w Paryżu, w „National City Bank of New York” lub w „The Chase National Bank of the City of New York” w New Yorku. W zaświadczeniu należy wymienić liczbę akcji i stwierdzić, że akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia. 971-18-19

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej do Eksploatacji Państwowego Monopolu Zapalczanego w Polsce

zawiadamia, że w dn. 17 maja 1939 r. w środę o godz. 11 w biurze Zarządu Spółki w Warszawie przy ul. Królewskiej Nr 3 ma się odbyć

ZWYCZAJNE DOROCZNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW SPÓŁKI

z następującym porządkiem obrad:

- 1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, rachunku zysków i strat oraz bilansu za okres sprawozdawczy 1938 i udzielenie władzom Spółki pokwitowania;
- 2) Uchwała o podziale zysków za rok sprawozdawczy 1938 z dołączeniem rezerwy zysków z lat poprzednich;
- 3) Ustalenie liczby członków Zarządu, wybór członków Zarządu i wyznaczenie wynagrodzenia;
- 4) Wybory członków Komisji Rewizyjnej i wyznaczenie wynagrodzenia;
- 5) Upoważnienie Zarządu do zbycia nieruchomości;
- 6) Wnioski akcjonariuszów.

1005

Towarzystwo Akcyjne Sukiennej Manufaktury Leonhardt, Woelker i Girbardt w Łodzi, Spółka Akcyjna

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1938 r.

STAN CZYNNY. — Majątek stały: Grunty zł 1 241 064'80; Budynki fabryczne zł 4 040 251'47; Domy mieszkalne zł 1 381 867'72; Maszyny i urządzenia zł 3 103 429'78; Rucho-
mości zł 354 406'13; Inwentarz żywy zł 900'00; Razem majątek
stały zł 10 121 919'90; Majątek płynny: Gotówka w kasie
zł 12 124'37; Weksle w portfelu zł 200'00; Udziały zł 12 001'00;
Materiały zł 1'00; Dłużnicy: Odbiorcy zł 3 650'20; Weksle
protestowane zł 4 422'55; Wątpliwe należności zł 237 288'52;
Należności hipotecznie zabezpieczone zł 35 289'04; Różni
zł 52 238'30; Razem majątek płynny zł 357 214'98; Sumy prze-
chodnie zł 9 916'30; Strata zł 1 503 744'55; **Suma bilansowa
zł 11 992 795'73.**

STAN BIERNY. — Kapitał własny: Kapitał akcyjny
zł 3 600 000'00; Kapitał amortyzacyjny: saldo z roku ubiegłego
1937 zł 6 248 434'07, plus dopisano w roku sprawozdawczym
1938 zł 470 348'13, spisano za sprzedane przedmioty
zł 2 431 403'58, saldo kapitału amortyzacyjnego zł 4 287 378'62;
Fundusz zapomogowy zł 37 080'93; Zobowiązania: Akcepty
zł 1 608 100'00; Różni zł 28 156'27; Razem zobowiązania
zł 1 636 256'27; Sumy przechodnie zł 312 240'71; Rachunek
prześciowy różnic kursowych zł 1 140 592'33; Rachunek zbior-
owy akcjonariuszów zł 979 246'87; **Suma bilansowa
zł 11 992 795'73.**

Pozycje pozabilansowe. — Zobowiązania zagraniczne
zł 1 608 100'00.

Rachunek strat i zysków za 1938 r.

WINIEN.—Przeniesienie straty z roku ubiegłego zł 633 429'76;
Koszty administracji ogólnej zł 122 872'09; Prowizja różnym
zł 310'60; Różnica kursowa zł 890'58; Odsetki zł 10 425'78;
Świadczenia socjalne zł 5 935'13; Podatki i opłaty stemplowe
zł 53 360'49; Straty na dłużnikach zł 14 113'02; Straty na sprze-
danych maszynach i urządzeniach zł 324 337'84; Straty na wy-
kupionych obligacjach zł 337 423'04; Amortyzacja zł 470 348'13;
Ogółem zł 1 973 446'46.

MA. — Czynsze dzierżawne i komorniane zł 393 807'96; Zysk
na sprzedanych obiektach zł 27 510'09; Różne wpływy
zł 48 383'86; Razem zł 469 701'91; Strata: Przeniesienie z roku
ubiegłego 1937 zł 633 429'76; Strata za rok sprawozdawczy 1938
zł 870 314'79; Razem strata zł 1 503 744'55; **Ogółem
zł 1 973 446'46.** 1016

Składnica Straży Pożarnych, Spółka Akcyjna

Bilans na dz. 31 grudnia 1938 r.

STAN CZYNNY. — Nieruchomości zł 215 367'00; Maszyny,
narzędzia i ruchomości zł 89 289'60; Towary zł 98 702'65; Kasa
zł 1 043'90; Sumy przechodnie zł 3 241'50; Zaliczenia zł 86'75;
Weksle zł 3 716'14; Dłużnicy zł 79 410'11; Depozyty zł 19 657'00;
Razem zł 510 514'65.

STAN BIERNY. — Kapitały Spółki zł 294 443'16; Dług hipo-
teczny zł 24 718'00; Akcepty zł 52 730'89; Wierzyciele
zł 109 053'71; Sumy przechodnie zł 9 453'78; Gwarancje
zł 19 657'00; Zyski w 1936 i 1937 r. zł 208'00; Zysk w 1938 r.
zł 250'11; **Razem zł 510 514'65.**

Rachunek strat i zysków za 1938 r.

STRATY. — Koszty handlowe zł 86 618'96; Zysk netto
w 1938 r. zł 250'11; **Razem zł 86 869'07.**

ZYSKI. — Zysk brutto na towarach zł 86 869'07; **Razem
zł 86 869'07.**

994

Zarząd i Krajowej Fabryki Manometrów, Termometrów
i Przyrządów Laboratoryjnych Henryk Neuman, Sp. Akc., Włocławek
zawiadamia, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

odbędzie się w Włocławku w dn. 31 maja 1939 r. o godz. 17
w lokalu ul. P.O.W. Nr 21.

Porządek dzienny:

1) Sprawozdanie Zarządu; 2) Zatwierdzenie bilansu;
3) Preliminarz na 1939 r.; 4) Wybory władz Spółki; 5) Wol-
ne wnioski. 1006

Tomaszowska Fabryka Dywanów, Chodników i Wyrobów Kokosowych Aleksander Müller, Spółka Akc. w Tomaszowie Mazowieckim

Bilans zamknięcia po dz. 31 XII 1938 r.

AKTYWA. — Majątek stały: Grunty i budynki zł 192 690'02;
Maszyny i urządzenia techniczne zł 1 379 208'30; Inwentarz za-
kładowy i biurowy zł 19 032'48; Majątek płynny: Gotówka w ka-
sie i bankach zł 60 016'95; Papiery wartościowe zł 25 997'00;
Weksle i czeki zł 78 783'54; Materiały i towary gotowe
zł 1 470 234'32; Należności zł 962 231'62; **Razem zł 5 188 194'23.**

PASYWA.—Kapitały własne: Kapitał akcyjny zł 3 000 000'00;
Kapitał zapasowy zł 19 274'43; Kapitał rezerwowy zł 3 132'40;
Kapitał rezerwy specjalnej zł 32 914'06; Fundusz amortyzacyjny
zł 1 645 595'98; Zobowiązania: Długi i należności wątpliwe
zł 308 020'24; Zysk za 1938 r. zł 179 257'12; **Razem zł 5 188 194'23.**

Rachunek zysków i strat

WINIEN. — Koszty fabrykacji zł 580 262'43; Koszty admini-
stracji zł 172 788'23; Koszty handlowe i sprzedaży zł 107 887'95;
Podatki skarbowe i komunalne zł 75 737'14; Świadczenia społe-
czne zł 37 293'00; Odpisy amortyzacyjne zł 93 226'02; Czysty
zysk zł 179 257'12; **Razem zł 1 246 451'89.**

MA. — Saldo zł 1 246 451'89; **Razem zł 1 246 451'89.**

Suma zobowiązań zagranicznych zł 65 323'74.

Dywidendy uchwalono wypłacić 5%.

Bilans zatwierdzony przez Walne Zgromadzenie Akcjonari-
uszów w dn. 1 kwietnia 1939 r.

993

II OGŁOSZENIE

Dyrekcja Powszechnego Banku Związkowego w Polsce SPÓŁKA AKCYJNA

zwołuje niniejszym

XVI ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

które odbędzie się w dn. 17 maja 1939 r. o godz. 11 w lokalu
Banku w Warszawie przy ul. Zgoda 11 z następującym porząd-
kiem dziennym:

- 1) Wybór przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Dyrekcji za 1938 r. i zatwierdzenie bilansu
i rachunku zysków i strat za 1938 r.;
- 3) Sposób użycia czystego zysku;
- 4) Wybory członków Rady na miejsce ustępujących i za-
twierdzenie kooptacji Dra J. Johama;
- 5) Ustalenie wynagrodzenia dla członków Rady i Komisji
Rewizyjnej;
- 6) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, chcący wziąć udział w Walnym Zgro-
madzeniu, winni swe akcje, uprawniające do głosowania, zło-
żyć najpóźniej do dn. 10/V 1939 r. włącznie w Powszechnym
Banku Związkowym w Polsce, S. A. w Warszawie, lub w jego
oddziałach. 978

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej Franciszek Fuchs i Synowie SPÓŁKA AKCYJNA

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 30 maja 1939 r.
o godz. 17 odbędzie się w siedzibie Spółki w Warszawie,
przy ul. Miodowej 18

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie bilansu
i sprawozdania Komisji Rewizyjnej; 3) Zatwierdzenie bi-
lansu i rachunku strat i zysków oraz udzielenie absoluto-
rium Zarządowi; 4) Zatwierdzenie projektu podziału zys-
ków; 5) Powiększenie liczby członków Zarządu do 7 (zgo-
dnie z § 9 statutu Spółki) i wybór 1 członka; 6) Wybór Ko-
misji Rewizyjnej; 7) Wolne wnioski.

Do wzięcia udziału w Walnym Zgromadzeniu uprawnieni
będą PP. Akcjonariusze, którzy złożą w Spółce swoje
akcje lub zaświadczenia bankowe najpóźniej na siedem
dni przed terminem Walnego Zgromadzenia. 980-18-19

Bank für Handel und Gewerbe Poznań — Poznański Bank dla Handlu i Przemysłu

SPÓŁKA AKCYJNA

Bilans roczny (netto) w dn. 31 grudnia 1938 r.

STAN CZYNNY		STAN BIERNY	
	zł		zł
Kasa i sumy do dyspozycji	823 998'48	Kapitał zakładowy	2 000 000'00
Bilety skarbowe	1 130 000'00	Kapitały rezerwowe	320 750'00
Waluty zagraniczne	7 429'32	Wkłady	6 910 285'08
Papiery wartościowe	43 319 88	Rachunki bieżące	3 476 342 70
Papiery wart. ust. fund. zapas.	165 054'56	Różne natychmiast płatne zobowiązania	43 905'98
Udziały konsorcjalne	608 500'00	Banki krajowe	353 674'50
Banki krajowe	326 598'05	Banki zagraniczne	870 450'97
Banki zagraniczne	174 849'70	Dyskonto akceptów Banku Akceptacyjnego	19 163'00
Dyskonto	1 802 471'38	Różne rachunki	227 643'41
Protesty	46 470'76	Zysk	12 004'33
Kredyty w rach. bież.	6 548 345'13		
Pożyczki terminowe	2 550 423'86		
Różne rachunki	6 758'85		
	<u>14 234 219'97</u>		<u>14 234 219'97</u>
Dłużnicy z tytułu gwarancyj	267 189'04	Zobowiązania z tytułu gwarancyj	267 189'04
Inkaso	1 788 309'51	Różni za inkaso	1 788 309'51

Rachunek strat i zysków za 1938 r.

WINIEN		MA	
	zł		zł
Procenty i prowizje wypłacone	511 989'31	Pozostałość zysków z lat ubiegłych	10 781'11
Koszty handlowe	537 761'92	Procenty i prowizje pobrane	1 194 882'96
Podatki	46 081'38	Różnice kursowe	92 114'16
Amortyzacja	4 111'00	Zwrot sum dawniej odpisanych	21 183'24
Odpisy na dłużników	203 013'53		
Rezerwa na koszty przebudowy	4 000'00		
Zysk	12 004'33		
	<u>1 318 961'47</u>		<u>1 318 961'47</u>

Ustępujący wskutek upływu kadencji członkowie Rady Nadzorczej PP.: Baron Georg von Massenbach, Max Reich i Dyr. Christian Rollauer wybrani zostali na Walnym Zgromadzeniu z dn. 29 kwietnia 1939 r. ponownie, a ponadto wybrany został do Rady Nadzorczej P. Berndt von Saenger, Hilarów.

Z A R Z A D :

(—) Pfeiffer

(—) Kabisch

(—) Klose

917

Drukarnia Polska, Spółka Akcyjna w Poznaniu

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1938 r.

AKTYWA. — Majątek stały: Nieruchomości zł 759 479'95; Urządzenie techniczne zł 1 554 003'60; Urządzenie biur i redakcyj zł 83 762'36; Majątek płynny: Gotówka w kasie i w bankach zł 417 066'86; Weksle w portfelu i inkasie zł 35 915'98; Pożyczka Narodowa i Inwestycyjna zł 19 218'75; Akcje i udziały w innych przedsiębiorstwach zł 152 198'41; Materiały: surowe zł 126 493'65, półfabrykaty zł 609'70, gotowe wyroby zł 3 373'05; Dłużnicy: a) odbiorcy zł 109 834'57, b) dostawcy zł 1 599'84, c) inni zł 112 438'66, d) wątpliwe należności zł 7 309'89; **Ogółem zł 3 383 305'27.**

PASYWA. — Kapitały własne: Kapitał akcyjny zł 574 700'00; Kapitał zapasowy zł 140 331'87; Kapitał rezerwy specjalnej zł 391 764'65; Kapitał amortyzacyjny zł 1 688 342'49; Zobowiązania: Wierzyciele: dostawcy zł 22 508'16, różni zł 174 406'07, odbiorcy zł 6 715'21; Dywidenda niepodjęta zł 1 640'00; Sumy przechodnie zł 135 259'28; Zysk zł 247 637'54; **Ogółem zł 3 383 305'27.**

Rachunek zysków i strat

WINIEN. — Koszty administracji ogólnej zł 201 377'10; Koszty produkcji zł 2 333 683'36; Koszty sprzedaży zł 728 214'26; Podatki i opłaty stempłowe zł 144 373'07; Utrzymanie nieruchomości zł 31 184'51; Odpisy amortyzacyjne na urządzeniu zł 106 667'83; Odpisy amortyzacyjne na nieruchomościach zł 10 440'42; Zysk zł 247 637'54; **Ogółem zł 3 803 578'09.**

MA. — Wytwórczość zł 124 333'87; Wydawnictwa zł 3 648 544'94; Procenty zł 24 899'48; Nadwyżki na sprzed. papierach wartość. i maszynach zł 5 799'80; **Ogółem zł 3 803 578'09.**

944

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej „Zakłady Chemiczne w Winnicy”

niniejszym zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 26 maja 1939 r. o godz. 11 rano w lokalu Zarządu S. A. Ludwik Spiess i Syn w Warszawie przy ul. Daniłowiczowskiej 16 odbędzie się

DOROCZNE ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW SPÓŁKI

z następującym porządkiem obrad:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej;
- 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu i rachunku strat i zysków za 1938 r. i pokwitowanie władz Spółki z wykonania przez nie obowiązków;
- 4) Przeznaczenie zysków;
- 5) Budżet na 1939 r.;
- 6) Wybory trzech członków Zarządu na miejsce ustępujących i desygnowanie jednego spośród członków Zarządu do samodzielnego reprezentowania Spółki;
- 7) Wybór Komisji Rewizyjnej;
- 8) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć swe akcje lub kwity depozytowe w biurze Zarządu Spółki (Winnica, p. Henryków k. Warszawy) co najmniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia. Zgodnie z zezwoleniem Ministerstwa Skarbu w zamian akcji mogą być również składane świadectwa depozytowe następujących instytucji kredytowych zagranicznych: Credit Commercial de France w Paryżu i L'Agence de Bruxelles du Comptoir National d'Escompte w Brukseli. 958-18-19

**Spółka Akcyjna Fabryk Chemicznych i Huty Szklanej
„Kijewski, Scheltze i S-ka” w Warszawie**

Bilans po dz. 31 grudnia 1938 r.

STAN CZYNNY. — Grunty zł 303 352·96; Budynki: fabryczne 1/I 1938 r. zł 754 915·86, ubyto zł 52 768·50 = zł 702 147·36, przybyło zł 41 783·58 = zł 743 930·94, gospodarcze zł 82 833·81, mieszkalne zł 262 432·65; Maszyny, aparaty i instalacje 1/I 1938 r. zł 5 104 254·99, ubyto zł 362 294·94 = zł 4 741 960·05, przybyło zł 206 071·50 = zł 4 948 031·55; Przebudowa instal. siły i światła zł 111 063·36 = zł 5 059 094·91; Inwentarz biurowy 1/I 1938 r. zł 10 545·60, przybyło zł 240·00 = zł 10 785·60; Ruchomości O.P.L. 1/I 1938 r. zł 4 253·94, przybyło zł 4 176·93 = zł 8 430·87; Gotówka w kasie zł 57·78, w bankach zł 37 286·10; Papiery procentowe zł 5 760·00; Weksle w portfelu zł 55 383·70; Weksle w inkasie zł 75·00; Udziały w innych przedsiębiorstwach zł 4 500·00; Materiały surowe zł 113 781·34; Materiały pomocnicze i pędne zł 134 928·29; Półfabrykaty zł 26 147·21; Towary gotowe zł 306 302·67; Należności z tytułu umów kartelowych i tytułu operacji handlowych zł 46 446·28; Odbiorcy zł 74 384·00; Dostawcy zł 1 402·99; Różni¹⁾ zł 56 898·54; Zaliczenia zł 750·00; Sumy przechodnie zł 3 700·00; Straty lat ubiegłych zł 714 648·26; Straty za 1938 r. zł 131 558·15; **Razem zł 8 184 872·05.**

Różni za kaucje zł 14·00; Weksle żyrowane zł 80 217·02.

STAN BIERNY. — Kapitał akcyjny zł 2 200 000·00; Kapitał amortyzacyjny na dz. 1/I 1938 r. zł 3 942 807·98, od pisano za rozebrane budynki i aparaty zł 284 493·87 = zł 3 658 314·11, dopisano w roku sprawozdawczym zł 150 217·82 = zł 3 808 531·93; Akcepty zł 306 956·23; Banki zł 701 555·00; Zobowiązania hipoteczne zł 1 002 064·00; Dostawcy zł 90 590·62; Odbiorcy zł 3 786·76; Różni¹⁾ zł 65 874·84; Sumy przechodnie zł 5 512·67; **Razem zł 8 184 872·05.**

Kaucje zł 14·00; Obligo żyrowe zł 80 217·02.

Rachunek strat i zysków za 1938 r.

STRATY. — Koszty administracji ogólnej zł 250 202·98; Koszty fabrykacji zł 1 452 799·51; Koszty sprzedaży: prowizje i drobne bonifikaty zł 72 440·31; Koszty kredytów zł 38 593·81; Podatki państwowe i komunalne zł 46 836·80; Remanent towarów gotowych po dz. 31/XII 1937 r. zł 126 436·16; Rozrachunki licencyjne zł 778·90; Odszkodowania kartelowe zł 4 922·69; Odpisy z rachunku dłużników zł 199·70; Straty na odpisanych: budynkach zł 19 395·36, instalacjach zł 88 074·21; Odpisano na kapitał amortyzacyjny zł 150 217·82; **Razem zł 2 250 898·25.**

ZYSKI. — Osiągnięto ze sprzedaży zł 1 804 024·75; Remanent towarów gotowych po dz. 31/XII 1938 r. zł 306 302·67; Różnica kursu zł 155·95; Różne wpływy zł 8 804·23; Należności odzyskane zł 52·50; Straty za 1938 r. zł 131 558·15; **Razem zł 2 250 898·25.**

¹⁾ W tym poz. ewiden. zł 2 951·16.

984

**Północne Towarzystwo Transportowe i Ekspedycyjne
SPÓŁKA AKCYJNA**

Bilans na dz. 31 grudnia 1938 r.

STAN CZYNNY. — 1. Majątek stały: Nieruchomości: a) dom mieszkalny w Warszawie, ul. Widok 6 zł 327 098·58, b) budynek gospodarczy (magazyn) w Warszawie, na Pradze, przy Dworcu Wsch. zł 86 901·15, c) plac w Łodzi pod budowę magaz., ul. Karolewska 27, zł 88 765·45 = zł 502 765·18; Tabor samochodowy zł 102 369·59; Ruchomości zł 79 265·87; Budowa magazynu w Łodzi zł 4 682·24; II. Majątek płynny: Kasa zł 56 733·77; Weksle: a) w portfelu zł 120 536·19; b) w inkasie zł 68 863·62 = zł 189 399·81; Czeki zł 1 796·08; Papiery wartościowe zł 52 543·34; Banki — rachunki bieżące zł 76 113·80; Banki inkasa towarowe zł 39 710·36 = zł 115 824·16; Klienci krajowi — salda rachunków bieżących zł 524 357·19; Udziały w innych przedsiębiorstwach zł 1 600·00; Korespondenci zagraniczni zł 104 830·05; Warranty zł 216 025·14; Sumy przechodnie (sumy dotycz. okresu przyszłego) zł 84 206·73; Weksle protestowane zł 13 315·96; Oddziały w rozrachunku między sobą zł 441 819·34; Dokumenty oddziałów w inkasie banków zł 116 074·47; **Razem zł 2 607 608·92.**

Różni za zaliczenia zł 970 574·92; Różni za depozyty i kaucje obce zł 515 000·00; Różni za depozyty i kaucje

własne zł 90 286·25; Różni za gwarancje obce zł 51 450·00; Różni za gwarancje własne zł 110 500·00; Różni za zabezpieczenia hipoteczne: z tytułu koncesji i inne zł 103 444·87; Różni za dokumenty w inkasie zł 1 205·19; Zabezpieczenia hipoteczne zł 60 000·00; Depozyty i kaucje zł 279 378·91; Różni za obligo wekslowe zł 328 329·49; **Ogółem zł 5 117 778·55.**

STAN BIERNY. — I. Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 500 000·00; Kapitał zapasowy: a) saldo z roku ubiegłego zł 26 219·86; b) dopisano w roku sprawozdawczym zł 7 232·42 = zł 33 452·28; II. Kapitał amortyzacyjny: a) saldo z roku ubiegłego zł 146 048·63, b) dopisano w roku sprawozdawczym zł 24 082·53 = zł 170 131·16; III. Zobowiązania: Wierzyciele: Długi hipoteczne zł 92 566·81; Banki: a) rachunki bieżące zł 360 522·35, b) rachunki towarowe zł 392 554·00, c) inkaso weksli zł 53 121·70; Korespondenci zagraniczni zł 127 630·88; Redyskonto warrantów zł 209 558·14; Sumy przechodnie (sumy dotycz. okresu przyszłego) zł 73 773·91; Dywidenda niepodniesiona za 1937 r. zł 90·00; Oddziały w rozrachunkach między sobą zł 441 819·34; Oddziały za dokumenty w inkasie banków zł 116 074·47; Zysk za rok operacyjny 1938 zł 36 313·88; **Razem zł 2 607 608·92.**

Korespondenci za zaliczenia zł 970 574·92; Depozyty i kaucje zł 515 000·00; Depozyty i kaucje własne zł 90 286·25; Różnym za gwarancje zł 51 450·00; Gwarancje zł 110 500·00; Zabezpieczenia hipoteczne zł 103 444·87; Dokumenty w inkasie zł 1 205·19; Różnym za zabezpieczenia hipoteczne zł 60 000·000; Deponenci zł 279 378·91; Obligo wekslowe zł 328 329·49; **Ogółem zł 5 117 778·55.**

Rachunek strat i zysków na dz. 31 grudnia 1938 r.

ZYSKI. — Ekspedycja zł 1 241 505·22; Różnice kursowe zł 2 566·94; Dochód z nieruchomości zł 9 895·12; Różnice wymiar. świadc. socjalnych zł 1 166·96; **Ogółem zł 1 255 134·24.**

STRATY. — Koszty handlowe zł 1 007 420·60; Podatki i świadczenia socjalne zł 129 168·01; Procenty zł 40 015·09; Strata na udział. w innych przedsięb. zł 15 095·90; Odpisy sald na klientach i korespondentach zł 3 038·23; Odpisy amortyzacyjne zł 24 082·53; Zysk zł 36 313·88; **Ogółem zł 1 255 134·24.**

981

Zarząd Spółki Akcyjnej

Wyrobów Wełnianych i Bawełnianych M. Silbersteina w Łodzi

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, iż

**DOROCZNE ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARIUSZÓW**

odbędzie się w **środe dn. 31 maja 1939 r., o godz. 18** w lokalu Zarządu w Łodzi, Piotrkowska 40, z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu i Komisji Rewizyjnej, bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok operacyjny 1938; 3) Uchwała w przedmiocie podziału zysków; 4) Pokwitowanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej z wykonania obowiązków, sprawowanych w 1938 r.; 5) Wybór uzupełniający członków Zarządu; 6) Wybór Komisji Rewizyjnej; 7) Sprawa wynagrodzenia członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej na rok operacyjny 1939.

PP. Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć swe akcje w biurze Zarządu Spółki najpóźniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia. Zamiast akcji mogą być złożone zaświadczenia, o których mowa w art. 399 § 2 Kodeksu Handlowego. 1015

Odbyte w dn. 29 kwietnia 1939 r. Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów firmy

Zakłady Przemysłu Drzewnego „Lignopol”, Spółka Akcyjna

w e L w o w i e

zatwierdziło bilans oraz rachunek zysków i strat i sprawozdanie Zarządu za rok obrotowy 1938, uchwaliło przenieść stratę bilansową na rachunek następnego roku obrotowego, udzieliło Zarządowi i Komisji Rewizyjnej pokwitowania z wykonania przez nie obowiązków w roku obrotowym 1938 i wybrało Komisję Rewizyjną w następującym składzie: Dr. Antoni Benis w Warszawie, Jan Otko, Roman Orłoś, Czesław Krogulski, Stanisław Parylewicz we Lwowie. 1002

Łódzka Huła Szklana „Geha“, Spółka Akcyjna w Łodzi

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1938 r.

AKTYWA. — I. Majątek stały: Place z 77711'20; Budynki fabryczne z 152 105'23; Budynki mieszkalne z 68 563'00; Maszyny i urządzenia z 102 617'18; Urządzenia biurowe z 4 852'80; Inwentarz z 2 490'00; Przedmioty krótkotrwałe z 9 700'00; Razem z 418 039'41; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie z 6 634'78; Banki z 38 007'58; Weksle z 773'60; Papiery wartościowe z 66 243'75; Materiały z 29 987'20; Towary z 59 458'18; Zaliczki z 3 907'00; Dłużnicy z 97 160'10; Sumy przechodnie z 3 791'50; Razem z 305 963'74; **Razem z 724 003'15.**

Sumy pozabilansowe. — Za udzielone kaucje z 40 800'00.

PASYWA. — I. Kapitały własne: Kapitał akcyjny z 400 000'00; Kapitał zapasowy z 44 676'37; Razem z 444 676'37; II. Kapitał amortyzacyjny: saldo z 1937 r. z 137 476'62, dopisano w 1938 r. z 23 575'95, razem z 161 052'57; III. Zobowiązania: Dywidenda z 4 500'00; Wierzyciele z 32 352'03; Sumy przechodnie z 24 618'21; Straty i zyski: przenies. zysku z 1937 r. z 2 268'67, zysk w roku oper. 1938 z 54 535'30, razem z 56 803'97; Razem z 118 274'21; **Razem z 724 003'15.**

Sumy pozabilansowe. — Różni za kaucje z 40 800'00.

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Koszty administracji z 31 000'00; Koszty handlowe z 75 776'78; Podatki z 43 073'58; Świadczenia socjalne z 34 394'80; Remont z 18 052'92; Amortyzacja z 23 575'95; Zysk do podziału: przenies. zysku z 1937 r. z 2 268'67, zysk w roku oper. 1938 z 54 535'30, razem z 56 803'97; **Razem z 282 678'00.**

MA. — Przeniesienie zysku z 1937 r. z 2 268'67; Zysk na fabrykacji z 275 423'48; Różne wpływy z 4 985'85; **Razem z 282 678'00.**

Przędzalnia Wełny Czesankowej Markus Kohn

Spółka Akcyjna w Łodzi

Bilans na dz. 31 grudnia 1938 r.

STAN CZYNNY. — Majątek stały: Grunty z 697 155'56; Kanalizacja z 45 077'60; Budynki: a) fabryczne z 2 052 216'69, b) gospodarcze z 157 378'12, c) mieszkalne z 417 080'62, razem z 2 626 675'43; Urządzenia techniczne: a) Łukowa 3/5 z 8 437 276'08, b) Pabianice z 1 048 089'67, c) Leonhardta z 1 261 673'28, razem z 9 747 039'03; Inwentarz zakładowy i biurowy: a) żywy z 1'00, b) martwy z 1'00, razem z 2'00; Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach z 1 643 532'26; Papiery procentowe z 66 333'25; Weksle w portfelu i inkasie z 717 481'61; Akcje i udziały w innych przedsiębiorstwach z 875 883'00; Materiały: a) surowe z 907 111'39, b) pomocnicze z 203 246'45, razem z 1 110 357'84; Półfabrykaty z 1 492 154'87; Gotowe wyroby z 1 105 424'45; Dłużnicy: a) odbiorcy z 862 716'47, b) dostawcy z 32 682'90, c) różni z 589 836'50, d) wątpliwe należności: 1) weksle protestowane z 6 139'43, 2) inne z 18 222'66, łącznie z 24 362'09, razem z 1 509 597'96; Sumy przechodnie: Wydatki, dotyczące okresu przyszedłego z 16 391'26; **Razem z 21 653 106'12.**

Sumy pozabilansowe z 2 887 532'96.

STAN BIERNY. — Kapitały własne: Kapitał zakładowy z 6 000 000'00; Kapitał zapasowy z 2 000 000'00; Kapitał rezerwowy z 1 030 000'00; Specjalny rachunek przejśc. różnic kursowych z 43 610'95; Rezerwa na podatek dochodowy z 350 000'00; Kapitał amortyzacyjny: saldo z 1937 r. z 9 687 676'62, odpisano z 158 428'09, razem z 9 529 248'53, dopisano z 544 480'92, razem z 10 073 729'45; Zobowiązania: a) akcepty z 140 975'00, b) dostawcy z 743 902'67, c) odbiorcy z 62 203'14, d) różni z 187 375'61, razem z 1 134 456'42; Dywidenda niepodniesiona z 238 980'00; Dywidenda za 1938 r. z 480 000'00; Sumy przechodnie z 48 203'72; Zyski: a) z lat ubiegłych z 120 000'00, b) za 1938 r. z 134 125'58, razem z 254 125'58; **Razem z 21 653 106'12.**

Sumy pozabilansowe z 2 887 532'96.

U w a g a. — Zobowiązania zagraniczne z 710 573'29.

Rachunek strat i zysków za 1938 r.

WINIEN. — Koszty administracji ogólnej z 221 919'64; Koszty fabrykacji z 10 861 265'88; Koszty sprzedaży z 411 347'09; Koszty finansowe i kredytowe z 3 446'29; Koszty przynależn.

do organizacji z 80 087'49; Podatki państwowe, komunalne i opłaty stempłowe z 634 230'89; Zapł. z rezerwy na pod. doch. z 259 220'12; Razem z 375 010'77; Inne wydatki z 51 690'71; Razem z 12 004 767'87; Kapitał amortyzacyjny: Urządzenia techniczne 10% z 183 091'22; Budynki fabryczne 3% z 61 566'51; Budynki gospodarcze 1½% z 2 360'68; Budynki mieszkalne 1% z 4 170'80; Kanalizacja 7% z 3 155'43; Przedm. zużyw. się w ciągu 5 lat z 290 136'28; Razem z 544 480'92; Strata na rozobr. bud. gosp. z 7 897'86; Strata na zdemont. maszynach z 555'00; Strata na dłużnikach z 356 287'22; Razem z 364 740'08; Rozliczenia konwencyjne z 70 527'23; Skonto z 93 200'45; Dywidenda z 480 000'00; Rezerwa na podatek dochodowy z 350 000'00; Pozostałość zysku z 254 125'58; **Razem z 14 161 842'13.**

MA. — Pozostałość zysku z roku ubiegłego z 120 000'00; Różnice kursowe z 22 569'40; Różne wpływy z 376'16; Rachunek przędzy z 14 018 896'57; **Razem z 14 161 842'13.**

919

Przemysł Perfumeryjno-Kosmetyczny Parfumerie Bourjois

SPÓŁKA AKCYJNA

Bilans na dz. 31 grudnia 1938 r.

AKTYWA. — I. Majątek stały: 1) Nieruchomości: a) plac z 38 211'50, b) budynki z 92 077'22, razem z 130 288'72; 2) Maszyny i urządzenia z 41 769'94; 3) Pożyczone formy z 7 641'00; 4) Ruchomości z 13 372'83; 5) Samochód z 10 800'00; II. Majątek płynny: 1) Kasa z 2 077'68; 2) Banki z 4 743'95; 3) Papiery procentowe (w portfelu) z 1 066'50; 4) Papiery procentowe w depozycie z 8 273'92; 5) Materiały i wyroby: materiały z 85 067'05, półfabrykaty z 13 904'06, wyroby gotowe z 22 880'66, towary w drodze z 7 021'29, razem z 128 873'06; 6) Dłużnicy: odbiorcy z 310 525'60, dostawcy z 322'78, różni z 1 452'25, razem z 312 300'63; 7) Koszty organizacji z 3 033'84; **Razem z 664 242'07.**

PASYWA. — I. Kapitały własne: Kapitał zakładowy z 250 000'00; Rezerwa specjalna z 143 925'17; Kapitał zapasowy z 15 868'85; II. Amortyzacja: Stan poprzedni z 31 627'60; Amortyzacja za rok sprawozdawczy z 7 554'45; Razem z 39 182'05; III. Zobowiązania: Dostawcy z 73 770'78; Odbiorcy z 17 886'52; Różni z 46 559'36; Razem z 138 216'66; IV. Rezerwa na pod. dochodowy: Z roku poprzedniego z 17 509'50; Z roku bieżącego z 11 004'00; Razem z 28 513'50; V. Przejściowe różnice kursowe z 6 147'17; VI. Zysk do podziału z 42 388'67; **Razem z 664 242'07.**

Zobowiązania zagraniczne Fr. fr. 233 011'82; Fr. szw. 467'00; Fr. fr. 54 000'00 (za pożyczone formy).

Straty i zyski za 1938 r.

STRATY. — Koszty produkcji z 316 263'74; Koszty sprzedaży (rabaty, prowizje, bonifikaty) z 263 498'52; Reklamy z 63 664'74; Koszty administracji ogólnej z 69 501'48; Podatek obrotowy z 10 638'75; Podatki różne z 2 454'01; Licencja z 51 577'91; Amortyzacja z 7 554'45; Koszty organizacji z 3 033'84; Rezerwa na podatek dochodowy z 11 004'00; Zysk czysty z 42 388'67; **Razem z 841 580'11.**

ZYSKI. — Sprzedaż towarów z 823 432'89; Różnice kursowe z 18 147'22; **Razem z 841 580'11.**

920

Zarząd Spółki Akcyjnej Przemysł Wełniany S. Barciński i S-ka w Ł o d z i

zawiadamia, że w dn. 26 maja 1939 r. o godz. 17 w biurze Zarządu Spółki w Łodzi przy ul. Tylnej Nr 6 odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW SPÓŁKI

z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie sprawozdania Zarządu, bilansu i rachunku strat i zysków za 1938 r., tudzież sprawozdania Komisji Rewizyjnej; 3) Udzielenie pokwitowania z działalności władzom Spółki; 4) Uchwała w przedmiocie podziału zysków; 5) Wybór Komisji Rewizyjnej; 6) Ustalenie wynagrodzeń Zarządu na 1939 r. i Komisji Rewizyjnej za 1938 r.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć swoje akcje lub kwity depozytowe w biurze Zarządu Spółki nie później niż 7 dni przed datą Walnego Zgromadzenia.

929-18-19

Bilans zamknięcia z dn. 31 grudnia 1938 r.

AKTYWA. — Majątek stały: Inwentarz: a) artykuły techniczne z 2 246'90, b) urządzenia biurowe z 2 108'40, c) żywy z 160'00, razem z 4 515'30; Majątek płynny: 1) Prawa brodzkie (roszczenie o oddanie 595 757'07 m³ drewna użytkowego na pniu) z 3 670 867'39; 2) Gotówka w kasie z 984'65; 3) Dłużnicy z 381 993'53; Strata: przeniesienie straty z dniem 1/I 1938 r. z 40 323'68, strata z 1938 r. z 35 288'67, razem z 75 612'35; **Razem suma aktywów z 4 133 973'22.**

PASYWA. — Kapitały własne: Kapitał akcyjny z 250 000'00; Zobowiązania: a) akcepty z 34 381'88, b) różne z 3 849 591'34; **Razem suma pasywów z 4 133 973'22.**

Rachunek strat i zysków z dn. 31 grudnia 1938 r.

STRATA. — Przeniesienie straty z dn. 1/I 1938 r. z 40 323'68; Koszty drewna na pniu 276'18 m³ z 1 701'27; Koszty wyróbki drewna z 112'25; Koszty ogólne z 37 353'38; Ubezpieczenie od ognia z 1 742'59; Podatki z 335'36; **Razem z 81 568'53.**

ZYSK. — Przeniesienie straty z dn. 1/I 1938 r. z 40 323'68; Utarg ze sprzedaży 276'18 m³ drewna okrągłego z 5 705'31; Zysk ze spieniężenia artykułów technicznych z 250'87; Strata netto w 1938 r. z 35 288'67; **Razem z 81 568'53.**

996.

Manufaktura Wełniana Karol Bennich, Spółka Akcyjna

w likwidacji w Łodzi

Bilans na dz. 31 grudnia 1938 r.

AKTYWA. — Majątek stały: Grunty z 570 412'44; Budynki z 1 780 691'19; Urządzenia techniczne i maszyny z 1 867 719'86; Inwentarz zakładowy i biurowy — martwy z 18 770'59; Majątek płynny: Kasa i banki z 18 637'84; Dłużnicy z 140 026'83; Papiery wartościowe z 1 000'00; Weksle w portfelu z 1 573'19; Rachunek przejściowy strat i zysków szacunkowych z 2 131 139'41; Sumy przechodnie z 108 408'15; Wyплаты na poczet akcji z 40 905'00; Straty: z lat ubiegłych z 618 314'23, za rok 1938 z 141 377'27; **Razem aktywa z 7 438 976'00.**

PASYWA. — Kapitały własne: Kapitał zakładowy z 4 920 000'00; Kapitał zapasowy z 37 031'47; Kapitał amortyzacyjny: saldo z 1 634 367'12, odpisano z 64 751'04; dopisano z 46 094'84, saldo z 1 615 710'92; Zobowiązania z 364 843'60; Rachunek przejściowy strat i zysków szacunkowych z 501 390'01; **Razem z 7 438 976'00.**

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Koszty administracji ogólnej z 84 070'92; Procenty z 34 194'18; Podatki z 23 365'46; Odpisy amortyzacyjne z 46 094'84; Straty: na sprzedanym placu z 124 433'72, różni z 15 073'81; **Razem z 327 232'93.**

MA. — Komorne z 130 460'72; Różnice kursowe z 32 059'83; Procenty z 1 176'17; Różne wpływy z 22 158'94; Strata 1938 r. z 141 377'27; **Razem z 327 232'93.**

1011

I OGŁOSZENIE

Zarząd Likwidacyjny Polskiej Centrali Importu Kawy

Spółka Akcyjna w Warszawie w likwidacji

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że

WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

odbędzie się w dn. 26 maja 1939 r. o godz. 11 w lokalu Spółki przy ul. Moniuszki 6 w Warszawie z następującym porządkiem dziennym:

1) Sprawozdanie likwidatorów; 2) Przyjęcie bilansu na dz. 31 grudnia 1938 r.; 3) Przyjęcie bilansu zamknięcia likwidacji na dz. 26 maja 1939 r.; 4) Uchwała w przedmiocie ostatecznej likwidacji i wypłaty kapitału; 5) Udzielenie pokwitowania likwidatorom z czynności likwidacyjnych; 6) Wynagrodzenie likwidatorów i innych osób, pomocnych przy likwidacji.

990

Bilans na dz. 31 grudnia 1938 r.

AKTYWA. — 1) Majątek stały: Ruchomości z 16 234'34; 2) Majątek płynny: Gotówka w kasie z 395'88; Gotówka w P. K. O. z 1 177'62; Gotówka w Banku Handlowym z 16 00; Gotówka w Banku Spółd. Aptekarzy z 10'00; Papiery procentowe z 510 00; Weksle w portfelu z 4 400'00; Akcje i udziały w innych przedsięw. z 800'60; Towary na składzie z 154 588'07; Towary w drodze z 1 457'69; Dłużnicy: odbiorcy z 153 212'85, dostawcy z 9 68, różni z 2 046'38; Wydatki przyszłego okresu 1939 r. z 2 048'91; Wątpliwe należności: weksle protestowane z 2 038'73, należności w postępowaniu z 4 413'91; Razem majątek płynny z 327 126'32; 3) Strata z 1938 r. z 10 611'74; **Ogółem aktywa z 353 972'40.**

Sumy pozabilansowe. — Różni za gwarancje z 32 000'00; Gwarancje otrzymane z 1 000'00; Depozyty z 21 361'90; Zyra z 196 585'42; **Razem sumy pozabilansowe z 250 947'32.**

PASYWA. — 1) Kapitały własne: Kapitał zakładowy z 150 000'00; Kapitał zapasowy: saldo z roku ubiegłego z 16 799'04, dopisano w roku sprawozdawczym z 891'42, razem kapitał zapasowy z 17 690'46; Razem kapitały własne z 167 690'46; 2) Kapitał amortyzacyjny: saldo z roku ubiegłego z 8 901'76, odpisano amortyzacje zużytych i sprzedanych ruchomości z 268'35, pozostało z 8 633'41, dopisano w roku sprawozdawczym z 764'22, razem kapitał amortyzacyjny z 9 397'63; Zobowiązania: Wierzyciele: a) akcepty z 403'89, b) dostawcy z 146 654'81, c) odbiorcy z 369'21, d) różni z 8 216'90, e) pożyczki z 17 325'00, f) rezerwa na podatki dochodowy z 1 765'50, g) dywidenda za 1935 r. z 262'00, h) dywidenda za 1936 r. z 879'00, i) dywidenda za 1937 r. z 1 008'00, razem zobowiązania z 176 884'31; **Ogółem pasywa z 353 972'40.**

Sumy pozabilansowe. — Gwarancje z 32 000'00; Różni za gwarancje z 1 000'00; Różni za depozyty z 1 076'90; Różni za 25-złotowe akcje do wymiany z 325'00; Akcje 25-złotowe wymienione z 4 400'00; Akcje 100-złotowe do wymiany z 13 100'00; Kupony zrealizowane Nr 11/1935 r. z 66'00; Kupony zrealizowane Nr 12/1936 r. z 402'00; Kupony zrealizowane Nr 13/1937 r. z 1 992'00; Różni za zyra z 196 585'42; **Razem sumy pozabilansowe z 250 947'32.**

Zobowiązania zagraniczne z 24 194'16.

Rachunek strat i zysków za 1938 r.

STRATY. — Koszty handlowe z 158 322'06; Procenty zapłacone z 7 520'34; Strata na ruchomościach z 359'40; Amortyzacja ruchomości z 764'22; **Razem straty z 166 966'02.**

ZYSKI. — Zysk brutto na towarach z 154 564'74; Procenty otrzymane z 1 536'91; Różnica kutsu z 252'63; Strata za 1938 r. z 10 611'74; **Razem zyski z 166 966'02.**

1001

Towarzystwo Browarów i Fabryki Drożdży Spirytusowych „Bergszlos”

Spółka Akcyjna w Równem

Bilans na dz. 31 grudnia 1938 r.

STAN CZYNNY. — Majątek stały: Grunty z 103 604'90; Budynki z 724 004'42; Urządzenia techniczne z 951 234'81; Inwentarz z 242 835'29; Majątek płynny: Gotówka z 22 259'60; Papiery procentowe z 10 048'00; Weksle z 36 017'40; Udziały z 20 455'00; Materiały i towary z 155 388'23; Dłużnicy z 691 573'52; **Razem z 2 957 421'17.**

Sumy pozabilansowe. — Depozyty, gwarancje, weksle kaucyjne i zyra z 164 647'15; Różni za gwarancje z 184 952'76.

STAN BIERNY. — Kapitały własne: Kapitał zakładowy z 1 100 000'00; Kapitał zapasowy z 65 148'50; Kapitał amortyzacyjny z 1 546 029'79; Zobowiązania: Wierzyciele z 159 788'39; Sumy przechodnie z 32 227'21; Zysk za 1938 r. z 54 227'28; **Razem z 2 957 421'17.**

Sumy pozabilansowe. — Różni za uzyskane depozyty, gwarancje, weksle kaucyjne i zyra z 164 647'15; Zobowiązania gwarancyjne z 184 952'76.

Rachunek strat i zysków za 1938 r.

WINIEN. — Koszty fabrykacji z 382 841'77; Wydatki handlowe z 326 189'06; Administracja z 101 299'94; Akcyza i banerole z 825 468'55; Straty z 38 609'41; Amortyzacja z 127 735'93; Zysk z 54 227'28; **Razem z 1 859 371'94.**

MA. — Dochody z fabrykacji z 1 784 169'02; Dochody inne z 75 202'92; **Razem z 1 859 371'94.**

1018

Zakłady Włókiennicze Rozen i Wislicki, Spółka Akc.

w Ł o d z i

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1938 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: Grunty zł 14 197'85; Budynki: a) fabryczne zł 158 231'36, b) gospodarcze zł 74 947'10, c) mieszkalne zł 14 996'74; Maszyny i urządzenia techniczne zł 619 039'55; Inwentarz zakładowy i biurowy: a) żywy zł 500'00, b) martwy zł 58 823'36; Razem zł 1 040 735'96; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 9 321'51; Papiery procentowe zł 5 661'84; Weksle w portfelu i w inkasie zł 45 791'10; Akcje i udziały w innych przedsiębiorstwach zł 16 400'00; Materiały: a) surowce zł 327 607'07, b) pomocnicze i pędne zł 73 999'05; Półfabrykaty zł 472 971'03; Gotowe wyroby i towary zł 483 569'30; Dłużnicy: a) odbiorcy zł 297 534'57, b) dostawcy zł 5 683'39, c) różni zł 80 254'24; Sumy przechodnie: a) wydatki, dotyczące okresu przyszłego zł 125 428'03, b) różne rachunki osobowe zł 1 291'50; Razem zł 1 945 512'63; **Ogólna suma stanu czynnego zł 2 986 248'59.**

pozycje pozabilansowe. — 1) Różni za akcepty gwarancyjne zł 50 000'00; 2) Obligo z tytułu żyr wekslowych zł 847 018'95; **Razem zł 897 018'95.**

STAN BIERNY. — I. Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 1 080 000'00; Kapitał zapasowy: a) saldo z roku ubiegłego zł 181 055'17, b) dopisano w 1938 r. zł 5 332'90; Razem zł 1 266 388'07; II. Kapitał amortyzacyjny: a) saldo z roku ubiegłego zł 254 352'91, b) dopisano w 1938 r. zł 81 266'97; Razem zł 335 579'88; III. Zobowiązania: Wierzyciele: a) dywidenda niepodniesiona zł 129'60, b) akcepty zł 195 480'33, c) banki zł 1 074'00, d) pożyczka hipoteczna zł 95 040'00, e) pożyczka długoterminowa u akcjonariuszy zł 132 250'83, f) zaległe podatki zł 25 431'17, g) zaległe świadczenia socjalne zł 34 208'62, h) dostawcy zł 413 246'44, i) odbiorcy zł 173 332'71, j) różni zł 142 904'07; Sumy przechodnie: a) wydatki dotyczące okresu sprawozdawczego zł 76 233'36, b) różne rachunki osobowe zł 50 250'00; Razem zł 1 339 581'13; Zysk zł 44 699'51; **Ogólna suma stanu biernego zł 2 986 248'59.**

pozycje pozabilansowe. — 1) Akcepty gwarancyjne zł 50 000'00; 2) Żyra wekslowe zł 847 018'95; **Razem zł 897 018'95.** Zobowiązania zagraniczne zł 156 117'72.

Rachunek strat i zysków za 1938 r.

WINIEN. — Koszty administracji ogólnej zł 559 698'50; Koszty fabrykacji zł 3 044 302'23; Koszty sprzedaży zł 358 663'23; Koszty kredytu zł 95 566'67; Podatki państwowe i komunalne zł 138 586'61; Różnice kursowe zł 3 125'68; Amortyzacja budynków, maszyn, urządzeń technicznych i inwentarza zł 85 282'26; Amortyzacja kosztów organizacyjnych zł 1 080'00; Strata na odbiorcach zł 5 500'05; Strata na zniesionych budynkach zł 502'00; Strata na sprzedanych maszynach i inwentarzu zł 1 464'21; Zysk zł 44 699'51; **Razem zł 4 338 470'95.**

MA. — Zysk brutto z fabrykacji zł 4 279 882'80; Skonto kasowe zł 57 001'65; Zysk na sprzedanych maszynach zł 1 086'50; Premia 3% Pożyczki Inwestycyjnej zł 500'00; **Razem zł 4 338 470'95.**

Powyższy bilans oraz rachunek strat i zysków został zatwierdzony przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy w dn. 27 kwietnia 1939 r. 918

Spółka Akcyjna Fabryk Chemicznych „Radocha“

Bilans na dz. 31 grudnia 1938 r.

AKTYWA. — I. Majątek stały: Grunty zł 215 624'25; Budynki zł 1 088 179'85; Urządzenia tech. i ruchomości fabr. zł 3 680 778'46; Inwentarz zakładowy i biurowy zł 44 275'48; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 1 026 816'21; Papiery wartościowe zł 719 532'14; Weksle w portfelu i inkasie zł 146 128'90; Materiały zł 575 446'07; Półfabrykaty zł 354 011'00; Gotowe towary zł 584 532'26; Dłużnicy zł 195 879'94; Różni za zaliczenia zł 17 629'67; Skład komisowy zł 3 869'29; Sumy przechodnie zł 5 606'36; **Razem zł 8 658 309'88.**

Kaucje członków Zarządu zł 1 600'00; Różni za złożone gwarancje zł 37 142'00; **Razem zł 38 742'000.**

PASYWA. — I. Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 4 037 600'00; Kapitał zapasowy zł 81 575'85; II. Kapitał amortyzacyjny: a) saldo z roku ubiegłego po odpisaniu w 1938 r. zł 3 109 036'78, b) dopisano w roku sprawozdaw. zł 397 521'56, łącznie zł 3 506 578'34; III. Zobowiązania: Wierzyciele

zł 327 128'76; Zaliczenia zł 17 629'67; Towary wysłane w komis zł 3 869'29; Fundusze i zobowiązania specjalne zł 358 322'84; Sumy przechodnie zł 1 459'16; Straty i zyski: pozostałość z roku ubiegłego zł 11 604'89, zysk za 1938 r. zł 312 541'08, łącznie zł 324 145'97; **Razem zł 8 658 309'88.**

Kaucje członków Zarządu zł 1 600'00; Złożone gwarancje zł 37 142'00; **Razem zł 38 742'00.**

Suma zobowiązań zagranicznych wynosi zł 130 626'73.

Rachunek strat i zysków za 1938 r.

WYDATKI. — Koszty administracji ogólnej zł 251 765'03; Koszty fabrykacji zł 1 779 496'30; Koszty sprzedaży zł 246 457'84; Podatki państwowe i komunalne zł 64 099'99; Świadczenia socjalne zł 38 870'87; Prowizje i porta bankowe zł 20 469'66; Straty na dłużnikach zł 591'65; Odpisy amortyzacyjne zł 397 521'56; Straty na zużytych i sprzedanych przedm. majątkowych zł 1 297'49; Rezerwa na kapitał zapasowy zł 27 177'48; Rezerwa na podatek dochodowy za 1938 r. zł 150 500'00; Zysk zł 312 541'08; **Razem zł 3 290 788'95.**

WPŁYWY. — Rachunki towarowe: Sprzedaż netto zł 3 042 484'46; Remanent towarów i półfabrykatów na dz. 31 grudnia 1938 r. zł 938 543'26; łącznie zł 3 981 027'82; Remanent towarów i półfabrykatów na dz. 1 stycznia 1938 r. zł 819 036'83 = zł 3 161 990'99; Wpływy z procentów i innych źródeł zł 127 554'96; Niepodjęta dywidenda zł 1 243'00; **Razem zł 3 290 788'95.** 965

T-wo Przemysłu Chem.-Farmaceutycznego d. Magister Klawe

Spółka Akcyjna w Warszawie

Bilans na dz. 31 grudnia 1938 r.

STAN CZYNNY. — Majątek stały: Nieruchomości: Place fabryczne zł 617 271'24; Budynki fabryczne zł 1 325 028'55; Plac przy Al. Przyjaciół Nr 5 zł 111 758'00; Dom czynszowy zł 390 172'22; Razem zł 2 444 230'01; Maszyny i utensylia zł 621 056'17; Inwestycje i inwentarz Instytutu zł 340 577'27; Inwentarz żywy Instytutu zł 81 584'40; Ruchomości zł 97 753'19; Dominium Drwalew — wierzytelność zabezp. zł 882 722'87; Majątek płynny: Remanenty: Surowce zł 128 955'00; Opakowania zł 35 556'73; Wyroby gotowe zł 236 258'12; Pasza zł 22 893'30; Razem zł 423 763'15; Gotówka w kasie zł 9 743'48; Gotówka w bankach zł 356 731'93; Razem zł 366 475'41; Weksle w portfelu zł 161 419'09; Weksle w inkasie zł 149 135'67; Razem zł 310 554'76; Akcje firm obcych zł 2 410'00; Odbiorcy zł 769 187'93; Dostawcy zł 83 862'47; Różni zł 236 429'36; Sumy przechodnie zł 3 195'37; Papiery w bankach zł 93 789'30; **Ogółem zł 6 757 591'66.**

Sumy pozabilansowe. — Kaucja hipot. Dom. Drwalew \$ 175 000'00 = zł 922 950'00; Gwarancje zł 63 820'00; **Razem zł 986 770'00**

Ogólna suma stanu czynnego zł 7 744 361'66.

STAN BIERNY. — Kapitały własne: Kapitał akcyjny zł 1 500 000'00; Kapitał zapasowy zł 1 569 287'23; Kapitał amortyzacyjny: stan na dz. 1/I 1938 r. zł 811 920'80, dopisano zł 79 138'34, razem zł 891 059'14; Kapitał rezerwowy: stan na dz. 1/I 1938 r. zł 408 516'73, dopisano zł 79 852'76, razem zł 487 369'49, odpisano zł 1 608'19, pozostało zł 485 761'30; Specjal. fundusz amortyzacyjny zł 130 000'00; Razem zł 4 576 107'67; Zobowiązania: Odbiorcy zł 1 739'59; Dostawcy zł 268 350'78; Różne: Podatki i świadczenia społeczne zł 234 733'39; Różni zł 74 292'29; Razem zł 309 025'68; Sumy przechodnie zł 9 292'50; Pozostałość z zysku z 1937 r. zł 450 583'05; Zysk za 1938 r. zł 1 142 492'39; **Ogółem zł 6 757 591'66.**

Sumy pozabilansowe. — Dom. Drwalew — kaucja zł 922 950'00; Różni za gwarancje zł 63 820'00; **Razem zł 986 770'00.**

Ogólna suma stanu biernego zł 7 744 361'66.

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Koszty administracji ogólnej zł 752 688'89; Koszty fabrykacji zł 2 488 147'12; Koszty sprzedaży zł 732 016'63; Podatki zł 296 744'65; Koszty handlowe zł 591 073'60; Straty zł 86 104'34; Amortyzacja zł 77 530'15; Zysk netto zł 1 142 492'39; **Ogółem zł 6 166 797'77.**

MA. — Wartość wyprodukowanego towaru zł 6 146 157'34; Różne dochody zł 20 640'43; **Ogółem zł 6 166 797'77.**

Zarząd: Dr Stanisław Klawe, p. Janina Klawe, p. inż. Wacław Klawe.

Kom. rewizyjna: Józef Temler, adw. Stanisław Janczewski, Jan Lewandowski, Dr Stanisław Tomczyk, Bronisława Szalina. Księgowy: Zygmunt Szarski prokurent. 933

Deutsche Bank — Bank Niemiecki, Spółka Akcyjna

Oddział w Katowicach

Skrócony bilans roczny (netto) w dn. 31 grudnia 1938 r.

STAN CZYNNY. — 1) Kasa i sumy do dyspozycji zł 2060 139'04; 2) Bilety skarbowe zł 990 048'61; 3) Waluty zagraniczne zł 12 182'67; 4) Papiery wartościowe zł 109 173'47; 5) Pap. wart. ust. kap. zapas. zł 0'00; 6) Udziały konsorcjalne zł 0'00; 7) Banki krajowe zł 2 025 583'15; 8) Banki zagraniczne zł 2 254 561'78; 9) Dyskonto zł 3 922 478'53; 10) Protesty zł 877'00; 11) Kredyty w rachunkach bieżących zł 18 046 845'67; 12) Pożyczki terminowe zł 16 409 871'29; 13) Kredyty akcept. i remburs. zł 0'00; 14) Należn. z tyt. transakcyj dewiz. n/termin i report. zł 0'00; 15) Nieruchomości zł 0'00; 16) Różne rachunki zł 39 574'33; 17) Długoterminowe pożyczki hipoteczne zł 0'00; **Suma bilansowa zł 45 871 335'54.**

1) Dłużnicy z tytułu gwarancji zł 1 776 792'57; 2) Inkaso zł 968 064'22.

STAN BIERNY. — 1) Kapitał zakładowy zł 6 000 000'00; 2) Kapitały rezerwowe zł 52 198'19; 3) Fundusz amortyzacyjny nieruchom. zł 0'00; 4) Wkłady zł 12 343 453'32; 5) Rachunki bieżące zł 9 289 845'17; 6) Różne natychmiast płatne zobowiązania zł 351 563'80; 7) Banki krajowe zł 3 830 800'16; 8) Banki zagraniczne zł 12 093 381'98; 9) Redyskonto weksli zł 0'00; 10) Dyskonto akceptów Banku Akceptacyjnego zł 0'00; 11) Zastaw walorów zł 0'00; 12) Wierzyciele hipoteczni zł 0'00; 13) Zobowiąz. z tyt. kred. akceptac. i remburs. zł 0'00; 14) Zobowiąz. z tyt. trans. dewiz. n/termin i report. zł 0'00; 15) Różne rachunki zł 1 872 070'76; 16) Listy zastawne (obligacje) zł 0'00; 17) Zysk zł 38 022'16; **Suma bilansowa zł 45 871 335'54.**

1) Zobowiązania z tytułu udzielonych gwarancji zł 1 776 792'57; 2) Różni za inkaso zł 968 064'22.

Skrócony rachunek strat i zysków za 1938 r.

WINIEN. — 1) Procenty i prowizje wypłacone zł 1 374 337'98; 2) Koszty handlowe zł 833 995'99; 3) Podatki zł 195 873'09; 4) Amortyzacja zł 0'00; 5) Odpisy na dłużnikach zł 1 427'06; 6) Różne zł 745 719'34; 7) Zysk zł 38 022'16; **Razem zł 3 189 375'62.**

MA. — 1) Pozostałość zysków z lat ubiegłych zł 0'00; 2) Procenty i prowizje pobrane zł 2 894 802'95; 3) Różnice kursowe zł 282 859'90; 4) Dochody z nieruchomości zł 0'00; 5) Zwrot sum dawn. odpisanych wzgl. zarezerw. zł 11 710'47; 6) Różne zł 2'30; **Razem zł 3 189 375'62.**

Deutsche Bank, Berlin

Bilans w dn. 31 grudnia 1938 r.

AKTYWA. — Gotówka w kasie oraz pozostałości żyrowe i czekowe RM 140 242 784'68; Zapadłe kupony procentowe i dywidendowe RM 14 958 597'54; Czeki RM 34 134 209'25; Weksle RM 835 634 518'84; Weksle skarbowe i nieoprocentowane przekazy skarbowe Rzeszy i Krajów RM 529 674 690'61; Papiery wartościowe własne RM 461 140 695'43; Udziały w interesach konsorcjalnych RM 34 485 812'14; Krótkoterminowe należności niewątpliwej dobroci i płynności u instytucji kredytowych RM 55 302 278'15; Należności z interesów reportowych i lombardowych na podkładzie notowanych na giełdzie papierów wartościowych RM 2 989 108'72; Zaliczki na załadowane albo zaskładowane towary RM 142 458 228'20; Dłużnicy RM 1 353 850 680'05; Hipoteki (należn. hipot.) RM 10 353 699'91; Trwałe udziały RM 51 009 057'00; Nieruchomości i budynki RM 81 171 330'19; Urządzenia biurowe oraz dla ruchu RM 1'00; Pozyccje przejściowe, służące dla rozgraniczenia rachunków RM 714 608'72; Pozostałe aktywa (srebro niemone tarne, monety nieobiegowe itp.) RM 38 083'31; **Razem RM 3 748 158 383'74.**

PASYWA. — Wierzyciele RM 2 867 385 757'86; Zobowiązania z przyjęcia ciągnionych i wystawiania własnych weksli RM 233 871 269'22; Wkłady oszczędnościowe RM 408 652 554'26; Hipoteki ciężące na naszych nieruchomościach obecnie jeszcze nie płatne RM 81 477'05; Niepodjęte dywidendy RM 650 645'32; Kapitał akcyjny RM 130 000 000'00; Ustawowa rezerwa RM 32 500 000'00; Wolna rezerwa specjalna RM 13 000 000'00; Rezerwa pensyjna RM 21 000 000'00; Zarezerwowania RM 8 566 518'17; Fundusz dobroczynności RM 19 736'48; Pozyccje przejściowe pomiędzy własnymi oddziałami RM 540 774'08; Pozyccje przejściowe, służące dla rozgraniczenia rachunków RM 21 911 985'49; Czysty zysk RM 9 977 665'81; Własne traty w obiegu RM 1 607 080'60; Zobowiązania z po-

ręczeń, wekslowych i czekowych gwarancji etc., którym przeciwstawia się równie wysoka kwota dłużników z gwarancji RM 287 744 376'34; Własne zobowiązania żyrowe; z podanych dalej akceptów bankowych RM 10 519 580'00, z pozostałych redyskontowań RM 145 646 993'75, łącznie RM 156 166 573'75; **Razem RM 3 748 158 383'74.**

Rachunek strat i zysków na dz. 31 grudnia 1938 r.

WYDATKI. — Wydatki osobowe RM 76 761 624'44; Wydatki na cele społeczne, urządzenia dobroczynne i emerytury RM 18 431 404'53; Pozostałe koszty handlowe RM 19 924 884'08; Podatki i podobne opłaty RM 28 483 802'62; Przydział na rezerwę ustawową RM 1 500 000'00; Przydział na rezerwę pensyjną RM 1 986 040'00; Zysk: przeniesienie z 1937 r. RM 2 026 866'61, czysty zysk RM 7 950 799'20, łącznie RM 9 977 665'81; **Razem RM 157 065 421'48.**

PRZYCHODY. — Przeniesienie z 1937 r. RM 2 026 866'61; Odsetki i dyskont RM 67 467 708'41; Prowizje i należności RM 87 570 846'46; **Razem RM 157 065 421'48.**

Według ostatecznego wyniku moich obowiązkowych badań na podstawie ksiąg i zapisków Spółki, jak i udzielonych mi przez Zarząd wyjaśnień i dowodów, odpowiadają: księgowość, roczne zamknięcie rachunków i sprawozdanie — o ile objaśnienia zamknięcia roczne — przepisom ustawowym.

Berlin, dn. 9 marca 1939 r.

Karl Fehrmann

rzecznik gospodarczy

921

Zjednoczenie Elektrowni Okręgu Radomsko-Kieleckiego

SPÓŁKA AKCYJNA

Bilans w dn. 31 grudnia 1938 r.

STAN CZYNNY. — Majątek stały: Place zł 47 791'41; Budynki zł 268 027'05; Sieci i stacje transformatorowe zł 13 196 545'11; Budowa domu drewnianego przy podstacji w Ostrowcu zł 3 445'34; Liczniki i ograniczniki zł 1 133 522'34; Ruchomości zł 278 792'65; Razem zł 14 928 123'90; Majątek płynny: Kasa i banki zł 617 094'96; Papiery procentowe zł 20 912'60; Weksle zł 54 135'68; Udziały w innych przedsiębiorstwach zł 550 000'00; Magazyny zł 614 258'79; Dłużnicy zł 789 276'34; Razem zł 2 645 678'37; Kaucje w gotówce zł 2 287'84; Sumy przechodnie zł 133 009'13; Budowy zlecone obce zł 12 664 902'94; **Razem stan czynny zł 30 374 002'18.**

Sumy pozabilansowe. — Kaucje zł 2 002 529'22; Weksle gwarancyjne różnych zł 163 092'90; Różni za weksle gwarancyjne zł 150 000'00; Różni za udzielone żyra zł 390 090'38; Udzielone zamówienia zł 5 074 415'08; Materiały w drodze zł 4 619'23; **Razem zł 38 158 748'99.**

STAN BIERNY. — Kapitał akcyjny zł 5 100 000'00; Fundusz zapasowy zł 61 352'05; Kapitał amortyzacyjny zł 5 744 786'13; Zobowiązania: Kredyt inwestycyjny długoterminowy zł 4 633 404'95; Akcepty zł 444 300'00; Wierzyciele zł 1 579 764'91; Razem zł 6 657 469'86; Sumy przechodnie zł 13 547'74; Budowy zlecone obce zł 12 661 276'26; Zysk zł 135 570'14; **Razem stan bierny zł 30 374 002'18.**

Sumy pozabilansowe. — Różni za kaucje zł 2 002 529'22; Różnym za weksle gwarancyjne zł 163 092'90; Weksle gwarancyjne własne zł 150 000'00; Zobowiązania żyrowe zł 390 090'38; Dostawcy za udzielone zamówienia zł 5 074 415'08; Dostawcy za materiały w drodze zł 4 619'23; **Razem zł 38 158 748'99.**

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Zakup energii elektrycznej zł 1 535 215'30; Koszty administracji ogólnej zł 55 090'00; Koszty sprzedaży zł 140 063'41; Koszty konserwacji urządzeń zł 119 163'45; Koszty eksploatacji zł 644 939'91; Procenty zł 190 576'56; Podatki zł 60 374'04; Wydatki na sprzedaż materiałów i aparatów elektrycznych, instalacje domowe i budowy zlecone obce zł 653 382'35; Należności nieściągalne zł 4 148'53; Różne zł 138 409'10; Amortyzacja zł 1 790 881'47; Zysk zł 135 570'14; **Razem zł 5 467 814'26.**

MA. — Wpływy z eksploatacji zł 4 561 094'17; Procenty zł 16 793'34; Wpływy ze sprzedaży materiałów i aparatów elektrycznych, instalacji domowych i budów zleconych obcych zł 695 305'42; Wpływy z należności odpisanych na straty w latach ubiegłych zł 47 220'66; Różne zł 147 400'67; **Razem zł 5 467 814'26.**

Lesienicka Fabryka Drożdży Prasowanych i Spirytusu

Spółka Akcyjna we Lwowie

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1938 r.

AKTYWA				PASywa			
I.—Majątek stały:				I.—Kapitały własne:			
	zł	zł	zł		zł	zł	zł
Grunty		83 000 00		Kapitał akcyjny:			
Budynki:				10 000 akcji à zł 100		1 000 000 00	
fabryczne	376 300 00			Kapitał zapasowy:			
gospodarcze	64 650 00			saldo z r. ubiegłego		379 671 45	
mieszkalne	77 500 00	518 450 00		Kapitał rezerwowy:			
Maszyny i urządzenia				saldo z r. ubiegłego	196 169 98		
techniczne		986 788 48		dopisano w ciągu			
Inwent. zakł. i biurowy:				roku 1938	118 93		
żywy	500 00				196 288 91		
martwy	91 717 14	92 217 14	1 680 455 62	odpisano w 1938 r.	200 00	196 088 91	1 575 760 36
II.—Majątek płynny:				II.—Kapitał amortyzacyjny:			
Gotówka w kasie i w				saldo z r. ubiegłego	1 000 269 61		
bankach		236 787 17		dopisano w 1938 r.	75 145 94	1 075 415 55	
Papiery procentowe . .		164 300 00		odpisano		8 858 20	1 066 55 / 35
Weksle w portfelu . . .		3 394 00		III.—Zobowiązania:			
Udziały w in. przedś.		33 820 00		Dostawcy		4 754 50	
Materiały:				Odbiorcy		1 511 04	
surowe	84 558 57			Różni		282 691 13	288 956 67
pomocnicze i pędne	11 602 46	96 161 03		IV.—Czysty zysk:			
Gotowe wyroby i tow.		14 879 28		za rok administracyjny			
Banderole		42 644 81		1938		228 267 50	
Dłużnicy:				pozostałość zysku z			
a) Należność z tytu-				roku 1937		51 582 55	279 850 05
łu umów karte-							
lowych, dotyczą-							
cych operacyj							
handlowych	41 012 01						
b) Odbiorcy	120 189 49						
c) Dostawcy	805 30						
d) Różni	776 675 72	938 682 52	1 530 668 81				
			3 211 124 43	Sumy pozabilansowe:			3 211 124 43
Sumy pozabilansowe:				Różni za złożone kaucje			41 310 00
Depozyty				Deponenci			587 42
Weksle kaucyjne				Weksle gwarancyjne			40 000 00
Gwarancje				wydane			40 000 00
			3 293 021 85				3 293 021 85

Ogólna kwota zobowiązań zagranicznych zł 759 30

Rachunek strat i zysków za rok administracyjny 1938

WINIEN				MA			
	zł	zł			zł	zł	zł
I.—Koszty produkcji i handlowe:				I.—Dochody:			
Koszty administracji ogólnej	269 815 83			Sprzedaż drożdży i spi-			
Koszty fabrykacji	545 212 72			rytusu	4 910 532 43		
Koszty sprzedaży	365 778 49			—podatek spożywczy	2 937 951 46	1 972 580 97	
Kupno kontyngentów	123 074 96			Odsetki		28 003 65	2 000 584 62
Podatki państwowe i komunalne	353 258 24			II.—Pozostałość zysku:			
Świadczenia socjalne	19 831 02			z roku 1937			51 582 55
Odписy amortyzacyjne i inne	95 345 86	1 772 317 12					
II.—Czysty zysk:							
Za rok administracyjny 1938	228 267 50						
Pozostałość zysku z roku 1937	51 582 55	279 850 05					
		2 052 167 17					2 052 167 17

Zarząd: Inż. Marian Bogdanowicz m. p., M. Fischer m. p. Za zgodność z księgami: Delegaci Rady Nadzorczej Inż. Józef Sztark m. p., Inż. Stanisław Szereszewski m. p. Główny księgowy: Mojżesz Horowitz m. p.

Korzystajcie z Poczty Lotniczej!!

Towarzystwo Miejskich i Międzydzielowych Komunikacji Autobusowych, Spółka Akcyjna, Warszawa

Bilans na dz. 31 grudnia 1938 r.

AKTYWA. — I. Majątek stały: Autobusy z 2 224 462'73; Maszyny i narzędzia z 3 240'58; Urządzenie biurowe z 14 236'37; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach z 14 864'00; Papiery procentowe z 300'00; Różne materiały z 29 868'74; Dłużnicy: Akcjonariusze, zaległe opłaty na kapitał zakładowy z 56 250'00; Dostawcy z 224 631'47; Różni z 11 424'94; Razem z 292 306'41; III. Sumy przechodnie z 579'00; Konto strat i zysków: Przeniesienie straty z 1937 r. z 1 583 676'85; Strata z 1938 r. z 12 972'65; Razem z 1 596 649'50; **Ogółem z 4 205 507'33.**

Kaucje konduktorów z 20 721'11.

PASYWA. — I. Kapitał akcyjny z 1 000 000'00; II. Kapitał amortyzacyjny z 1 353 258'00, dopisane w roku sprawozdawczym z 468 540'25, razem z 1 821 798'25; III. Rachunek przejściowy różnic kursowych z 277 426'35; IV. Zobowiązania: Akcepty z 11 800'00; Zaległe podatki z 10 243'24; Dostawcy z 1 022 074'22; Różni z 44 652'50; Razem z 1 088 769'96; V. Sumy przechodnie z 17 512'77; **Ogółem z 4 205 507'33.**

Gwarancje konduktorów z 20 721'11.

Ogólna kwota zobowiązań zagranicznych fr. szw. 822 423'80.

Rachunek strat i zysków za 1938 r.

WYDATKI. — Przeniesienie straty z 1937 r. z 1 583 676'85; Koszty utrzymania przedsiębiorstwa w ruchu: Wynagrodzenie pracowników z 449 982'83; Ropa i smary z 146 086'58; Koszty konserwacji samochodów z 176 376'84; Różne wydatki związane z utrzymaniem ruchu z 49 190'17; Razem z 821 636'42; Koszty handlowe: Wynagrodzenie urzędników z 49 726'00; Odsetki z 82 966'82; Ogólne koszty z 29 102'99; Razem z 161 795'81; Podatki, świadczenia socjalne, ubezpieczenia z 147 800'13; Odpisy amortyzacyjne: Autobusy z 456 892'55; Maszyny i narzędzia z 8 224'05; Urządzenia biurowe z 3 423'65; Razem z 468 540'25; **Ogółem z 3 183 449'46.**

DOCHÓD. — Wpływy z biletów z 1 513 906'75; Różne wpływy z 72 893'21; Razem z 1 586 799'96; Konto strat i zysków: Przeniesienie straty z 1937 r. z 1 583 676'85; Strata z 1938 r. z 12 972'65; Razem z 1 596 649'50; **Ogółem z 3 183 449'46.**

954

Zakłady Włókiennicze Karol T. Buhle w Łodzi

SPÓŁKA AKCYJNA

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1938 r.

STAN CZYNNY. — Majątek stały: 1) Grunty z 567 665'56; 2) Budynki: a) fabryczne z 2 286 174'76, b) gospodarcze z 207 289'84, c) mieszkalne z 683 048'07, razem z 3 176 512'77; 3) Maszyny i urządzenia techniczne z 9 329 538'36; 4) Środki lokomocji z 218 279'80; 5) Inwentarz zakładowy i biurowy: a) żywy z 21 565'00, b) martwy z 217 485'45, razem z 239 050'45; Majątek płynny: 1) Gotówka w kasie i bankach z 188 323'25; 2) Wadła i kaucje z 8 220'00; 3) Papiery procentowe z 722 508'00; 4) Weksle i czeki w portfelu z 550 579'62; 5) Udziały w innych przedsiębiorstwach z 169 911'25; 6) Materiały: a) surowce z 924 148'97, b) pomocnicze z 46 324'02, c) pędne z 16 473'62, d) inne z 517'95, razem z 987 464'56; 7) Półfabrykaty z 560 636'14; 8) Gotowe towary z 1 100 894'41; 9) Dłużnicy: a) odbiorcy z 2 450 220'43, b) dostawcy z 31 549'60, c) inni z 486 086'01, d) należności wątpliwe z 23 855'49, razem z 2 991 711'53; 10) Depozyty z 2 000'00; 11) Sumy przechodnie z 55 436'65; **Ogółem stan czynny z 20 868 732'35.**

STAN BIERNY. — Kapitały własne: 1) Kapitał zakładowy z 5 250 000'00; 2) Kapitał zapasowy: a) saldo z roku ubiegłego z 516 724'23, b) dopisano w roku sprawozdawczym z 20 947'98, razem z 537 672'21; 3) Kapitał zapasowy pozastatutowy: a) saldo z roku ubiegłego z 200 000'00, b) dopisano w roku sprawozdawczym z 379 168'63, razem z 579 168'63; 4) Kapitał amortyzacyjny: a) saldo z roku ubiegłego z 9 278 066'64, dopisano w roku sprawozdawczym (z 410 660'57 — z 29 443'67) z 381 216'90, razem z 9 659 283'65; Zobowiązania: 1) Wierzyciele: a) akcepty z 256 994'80, b) banki z 25 935'00, c) dostawcy z 1 194 127'21, d) odbiorcy z 169 725'36, e) różni z 1 549 874'98, f) prowizja niepodjęta z 15 470'15, razem z 3 212 127'50; 2) Fundusze i zobowiązania specjalne: niepodniesiona dywidenda z 892 500'00; 3) Su-

my przechodnie z 29 519'55; Zysk za 1938 r. z 708 460'92; **Ogółem stan bierny z 20 868 732'35.**

Ogólna suma zobowiązań zagranicznych z 276 210'00.

Rachunek zysków i strat

WINIEN. — 1) Koszty administracji ogólnej z 598 938'78; 2) Koszty fabrykacji z 10 086 538'76; 3) Koszty sprzedaży i handlowe z 497 848'51; 4) Koszty kredytu z 268 246'15; 5) Świadczenia socjalne z 331 452'80; 6) Podatki państwowe i komunalne z 506 742'25; 7) Różne koszty z 598 553'53; 8) Różne straty z 47 947'92; 9) Odpisy amortyzacyjne za 1938 r. z 410 660'57; Zysk za 1938 r. z 708 460'92; **Ogółem z 14 055 390'19.**

MA. — 1) Dochód z fabrykacji, za farbowanie i wykańczanie towarów: a) dział własny z 7 580 673'10, b) dział zarobkowy z 6 320 079'43, razem z 13 900 752'53; 2) Wpływ należności dawniej odpisanych na straty z 1 350'00; 3) Różne zyski (premie, różnice kursowe, odsetki itp.) z 153 287'66; **Ogółem z 14 055 390'19.**

956

Fabryka Wyrobów Metalowych „Metros“, Spółka Akcyjna w Częstochowie, dawniej M. Rozenstein

Bilans za okres I/I—31 XII 1938 r.

AKTYWA. — Nieruchomość z 14 028'70; Maszyny i urządzenia techniczne z 215 290'40; Utensylia z 9 415'00; Kasa z 2 785'61; Banki z 46 220'53; Papiery wart. z 3 697'00; Weksle z 71 573'45; Surowce i materiały pomocnicze z 46 893'06; Towary i półfabrykaty z 81 222'86; Dłużnicy z 101 460'67; Sumy przechodnie z 2 220'00; **Ogółem z 594 807'28.**

PASYWA. — Kapitał akcyjny z 360 000'00; Kapitał amortyzacyjny z 108 723'74; Kapitał zapasowy z 2 561'14; Sumy przechodnie z 5 107'82; Wierzyciele z 31 564'83; Zysk za 1938 r. z 86 849'75; **Ogółem z 594 807'28.**

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Koszty handlowe z 113 533'92; Odpisy regulacyjne z 2 698'26; Podatki z 17 632'51; Zysk z 86 849'75; **Ogółem z 220 714'44**

MA. — Różnice kursu z 206'48; Zysk brutto z 220 507'96; **Ogółem z 220 714'44.**

953

Spółka Akcyjna Handlu Ziemiopłodami K. Grabowski i S-ka w likwidacji

Bilans per 31 XII 1938 r.

AKTYWA. — Banki z 20 383'99; Dłużnicy i wierzyciele z 578 686'25; Weksle z 84 191'05; Ruchomości z 3 281'53; Papiery wartościowe z 2 640'00; Nieruchomości z 214 041'38; Strata z 67 888'27; **Razem z 971 112'47.**

PASYWA. — Banki z 783 925'53; Dłużnicy i wierzyciele z 1 289'35; Redyskonto z 84 191'05; Kapitał akcyjny z 100 000'00; Sumy przechodnie z 605'60; Fundusz rezerwowy z 1 100'94; **Razem z 971 112'47.**

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Koszty handlowe z 939'06; Strata z lat ubiegłych z 67 208'21; **Razem z 68 147'27.**

MA. — Papiery wartościowe z 99'00; Procenty i prowizje z 160'00; Strata z 67 888'27; **Razem z 68 147'27.**

947

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej Zakłady Amunicyjne „Pocisk“

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 13 maja 1939 r. o godz. 12 w lokalu Spółki w Warszawie przy ul. Mińskiej Nr 25 odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

z następującym porządkiem obrad:

1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdań, bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1938 r., podział zysku, udzielenie Radzie i Zarządowi pokwitowania z czynności; 2) Plan działań i budżet na 1939 r.; 3) Upoważnienie Zarządu do korzystania z kredytów i hipotecznego ich zabezpieczenia; 4) Kupno i sprzedaż nieruchomości; 5) Ustalenie liczb, zatwierdzenie kooptacji i wybory członków Rady, Zarządu i Komisji Rewizyjnej.

951

Polskie Zakłady Siemens, Spółka Akc. w Warszawie

Reasumcja bilansów, uchwalona na Nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszów Spółki, odbyłym w dn. 27/IV 1939 r.

Bilans na dz. 30 września 1934 r.

AKTYWA. — Grunty zł 160 874'10; Budynek mieszkalny zł 167 732'63; Maszyny i urządzenia fabryczne zł 115 878'77; Gotówka w kasie zł 8 650'99; Gotówka w bankach zł 67 792'91; Gotówka w P. K. O. zł 147 163'74; Papiery wartościowe zł 34 216'99; Weksle w portfelu i w inkasie zł 393 255'31; 100% udziałów w Fabryce Sygnałów Kolejowych C. Fiebrandt i S-ka w Bydgoszczy zł 1 720 000'00; Udział w Polskich Fabrykach Kabli i Walcowniach Miedzi w Ożarowie zł 750 000'00; Półfabrykaty zł 128 093'07; Gotowe wyroby i towary: a) na składzie zł 558 971'25, b) wypożyczone zł 38 960'85; Rozpoczęte zamówienia zł 256 924'35; Odbiorcy zł 5 703 383'48; Dostawcy zł 27 796'37; Różni zł 2 005 729'29; Wątpliwe należności: a) weksle protestowane zł 168 413'85, b) inne zł 156 247'78; Sumy przechodnie: a) specjalny r-k przejściowy różnic kursowych zł 365 057'55, b) inne: 1) nadpłacony podatek państwowy zł 17 232'18, 2) różne zł 365 918'70; Strata z lat ubiegłych zł 1 331 600'59; **Ogółem zł 14 689 894'75.**

Udzielone nam gwarancje zł 1 121 663'28; Udzielone przez nas gwarancje zł 30 000'00; **Ogółem zł 1 151 663'28.**

PASYWA. — Kapitał zakładowy zł 2 000 000'00; Kapitał amortyzacyjny: a) saldo z roku ubiegłego zł 124 487'10, b) dopisano w roku sprawozdawczym zł 14 942'52, razem zł 139 429'62; Dostawcy zł 4 958 904'96; Odbiorcy zł 97 134'06; Różni zł 4 311 402'87; Sumy przechodnie: a) specjalny r-k przejściowy różnic kursowych zł 2 346 691'39, b) rezerwa na wątpliwe należności zł 142 348'24, c) inne zł 437 426'30; Zysk za rok sprawozdawczy zł 256 557'31; **Ogółem zł 14 689 894'75.**

Udzielone nam gwarancje zł 1 121 663'28; Udzielone przez nas gwarancje zł 30 000'00; **Ogółem zł 1 151 663'28.**

Rachunek strat i zysków za 1933/34 r.

WINIEN. — Strata z lat ubiegłych zł 1 331 600'59; Koszty fabrykacji zł 221 542'02; Koszty sprzedaży zł 276 335'88; Koszty administracji ogólnej zł 527 929'51; Podatki państwowe i komunalne zł 189 558'74; Odpisy amortyzacyjne zł 14 942'52; Odpisy na wątpliwych należnościach zł 94 387'27; Odsetki zapłacone zł 70 255'26; Zysk za rok sprawozdawczy zł 256 557'31; **Ogółem zł 2 983 109'10.**

MA. — Wartość produkcji zł 221 542'02; Zysk brutto ze sprzedaży zł 404 861'27; Odsetki otrzymane zł 251 066'64; Różne dochody zł 198 255'17; Różnice kursowe zł 575 783'41; Strata z lat ubiegłych zł 1 331 600'59; **Ogółem zł 2 983 109'10.**

Bilans na dz. 30 września 1935 r.

AKTYWA. — Grunty zł 160 874'10; Plac budowlany zł 3 000'00; Maszyny i urządzenia fabryczne zł 115 878'77; Gotówka w kasie zł 6 682'41; Gotówka w bankach zł 210 028'17; Gotówka w P. K. O. zł 65 472'40; Papiery wartościowe zł 32 984'50; Weksle w portfelu i w inkasie zł 405 264'15; 100% udziałów w Fabryce Sygnałów Kolejowych C. Fiebrandt i S-ka w Bydgoszczy zł 1 720 000'00; Udział w Polskich Fabrykach Kabli i Walcowniach Miedzi w Ożarowie zł 750 000'00; Półfabrykaty zł 206 445'87; Gotowe wyroby i towary: a) na składzie zł 318 721'97, b) wypożyczone zł 15 269'09; Rozpoczęte zamówienia: a) towary zł 86 745'56, b) fabrykacja zł 16 353'54; Odbiorcy zł 3 963 398'38; Dostawcy zł 23 250'79; Różni zł 1 989 964'79; Wątpliwe należności: a) weksle protestowane zł 26 208'32, b) inne zł 111 709'94; Sumy przechodnie: specjalny r-k przejściowy różnic kursowych zł 643 827'10, inne: a) podatki w postępowaniu odwoławczym zł 190 440'97, b) przyznane nam do zwrotu clo zł 37 365'40, c) brakujące bonifikaty zł 784 512'00, d) inne zł 26 934'47; Strata z lat ubiegłych zł 1 075 043'28; **Ogółem zł 12 986 375'97.**

Udzielone nam gwarancje zł 917 976'66; Udzielone przez nas gwarancje zł 20 000'00.

PASYWA. — Kapitał zakładowy zł 2 000 000'00; Kapitał amortyzacyjny zł 79 930'22; Dostawcy zł 3 874 580'76; Odbiorcy zł 84 691'15; Różni zł 4 336 346'08; Sumy przechodnie: a) specjalny r-k przejśc. różnic kursowych zł 1 754 475'17, b) rezerwa na wątpliwe należności zł 95 679'33, c) inne zł 543 073'89; Zysk za rok sprawozdawczy zł 217 599'37; **Ogółem zł 12 986 375'97.**

Udzielone nam gwarancje zł 917 976'66; Udzielone przez nas gwarancje zł 20 000'00.

Rachunek strat i zysków za 1934/35 r.

WINIEN. — Strata z lat ubiegłych zł 1 075 043'28; Koszty fabrykacji zł 263 836'90; Koszty sprzedaży zł 190 780'26; Koszty administracji ogólnej zł 411 800'37; Podatki państwowe i komunalne zł 181 778'32; Odpisy amortyzacyjne zł 11 587'88; Odpisy na wątpliwych należnościach zł 775 430'80; Odsetki zapłacone zł 79 175'69; Różnice kursowe zł 49 092'12; Straty na towarach znajdujących się na składzie zł 113 637'43; Inne różne straty zł 48 948'79; Zysk za rok sprawozdawczy zł 217 599'37; **Ogółem zł 3 418 711'21.**

MA. — Wartość produkcji zł 251 173'04; Zysk brutto ze sprzedaży zł 195 501'85; Odsetki otrzymane zł 157 478'86; Różnice kursowe zł 908 584'38; Wpływy z odpisanych należności zł 3 154'98; Prowizja od osób trzecich zł 8 820'91; Zestornowane rezerwy na wątpliwych należnościach zł 48 796'18; Różne inne zyski zł 770 157'73; Strata z lat ubiegłych zł 1 075 043'28; **Ogółem zł 3 418 711'21.**

Bilans na dz. 30 września 1936 r.

AKTYWA. — Grunty zł 160 874'10; Plac budowlany zł 4 800'00; Maszyny i urządzenia fabryczne zł 104 040'46; Gotówka w kasie zł 6 145'72; Gotówka w bankach zł 220 459'86; Gotówka w P. K. O. zł 17 046'75; Weksle w portfelu i w inkasie zł 137 163'35; Papiery wartościowe zł 15 899'74; 100% udziałów w Fabryce Sygnałów Kolejowych C. Fiebrandt i S-ka w Bydgoszczy zł 1 720 000'00; Udział w Polskich Fabrykach Kabli i Walcowniach Miedzi w Ożarowie zł 750 000'00; Udział w Towarzystwie Kabli Dalekosiężnych w Warszawie zł 50 000'00; Półfabrykaty zł 151 223'01; Gotowe wyroby i towary: a) na składzie zł 253 390'09, b) wypożyczone zł 6 533'68; Rozpoczęte zamówienia: a) towary zł 72 434'76, b) fabrykacja zł 20 478'99; Odbiorcy zł 3 026 685'39; Dostawcy zł 20 613'81; Różni zł 2 096 650'58; Wątpliwe należności zł 123 147'64; Sumy przechodnie: specjalny r-k przejściowy różnic kursowych zł 233 735'42, inne: a) podatki w postępowaniu odwoławczym zł 222 303'72, b) brakujące bonifikaty zł 224 320'80, c) inne zł 92 160'33; Strata z lat ubiegłych zł 857 443'91; **Ogółem zł 10 587 552'11.**

Udzielone nam gwarancje zł 265 768'00; Udzielone przez nas gwarancje zł 265 768'00.

PASYWA. — Kapitał zakładowy zł 2 000 000'00; Kapitał amortyzacyjny zł 82 165'84; Dostawcy zł 2 149 729'58; Odbiorcy zł 20 496'36; Różni zł 4 453 774'65; Sumy przechodnie: a) specjalny r-k przejśc. różnic kursowych zł 896 136'90, b) rezerwa na wątpliwe należności zł 98 553'47, c) inne zł 703 963'22; Zysk za rok sprawozdawczy zł 182 732'09; **Ogółem zł 10 587 552'11.**

Udzielone nam gwarancje zł 747 634'62; Udzielone przez nas gwarancje zł 265 768'00.

Rachunek strat i zysków za 1935/36 r.

WINIEN. — Strata z lat ubiegłych zł 857 443'91; Koszty fabrykacji zł 247 341'70; Koszty sprzedaży zł 198 274'50; Koszty administracji ogólnej zł 347 917'85; Podatki państwowe i komunalne zł 165 658'19; Odpisy amortyzacyjne zł 10 404'05; Odpisy na wątpliwych należnościach zł 366 977'35; Odsetki zapłacone zł 94 970'63; Różnice kursowe zł 1 615'00; Straty na towarach znajdujących się na składzie zł 22 866'75; Inne różne straty zł 55 084'91; Zysk za rok sprawozdawczy zł 182 732'09; **Ogółem zł 2 551 286'93.**

MA. — Wartość produkcji zł 244 955'13; Zysk brutto ze sprzedaży zł 480 102'08; Odsetki otrzymane zł 142 602'66; Różnice kursowe zł 543 061'06; Wpływy z odpisanych należności zł 3 055'38; Prowizja od osób trzecich zł 10 427'50; Zestornowane rezerwy na wątpliwych należnościach zł 38 925'02; Inne różne zyski zł 230 714'19; Strata z lat ubiegłych zł 857 443'91; **Ogółem zł 2 551 286'93.**

Bilans na dz. 30 września 1937 r.

AKTYWA. — Grunty zł 188 792'10; Budynki fabryczne zł 52 594'00; Maszyny i urządzenia fabryczne zł 121 034'23;

Dalszy ciąg na następnym stronie

Ruchomości fabryczne zł 1 969'50; Gotówka w kasie zł 5 220'51; Gotówka w bankach zł 287 492'22; Gotówka w P. K. O. zł 66 943'57; Weksle w portfelu i w inkasie zł 292 271'67; Papiery wartościowe zł 10 355'21; 100% udziałów w Fabryce Sygnałów Kolejowych C. Fiebrandt i S-ka w Bydgoszczy zł 1 720 000'00; Udział w Polskich Fabrykach Kabli i Walcowniach Miedzi w Ożarowie zł 750 000'00; Udział w Towarzystwie Kabli Dalekosieżnych w Warszawie zł 50 000'00; Półfabrykaty zł 49 705'10; Gotowe wyroby i fabrykaty: a) na składzie zł 275 062'99, b) wypożyczone zł 6 737'45; Rozpoczęte zamówienia: a) towary zł 242 405'67, b) fabrykacja zł 57 707'57; Odbiorcy zł 2 391 153'31; Dostawcy zł 356 427'43; Różni zł 476 547'99; Wątpliwe należności zł 147 453'59; Sumy przechodnie: specjalny r-k przejściowy różnic kursowych zł 61 071'85, inne: a) podatki w postępowaniu odwoławczym zł 192 849'17, b) brakujące bonifikaty zł 27 825'40, c) inne zł 194 860'39; Strata z lat ubiegłych zł 674 711'82; **Ogółem zł 8 701 192'74.**

Udzielone nam gwarancje zł 436 422'27; Udzielone przez nas gwarancje zł 319 260'00.

PASYWA. — Kapitał zakładowy 2 000 000'00; Kapitał amortyzacyjny zł 62 191'92; Dostawcy zł 2 093 810'01; Odbiorcy zł 575 714'86; Różni zł 2 216 524'65; Sumy przechodnie: a) specjalny r-k przejściowy różnic kursowych zł 693 884'54, b) rezerwa na wątpliwe należności zł 96 336'47, c) inne zł 797 869'29; Zysk za rok sprawozdawczy zł 164 861'00; **Ogółem zł 8 701 192'74.**

Udzielone nam gwarancje zł 436 422'27; Udzielone przez nas gwarancje zł 319 260'00.

U w a g a.—Zobowiązania zagraniczne wynoszą zł 3 257 815'08.

Rachunek strat i zysków za 1936/37 r.

WINIEN. — Strata z lat ubiegłych zł 674 711'82; Koszty fabrykacji zł 621 851'10; Koszty sprzedaży zł 262 236'00; Koszty administracji ogólnej zł 315 261'43; Podatki państwowe i komunalne zł 217 036'05; Odpisy amortyzacyjne zł 19 264'30; Straty na nieściągalnych należnościach zł 619 404'14; Odsetki zapłacone zł 173 677'08; Różnice kursowe zł 43 509'29; Straty na towarach znajdujących się na składzie zł 1 711'55; Inne różne straty zł 53 192'11; Zysk za rok sprawozdawczy zł 164 861'00; **Ogółem zł 3 166 715'87.**

MA. — Zysk brutto na sprzedaży zł 651 944'44; Wartość produkcji zł 615 074'90; Odsetki otrzymane zł 219 794'65; Różnice kursowe zł 564 804'94; Wpływy z odpisanych należności zł 8 249'10; Prowizja od osób trzecich zł 6 192'65; Zestornowane rezerwy na wątpliwych należnościach zł 44 247'35; Różne inne zyski zł 381 696'02; Strata z lat ubiegłych zł 674 711'82; **Ogółem zł 3 166 715'87.**

Bilans na dz. 30 września 1938 r.

AKTYWA. — Grunty zł 188 792'10; Budynki fabryczne zł 54 179'00; Maszyny i urządzenia fabryczne zł 136 237'85; Ruchomości fabryczne zł 3 447'50; Gotówka w kasie zł 6 598'29; Gotówka w bankach zł 49 289'49; Gotówka w P. K. O. zł 19 095'86; Weksle w portfelu i w inkasie zł 375 100'02; Papiery wartościowe zł 59 111'13; 100% udziałów w Fabryce Sygnałów Kolejowych C. Fiebrandt i S-ka w Bydgoszczy zł 1 720 000'00; Udział w Polskich Fabrykach Kabli i Walcowniach Miedzi w Ożarowie zł 750 000'00; Udział w Towarzystwie Kabli Dalekosieżnych w Warszawie zł 50 000'00; Półfabrykaty i surowce zł 65 213'30; Gotowe wyroby i fabrykaty. a) na składzie zł 544 096'83, b) wypożyczone zł 16 900'87; Rozpoczęte zamówienia: a) towary zł 271 397'46, b) fabrykacja zł 77 933'98; Odbiorcy zł 2 837 482'01; Dostawcy zł 47 810'62; Różni zł 342 261'27; Wątpliwe należności zł 124 342'22; Sumy przechodnie: 1) specjalny r-k przejściowy różnic kursowych zł 24 155'28, 2) inne: a) podatki w postęp. odwoławczym zł 192 849'17, b) brakujące bonifikaty zł 34 651'90, c) przekazy w drodze zł 139 351'49, d) inne zł 80 747'84; Strata z lat ubiegłych zł 509 850'82; **Ogółem zł 9 020 896'30.**

Udzielone nam gwarancje zł 323 537'74; Udzielone przez nas gwarancje zł 88 600'00.

PASYWA. — Kapitał zakładowy 2 000 000'00; Kapitał amortyzacyjny zł 87 795'12; Dostawcy zł 2 633 328'94; Odbiorcy zł 225 131'19; Różni zł 2 211 024'65; Sumy przechodnie: a) specjalny r-k przejściowy różnic kursowych zł 564 813'64, b) rezerwa na wątpliwe należności zł 87 649'99, c) inne zł 1 057 691'05; Zysk za rok sprawozdawczy zł 153 461'72; **Ogółem zł 9 020 896'30.**

Udzielone nam gwarancje zł 323 537'74; Udzielone przez nas gwarancje zł 88 600'00.

U w a g a.—Zobowiązania zagraniczne wynoszą zł 3 662 321'83.

Rachunek strat i zysków za 1937/38 r.

WINIEN. — Strata z lat ubiegłych zł 509 850'82; Koszty fabrykacji zł 797 247'66; Koszty sprzedaży zł 419 306'24; Koszty administracji ogólnej zł 309 260'09; Podatki państwowe i komunalne zł 349 943'18; Odpisy amortyzacyjne zł 25 609'20; Straty na towarach znajdujących się na składzie zł 7 952'20; Straty na nieściągalnych należnościach zł 34 252'13; Odsetki zapłacone zł 94 667'59; Różnice kursowe zł 36 685'00; Rezerwy na straty na wątpliwych należnościach zł 876'16; Inne różne straty zł 30 416'79; Zysk za rok sprawozdawczy zł 153 461'72; **Ogółem zł 2 769 528'78.**

MA. — Zysk brutto na sprzedaży zł 1 003 611'11; Wartość produkcji zł 847 196'00; Sprzedaż ruchomości zł 781'00; Zysk na towarach znajdujących się na składzie zł 1 843'35; Wpływy z odpisanych należności zł 13 288'47; Prowizja od osób trzecich zł 44 315'34; Odsetki otrzymane zł 191 274'52; Różnice kursowe zł 135 010'51; Zestornowane rezerwy na wątpl. należnościach zł 9 189'74; Inne różne zyski zł 13 167'92; Strata z lat ubiegłych zł 509 850'82; **Ogółem zł 2 769 528'78.**

987

„Zabłocie“ Zakłady Chemiczne, Spółka Akcyjna, Żywiec

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1938 r.

STAN CZYNNY. — Nieruchomości zł 52 610'00; Ruchomości zł 149 085'74; Gotówka zł 1 061'93; Banki i P. K. O. zł 12 337'22; Rymesy zł 13 439'47; Efekty zł 3 308'80; Zapasy zł 126 283'52; Surowce w drodze zł 1 848'56; Dłużnicy zł 70 676'22; Straty z lat poprzednich zł 16 790'91; **Razem zł 447 442'37.**

Sumy pozabilansowe. — Pretensje żyrowe, gwarancje i depozyty zł 16 208'76.

STAN BIERNY. — Kapitał zakładowy zł 150 000'00; Fundusz amortyzacyjny zł 76 614'82; Wierzyciele zł 122 873'62; Akcepty zł 15 878'26; Sumy przechodnie zł 5 277'50; Specjalny rachunek przejściowy różnic kursowych zł 49 383'67; Zysk zł 27 414'50; **Razem zł 447 442'37.**

Sumy pozabilansowe. — Obligo żyrowe, gwarancje i depozyty zł 16 208'76.

Ogólna kwota zobowiązań zagranicznych zł 12 145'75.

Rachunek strat i zysków za rok gospodarczy 1938

WINIEN. — Koszty fabrykacyjne i handlowe zł 155 168'39; Odsetki zł 5 456'18; Surowce zł 189 204'05; Opakowanie zł 43 418'31; Pretensje nieściągalne zł 5 087'46; Amortyzacja zł 15 289'06; Zysk zł 27 414'50; **Razem zł 441 037'95.**

MA. — Nadwyżka na rachunku towarów zł 432 081'63; Różnice kursowe zł 8 625'42; Sumy zreaktywowane zł 330'90; **Razem zł 441 037'95.**

969

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej Zakłady Wyrobów Metalowych Konrad, Jarnuszkiewicz i S-ka, Spółka Akcyjna

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 31 maja 1939 r. o godz. 18 min. 30 w lokalu teje Spółki w Warszawie przy ul. Grzybowskiej Nr 25 odbędzie się

38 ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej, zatwierdzenie bilansu i rach. zysków i strat za rok operacyjny 1938, powzięcie decyzji o rezultatach operacji Spółki za 1938 r. oraz udzielenie Zarządowi absolutorium;
- 3) Powzięcie uchwały o podziale zysków;
- 4) Rozpoznanie budżetu wydatków i planu działania na 1939 r.;
- 5) Upoważnienie Zarządu do kupna i sprzedaży nieruchomości oraz zaciągania na ten cel pożyczek bez ograniczeń i na warunkach według uznania Zarządu;
- 6) Wybory do Zarządu i Komisji Rewizyjnej;
- 7) Określenie wynagrodzenia członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej.

PP. Akcjonariusze, życzący sobie zgłosić dodatkowy wniosek do porządku dziennego, winni złożyć tenże wniosek Zarządowi w konkretnej formie pisemnej przynajmniej na 14 dni przed terminem odbycia Walnego Zgromadzenia, składając zarazem dowód posiadania przynajmniej $\frac{1}{10}$ części emitowanych przez Spółkę akcji.

PP. Akcjonariusze, życzący sobie uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni przynajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia złożyć w biurze Zarządu Spółki w Warszawie, ul. Grzybowska Nr 25, w godz. od 9 do 13 swoje akcje, lub właściwe dowody depozytowe na posiadane akcje.

966

Wileński Dom Towarowo-Przemysłowy Bracia Jabłkowscy

w Wilnie, ul. Mickiewicza 18

Bilans na dz. 31 grudnia 1938 r.

STAN CZYNNY.—1) Nieruchomości gospodarcze zł 663 103'41; 2) Ruchomości zł 165 318'08; 3) Towary zł 306 237'36; 4) Odbiorcy zł 164 912'81; 5) Dostawcy zł 525'88; 6) Różni zł 38 382'54; 7) Sumy przechodnie zł 944'50; 8) Kasa zł 3 252'89; 9) Banki zł 20 887'36; 10) Weksle zł 715'10; 11) Towary komisowe zł 25 700'04; 12) Kaucje w akceptach zł 100 000'00; 13) Udzielone nam gwarancje zł 5 200'00; 14) Weksle wydane dostawcom zł 17 401'15; **Razem zł 1 512 581'32.**

STAN BIERNY.—1) Kapitał akcyjny zł 600 000'00; 2) Kapitał amortyzacyjny: saldo z roku ubiegłego zł 143 931'58, dopisano w roku sprawozdawczym zł 23 995'31, saldo zł 167 926'89; 3) Dług hipoteczny zł 212 574'77; 4) Akcepty zł 103 890'00; 5) Dostawcy zł 187 121'04; 6) Odbiorcy zł 5 044'95; 7) Różni zł 8 788'10; 8) Dom Towarowy Bracia Jabłkowscy, S. A. w Warszawie zł 26 734'92; 9) Sumy przechodnie zł 11 554'27; 10) Zysk za 1938 r. zł 40 645'19; 11) Komitenci zł 25 700'04; 12) Akcepty kaucyjne zł 100 000'00; 13) Różni za gwarancje zł 5 200'00; 14) Obligo z żyra weksli wydanych dostawcom zł 17 401'15; **Razem zł 1 512 581'32.**

Rachunek strat i zysków za 1938 r.

ROZCHÓD.—1) Wynagrodzenie administracji zł 22 366'80; 2) Wynagrodzenie pracowników umysłowych zł 125 201'59; 3) Zarobki pracowników fizycznych zł 78 820'05; 4) Świadczenia socjalne zł 23 323'43; 5) Procenty od pożyczek krajowych zł 16 592'22; 6) Podatki zł 26 859'02; 7) Inne koszty zł 123 857'89; 8) Nieściągalne należności zł 1 043'85; 9) Odpisy amortyzacyjne zł 23 995'31; 10) Zysk za 1938 r. zł 40 645'19; **Razem zł 482 705'35.**

PRZYCHÓD.—1) Dochód brutto ze sprzedaży zł 371 055'22; 2) Dochód brutto z pracowni zł 73 678'43; 3) Dochód brutto z eksploatacji domu zł 33 261'06; 4) Odzyskane należności zł 2 017'84; 5) Różnice kursu na papierach wartościowych zł 2 692'80; **Razem zł 482 705'35.**

Dom Towarowy Bracia Jabłkowscy, Spółka Akcyjna

w Warszawie, ul. Bracka 25

Bilans na dz. 31 grudnia 1938 r.

STAN CZYNNY.—1) Nieruchomości gospodarcze zł 3 356 314'40; 2) Nieruchomości mieszkalne zł 1 230 447'78; 3) Ruchomości: umeblowanie zł 911 927'28, maszyny zł 594 401'03; 4) Towary zł 1 176 619'63; 5) Faktury do sprawdzenia zł 26 558'49; 6) Odbiorcy zł 425 532'92; 7) Dostawcy zł 8 321'50; 8) Banki zł 140 667'02; 9) Różni zł 6 978'46; 10) Kolektura Polskiego Monopolu Loteryjnego zł 905'40; 11) Wileński Dom T.-P. Bracia Jabłkowscy S. A. zł 29 653'77; 12) Sumy przechodnie zł 5 668'55; 13) Kasa zł 56 309'84; 14) Waluty obce zł 8'46; 15) Papiery wartościowe zł 49 247'65; 16) Akcje zł 240 580'51; 17) Weksle zł 67 192'00; 18) Koszty ogólne zł 834'03; 19) Towary komisowe zł 62 218'06; 20) Depozyty zł 12 447'00; 21) Korespondenci za akcepty kaucyjne zł 65 000'00; 22) Weksle kaucyjne zł 141 274'35; 23) Weksle zdyskontowane zł 334 375'80; 24) Weksle wydane dostawcom zł 350'00; 25) Różni za udzielone żyro i gwarancje zł 18 130'00; 26) Gwarancje otrzymane zł 350'00; **Razem zł 8 962 313'93.**

STAN BIERNY.—1) Kapitał akcyjny zł 3 000 000'00; 2) Kapitał zapasowy: saldo z roku ubiegłego zł 94 846'93, dopisano w roku sprawozdawczym zł 27 381'31, saldo zł 122 228'24; 3) Kapitał specjalny rezerwowy zł 1 234 740'55; 4) Kapitał amortyzacyjny: saldo z roku ubiegłego zł 1 496 378'16, dopisano w roku sprawozdawczym zł 102 375'69, saldo zł 1 598 753'85; 5) Dług hipoteczny zł 846 943'93; 6) Akcepty zł 296 930'00; 7) Odbiorcy zł 13 590'46; 8) Dostawcy zł 764 338'94; 9) Różni zł 159 886'69; 10) Fabryka Odzieży „Vestis” Sp. Akc. zł 6 341'53; 11) Sumy przechodnie zł 44 867'78; 12) Dywidenda niepodniesiona zł 10 222'00; 13) Ubezpieczalnia Społeczna zł 16 886'37; 14) Przewyżka aktywów nad pasywami zł 212 438'38; 15) Dostawcy za towary komisowe zł 62 218'06; 16) Depozytariusze zł 12 447'00; 17) Akcepty kaucyjne zł 65 000'00; 18) Korespondenci za weksle kaucyjne zł 141 274'35; 19) Obligo z żyra weksli zdyskontowanych zł 334 375'80; 20) Obligo z żyra weksli wydanych dostawcom zł 350'00; 21) Gwarancje udzielone zł 18 130'00; 22) Różni za gwarancje zł 350'00; **Razem zł 8 962 313'93.**

Rachunek strat i zysków za 1938 r.

ROZCHÓD.—1) Wynagrodzenie administracji zł 93 411'00; 2) Wynagrodzenie pracowników umysłowych zł 1 023 833'96; 3) Zarobki pracowników fizycznych zł 327 900'33; 4) Świadczenia socjalne zł 134 581'63; 5) Dyskonto weksli zł 25 480'93; 6) Procenty od pożyczek krajowych zł 53 070'14; 7) Podatki zł 173 558'87; 8) Ogłoszenia i reklama zł 96 141'13; 9) Oświetlenie zł 43 713'60; 10) Opakowanie zł 54 120'46; 11) Druki zł 31 281'63; 12) Bonifikacje i skonta zł 34 812'09; 13) Portoria zł 33 813'34; 14) Utrzymanie porządku i ogrzewanie zł 26 497'25; 15) Utrzymanie dźwigów i samochodów zł 16 861'70; 16) Ubezpieczenie zł 8 952'46; 17) Inne koszty zł 222 196'09; 18) Rezerwa na podatek dochodowy za 1938 r. zł 126 000'00; 19) Nieściągalne należności zł 9 539'04; 20) Odpisy amortyzacyjne zł 145 997'92; 21) Przewyżka dochodów nad wydatkami zł 212 438'38; **Razem zł 2 894 201'95.**

PRZYCHÓD.—1) Dochód brutto ze sprzedaży zł 2 457 894'51; 2) Dochód brutto z pracowni zł 334 423'96; 3) Dochód brutto z eksploatacji domów zł 67 300'67; 4) Dochód brutto z konserwacji futer zł 32 718'95; 5) Wpływ należności nieściągalnych zł 1 219'56; 6) Dochód z kolektury Polskiego Monopolu Loteryjnego zł 644'30; **Razem zł 2 894 201'95.**

Walne Zgromadzenie w dn. 27 kwietnia 1939 r. uchwaliło za rok obrachunkowy 1938 3% dywidendy, czyli zł 3 od akcji 100-złotowych.

Kupony realizuje od dn. 1 lipca 1939 r. Dom Towarowy Bracia Jabłkowscy, S. A. w Warszawie, ul. Bracka 25, w poniedziałki i środy od godz. 11 do 12. 908

Piotrkowska Rektyfikacja, Spółka Akcyjna, Piotrków Tryb.

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1938 r.

AKTYWA.—Majątek stały: Budynki zł 249 000'00; Urządzenie fabryczne zł 41 050'00; Inwentarz zł 16 803'83; Majątek płynny: Kasa zł 367'25; Papiery publiczne zł 326'19; Kaucje zł 535'20; Pożyczka Inwestycyjna zł 2 940'00; Remanenty zł 163 181'12; Korespondenci (dłużnicy) zł 173 950'78; Sumy przechodnie zł 858'00; Krótkoterminowe pożyczki zł 1 000'00; Zyski i straty (za lata 1931/36) zł 215 061'38, mniej zysk za 1938 r. zł 2 125'87, czyli zł 212 935'51; **Razem zł 862 947'88.**

PASYWA.—Kapitał akcyjny zł 650 000'00; Kapitał amortyzacyjny zł 106 907'68; Korespondenci (wierzyciele) zł 54 308'35; Sumy przechodnie zł 39 140'70; Krótkoterm. pożyczki zł 10 000'00; Rach. kar zł 43'15; Urząd Skarbowy zł 2 548'00; **Razem zł 862 947'88.**

Sumy pozabilansowe. — Winien: Rach. depozytów zł 55 000'00; Ma: Rach. akceptów kaucyjnych zł 55 000'00.

Rachunek zysków i strat

WINIEN.—Amortyzacja zł 12 775'00; Uposażenie Zarządu zł 28 000'00; Strata na dłużnikach zł 1 075'69; Zysk za 1938 r. zł 2 125'87; **Razem zł 43 976'56.**

MA.—Zysk na produkcji zł 27 959'31; Zysk na likwid. urzadz. fabr. zł 16 017'25; **Razem zł 43 976'56.**

Bilans zamknięcia i rach. zysków i strat za 1938 r. został zatwierdzony na Walnym Zgromadzeniu, odbytym w dn. 22 kwietnia 1939 r. w siedzibie Spółki w Piotrkowie. 905

I OGŁOSZENIE

Inowrocławska Fabryka Maszyn Rolniczych, Tow. Akcyjne

w likwidacji

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 31 maja 1939 r. o godz. 12 odbędzie się w Poznaniu przy ul. Górna Wilda 136 **ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE**

AKCJONARIUSZÓW

z następującym porządkiem obrad:

1) Przedłożenie bilansu i rachunku zysków i strat za 1938 r. i sprawozdanie likwidatora; 2) Sprawozdanie Rady Nadzorczej, Komisji Rewizyjnej oraz przyjęcie bilansu i rachunku zysków i strat, udzielenie pokwitowania likwidatorowi i Radzie Nadzorczej; 3) Ustalenie miejsca następnego Walnego Zgromadzenia (§ 49 p. 4 ust. o sp. akc.); 4) Wolne wnioski, o ile wpłyną przed dn. 18 maja b. r.

Do udziału w Walnym Zgromadzeniu upoważnieni są wszyscy PP. Akcjonariusze, którzy przed rozpoczęciem Walnego Zgromadzenia przedstawią akcje oryginalne, kwity depozytowe, notarialne, wzgl. bankowe, lub dowody subskrypcyjne nowej emisji w myśl uchwały Nadzwyczajnego Walnego Zebrania z dn. 20 grudnia 1928 r.

Likwidator: (—) Inż. Olgierd Grzymałowski

916

C. Hartwig, Spółka Akcyjna w Poznaniu

Bilans zamknięcia na dz. 31/XII 1938 r.

STAN CZYNNY. — Majątek stały: Nieruchomości zł 2 230 358'82; Magazyny w Gdyni, Gdańsku i Lwowie zł 178 963'74; Ruchomości zł 78 001'61; Tabor konny zł 191 749'34; Tabor mechaniczny zł 351 229'95; Majątek płynny: Kasa zł 65 944'53; Banki zł 30 978'10; Weksle zł 133 691'83; Papiery procentowe w portfelu zł 7 581'20; Kaucje w gotówce i papierach procentowych zł 40 817'72; Dłużnicy zł 599 552'05; Sumy przechodnie zł 87 104'77; Zarząd z Oddziałami zł 249 015'66; Oddziały między sobą zł 40 502'03; Udziały w obcych przedsiębiorstwach zł 7 500'00; Zapasy towarów zł 2 495'67; **Razem aktywa zł 4 295 487'02.**

Sumy pozabilansowe. — Inkaso zł 526 510'14; Gwarancje bankowe zł 51 743'90; Gwarancje w akceptach zł 20 000'00; Reklamacje kolejowe i celne zł 4 178'62; Depozyty w portfelu zł 38 770'00.

STAN BIERNY. — Kapitały własne: Kapitał akcyjny zł 1 200 000'00; Kapitał amortyzacyjny zł 190 978'53; Zobowiązania: Banki zł 1 423 254'81; Wierzyciele zł 368 256'31; Akcepty własne zł 538 850'00; Sumy przechodnie zł 84 335'35; Długi hipoteczne zł 73 481'24; Zarząd z Oddziałami zł 249 015'66; Oddziały między sobą zł 40 502'03; Obligo z tytułu weksli zdyskontowanych zł 123 598'12; Zysk zł 3 214'97; **Razem pasywa zł 4 295 487'02.**

Sumy pozabilansowe. — Różni za inkaso zł 526 510'14; Banki za gwarancje zł 51 743'90; Akcepty gwarancyjne zł 20 000'00; Różni za reklamacje kolejowe i celne zł 4 178'62; Różni za depozyty zł 38 770'00.

Rachunek strat i zysków

STRATY. — Podatki zł 122 599'88; Świadczenia socjalne zł 129 194'61; Pensje zł 702 523'96; Robocizna zł 464 896'81; Koszty handlowe zł 389 616'32; Utrzymanie taboru konnego i mechanicznego zł 641 823'08; Procenty i prowizje bankowe zł 119 309'67; Amortyzacja nieruchomości, ruchomości i taboru mechanicznego zł 130 032'65; Odpisy na dłużnikach zł 16 703'17; Zysk zł 3 214'97; **Razem zł 2 719 915'12.**

ZYSKI. — Wpływy z ekspedycji zł 2 594 772'00; Dochód z nieruchomości zł 63 162'24; Nadwyżka ze sprzedanych papierów procentowych zł 718'40; Nadwyżka ze sprzedanej nieruchomości zł 8 000'00; Odzyskane pretensje zł 27 828'83; Procenty pobrane zł 17 118'45; Pozostałość z 1937 r. zł 8 315'20; **Razem zł 2 719 915'12.**

945

Goleszowska Fabryka Portland-Cementu, Spółka Akc.

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1938 r.

STAN CZYNNY. — Majątek stały: Grunty zł 1 410 322'90; Budynki zł 3 099 013'39; Urządzenia techniczne zł 10 291 068'86; Kolejka wąskotorowa zł 187 759'29; Inwentarz zakładowy i biurowy zł 155 026'05; Majątek płynny: Gotówka w kasie i w bankach zł 562 499'60; Papiery wartościowe zł 218 491'84; Weksle zł 123 812'80; Udziały w innych przedsiębiorstwach zł 38 000'00; Materiały pomocnicze i części zapasowe zł 658 362'82; Półfabrykaty zł 138 882'96; Gotowe towary zł 188 839'97; Dłużnicy zł 593 860'57; Sumy przechodnie: podatek dochodowy, podlegający zwrotowi zł 527 987'15, wykupione świadectwa przemysłowe na 1939 r. zł 8 306'50; **Razem stan czynny zł 18 202 234'70.**

30 000 sztuk akcji użytkowych zł 1 500 000'00; Gwarancje zł 58 000'00; Weksle zdyskontowane zł 2 100'00.

STAN BIERNY. — Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 4 200 000'00; Kapitał zapasowy zł 280 512'53; Kapitał amortyzacyjny zł 8 886 919'88; Zobowiązania: wierzyciele różni zł 3 742 189'13; Fundusz specjalny na zapomogi zł 35 000'00; Rachunek przejściowy: specjalny rachunek różnic kursowych zł 833 702'43; Zysk za 1938 r. zł 223 910'73; **Razem stan bierny zł 18 202 234'70.**

30 000 sztuk akcji użytkowych zł 1 500 000'00; Gwarancje zł 58 000'00; Zobowiązania z tytułu żyra zł 2 100'00. Zobowiązania zagraniczne zł 3 426 265'14.

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Zapasy w dn. 1/I 1938 r. zł 348 387'39; Koszty administracji zł 341 618'44; Robocizna zł 1 553 728'03; Uposażenia zł 156 969'80; Świadczenia socjalne zł 168 695'13; Zużycie

węgla zł 1 006 965'44; Zużycie materiałów zł 695 571'33; Opakowanie zł 644 273'97; Koszty sprzedaży zł 105 110'03; Podatki zł 255 060'44; Koszty handlowe zł 125 404'33; Asekuracja zł 40 937'90; Odsetki zł 199 998'33; Strata kursowa na akcjach zł 20 826'55; Strata na dłużnikach zł 6 449'33; Amortyzacja zł 672 800'91; Zysk za 1938 r. zł 223 910'73; **Razem zł 6 566 708'08.**

MA. — Zapasy w dn. 31/XII 1938 r. zł 327 722'93; Zysk na różnicach kursowych przy obcych walutach zł 1 033'70; Wpływy ze sprzedaży zł 6 217 888'31; Dochód z czynszu dzierżawnego zł 9 054'67; Różne zyski zł 6 640'17; Zysk kursowy na papierach procentowych zł 4 368'30; **Razem zł 6 566 708'08.**

940

Fabryka Produktów Chemicznych Liban, Spółka Akcyjna

w Krakowie

Bilans za rok obrachunkowy 1938

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: Grunty, budynki, parcela budowlana, maszyny, laboratorium, instalacje elektryczne, tor przemysłowy, inwentarz żywy, inwentarz martwy, urządzenie biura zł 2 979 476'23; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie, w P. K. O. i w bankach zł 436 179'20; Papiery procentowe zł 20 579'02; Weksle w portfelu i w inkasie zł 9 670'00; Akcje obcych przedsiębiorstw zł 395 289'15; Udziały zł 2 300'00 = zł 864 017'37; Materiały: a) Surowce zł 116 279'48; b) Gotowe towary i wyroby zł 399 722'96 = zł 516 002'44; Dłużnicy zł 432 823'67; **Razem zł 4 792 319'71.**

STAN BIERNY. — Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 2 250 000'00; Kapitał amortyzacyjny: a) saldo z ubiegłego roku zł 2 083 010'54, przeniesienie samochodu zł 11 500'00 = zł 2 071 510'54, b) dopisanie w roku sprawozdawczym zł 94 860'24 = zł 2 166 370'78; Fundusz zapasowy zł 3 415'27; Zobowiązania zł 242 639'13; Rezerwa na podatek dochodowy na 1938 r. zł 22 879'61; Rezerwa na podatek dochodowy na 1939 r. zł 34 048'00 = zł 56 927'61; Reszta zysku z 1937 r. zł 26 890'85; Zysk za 1938 r. zł 46 076'07; **Razem zł 4 792 319'71.**

Uwaga. — Ogólna suma zobowiązań zagranicznych zł 11 998'79.

Rachunek zysków i strat

WINIEN. — Koszty administracji ogólnej zł 163 153'62; Koszty fabrykacji zł 235 190'81; Koszty nabycia kontyngentu zł 51 549'13; Surowce zużyte do fabrykacji zł 1 310 173'01; Koszty sprzedaży zł 82 625'66; Podatki państwowe i komunalne zł 119 331'36; Asekuracje zł 4 210'58; Świadczenia socjalne zł 25 684'63; Odsetki zł 5 885'01; Różnice kursowe zł 870'89; Straty na dłużnikach zł 1 750'00; Straty na udziałach zł 18 132'86; Amortyzacja zł 94 860'24; Zysk za 1938 r. zł 46 076'07; **Razem zł 2 159 493'87.**

MA. — Rachunek towarów zł 2 157 381'00; Ściągnięte od dłużników, a odpisane w poprzednich okresach zł 2 112'87; **Razem zł 2 159 493'87.**

Księgowy:

Zarząd:

Edmund Klein m. p.

Jan Liban m. p.

943

Bertold Weinsberg m. p.

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej „Kraj” Fabryka Maszyn i Narzędzi Rolniczych dawniej Alfred Vaedtke w Rotnie

ma zaszczyt zawiadomić PP. Akcjonariuszów, że w dn. 27 maja 1939 r. o godz. 12 odbędzie się w lokalu Spółki w Warszawie przy ul. Chmielnej 26 m. 3

WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW SPÓŁKI

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej o reasumcji bilansów za lata 1932—1937; 3) Zatwierdzenie zreasumowanych bilansów i rachunków strat i zysków za lata 1932—1937; 4) Sprawozdanie Zarządu za rok operacyjny 1938; 5) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej za rok operacyjny 1938; 6) Zatwierdzenie bilansu, r-ku strat i zysków za 1938 r. oraz podział zysku i udzielenie absolutorium Zarządowi za okres powyższy; 7) Zatwierdzenie planu działalności oraz budżetu na 1939 r.; 8) Wybór członków Komisji Rewizyjnej; 9) Wolne wnioski.

960-18-19

Francuska Spółka Komandytowo-Akcyjna Schneider & C-ie

Rok obrachunkowy 1937—1938
Bilans na dz. 30 kwietnia 1938 r.

STAN CZYNNY	fr. fr.
Koncesje i własność nieruchoma	3 000 000'00
Budowle i inwentarz	68 000 000'00
Budowle cywilne (domy robotnicze, szkoły itd.)	33 000 000'00
Papiery wartościowe różne	100 242 407'23
Zasoby, wyroby wykończone i w toku fabrykacji	177 289 190'87
Dłużnicy (klienci i różni)	430 736 662'56
Zobowiązania do otrzymania	6 136 070'68
Kasa	5 840 854'46
Rachunki porządkowe i różne	35 526 678'32
	859 771 865'12

STAN BIERNY	fr. fr.
Kapitał zakładowy	100 000 000'00
Rezerwa statutowa	12 000 000'00
Premie emisyjne	119 647 484'97
Obligacje 4%	6 290 000'00
Obligacje 6%	94 958 000'00
Prowizje różne	78 822 747'79
Kapitał emerytur dodatkowych	7 848 553'00
Kapitał pensji	25 944 846'04
Wierzyciele (dostawcy i różni)	338 009 341'89
Wynagrodzenia do wypłaty	6 365 744'32
Dywidendy do podziału	10 000 000'00
Kupony do wypłaty	4 214 217'49
Rachunki porządkowe i różne	35 032 413'32

ZYSKI I STRATY	
Pozostałość z ubiegłego roku bilansowego	692 633 09
Zyski roku bilansowego	19 945 883 21
	859 771 865'12

Powyższy bilans został zatwierdzony przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów w dn. 30 listopada 1938 r.

938

Przemysłowo-Budowlana Spółka Akcyjna w Bielsku

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1938 r.

AKTYWA. — I. Majątek stały: Grunty zł 109 833'58; Budynki: a) fabryczne zł 398 257'48, b) gospodarcze zł 31 223'24; c) mieszkalne zł 98 322'92, razem zł 527 803'64; Urządzenia techniczne zł 164 246'24; Inwentarz zakładowy i biur: a) żywy zł 1 493'00, b) martwy zł 155 330'79, razem zł 156 823'79; II. Majątek płynny: Gotówka w kasach zł 17 544'30; Banki zł 23 125'83; Papiery procentowe zł 35 500'53; Weksle w portfelu zł 28 200'00; Akcje i udziały w innych przedsiębiorstwach zł 120 144'00; Materiały: a) surowce zł 23 136'77, b) pomocnicze i pędne zł 7 666'51, c) półfabrykaty zł 192 841'29, razem zł 223 644'57; Dłużnicy: a) odbiorcy zł 671 710'01, b) dostawcy zł 6 002'33, c) różni zł 154 318'50, d) wątpliwe należności: 1) weksle protestowane zł 1 146'31, 2) inne zł 13 568'85, razem zł 846 746'00; Strata za 1938 r. zł 42 512'03; **Ogólna suma zł 2 296 124'51.**

PASYWA. — I. Kapitały własne: Kapitał akcyjny zł 1 000 000'00; Kapitał rezerwowo: zwyczajny fundusz rezerwowo zł 302 612'70; II. Kapitał amortyzacyjny: a) saldo z roku ubiegłego zł 168 198'15, b) odpisano w roku sprawozdawczym zł 15 231'96, razem zł 152 966'19, c) dopisano w roku sprawo-

zdawczym zł 21 083'38, razem zł 174 049'57; III. Zobowiązania: Wierzyciele: a) banki zł 46 969'22, b) kredyty hipoteczne zł 201 931'93, c) wkładki różnych osób zł 144 747'79, d) zaległe podatki zł 26 078'64, e) dostawcy zł 249 110'88, f) różne zł 133 539'30, g) odbiorcy (zaliczki na roboty budowlane) zł 3 633'97, razem zł 806 011'73; Sumy przechodnie zł 7 482'83; Pozostałość zysku z 1937 r. zł 5 967'68; **Ogólna suma zł 2 296 124'51.**

Pozycje pozabilansowe. — Gwarancje: a) listy gwarancyjne zł 62 827'08, b) weksle gwarancyjne zł 214 100'00, razem zł 276 927'08; Obligo żyrowe zł 538 149'14.

Ogólna kwota zobowiązań zagranicznych zł 46 671'80.

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Koszty administracji ogólnej zł 300 425'36; Koszty przeprowadzenia budów i fabrykacja zakładów zł 2 744 620'28; Koszty kredytów, odsetki zł 31 882'29; Podatki państwowe i komunalne zł 64 725'97; Odpisy amortyzacyjne na 1938 r. zł 21 083'38; Straty na dłużnikach zł 4 378'12; Strata na udziale zł 39 711'00; **Ogólna suma zł 3 206 826'40.**

MA. — Obrót na budowach i zakładów zł 3 101 561'37; Dochody z nieruchomości i ruchomości zł 44 497'13; Dochody z papierów wartościowych zł 18 255'87; Strata za 1938 r. zł 42 512'03; **Ogólna suma zł 3 206 825'40.**

Zarząd: Inż. Bogusław Klusak m. p., Inż. Feliks Korn m. p., Inż. Otto Korn m. p., Arch. Franciszek Mączyński m. p.
Rada Nadzorcza: Alojzy Klusak m. p., Inż. Hugon Presser m. p.

Główny księgowy: Stanisław Ullrich m. p.

946

Sukcesorowie Lebrechta Müllera, Spółka Akc., Ruda Pabianicka

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1938 r.

AKTYWA. — I. Majątek stały: Grunty zł 215 000'00; Budynki: a) fabryczne zł 913 830'25, b) gospodarcze zł 190 681'23, c) mieszkalne zł 175 178'43, d) posesja przy ul. Napiórkowskiego zł 29 731'10; Maszyny i urządzenia techniczne zł 3 320 591'34; Maszyny i materiały w drodze zł 59 477'36; Inwentarz zakład. i biurowy: Zaprząg: a) żywy zł 11 050'00, b) martwy zł 10 768'10; Samochody zł 30 995'00; Inwentarz gospodarczy zł 1 655'00; Urządzenie biurowe zł 20 121'71; Razem zł 4979 079'52; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 83 701'14; Papiery wartościowe i udziały zł 55 688'50; Weksle zł 209 886'67; Remanenty: a) surowce zł 84 611'46, b) barwniki zł 69 544'22, c) art. techn. zł 30 353'10, d) węgiel zł 5 400'00, e) towary uszkodzone zł 45 619'81, f) towary własne zł 48 205'82, razem zł 283 734'41; Dłużnicy: a) odbiorcy zł 898 914'90, b) dostawcy zł 18 971'34, c) różni zł 4 205'75, razem zł 1 555 102'71; **Ogółem zł 6 534 182'23.**

Sumy pozabilansowe. — Różni za żyra zł 623 124'83.

PASYWA. — I. Kapitały własne: Kapitał akcyjny zł 2 400 000'00; Kapitał zapasowy: a) saldo z roku ubiegłego zł 57 224'93, b) dopisano w roku sprawozdawczym zł 16 131'14, razem zł 73 356'07; Razem zł 2 473 356'07; II. Kapitał amortyzacyjny: a) saldo z roku ubiegłego zł 2 624 013'31, b) odpisano w roku sprawozdawczym za sprzedane i wycofane obiekty zł 38 431'83, amortyzacja obiektów podlegających natychmiastowemu odpisaniu zł 74 868'50, dtto z 1935 r. zł 55 903'35, normalna amortyzacja zł 163 013'05, razem zł 2 879 366'38; III. Zobowiązania: Wierzyciele: 1) dostawcy: a) krajowi zł 374 432'43, b) zagraniczni zł 86 587'24, 2) odbiorcy zł 9 333'99, 3) różni zł 296 210'61; Specjalne: a) fundusz dla pracowników zł 14 750'00, b) niepodjęta dywidenda zł 16 185'00, c) rezerwa na podatek dochodowy zł 25 256'00; Sumy przechodnie: a) nieponiesione wydatki dot. okresu operacyjnego zł 43 094'46, b) różnice zarezerwowane na dłużnikach zł 95 927'18, razem zł 961 776'91; Zysk zł 219 682'87; **Ogółem zł 6 534 182'23.**

Sumy pozabilansowe. — Różni za żyra zł 623 124'83.

Rachunek zysków i strat

WINIEN. — Pensje zł 300 051'01; Koszty handlowe różne zł 55 294'73; Procenty zł 66 302'30; Podatki zł 198 432'73; Oliary zł 11 462'45; Świadczenia socjalne zł 79 017'18; Ubezpieczenie ogniove zł 10 185'40; Odpisy amortyzacyjne zł 163 013'05; Razem zł 883 758'85; Koszty fabrykacji zł 2 924 668'38; Zysk zł 219 682'87; **Ogółem zł 4 028 110'10.**

MA. — Przychód brutto z działów zarobkowych zł 3 904 717'80; Różne przychody zł 123 392'30; **Ogółem zł 4 028 110'10.**

930

„Zap“ Zakłady Przemysłowe
Spółka Akcyjna Mechanicznej Obróbki Drzewa i Metali
oraz Fabryka Przetworów Spożywczych w Bydgoszczy

ul. Kwiatowa Nr 4

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1938 r.

AKTYWA. — I. Majątek stały: Grunt z 7 677'00; Budynki: fabryczne z 146 858'91, gospodarcze z 98 809'91; Urządzenie techniczne z 270 645'98; Inwentarz: żywy z 187'67, martwy z 518'00, biurowy z 5 401'07; Razem majątek stały z 530 098'54; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach z 26 963'13; Papiery wartościowe z 4 677'14; Surowce z 16 334'39; Półfabrykaty z 5 904'57; Wyroby gotowe i towary z 10 572'82; Dłużnicy: odbiorcy z 938'96, dostawcy z 21'75, różni z 31 834'97; Budowa maszyn z 472'13; Hipoteka z 54 000'00; Sumy przechodnie z 2 808'25; Razem majątek płynny z 154 528'11.

Sumy pozabilansowe. — Gwarancje otrzymane z 31 600'00; Różni za wydane gwarancje z 165 655'00.

Razem z 881 881'65.

PASYWA. — I. Kapitał: Zakładowy z 300 000'00; Rezerwowowy z 7 610'54; II. Kapitał amortyzacyjny: saldo z lat ubiegłych z 325 190'82 (odpis w 1938 r. z 127'40), dopisano za 1938 r. z 17 862'40; III. Zobowiązania: Akcepty z 1 500'00; Banki z 6 000'00; Dostawcy z 1 785'89; Różni z 3 439'74; Sumy przechodnie z 243'04; IV. Zysk za 1938 r. z 21 121'62; Razem z 684 626'65.

Sumy pozabilansowe. — Gwarancje wydane z 165 655'00; Różni za otrzymane gwarancje z 31 600'00.

Razem z 881 881'65.

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Koszty: Administracji ogólnej z 43 691'44; Fabrykacji z 83 721'80; Sprzedaży z 5 062'50; Kredytów z 2 086'32; Podatki z 5 312'64; Świadczenia społeczne z 5 133'74; Utrzymanie zaprzęgu z 581'28; Amortyzacja z 17 862'40; Urządzenie techniczne (3 zniszczone maszyny z 1 808'25, minus odpis amortyzacji z 127'40) z 1 680'85; Zysk z 21 121'62; Razem z 186 254'59.

MA. — Sprzedaż z 184 518'00; Zysk na procentach z 1 736'59; Razem z 186 254'59.

Uchwałą Walnego Zebrania z dn. 25 kwietnia 1939 r. zysk za 1938 r. w sumie z 21 121'62 podzielono: 8% na kapitał zapasowy z 1 689'73, na dywidendę z 15 000'00, na kapitał rezerwowowy z 4 431'89. 907

Galicyska Fabryka Papieru, Spółka Akcyjna
przedtem Bracia Fiałkowscy

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1938 r.

AKTYWA. — Majątek stały z 889 789'89; Majątek płynny: Kasa Zarządu z 589'10; Kasa fabryczna z 991'38; Poczтовая Kasa Oszczędności z 173'42; Udziały w innych przedsiębiorstwach z 3 500'00; Remanent towarowy z 13 041'15; Towary w drodze z 1 124'34; Dłużnicy, salda winien z 9 628'84; Dostawcy — dłużnicy wątpliwi z 13 103'46; Weksle protestowane z 2 877'99; Lodownia w budowie z 390'00; Wydatki okresu przyszłego z 1 149'92; Straty lat ubiegłych z 81 157'97; Razem z 1 017 517'46.

PASYWA. — Kapitały własne: Kapitał zakładowy z 300 000'00; Kapitał z nadwyżki z przerachowania z 166 651'13; Kapitał amortyzacyjny z 406 607'18; Wierzyciele z 136 674'42; Okres przyszły z 4 828'96; Zysk za rok operacyjny 1938 z 2 755'77; Razem z 1 017 517'46.

Rachunek strat i zysków

STRATY. — Prowizje z 15 000'00; Koszty sprzedaży przez „Centrotekturę“ z 49 964'78; Bonifikaty z 104'95; Procenty z 7'10; Koszty administracyjne z 68 328'33; Koszty produkcji z 184 619'73; Amortyzacja za rok operacyjny 1938 z 4 519'24; Zysk za rok operacyjny 1938 z 2 755'77; Razem z 325 299'90.

ZYSKI. — Sprzedaż z 319 868'83; Skonta z 129'70; Procenty z 2 468'49; Różne świadczenia z 2 832'88; Razem z 325 299'90. 901

Albertyńska Fabryka Papieru i Tektury, Spółka Akcyjna
w Albertynie

Bilans w dn. 31 grudnia 1938 r.

AKTYWA. — I. Majątek stały: Grunty z 16 100'00; Budynki: fabryczne z 1 099 857'57, mieszkalne z 48 000'00, razem z 1 147 857'57; Maszyny, urządzenia fabryczne i turbina z 2 016 013'88; Ruchomości z 17 887'78; II. Majątek płynny: Kasa i banki z 4 678'23; Materiały z 16 471'64; Dłużnicy z 144 688'35; Sumy przechodnie z 11 819'93; Strata z lat poprzednich z 1 201 471'46; Ogółem aktywa z 4 576 988'84.

Sumy pozabilansowe. — Kaucje z 127 040'00; Różni za akcepty przesłane na zamianę z 67 768'95; Różni za zobowiązania dłużne z 383 911'58; Razem sumy pozabilansowe z 578 720'53.

PASYWA. — I. Kapitał zakładowy z 1 400 000'00; II. Kapitał amortyzacyjny: saldo z roku ubiegłego z 207 934'00, dopisano w roku sprawozdawczym z 236 669'34, razem z 444 603'34; III. Zobowiązania: Akcepty z 372 765'72; Banki z 47 709'37; Średnio i długoterminowe pożyczki z 651 009'80; Wierzyciele z 1 434 505'83; Zaległe płace z 6 008'47; Zrzeczenie pracowników i robotników z tytułu czynszu dzierżawnego z 12 815'27; Sumy przechodnie z 1 004'35; Wierzytelności i nieściągalne długi do umorzenia z 188 153'80; Zysk za 1936 r. z 10 105'27; Zysk za 1938 r. z 8 307'62; Ogółem pasywa z 4 576 988'84.

Sumy pozabilansowe. — Weksle kaucyjne z 127 040'00; Akcepty zamienne z 67 768'95; Zobowiązania dłużne za zyski przyszłych lat z 383 911'58; Razem sumy pozabilansowe z 578 720'53.

Rachunek strat i zysków za 1938 r.

STRATY. — Koszty ogólne z 21 787'06; Procenty z 14 582'75; Asekuracja z 10 119'65; Świadczenia socjalne z 621'21; Podatki niepotrącalne z 3 489'00; Odpisy amortyzacyjne z 236 669'34; Zysk za 1938 r. z 8 307'62; Razem z 295 576'63.

ZYSKI. — Czynsz dzierżawny z 146 951'47; Umorzenie długów z lat ubiegłych z 148 725'16; Razem z 295 576'63. 906

„Ropa“ Spółka Akcyjna Przemysłu Naftowego, Lwów

Bilans na dz. 31 grudnia 1936 r.

AKTYWA. — Tereny z 115 048'44; Szyb „Fortuna“ z 113 000'00; Szyb „Jan“ z 134 500'00; Inwentarz z 57 702'97; Ruchomości z 595'00; Kasa z 135'48; Efekty z 672'00; Udziały w obc. przeds. z 1 300'00; Obciąż. brutt. z 2 531'46; Dłużnicy z 11 295'66; Sumy przechodnie z 370'01; Razem z 437 151'02.

Sumy pozabilansowe. — Dłużnicy na r-k depoz. z 92 500'00.

PASYWA. — Kapitał akcyjny z 300 000'00; Fundusz rezerw. z 4 605'78; Akcepty własne z 21 300'00; Wierzyciele z 110 164'64; Sumy przechodnie z 667'70; Zysk z 412'90; Razem z 437 151'02.

Sumy pozabilansowe. — Depozyty z 92 500'00.

Rachunek strat i zysków na dz. 31 grudnia 1936 r.

STRATY. — Koszty handlowe z 2 898'54; Koszty eksploatacji z 14 864'30; Ubezpieczenia społ. z 1 109'35; Czynsze dzierżawne z 1 301'95; Odsetki z 4 777'41; Podatki z 791'75; Amortyzacje z 13 410'05; Zysk z 412'90; Razem z 39 566'25.

ZYSKI. — Sprzedaż ropy z 37 780'86; Sprzedaż gazów z 1 695'39; Razem z 39 566'25.

Bilans na dz. 31 grudnia 1937 r.

AKTYWA. — Tereny z 112 824'93; Szyb „Fortuna“ z 101 700'00; Szyb „Jan“ z 121 050'00; Inwentarz z 47 438'07; Ruchomości z 560'00; Kasa z 18'18; Efekty z 672'00; Udziały w obc. przeds. z 1 300'00; Dłużnicy z 13 924'38; Obciążenia brutt. z 4 143'61; Razem z 403 631'17.

Sumy pozabilansowe. — Dłużn. na r-k depoz. z 92 500'00.

PASYWA. — Kapitał akcyjny z 300 000'00; Fundusz rezerwowy z 5 018'68; Akcepty własne z 15 300'00; Wierzyciele z 82 394'54; Sumy przechodnie z 667'70; Zysk z 250'25; Razem z 403 631'17.

Sumy pozabilansowe. — Depozyty z 92 500'00.

Rachunek strat i zysków na dz. 31 grudnia 1937 r.

STRATY. — Koszty handl. z 2 308'92; Koszty eksploatacji z 10 803'12; Ubezpieczenia społeczne z 1 418'96; Czynsze dzierżawne z 1 038'40; Odsetki z 5 316'50; Podatki z 844'81; Amortyzacja z 37 273'41; Zysk z 250'25; Razem z 59 254'37.

ZYSKI. — Sprzedaż ropy z 34 300'35; Sprzedaż gazów z 2 562'82; Różnica kursowa z 22 391'20; Razem z 59 254'37. 914

Spółka Akcyjna Fabryki Portland-Cementu „Szczakowa“

w C i ęż k o w i c a c h

Zamknięcie rachunkowe za 1938 r.

AKTYWA. — Majątek stały: Grunty zł 494 087'85; Zabudowania zł 4 665 939'00; Kolej normalnotorowa zł 115 612'43; Urządzenia techniczne zł 10 606 900'58; Inwentarz zakładowy i biurowy zł 141 115'06; Patenty zł 30 000'00; Razem zł 16 053 654'92; Majątek płynny: Gotówka w kasach i w bankach zł 296'85; Odpisy na nieruchomościach i ruchomościach w portfelu i w inkasie zł 500 437'19; Akcje i udziały zł 171 883'22; Materiały zł 659 181'82; Półfabrykaty zł 132 513'89; Gotowe wyroby i towary zł 563 968'92; Dłużnicy zł 1 115 068'56; **Ogółem zł 19 782 828'08.**

Sumy pozabilansowe. — Gwarancje i kaucje zł 160 519'00.

PASYWA. — Kapitały własne: a) Kapitał zakładowy zł 4 000 000'00; b) Kapitał zapasowy zł 235 575'32; Kapitał amortyzacyjny zł 9 750 260'52; Zobowiązania: Wierzyciele zł 4 535 913'05; Fundusz dla wsparć urzędników i robotników zł 125 000'00; Specjalny rachunek przejściowy różnic kursowych zł 673 175'13; Zysk za 1938 r. zł 462 904'06; **Ogółem zł 19 782 828'08.**

Sumy pozabilansowe. — Gwarancje i kaucje zł 160 519'00.

Rachunek zysków i strat

WINIEN. — Ogólne koszty administracji zł 133 526'87; Ogólne koszty fabrykacji zł 6 534 612'80; Koszty opakowania zł 837 879'04; Koszty handlowe zł 444 696'29; Ogólne koszty sprzedaży zł 157 593'69; Odsetki zł 185 167'56; Podatki zł 626 166'39; Ubezpieczenia zł 52 552'22; Odpisy na dłużnikach zł 295'85; Odpisy na nieruchomościach i ruchomościach zł 2 721'32; Zakup dolomitu zł 14 201'35; Zapasy na dz. 1/1 1938 r. zł 655 776'82; Amortyzacja zł 918 337'43; Zysk w 1938 r. zł 462 904'06; **Ogółem zł 11 026 432'69.**

MA. — Zapasy na dz. 31/XII 1938 r. zł 601 776'47; Własne zużycie towarów produkowanych zł 109 579'62; Wpływy ze sprzedaży towarów zł 10 254 112'51; Dochód z czynszu od budynków i dzierżawy gruntów zł 1 861'39; Zysk ze sprzedaży prądu elektrycznego zł 7 526'12; Wpływy z odpisanych należności zł 617'95; Różnica przewozowego na materiałach zł 9 555'66; Różnice kursowe zł 34 864'08; Przeniesienie ze specjalnego rachunku przejściowego różnic kursowych zł 4 373'02; Różne zyski zł 2 165'87; **Ogółem zł 11 026 432'69.** 941

„Warta“ Towarzystwo Reasekuracyjne, Spółka Akcyjna

w W a r s z a w i e

Bilans na dz. 31 grudnia 1938 r.

STAN CZYNNY. — Kasa zł 2 685'78; Instytucje kredytowe zł 1 777 828'47; Papiery wartościowe zł 2 229 407'26; Pożyczki hipoteczne zł 922 000'00; Nieruchomości zł 1 056 169'46; Należność z tytułu rezerwy składek zatrzymanej przez zakłady ubezpieczeń zł 4 774 993'90; Inni dłużnicy zł 975 584'79; Różni za depozyty zł 16 508'95; Kaucje otrzymane zł 23 950'00; Ruchomości biurowe zł 1'00; Inne aktywa zł 4 644'78; **Razem zł 11 783 774'39.**

STAN BIERNY. — Emitowany kapitał akcyjny (10 000 akcji po zł 100) zł 1 000 000'00; Fundusz na rewaloryzację (uzupełnienie) kapitału akcyjnego zł 220 000'00; Kapitał zapasowy zł 400 000'00; Rezerwa specjalna zł 350 000'00; Rezerwa podatku dochodowego zł 262 500'00; Rezerwa na należność sporną zł 38 286'48; Rezerwa na możliwe przyszłe wahania kursowe zł 100 000'00; Rezerwa na koszty administracji zł 10 000'00; Fundusze i rezerwy techniczne: rezerwa na nieuregulowane szkody na udział własny zł 2 104 546'87; Rezerwa składek na udział własny zł 3 018 544'44; Należność z tytułu zatrzymanej reasekuratorom rezerwy składek zł 2 251 716'73; Fundusz na umorzenie wartości nieruchomości zł 121 829'00; Długi hipoteczne zł 223 859'20; Inni wierzyciele zł 1 226 132'81; Depozyty własne zł 16 508'95; Różni za kaucje zł 23 950'00; Nieuiszczone podatki i opłaty zł 3 200'72; Inne pasywa zł 20 451'97; Zysk zł 392 247'22; **Razem zł 11 783 774'39.**

Rachunek zysków i strat na dz. 31 grudnia 1938 r.

ZYSKI. — Pozostałość zysku z roku poprzedniego zł 129 177'06; Czysty dochód z majątku zakładu zł 375 491'81; Inne zyski nie objęte poszczególnymi rachunkami: 1) różnica kursu na papierach wartościowych zł 38 973'25; 2) wpływ ze sprzedaży zamortyzowanych ruchomości zł 60'00; 3) wpływ z tytułu zwrotu spornych podatków z lat ubiegłych, po potrą-

ceniu udziału retrocesjonariuszy zł 56 858'98; 4) inne wpływy zł 0'51; **Razem zł 600 561'61.**

STRATY. — Niepodzielna część kosztów administracji zł 6 857'75; Strata w roku sprawozdawczym na rachunku ubezpieczeń zł 78 059'87; Odpisano na rezerwę na należność sporną zł 12 111'97; Odpisano na rezerwę na możliwe przyszłe wahania kursowe zł 35 000'00; Odpisano na rezerwę na koszty administracji zł 10 000'00; Umorzone należności wątpliwe zł 467'46; Strata na kursie walut obcych zł 42 779'04; Inne odpisy nie objęte poszczególnymi rachunkami: 1) odpisano z wartości ruchomości zł 1 640'00; 2) odpisano na fundusz na umorzenie wartości nieruchomości zł 19 228'00; 3) inne odpisy zł 2 170'30; Zysk zł 392 247'22; **Razem zł 600 561'61.** 942

Fabryka Wyrobów Włókienniczych Hirschberg i Birnbaum

Spółka Akcyjna w Łodzi

Bilans na dz. 31 grudnia 1938 r.

AKTYWA. — Majątek stały: Grunty zł 55 040'00; Budynki zł 530 680'00; Urządzenie kanalizacji zł 14 400'00; Maszyny zł 2 787 120'20; Urządzenia biura i składu zł 46 072'63; Konie i wozy zł 1'00; Razem majątek stały zł 3 433 313'83; Majątek płynny: Gotówka w kasie zł 7 053'55; Banki — rachunki bieżące zł 40 423'48; Weksle w portfelu i na inkasie zł 148 623'57; Papiery procentowe zł 35 347'48; Materiały; Towary zł 734 884'32; Przędza zł 140 292'15; Surowce zgrzebne zł 46 118'64; Bawełna i półfabrykaty zł 175 031'66; Materiały pomocnicze zł 2 300'00; Dłużnicy: Odbiorcy zł 426 987'02; Różni zł 27 383'00; Dostawcy zł 120'45; Wątpliwi zł 109'00; Razem zł 454 599'47; Zaliczki zł 18 385'00; Rekwizycje zł 1'00; Sumy przechodnie zł 8 791'10; Razem majątek płynny zł 1 811 851'42; **Ogółem aktywa zł 5 245 165'25.**

PASYWA. — Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 2 000 000'00; Kapitał zapasowy zł 98 000'00; Kapitały rezerwowe: Rezerwa specjalna zł 119 190'00; Kapitał rezerwowy zł 57 004'25; Rezerwa na podatki zł 33 455'06; Kapitał amortyzacyjny: stan na dz. 1/1 1938 r. zł 2 017 911'66, ubyło w 1938 r. zł 29 256'00, przybyło w 1938 r. zł 153 778'06, razem zł 2 142 433'72; Zobowiązania: Dostawcy zł 418 533'65; Odbiorcy zł 29 115'48; Różni zł 68 002'25; Razem zł 515 651'38; Sumy przechodnie zł 27 991'81; Zysk za 1938 r. zł 250 916'20; Pozostałość zysku 1937 r. zł 522'83; **Ogółem pasywa zł 5 245 165'25.**

Sumy pozabilansowe. — Ogólna kwota zobowiązań zagranicznych zł 158 402'79; Obligo weksli klientów zł 1 028 080'61.

Rachunek zysków i strat za 1938 r.

WINIEN. — Koszty fabrykacji: Surowce: Bawełna i półfabrykaty zł 1 041 067'10; Przędza zł 874 774'28; Surowce zgrzebne zł 217 210'31; Wykończenie i farbowanie zł 248 507'87; Robocizna zł 604 293'10; Opłaty, cło, przewóz i eksped. bawełny zł 94 042'48; Wydatki fabryki zł 225 975'04; Ubezpieczenie od ognia i kradzieży zł 16 295'74; Razem zł 3 322 165'92; Koszty administracji ogólnej: Koszty handlowe zł 77 757'64; Pensje zł 265 632'00; Razem zł 343 389'64; Koszty sprzedaży: Prowizje zł 102 064'52; Procenty zł 66 795'68; Przewóz tkanin zł 208'99; Straty na dłużnikach zł 19 279'34; Podatki państwowe i komunalne (zł 140 222'24, spisano z rezerwy zł 42 482'96) = zł 97 739'28; Świadczenia społeczne — dopłaty zł 63 100'35; Odpisy amortyzacyjne zł 153 778'06; Pozostałość zysku z 1937 r. zł 522'83; Zysk za 1938 r. zł 250 916'20; **Ogółem zł 4 419 960'81.**

MA. — Pozostałość zysku z 1937 r. zł 522'83; Sprzedaż towarów i przędzy z uwzględnieniem różnic remanentów na dz. 31 XII zł 4 411 902'76; Różne wpływy zł 7 535'22; **Ogółem zł 4 419 960'81.** 955

Zarząd S-ki Akcyjnej Elektrownia Okręgowa w Zagłębiu Krakowskim SPÓŁKA AKCYJNA

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że rozpoczęła została

wypłata dywidendy

w wysokości 3% od akcji 100-złotowych za kupon Nr 4. Dywidendę wypłaca się w biurze Spółki w Sierszy Wodnej oraz w biurze Spółki Akcyjnej „Siła i Światło“ w Warszawie przy ul. Marszałkowskiej Nr 94 codziennie w godz. od 10 do 12. 948

Handel Włókienniczy S. Eisner, Spółka Akcyjna

w likwidacji w Łodzi

Bilans na dz. 31 grudnia 1938 r.

AKTYWA. — Majątek stały: Ruchomości za 11 411'75; Majątek płynny: Kasa za 4'69; Papiery wartościowe za 1 465'00; Banki za 818'43; Różni dłużnicy za 122 795'06; Protesty za 4 584'84; Razem za 129 668'02; Spadkobiercy b. p. S. Eisnera za 167 199'55; Straty i zyski: strata z 1937 r. za 38 214'86, strata za 1938 r. za 31 417'68, razem za 69 632'54; **Ogółem za 377 911'86.**

PASYWA. — Kapitały własne: Akcyjny za 300 000'00; Rezerwowo za 10 000'00; Zapasowy za 5 350'22; Razem za 315 350'22; Kapitał amortyzacyjny: pozostałość na dz. 1/1 1938 r. za 2 824'80, dopisano w 1938 r. za 570'60, razem za 3 395'40; Wierzyciele za 54 172'83; Sumy przechodnie za 4 993'41; **Ogółem za 377 911'86.**

Rachunek strat i zysków za 1938 r.

ROZCHÓD. — Koszty handlowe za 10 198'30; Procenty i prowizje za 9 324'68; Podatki i świadczenia socjalne za 10 934'93; Straty na dłużnikach za 130'42; Różnice kursowe za 258'75; Amortyzacja za 570'60.

Strata za 1938 r. za 31 417'68.

Likwidatorzy firmy „Handel Włókienniczy S. Eisner, Spółka Akcyjna” podają do wiadomości, że powyższy bilans wraz z rachunkiem strat i zysków oraz sprawozdanie likwidatorów i Komisji Rewizyjnej zostały zatwierdzone przez Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów, odbyte w Łodzi w dn. 25 kwietnia 1939 r. przed rejentem S. Baranowskim Nr rep. 603.

Na Zgromadzeniu tym postanowiono

bilans powyższy uznać za bilans likwidacyjny, Spółkę za rozwiązaną i likwidację za ukończoną, z tym, że Akcjonariusze: Dr Julian Ajzner, Dorota Sonnenberg Bergsonowa, Rozalia Goldbergowa i Gustawa Eisner przejęli do osobistej zapłaty pozostałe długi Spółki podatkowe oraz figurujące na rachunku dostawców i Akcjonariusze postanowili rozrachować się pomiędzy sobą poza Spółką z pozostałego po spłacie długów kapitału akcyjnego, na który składają się sumy należne Spółce od tychże Akcjonariuszów.

973

Manufaktura Bawełniana F. Eisenbraun, Spółka Akc.

w Łodzi

Bilans na dz. 31 grudnia 1938 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: 1) Nieruchomości: Grunty za 559 000'64, budynki: fabryczne za 1 930 031'72, b) gospodarcze za 239 609'12, c) mieszkalne za 684 398'65, razem za 3 413 040'13; 2) Maszyny i utensylia za 4 895 469'48; 3) Urządzenia biurowe za 66 570'98; 4) Środki lokomocji za 42 160'50; Razem za 8 417 241'09; II. Majątek płynny: 5) Gotówka w kasie i w bankach za 444 337'41; 6) Papiery wartościowe za 46 103'00; 7) Udziały w cudzym przedsiębiorstwie za 13 000'00; 8) Weksle za 373 839'27; 9) Remanenty: a) surowce za 443 644'95, b) przedza za 650 247'57, c) tkaniny za 967 835'71, d) materiały pomoc. za 76 069'90, razem za 2 137 798'13; 10) Dłużnicy: a) odbiorcy za 548 104'62, b) dostawcy za 115 389'75, c) różni za 23 474'35, d) wątpliwe należności: weksle prot. za 35 456'77, inne za 19 548'62, razem za 741 974'11; 11) Sumy przechodnie za 22 783'84; Suma ostateczna za 3 779 835'76; 12) Spec. rach. przejśc. różnic kurs. za 195'08; **Razem za 12 197 271'93.**

STAN BIERNY. — I. Kapitały własne: 1) Kapitał zakładowy za 4 900 000'00; 2) Kapitał zapasowy: saldo za 51 149'32, dopisano za 308 806'06, razem za 359 955'38; II. Kapitał amortyzacyjny: 3) Saldo za 4 615 031'22, dopisano za 316 437'84, razem za 4 931 469'06, odpisano za 170 466'32, suma ostateczna za 4 761 002'74; III. Zobowiązania: 4) Wierzyciele: a) dostawcy za 492 266'35, b) odbiorcy za 724'19, c) akcjonar. i różni za 1 143 506'23, razem za 1 636 496'77; 5) Ewidencja towarów komis. za 1 221'86; 6) Ewidencja protestów w inkasie za 2 473'75; 7) Kary porządkowe za 59'45; 8) Sumy przechodnie za 62 048'43; Suma ostateczna za 1 702 300'26; 9) Spec. rach. przejśc. różnic kurs. za 88 058'44; 10) Czysty zysk za 385 955'11; **Razem za 12 197 271'93.**

Sumy pozabilansowe. — 1) Zyra na wekslach za 20 228'15; 2) U w a g a. — Zobowiązania zagraniczne za 842 276'99.

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — 1) Niewypłacalni dłużnicy za 6 644'09; 2) Amortyzacja za 316 437'84; 3) Pensje za 289 635'00; 4) Koszty sprzedaży za 246 856'68; 5) Koszty kredytu za 102 926'89; 6) Podatki i świadc. soc. za 614 481'44; 7) Ubezpieczenie od ognia za 22 627'75; 8) Czysty zysk za 385 955'11; **Razem za 1 985 564'80.**

MA. — 1) Delkredero od komisjon. za 791'78; 2) Sumy spisane za 5 267'54; 3) Zysk na sprzedanych maszynach za 23 817'59; 4) Różnice kursowe za 98 307'06; 5) Zysk brutto na fabrykacji za 1 840 738'83; 6) Komorne za 16 642'00; **Razem za 1 985 564'80.**

976

Zakłady Garbarskie „Ursus”, Spółka z ogr. odp.

w Łodzi, ul. Długosza 27/31

Bilans na dz. 31 grudnia 1938 r.

STAN CZYNNY. — Majątek stały: Grunty fabryczne za 98 058'57; Zabudowania fabryczne za 323 917'87; Urządzenia techniczne: maszyny i narzędzia za 272 757'97, ruchomości za 5 239'98, razem za 699 974'39; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie za 1 035'31; Papiery wartościowe: Pożyczka Narodowa 6% za 10 740'00; Inwestycyjna 3% za 3 000'00; Wiekse w portfelu za 11 545'40; Materiały: skóry gotowe na składzie za 143 146'90, u Br. Rosenblatt za 237'60, razem za 143 384'50; Garbniki — ekstrakty za 10 139'35; Materiały pomocnicze za 1 869'70; Opał za 72'00; Towary w drodze za 15 253'65; Dłużnicy: a) banki za 11 648'98, b) odbiorcy udziałowcy za 24 867'34, różni za 35 422'51, wątpliwi za 24 097'17, razem za 96 036'00; Ogólna suma za 293 075'91; III. Sumy przechodnie: wydatki, dotyczące okresu przyszłego za 5 128'45; IV. Strata za 78 028'71; **Ogółem za 1 076 207'46.**

Sumy pozabilansowe. — Weksle żyrowane za 32 869'28.

STAN BIERNY. — I. Kapitał zakładowy za 493 950'00; II. Kapitał amortyzacyjny z lat ubiegłych za 312 508'17; III. Zobowiązania: a) Akcepty za 25 000'00; Wierzyciele: udziałowcy za 218 130'99, różni wierzyciele za 9 905'24, razem za 253 036'23; IV. Sumy przechodnie za 15 804'96 i za 908'10, dotyczące okresu przyszłego; **Ogółem za 1 076 207'46.**

Sumy pozabilansowe. — Obligo z tytułu żyr wekslowych za 32 869'28.

Ogólna suma zobowiązań zagranicznych za 5 169'45.

Rachunek zysków i strat

WINIEN. — R-k bilansu otw. za 32 486'04; R-k towarów — skór got. za 39 990'90; R-k kosztów handlowych za 13 473'81; R-k remontu i reparacji za 4 009'94; R-k procentów i prow. za 3 332'65; R-k pensyj za 44 074'91; R-k podatków za 4 791'74; R-k przewozu skór got. za 620'84; R-k świadczeń socjaln. za 4 157'34; R-k produkcji za 196 044'43, a mianowicie: skóry surowe za 116 819'53, zezwoleń przywozu za 1 897'35, garbniki za 29 860'12, mater. pomocn. za 9 920'19, ruch i oświētł. za 6 479'61, opał za 3 916'13, robocizna za 27 151'50, razem za 310 396'56; **Ogólna suma za 342 982'60.**

MA. — R-k dłużników i wierzyc. za 32 486'04; R-k sprzedaży za 232 451'96; R-k różnic kursowych za 15'89; R-k bilansu zamkn. strata za 78 028'71; Razem za 310 496'56; **Ogólna suma za 342 982'60.**

974

Gródek Akcyjna Spółka Terenowo-Budowlana w Krakowie

Bilans zamknięcia w dn. 31 grudnia 1938 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: Budynki mieszkalne za 789 400'22; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach za 9 689'40; Papiery wartościowe za 1 900'00; Weksle za 530'00; Dłużnicy za 41 778'50; Sumy przechodnie za 200'00; **Razem za 843 498'12.**

STAN BIERNY. — I. Kapitały własne: Kapitał zakładowy za 440 000'00; Kapitał zapasowy za 377 035'70; II. Zobowiązania: Sumy przechodnie za 9 800'00; III. Zysk za 16 662'42; **Razem za 843 498'12.**

Rachunek strat i zysków

STRATY. — Koszty administracji ogólnej za 9 074'73; Koszty administracji budynków mieszkalnych za 29 062'45; Podatki za 3 045'35; Zysk za 16 662'42; **Razem za 57 844'95.**

ZYSKI. — Pozostałość zysku z 1937 r. za 677'12; Czysze oraz świadczenia uboczne za 57 052'93; Odsetki za 114'90; **Razem za 57 844'95.**

968

Walcownia Metali, Spółka Akcyjna, Dziedzice

Bilans na dz. 31-y grudnia 1938 r.

STAN CZYNNY	zł	zł	STAN BIERNY	zł	zł
I — Majątek stały:			I.—Kapitały własne:		
Grunty		56 082 81	Kapitał akcyjny	1 875 000 00	
Budynki	1 883 282 06		Kapitał zapasowy	477 822 65	
Maszyny i urządzenia techniczne	4 023 721 29		Kapitał rezerwowy	1 162 749 69	
Ruchomości	621 232 57		II.—Kapitał amortyzacyjny	3 636 473 78	
Inwestycje	2 054 073 16		III.—Zobowiązania:		
II — Majątek płynny:			Niepodjęte dywidendy	40 050 00	
Gotówka w kasie	38 143 78		Akcepty	95 000 00	
Gotówka w bankach	505 604 52	543 748 30	Wierzyciele:		
Papiery wartościowe		94 544 60	a) banki	2 448 575 70	
Weksle		252 791 08	b) dostawcy	1 772 974 20	
Udziały		500 00	c) odbiorcy	3 375 379 11	
Materiały:			d) różni	2 302 453 11	9 899 382 12
a) surowce	2 117 477 99		Sumy przechodnie		707 478 83
b) materiały pom. i pędne	331 591 67	2 449 069 66	IV.—Specjalny rachunek różnic kursowych		112 818 70
Wyroby gotowe		294 534 32	V.—Zyski:		
Półfabrykaty		1 054 452 11	z lat ubiegłych	277 359 84	
Towary w drodze		419 590 06	za 1938 r.	235 042 10	512 401 94
Dłużnicy:					
a) odbiorcy	2 934 953 30				
b) dostawcy	995 449 81				
c) różne	706 300 80	4 636 703 91			
Sumy przechodnie		134 851 78			
		<u>18 519 177 71</u>			<u>18 519 177 71</u>
Weksle w obiegu i dłużnicy za dyskont.		5 377 318 53	Weksle zdyskontowane i wierzyciele	5 377 318 53	
Różni za kaucje i gwarancje		8 721 157 98	Różni za kaucje i gwarancje	8 721 157 98	
		<u>14 098 476 51</u>		<u>14 098 476 51</u>	

Rachunek strat i zysków na dz. 31 grudnia 1938 r.

STRATY	zł	zł	ZYSKI	zł	zł
1. Koszty administracji ogólnej		655 320 98	1. Zysk z ubiegłych lat	277 359 84	
2. Koszty handlowe		254 391 57	2. Odsetki i procenty otrzymane	159 324 26	
3. Koszty sprzedaży		1 392 997 75	3. Czynsze i dzierżawy	16 223 80	
4. Koszty kredytów		461 795 17	4. Różnice kursowe	63 137 85	
5. Podatki państwowe i komunalne		1 074 805 44	5. Wylosowane premie Poż. Inw.	1 000 00	
6. Świadczenia socjalne		223 657 28	6. Nadwyżka i niedobory towar.	5 305 81	
7. Zasiłki emerytalne		21 543 83	7. Sprzedaż	15 298 961 91	
8. Koszty fabrykacji		10 241 562 74			
9. Amortyzacja		502 836 77			
10. Rezerwy		480 000 00			
11. Zyski:					
a) z lat ubiegłych	zł 277 359 84				
b) za 1938 r.	„ 235 042 10	512 401 94			
		<u>15 821 313 47</u>			<u>15 821 313 47</u>

1008

Lödert i Müller, Spółka Akc. w Tomaszowie Mazowieckim

Bilans na dz. 31/XII 1938 r.

STAN CZYNNY. — Majątek stały: Grunty zł 44 902'23; Budynki fabryczne zł 186 125'67; Budynki gospodarcze zł 12 252'38; Budynki mieszkalne zł 95 947'55; Razem zł 339 227'83; Maszyny i urządzenia techniczne zł 477 094'71; Ruchomości zł 13 354'26; Majątek płynny: Gotówka w kasie zł 4 035'02; Papiery wartościowe zł 3 910'00; Weksle zł 15 193'91; Materiały pomocnicze i pędne zł 9 938'48; Surowce zł 152 738'45; Półfabrykaty zł 4 821'64; Towary gotowe zł 163 718'24; Należności u odbiorców zł 285 249'32; Saldo straty za 1935 r. zł 16 144'95; Saldo straty za 1937 r. zł 42 277'82; **Razem zł 1 527 704'63.**

STAN BIERNY. — Kapitał akcyjny zł 600 000'00; Obciążenia hipoteczne zł 1 324'00; Kapitał amortyzacyjny: pozostałość z lat ubiegłych zł 112 451'84, dopisano w roku sprawozdawczym zł 48 335'52, razem zł 160 787'36; Zobowiązania zagraniczne zł 95 367'33; Długi zł 586 701'35; Różnice kursowe zł 3 806'18; Zysk zł 79 718'41; **Razem zł 1 527 704'63.**

Rachunek strat i zysków na dz. 31/XII 1938 r.

Zwrot amortyz. ze sprzedaży samochodu zł 287'16; Przeniesienie z r-ku % zł 6 626'22; Za kupony Poż. Nar. i B. P. zł 310'00; Dochód z nieruchomości zł 6 759'54; Produkcja zarobkowa zł 11 471'30; Produkcja towarów zł 843 980'85; **Razem zł 869 435'07.**

Zużycie: Strata na sprzed. samochodu zł 1 267'86; Zużycie surowców zł 269 038'46; Zużycie materiałów pomocniczych zł 37 554'81; Koszty kredytów zł 31 738'60; R-k kosztów fabrykacji zł 347 589'77; Podatki zł 17 839'29; Świadczenia społeczne zł 19 352'35; Rezerwa podatku dochod. na 1939 r. zł 17 000'00; Amortyzacja zł 48 335'52; Zysk zł 79 718'41; **Razem zł 869 435'07.**

1004

Korzystajcie z Poczty Lotniczej!

Trwałe Drogi, Spółka Akcyjna

Bilans na dz. 31 grudnia 1938 r.

AKTYWA. — I. Majątek stały: Grunty zł 5 000'00; Maszyny zł 869 880'81; Samochody zł 219 714'23; Narzędzia zł 1 762'50; Ruchomości biurowe zł 18 349'68; II. Majątek płynny: Banki zł 266 047'35; Papiery procentowe zł 132 110'50; Obligo i weksle zł 1 297 663'19; Materiały — surowce zł 103 969'71; Dłużnicy zł 823 248'80; Roboty w wykonaniu zł 158 178'15; Kaucje zł 850'00; Gwarancje gotówkowe zł 75 736'49; Sumy przechodnie zł 101 975'80; **Razem zł 4 074 487'21.**

Różni za gwarancje zł 1 019 405'49.

PASYWA. — I. Kapitały własne: Kapitał akcyjny zł 500 000'00; Kapitał zapasowy: saldo na dz. 1/I 1938 r. zł 120 253'34, dopisano w roku sprawozdawczym zł 70 821'82, razem zł 191 075'16; II. Fundusz amortyzacyjny: saldo na dz. 1/I 1938 r. zł 1 094 257'50, dopisano w roku sprawozdawczym zł 60 521'40, razem zł 1 154 778'90, odpisano w roku sprawozdawczym zł 54 823'40, pozostało zł 1 099 955'50; III. Zobowiązania: Akcepty zł 64 000'00; Wierzyciele zł 1 504 394'77; Konserwacja dróg zł 382 448'65; Sumy przechodnie zł 51 401'81; Zysk za 1938 r. zł 281 211'32; **Razem zł 4 074 487'21.**

Gwarancje zł 1 019 405'49.

Zobowiązania zagraniczne zł 1 243 890'05.

Rachunek zysków i strat za 1938 r.

WINIEN. — Koszty ogólne zł 127 278'08; Koszty wykonania robót zł 2 000 890'34; Koszty konserwacji nawierzchni drogowych zł 94 023'07; Koszty kredytu zł 251 696'94; Podatki państwowe i komunalne zł 212 555'71; Różnice kursowe zł 5 054'50; Amortyzacja zł 60 521'40; Różne koszty zł 4 396'00; Zyski za 1938 r. zł 281 211'32; **Razem zł 3 037 627'36.**

MA. — Wartość wykonanych robót zł 2 811 453'58; Konserwacja nawierzchni drogowych zł 97 560'26; Zysk na sprzedaży ruchomości zł 5 395'00; Różne wpływy zł 123 218'52; **Razem zł 3 037 627'36.**

Bank Związku Spółek Zarobkowych, Spółka Akc. w Poznaniu

Bilans roczny (netto) w dn. 31 grudnia 1938 r.

STAN CZYNNY. — Kasa i sumy do dyspozycji: a) gotowizna zł 3 182 802'50, b) pozostałości w bankach emisyjnych zł 5 286 389'42, c) pozostałości do natychmiastowej dyspozycji w P. K. O. i bankach państwowych zł 2 613 835'10, ogółem zł 11 083 027'02; Waluty zagraniczne: a) monety złote zł 7 800'15, b) inne monety, banknoty, czek i przekazy zł 107 347'02, ogółem zł 115 147'17; Papiery wartościowe: a) papiery państwowe zł 4 507 553'00, b) listy zastawne i obligacje zł 19 449 935'37, c) akcje zł 1 355 047'95, ogółem zł 25 312 536'32; Bank Akceptacyjny — za należne obligacje zł 8 687 371'00; Udziały konsorcjalne zł 2 601 180'30; Banki krajowe: a) nostro zł 251 194'93, b) loro zł 453 390'15, ogółem zł 704 585'08; Banki zagraniczne: a) nostro zł 795 894'63, b) loro zł 100 208'33, ogółem zł 896 102'96; Dyskonto zł 52 984 286'76; Protesty zł 2 244 656'75; Kredyty w rachunkach bieżących: a) zabezpieczone zł 29 642 919'69, b) niezabezpieczone zł 956 430'07, c) rach. bież. ze spółdzielniemi zł 2 570 911'80, ogółem zł 33 170 261'56; Pożyczki terminowe (w tym układy za pośredn. Banku Akceptacyjnego zł 430 496'89) zł 4 064 030'65; Ruchomości zł 526 976'10; Nieruchomości zł 16 788 799'62; Sumy przechodnie zł 3 456 114'98; **Suma bilansowa zł 162 635 126'27.**

Dłużnicy z tytułu gwarancji zł 17 985 484'32; Inkaso zł 15 231 984'24.

STAN BIERNY. — Kapitał zakładowy zł 20 000 000'00; Kapitał zapasowy zł 104 948'00; Fundusz amortyzacyjny nieruchomości zł 1 262 226'64; Wkłady: a) na książeczki zł 17 759 960'72, b) inne natychmiast płatne zł 23 085 806'32, c) inne płatne za wypowiedz. i terminowe zł 26 496 315'71, d) terminowe spółdzielnie zł 1 856 035'46, ogółem zł 69 198 118'21; Rachunki bieżące zł 26 363 750'29; Różne natychmiast płatne zobowiązania zł 564 463'79; Banki krajowe: a) nostro zł 6 715 185'00, b) loro zł 3 283 267'77, ogółem zł 9 998 452'77; Banki zagraniczne: a) nostro zł 995'52, b) loro zł 667 249'22, ogółem zł 668 244'74; Redyskonto weksli zł 24 282 944'44; Wierzyciele hipoteczni zł 390 703'73; Sumy przechodnie zł 8 453 260'74; Antycypowane procenty zł 550 199'02; Zyski: a) z lat ubiegłych zł 97 776'39, b) za 1938 r. zł 700 137'51, ogółem zł 797 913'90; **Suma bilansowa zł 162 635 126'27.**

Zobowiązania z tytułu udzielonych gwarancji zł 17 985 484'32; Różni za inkaso zł 15 231 984'24.

Rachunek strat i zysków za 1938 r.

WINIEN. — Procenty i prowizje wypłacone zł 4 768 373'47; Koszty handlowe zł 4 317 254'26; Świadczenia socjalne zł 225 019'20; Podatki zł 333 711'17; Amortyzacja nieruchomości zł 155 660'00; Amortyzacja ruchomości zł 29 182'89; Odpisy na dłużnikach zł 293 942'34; Zysk zł 797 913'90; **Ogółem zł 10 921 057'23.**

MA. — Pozostałość z 1937 r. zł 97 776'39; Procenty i prowizje pobrane z 9 821 452'13; Zysk na operacjach dewizowych i papierach wartościowych zł 255 040'99; Administracja nieruchomości: dochód z administracji zł 546 853'97, podatki zł 180 945'61, ogółem zł 365 908'36; Odzyskane pretensje zł 205 676'85; Nadwyżka na sprzedanych nieruchomościach zł 170 012'18; Różne wpływy zł 5 190'33; **Ogółem zł 10 921 057'23.**

Wskutek upływu kadencji ustąpili z Rady Nadzorczej PP.: Adam Nowakowski, Franciszek Maciejewski, Stefan Baczewski, Władysław Jenner i Józef Targowski. Walne Zgromadzenie akcjonariuszów w dn. 27 kwietnia 1939 r. wybrało do Rady Nadzorczej ponownie PP.: Adama Nowakowskiego, Franciszka Maciejewskiego i Józefa Targowskiego, a ponadto PP.: Włodzimierza Baczyńskiego, Dra Aleksandra Calkosińskiego oraz Stanisława Szulca.

Walne Zgromadzenie akcjonariuszów uchwaliło za 1938 r. 2% dywidendy. 999

Browar Związkowy, Spółka Akcyjna

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1938 r.

STAN CZYNNY. — 1) Kasa zł 821'15; 2) Nieruchomości zł 430 000'00; 3) Inwestycja zł 263 914'54; 4) Weksle zł 3 136'00; 5) Różni za 491'80; 6) Dłużnicy zł 1 621'47; 7) Strata do 1938 r. wł. zł 162 987'80; **Razem zł 862 972'76.**

STAN BIERNY. — 1) Kapitał zakładowy zł 390 000'00; 2) Kapitał rezerwowy zł 52 629'69; 3) Akcepty zł 3 667'40; 4) Pożyczki zł 91 000'00; 5) K. K. O. m. st. W-wy zł 44 750'00; 6) Sumy przechodnie zł 18 733'99; 7) Różni za 591'40; 8) Wierzyciele zł 102 140'00; 9) Amortyzacja nieruchomości zł 150 811'01; 10) Amortyzacja inwestycji zł 8 649'27; **Razem zł 862 972'76.**

Rachunek zysków i strat

STRATY. — 1) Strata do 1937 r. wł. zł 175 153'12; 2) Amortyzacja nieruchomości zł 9 971'21; 3) Amortyzacja inwestycji zł 2 534'86; 4) Procenty zł 19 516'05; 5) Koszty handlowe zł 3 166'61; 6) Ubezpieczalnia Społeczna zł 617'54; 7) Podatki zł 1 552'62; 8) Pensja zł 50 400'00; 9) Zysk do wyrównania zł 12 165'32; **Razem zł 275 077'33.**

ZYSKI. — 1) Nieruchomości netto przychód zł 99 924'21; 2) Czysty zysk zł 12 165'32; 3) Strata do 1938 r. włącznie zł 162 987'80; **Razem zł 275 077'33.** 983

Spółka Akcyjna Wydawniczo-Drukarska „Rom“

Wilno, Cerkiewna 2

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1938 r.

AKTYWA. — Kasa zł 512'96; Rachunki bieżące zł 6 409'82; Nieruchomość zł 83 826'63; Weksle i zaliczenia zł 16 493'77; Papier drukowy zł 3 753'35; Papiery procentowe zł 1 500'00; Majętność ruchoma zł 197 144'05; Różni debetorowie zł 14 063'15; Skład ksiąg zł 205 793'95; **Ogółem zł 529 497'68.**

PASYWA. — Kapitał zakładowy zł 100 000'00; Kapitał zapasowy zł 4 540'98; Kapitał amortyzacyjny zł 1 090'00; Sumy przechodnie zł 11 961'77; Kredytorzy i banki zł 386 135'43; Akcepty zł 23 180'62; Zysk bilansowy zł 2 678'88; **Ogółem zł 529 497'68.**

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Różne koszty zł 47 468'37; Zysk zł 2 678'88; **Ogółem zł 50 147'25.**

MA. — Skład ksiąg zł 49 203'85; Oprawa zł 943'40; **Ogółem zł 50 147'25.** 1009

Polski Bank Komunalny, Spółka Akcyjna

w Warszawie

Skrócony bilans roczny (netto) w dn. 31 grudnia 1938 r.

STAN CZYNNY		zł
1. Kasa i sumy do dyspozycji	3 487 742 75	
2. Bilety skarbowe	6 900 000 00	
3. Waluty zagraniczne	90 04	
4. Papiery wartościowe	6 544 249 64	
5. Papiery wartośc. ustaw. kap. zapas.	883 247 53	
6. Udziały konsorcjalne	202 627 00	
7. Banki krajowe	2 219 634 56	
8. Banki zagraniczne	—	
9. Dyskonto	5 109 863 23	
10. Protesty	344 213 04	
11. Kredyty w rachunkach bieżących	1 529 053 96	
12. Pożyczki terminowe	40 083 869 48	
13. Kredyty akceptac. i rembursowe	—	
14. Należności z tytułu transakcji dewizow. n/termin i report.	—	
15. Nieruchomości	2 236 862 90	
16. Różne rachunki	966 548 00	
17. Długoterminowe pożyczki w obligacjach	23 880 936 00	
	<hr/>	
	94 388 938 13	

1. Dłużnicy z tytułu gwarancji	558 465 60
2. Inkaso	362 790 87

STAN BIERNY		zł
1. Kapitał zakładowy	5 000 000 00	
2. Kapitały rezerwowe	1 835 528 19	
3. Fundusz amortyzacyjny nieruchomości	210 966 68	
4. Wkłady	43 320 681 98	
5. Rachunki bieżące	8 380 040 32	
6. Różne natychmiast płatne zobowiązania	39 139 21	
7. Banki krajowe	8 826 239 86	
8. Banki zagraniczne	—	
9. Redyskonto weksli	928 050 00	
10. Dyskonto akceptów Banku Akceptacyjn.	—	
11. Zastaw walorów	13 204 00	
12. Wierzyciele hipoteczni	—	
13. Zobowiąz. z tyt. kred. akcept. i remburs.	—	
14. Zobowiąz. z tytułu transakcji dewizow. n/termin i report.	—	
15. Różne rachunki	1 139 924 46	
16. Obligacje	23 880 936 00	
17. Zysk	814 227 43	
	<hr/>	
	94 388 938 13	

1. Zobowiązania z tyt. udzielon. gwarancji	558 465 60
2. Różni za inkaso	362 790 87

Skrócony rachunek strat i zysków za 1938 r.

WINIEN		zł
1. Procenty i prowizje wypłacone	847 677 13	
2. Koszty handlowe	750 183 61	
3. Podatki	122 363 01	
4. Amortyzacja	20 183 58	
5. Odpisy na dłużnikach	365 00	
6. Różne	33 933 32	
7. Zysk	814 227 43	
	<hr/>	
	2 588 933 08	

MA		zł
1. Pozostałość zysków z lat ubiegłych	183 240 63	
2. Procenty i prowizje pobrane	1 855 893 38	
3. Różnice kursowe	330 508 61	
4. Dochody z nieruchomości	49 461 54	
5. Zwrot sum dawniej odpisanych	86 62	
6. Różne	169 742 30	
	<hr/>	
	2 588 933 08	

Towarzystwo Przemysłu Tekturowego, Spółka Akc. w Warszawie

Bilans zamknięcia na dz. 31/XII 1938 r.

AKTYWA. — I. Majątek stały: Plac zł 37 362'50; Budowa nieruchomości zł 367 287'47; Inwestycje zł 7 929'55; Maszyny i urządzenia fabryczne zł 218 102'14; Ruchomości i urządzenia biurowe zł 3 201'70; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 93 710'76; Papiery procentowe zł 2 142'20; Weksle w portfelu i inkasie zł 49 222'48; Materiały surowe i pomocnicze zł 32 948'30; Półfabrykaty i wyroby gotowe zł 9 775'51; Towary w drodze zł 499'24; Odbiorcy zł 29 666'25; Dostawcy zł 1 616'75; Różni zł 3 155'81; Wątpliwi dłużnicy zł 620'31; Weksle protestowane zł 405'94; Koszty okresu przyszłego zł 2 636'11; Depozyty nasze zł 434'09; Sumy przechodnie zł 3 750'00; **Ogółem zł 864 467'11.**

Sumy pozabilansowe. — Kaucje zł 93 007'00.

PASYWA. — Kapitały własne: Kapitał akcyjny zł 250 000'00; Kapitał zapasowy zł 50 236'40; Specjalna rezerwa opodatkowana (zysk niepodzielony opodatkowany) zł 82 138'25; Fundusz amortyzacyjny zł 163 503'25; II. Zobowiązania zł 124 611'59; Sumy przechodnie zł 37 305'57; Zysk za rok 1938 zł 156 672'05; **Ogółem zł 864 467'11.**

Sumy pozabilansowe. — Różni za kaucje zł 93 007'00.

Rachunek strat i zysków

STRATY. — Koszty administracji ogólnej zł 42 540'00; Koszty fabrykacji zł 240 490'87; Koszty sprzedaży zł 27 783'86; Koszty obsługi pożyczki w K. K. O. zł 2 395'79; Podatki państwowe i komunalne zł 15 573'65; Świadczenia socjalne zł 6 268'27; Odpisy amortyzacyjne zł 23 582'38; Inne straty zł 517'41; Zysk za 1938 r. zł 156 672'05; **Ogółem zł 515 824'28.**

ZYSKI. — Wpływy z produkcji zł 404 056'40; Procenty zł 4 850'68; Różnice kursowe zł 0 27; Zyski nadzwyczajne zł 2 115'00; Dochód z nieruchomości zł 15 714'73; Zyski ze sprzedaży nieruchomości zł 88 964'49; Inne zyski zł 122'71; **Ogółem zł 515 824'28.**

Bracia Borkowscy Zakłady Elektrotechniczne, Spółka Akc.

w Warszawie

Bilans netto na dz. 31/XII 1938 r.

AKTYWA. — I. Majątek stały: Rachunek nieruchomości: a) place zł 92 053'28, b) budynki zł 1 136 510'38; Maszyny i urządzenia fabryczne zł 607 516'73; Ruchomości zł 148 459'75; II. Majątek płynny: Gotówka w kasach i bankach zł 177 015'23; Papiery procentowe, akcje, weksle w portfelu zł 110 323'95; Materiały; remanenty towarowe zł 2 345 853'69; towary w drodze zł 60 773'76; Rachunek dłużników: odbiorcy i różni zł 2 049 312'46; **Ogółem zł 6 727 819'23.**

PASYWA. — Kapitał akcyjny zł 2 700 000'00; Kapitał pasowy zł 64 627'13 (saldo z roku ubiegłego zł 58 363'13, dopisano w roku sprawozdawczym zł 6 264'00); Fundusz amortyzacyjny zł 631 914'95 (saldo z roku ubiegłego zł 534 051'35, odpisano w roku sprawozdawczym zł 218'21, dopisano umorzenie normalne zł 98 081'81); Zobowiązania zł 2 724 784'85 (długoterminowe zł 1 446 546'93, dostawcy i różni zł 1 278 237'92); Sumy przechodnie: rezerwa podatkowa i inne zł 214 545'81; Rachunek strat i zysków: saldo z roku ubiegłego zł 54 560'57, zysk netto w roku sprawozdawczym zł 337 385'92; **Ogółem zł 6 727 819'23.**

Sumy pozabilansowe. — Zobowiązania z tytułu żyr na wekslach zł 405 908'87.

Rachunek strat i zysków

STRONA WINIEN. — Koszty administracji ogólnej zł 380 560'74; Koszty fabrykacji zł 3 061 267'49; Koszty sprzedaży zł 752 126'11; Podatki państwowe i komunalne zł 361 779'97; Świadczenia socjalne zł 190 627'71; Strata na dłużnikach krajowych zł 37 097'62; Koszty kredytów zł 114 084'87; Koszty domu przy ul. Grochowskiej 310 zł 2 916'70; Odpisy amortyzacyjne zł 98 081'81; Ruchomości zakupione w roku sprawozdawczym i zamortyzowane zł 1 365'65; Samochody zakupione w roku sprawozdawczym i zamortyzowane zł 20 678'00; Maszyny zakupione w roku sprawozdawczym i zamortyzowane zł 52 931'08; Zysk netto zł 337 385'92; **Ogółem zł 5 410 903'67.**

STRONA MA. — Zysk brutto na produkcji i sprzedaży zł 5 400 689 05; Prowizja zł 8 127'12; Różnica kursowa na papierach procentowych zł 2 087'50; **Ogółem zł 5 410 903'67.**

991

Spółka Akcyjna Pabianickich Fabryk Wyrobów Bawełnianych „Krusche i Ender“

Bilans na dz. 31 grudnia 1938 r.

STAN CZYNNY. — Grunty zł 1 190 382'28; Budynki: a) fabryczne zł 6 457 030'58, b) gospodarcze zł 494 267'91, c) mieszkalne zł 2 161 573'58; Maszyny i urządzenia zł 27 898 792'67; Inwestycje w C. O. P. zł 1 184 582'83; Ruchomości zł 280 081'37; Przedmioty krótkotrwałe zł 271 411'49; Środki lokomocji zł 45 087'75; Inwentarz żywy zł 11 245'00; Gotowizna w kasach zł 81 621'35; Banki zł 1 538 799'10; Dewizy zł 10 387'77; Weksle zł 1 623 762'27; Papiery wartościowe zł 449 884'10; Dłużnicy: a) odbiorcy zł 3 819 622'89, b) dostawcy zł 154 311'60, c) interesenci zł 74 923'43, d) należności przedwojenne zł 1 741'23, e) różni zł 117 492'58; Sumy przechodnie zł 11 988'00; Surowce zł 2 483 145'67; Półfabrykaty zł 3 361 258'15; Towary gotowe zł 4 855 588'67; Materiały pomocnicze zł 724 527'86; **Razem zł 59 303 510'07.**

Różni za kaucje zł 323 650'00; Otrzymane gwarancje zł 415 331'75; Zażyrowane weksle zł 2 069 460'00.

STAN BIERNY. — Kapitał akcyjny zł 14 875 000'00; Kapitał zapasowy: a) pozostałość z 1937 r. zł 900 000'00, b) dotacja z zysku 1938 r. zł 240 000'00; Kapitał amortyzacyjny zł 27 163 512'92; Dotacja za 1938 r. zł 1 212 094'08; Kapitał specjalnej rezerwy zł 3 623 182'84; Fundusz inwestycyjny zł 1 250 000'00; Fundusz na cele społeczne i dobroczynne zł 39 653'03; Fundacja jubileuszowa dla pracowników zł 75 000'00; Akcepty zł 61 955'05; Wierzyciele: a) banki zł 1 551'57, b) dostawcy zł 2 549 694'52, c) odbiorcy zł 172 438'38, d) interesenci zł 298 691'09, e) wierzycieli przedwojenne zł 366 436'82, f) różni zł 1 675 195'34; Sumy przechodnie zł 1 899 590'24; Zysk: a) pozostałość z roku ubiegłego zł 43 386'25, b) zysk z 1938 r. zł 2 856 127'94; **Razem zł 59 303 510'07.**

Udzielone kaucje zł 323 650'00; Różni za gwarancje zł 415 331'75; Obligo z tytułu żyr wekslowych zł 2 069 460'00. Zobowiązania zagraniczne zł 1 706 787'09.

Rachunek przychodu i rozchodu

WINIEN. — Koszty administracji ogólnej zł 1 657 374'03; Robocizna zł 7 103 231'28; Świadczenia socjalne i inne zł 1 139 337'36; Podatki państwowe i komunalne zł 2 829 157'07; Koszty sprzedaży zł 1 329 315'71; Koszty kredytów zł 259 486'30; Straty zł 209 637'85; Amortyzacja zł 1 212 094'08; Zysk w 1938 r. zł 2 856 127'94; **Razem zł 18 595 761'62.**

MA. — Zysk brutto z fabrykacji zł 18 230 131'90; Procenty z papierów wartościowych zł 13 236'56; Różnice kursowe zł 604'41; Premia od wyprodukowanej kotoniny zł 94 053'00; Różne wpływy zł 257 735'75; **Razem zł 18 595 761'62.**

Sprawozdanie za 1938 r. zatwierdzono przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów w dn. 25 kwietnia 1939 r. 911

„Drago“, Spółka Akcyjna

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1938 r.

AKTYWA. — Majątek stały: 1) Grunty zł 249 648'52; 2) Urządzenia placów zł 13 476'58; 3) Budynki gospodarcze zł 75 091'48; 4) Urządzenia techniczne zł 476 849'12; 5) Inwentarz składów i biur zł 154 092'78; 6) Budowa domu mieszkalnego zł 536 288'77; 7) Urządzenia w budowie zł 69 372'15; Majątek płynny: 1) Gotówka w kasie i bankach zł 103 351'68; 2) Papiery procentowe zł 11 650'00; 3) Weksle w portfelu i inkasie zł 165 630'11; 4) Akcje zł 280'00; 5) Zapasy towarów zł 318 806'39; 6) Dłużnicy: a) odbiorcy zł 580 607'51, b) dostawcy zł 218 755'20, c) różni zł 97 483'18, d) wątpliwe należności zł 829'04; 7) Sumy przechodnie zł 63 566'03; Strata z lat ubiegłych zł 164 635'75, mniej z zysku 1938 r. zł 37 374'15 = zł 127 261'60; **Razem aktywa zł 3 263 050'14.**

Sumy pozabilansowe. — 1) Różni za udzielone kaucje i gwarancje zł 66 740'00; 2) Kaucje otrzymane zł 168 290'00; 3) Papiery procentowe wypożyczone zł 23 040'00; 4) Towary komisowe zł 44 779'99; 5) Różni za żyrowane rymesy zł 158 521'43; **Razem zł 461 371'42.**

PASYWA. — Kapitały własne: 1) Kapitał zakładowy zł 1 200 000'00; 2) Kapitał rezerwowy z 1937 r. zł 245 916'41, z zysku 1938 r. zł 290 372'36, razem zł 536 288'77; 3) Kapitał amortyzacyjny; saldo z 1937 r. zł 483 759'04, dopisano w 1938 r. zł 62 489'42, umorzono w 1938 r. zł 28 795'70, razem zł 517 452'76; Zobowiązania: 1) Wierzyciele: a) akcepty zł 451 500'00, b) banki zł 28 653'00, b) odbiorcy zł 7 104'65,

d) dostawcy zł 269 722'60, e) różni zł 211 644'14; 2) Czeki benzyne zł 27 088'60; 3) Sumy przechodnie zł 13 595'62; Zysk za 1938 r. zł 327 746'51, przeniesiono na kapitał rezerwowy zł 290 372'36, na pokrycie strat z lat ubiegłych zł 37 374'15; **Razem pasywa zł 3 263 050'14.**

Sumy pozabilansowe. — 1) Zobowiązania z tyt. udzielonych kaucji i gwarancji zł 66 740'00; 2) Różni za kaucje i gwarancje zł 168 290'00; 3) Różni za wypożyczone papiery proc. zł 23 040'00; 4) Różni za towary komisowe zł 44 779'99; 5) Zobowiązania z tytułu żyr zł 158 521'43; **Razem zł 461 371'42.**

Uwaga. — Suma zobowiązań zagranicznych wynosi zł 93 081'13.

Rachunek zysków i strat

STRATY. — Koszty administracji ogólnej zł 429 384'24; Koszty sprzedaży zł 555 024'19; Koszty kredytów zł 38 454'80; Podatki państwowe i komunalne zł 176 332'87; Odpisy z inwentarza zł 1 730'06; Administracja domu zł 5 476'30; Odpisy amortyzacyjne zł 62 489'42; Strata z lat ubiegłych zł 164 635'75, mniej z zysku 1938 r. zł 37 374'15 = zł 127 261'60; Zysk w 1938 r. zł 327 746'51, przeniesiono na kapitał rezerwowy zł 290 372'36, na pokrycie strat z lat ubiegłych zł 37 374'15; **Razem straty zł 1 396 153'48.**

ZYSKI. — Zysk brutto ze sprzedaży zł 1 539 443'97; Prowiza ze sprzedaży komisowej zł 34 434'59; Różnice kursowe zł 714'85; Odsetki zł 13 137'73; Zwrot nadpłaty podatkowej zł 1 874'74; Różnica na odpisach z inwentarza zł 1 987'01; Wpływ z domu zł 5 045'50; Strata z lat ubiegłych zł 127 261'60, mniej zysk z 1938 r. zł 327 746'51; **Razem zyski zł 1 396 153'48.**

910

Zakłady Przemysłowe „Bieżanów“, Spółka Akcyjna

w Bieżanowie

Bilans za 1938 r., zatwierdzony na Walnym Zgromadzeniu Spółki w dn. 14 kwietnia 1939 r.

Rachunek bilansu zamknięcia z dn. 31 grudnia 1938 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: Grunty zł 8 693'74; Budynki fabryczne zł 228 582'71; Urządzenia techniczne: maszyny, pompy, kadzie zł 105 341'45; Inwentarz zakładowy: ruchomości zł 6 199'49, auta zł 3 360'70; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach: a) gotówka zł 13 702'95, b) P. K. O. zł 8 122'33, c) banki zł 396'50; Papiery procentowe zł 19 953'60; Weksle w portfelu zł 4 391'50; Udziały w innych przedsiębiorstwach zł 149 740'40; Materiały: a) surowce zł 59 706'52, b) pomocnicze i pędne zł 1 363'46, c) półfabrykaty zł 6 123'60; Dłużnicy: a) należności z tyt. umów kart. operacji handlowych zł 1 341'08, b) odbiorcy zł 31 933'60, c) dostawcy zł 3 699'31, d) inni zł 443 324'24; Inne aktywa, zaliczenia kolejowe i pocztowe zł 10 940'88; **Razem zł 1 187 878'06.**

STAN BIERNY. — I. Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 400 200'00; Kapitał zapasowy: a) saldo z ubiegłego roku zł 249 000'00, b) dopisano z zysku 1937 r. zł 11 000'00; Kapitały rezerwowe: a) do dyspozycji Walnego Zgromadzenia zł 120 000'00, b) budowy domu mieszkalnego w Krakowie zł 220 000'00, c) pozostałość z zysku z ub. roku zł 11 341'01; II. Zobowiązania: Wierzyciele: a) należności z tyt. umów kart. operacji handlowych zł 1 391'51, b) dostawcy zł 10 320'46, c) inni zł 44 655'37; Fundusze specjalne: rezerwa na wydanie nowej emisji akcji zł 2 666'80; Czysty zysk zł 117 302'91; **Razem zł 1 187 878'06.**

Rachunek strat i zysków z dn. 31 grudnia 1938 r.

ZYSKI. — Sprzedaż drożdży zł 1 817 184'38; Różne dochody zł 48 961'90; Odsetki zł 27 846'25; **Razem zł 1 893 992'53.**

STRATY. — Zużyty surowiec na fabrykację zł 177 578'50; Podatek konsumcyjny zł 1 214 683'95; Koszty fabrykacji zł 107 786'69; Koszty administracji ogólnej zł 100 996'34; Podatki państwowe i komunalne zł 68 524'21; Świadczenia socjalne zł 13 838'34; Asekuracja zł 4 109'48; Wypłacono na FON zł 4 180'00; Ofiary na cele społeczne i dobroczynne zł 4 832'59; Amortyzacje zł 80 159'52; Czysty zysk zł 117 302'91; **Razem zł 1 893 992'53.**

Z wykazanego zysku w kwocie zł 117 302'91 i pozostałości z lat ubiegłych w kwocie zł 11 341'01, razem zł 128 643'92, postanowiono: a) przelać do kapitału zapasowego zł 10 000'00, b) użyć na wypłatę dywidendy w ciągu 6 miesięcy od dnia Walnego Zgromadzenia łączną kwotę zł 80 040'00, c) na wypłatę bilansowego zł 1 000'00, d) resztę w kwocie zł 37 603'92 przenosi się na rachunek roku następnego. 913

Towarzystwo Przemysłowo-Handlowe A. L. Sojka
Spółka Akcyjna w Warszawie

Bilans po dz. 31 grudnia 1938 r.

AKTYWA. — Majątek stały: Nieruchomości: Plac przy ul. 3 Maja zł 118 755'00; Plac z bocznica kolejową przy ul. Wolskiej 95 zł 169 365'70; Dom przy ul. Bema 95 zł 106 050'00; Garaże zł 12 579'53; Ruchomości zł 21 140'45; Razem zł 427 890'68; Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 33 785'77; Papiery procentowe zł 121 044'50; Weksle w portfelu zł 74 763'30; Akcje i udziały w innych przedsiębiorstwach zł 15 701'00; Towary zł 57 304'45; Dłużnicy: Akcjonariusze z tytułu kredytów finansowych zł 151 552'80; Odbiorcy zł 1 492 930'93; Dostawcy zł 18 424'05; Sumy przechodnie: Wydatki, dotyczące okresu przyszłego zł 7 930'50; Koszty organizacji zł 27 573'00; Budowa domu przy ul. 3 Maja zł 26 546'26; **Razem zł 2 455 447'24.**

Sumy pozabilansowe. — Różni za inkaso zł 39 828'70; Gwarancje zł 2 362 500'00.

PASYWA. — Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 1 000 000'00; Kapitał amortyzacyjny zł 5 838'85; Kapitał rezerwowy zł 49 230'67; Zobowiązania: Banki zł 104 029'00; Dostawcy zł 1 003 124'91; Odbiorcy zł 134 408'81; Gratyfikacja zł 27 650'00; Sumy przechodnie: Sumy, dotyczące okresu przyszłego zł 468'04; Zyski i straty zł 130 696'96; **Razem zł 2 455 447'24.**

Sumy pozabilansowe. — Inkaso zł 39 828'70; Różni za gwarancje zł 2 362 500'00.

U w a g a.—Zobowiązania zagraniczne wynoszą Kc. 557 774'90, czyli zł 101 236'14.

Rachunek zysków i strat za 1938 r.

WINIEN. — Dywidenda za 1937 r. zł 25 000'00; Koszty handlowe: Koszty administracji ogólnej zł 100 850'00; Koszty sprzedaży zł 453 074'70; Koszty kredytów zł 56 245'81; Podatki państwowe i komunalne oraz świadczenia socjalne zł 176 722'01; Koszty administracji domu przy ul. Bema 95 zł 12 292'19; Odpisy na dłużnikach zł 5 923'32; Za nabyty samochód ciężarowy zł 10 721'00; Za nabyty samochód osobowy zł 7 799'00; Inne straty zł 2 813'80; Odpisy na amortyzację zł 3 006'10; Na rezerwę statutową zł 11 298'18; Zysk zł 130 696'96; **Razem zł 996 443'07.**

MA. — Pozostałość zysku z 1937 r. zł 25 767'94; Węgiel zł 924 534'59; Koks czeski zł 36 342'73; Papiery procentowe zł 500'00; Dochód z domu przy ul. Bema 95 zł 6 350'36; Inne dochody zł 624'00; Odzyskano ze spisanych na straty w latach ubiegłych zł 2 323'45; **Razem zł 996 443'07.** 1010

Parfumerie d'Orient, Spółka Akcyjna

Bilans sporządzony na dz. 31 grudnia 1938 r.

AKTYWA. — Ruchomości zł 19 541'39; Urządzenia fabryczne zł 4 813'80; Gotówka w kasie i bankach zł 5 419'63; Weksle zł 4 111'63; Towary zł 58 495'44; Odbiorcy zł 44 469'84; Dostawcy zł 122'80; Weksle protestowane zł 5 674'76; Różni zł 2 812'73; Sumy przechodnie zł 274'30; Strata za ub. lata zł 6 318'82; **Razem zł 152 055'14.**

Weksle żyrowane w obiegu zł 8 405'35.

PASYWA. — Kapitał akcyjny zł 100 000'00; Kapitał amortyzacyjny zł 13 211'39; Dostawcy zł 8 097'99; Odbiorcy zł 456'13; Różni zł 3 734'92; Banki zł 93'22; Akcepty zł 15 163'79; Sumy przechodnie zł 3 847'11; Czysty zysk zł 7 450'59; **Razem zł 152 055'14.**

Zobowiązania z tytułu żyra weksli zł 8 405'35.

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Koszty administracji ogólnej zł 95 762'68; Podatki państwowe i komunalne zł 2 944'85; Koszty fabrykacji zł 52 933'69; Koszty sprzedaży zł 19 414'05; Różnica kursu zł 22'67; Należności nieściągalne zł 4 522'27; Amortyzacja ruchomości i inwestycji zł 1 511'95; Zysk roku sprawozdawczego zł 7 450'59; **Razem zł 184 562'75.**

MA. — Różnica kursu zł 227'26; Za sprzedaż fabrykatów własnej produkcji zł 184 335'49; **Razem zł 184 562'75.** 1003

I OGŁOSZENIE
Zarząd Spółki Akcyjnej

Zjednoczone Fabryki Portland-Cementu „Firley“

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że — stosownie do §§ 13 i 15 statutu Spółki — zwołuje się w Warszawie w lokalu Spółki przy ul. Czackiego Nr 14, III piętro

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

na dz. 31 maja 1939 r. w środę o godz. 18.

Porządek dzienny:

- 1) Wybór przewodniczącego;
- 2) Zatwierdzenie sprawozdania Zarządu, bilansu i rachunku zysków i strat za 1938 r., jak również projektu podziału zysków i udzielenie władzom absolutorium;
- 3) Potwierdzenie uchwały Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszów z dn. 23 stycznia 1937 r., powziętej w myśl art. 430 K. H.;
- 4) Uzupełniające wybory do władz Spółki;
- 5) Wybór pięciu Komisji Rewizyjnej;
- 6) Wyznaczenie wynagrodzenia Radzie Nadzorczej za 1938 r. oraz Komisji Rewizyjnej;
- 7) Wolne wnioski.

W myśl § 19 statutu PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Zgromadzeniu Walnym, winni co najmniej na siedem dni przed terminem tego Zgromadzenia złożyć w Zarządzie (ul. Czackiego 14, III p.) w godz. od 11 do 13 swoje akcje lub świadectwa tymczasowe, względnie świadectwa zastawowe lub depozytowe polskich instytucji kredytowych, państwowych lub prywatnych, działających na mocy statutów przez Rząd zatwierdzonych. W świadectwach tych winny być wymienione: ogólna suma nominalnej wartości i numery akcji, względnie świadectw tymczasowych, oraz wyraźnie zaznaczone, że akcje te, względnie świadectwa tymczasowe, nie będą wydane właścicielom ani też sprzedane przed ukończeniem Zgromadzenia Walnego. 1017

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej Emil Kuźnicki Fabryka Tektury Dachowej
Produktów Chemicznych i Asfaltu, Spółka Akcyjna
w O ś w i ę c i m i u

zawiadamia, że w dn. 30 maja 1939 r. o godz. 16 odbędzie się w siedzibie Zarządu Spółki w Brzezince obok Oświęcimia

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARIUSZÓW SPÓŁKI

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu i Rady Nadzorczej oraz bilansu wraz z rachunkiem zysków i strat za rok ubiegły; 3) Powzięcie uchwały o rozdziale zysków i ustalenie terminu wypłaty dywidendy; 4) Kwitowanie władz Spółki z wykonania przez nie obowiązków za rok gospodarczy 1938; 5) Wybór członków Rady Nadzorczej w miejsce ustępujących; 6) Upoważnienie Rady Nadzorczej do kooptowania 2 członków; 7) Wybór 2 delegatów Rady Nadzorczej do stałego wykonywania czynności nadzorczych i ustalenie wynagrodzenia tych delegatów.

PP. Akcjonariuszom Spółki służy prawo zgłoszenia na porządek dzienny dodatkowych spraw trybem i w terminie, przewidzianym w art. 394 Kodeksu Handlowego.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni dopełnić formalności, przepisanych art. 399 Kodeksu Handlowego. 1019-18-20

Zakłady Inżynieryjno-Budowlane Dr Czesław Kłoś, Sp. Akc. w Warszawie

Bilans na dz. 31 grudnia 1938 r.

AKTYWA. — Ruchomości zł 20 755'90; Kasa zł 67 644'14; Materiały zł 8 677'00; Roboty rozpoczęte zł 3 808'41; Dłużnicy: Akcjonariusze zł 225 000'00; Odbiorcy i różni zł 14 562'64; Koszty odorganizacyjne zł 8 857'40; **Razem zł 349 305'49.**

PASYWA. — Kapitał zakładowy zł 300 000'00; Kapitał amortyzacyjny zł 2 075'59; Wierzyciele: Dostawcy i różni zł 25 757'00; Akcepty zł 18 000'00; Sumy przechodnie zł 1 763'02; Zysk za 1938 r. zł 1 709'88; **Razem zł 349 305'49.**

Straty i zyski za 1938 r.

DEBET. — Koszty administracji zł 7 857'16; Podatki zł 1 874'74; Procenty zł 363'75; Koszty organizacyjne zł 2 214'35; Koszty robót zakończonych zł 22 684'81; Kapitał amortyzacyjny zł 2 075'59; Zysk za 1938 r. zł 1 709'88; **Razem zł 38 780'28.**

KRREDYT. — Roboty zakończone: wpływ zł 38 780'28; **Razem zł 38 780'28.** 1020

Zarząd Towarzystwa Starachowickich Zakładów Górniczych SPÓŁKA AKCYJNA

niniejszym zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 30 maja 1939 r. o godz. 17 w siedzibie Spółki w Warszawie przy ul. Wareckiej Nr 15 odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

z następującym porządkiem obrad:

- 1) Zagajenie Zgromadzenia i wybór przewodniczącego;
 - 2) Zmiany statutu Spółki:
 - a) W § 10 proponuje się po punkcie „j” dodanie punktu „k”, o następującym brzmieniu:

„Zarząd Spółki obowiązany jest uzyskać zezwolenie Rady Nadzorczej w sprawach, dotyczących:

 - 1) tworzenia nowych przedsiębiorstw o odrębnej osobowości prawnej oraz nabywania udziałów w innych przedsiębiorstwach,
 - 2) tworzenia nowych jednostek produkcyjnych, bądź uruchomienia nowych działów produkcji w ramach kierowanego przedsiębiorstwa,
 - 3) Wstąpienia do porozumień gospodarczych wytwórców”.
 Ostatnie zdanie § 10 pozostaje bez zmiany.
 - b) Dotychczasowemu § 13, którego obecne brzmienie jest: „Firmę Spółki podpisywać winni pod pieczęcią Spółki własnoręcznie dwaj członkowie Zarządu albo jeden z członków Zarządu, łącznie z jednym z prokurentów. Pełnomocnictwa i wszelkiego rodzaju akty notarialne oraz weksle własne i akcepty winny być podpisywane nie inaczej jak przez dwóch członków Zarządu lub przez jednego z członków Zarządu łącznie z jednym z prokurentów. Zwykła korespondencja handlowa może być podpisywana przez dwóch prokurentów”, proponuje się nadać brzmienie następujące:

„Do składania oświadczeń i podpisywania w imieniu Spółki wymagane jest współdziałanie dwóch członków Zarządu, albo jednego członka Zarządu łącznie z prokurentem albo też dwóch prokurentów łącznie”.
 - c) Proponuje się § 27, którego brzmienie jest:

„Czysty zysk Spółki stanowi dochód, pozostały po odliczeniu wszystkich kosztów i strat po opłaceniu procentów od długów, po opłaceniu rat amortyzacyjnych od obligacji oraz po potrąceniu amortyzacji majątku ruchomego i nieruchomości”.

„Z czystego zysku wydziela się co najmniej 8% (osiem procent) na kapitał zapasowy, z pozostałości wydziela się przede wszystkim dywidendę do wysokości 6% (sześć procent) od nominalnej wartości każdej akcji; z pozostałości, o ile uchwali Walne Zgromadzenie 5% (pięć procent) do rozporządzenia Rady dla podziału między jej członków i 5% (pięć procent) dla Zarządu do podziału między jego członków, według norm uchwalonych przez Radę Nadzorczą; z pozostałości 10% (dziesięć procent) na wynagrodzenia pracowników spółki, według uznania Zarządu. Pozostałość zysków przeznaczają się do dyspozycji Walnego Zgromadzenia”.

 nadać brzmienie następujące:

„Z czystego zysku potrąca się co najmniej 8% na kapitał zapasowy, dopóki kapitał ten nie osiągnie wysokości przynajmniej 1/3 kapitału akcyjnego. Pozostałość czystego zysku dzieli Walne Zgromadzenie według swego uznania.

O czasie i miejscu wypłaty dywidendy Zarząd podaje do wiadomości publicznej”;
 - 3) Rozpatrzenie sprawozdania, bilansu, rachunku strat i zysków za 1938 r. odczytanie protokołu Komisji Rewizyjnej, zatwierdzenie powyższego sprawozdania, bilansu i rachunku strat i zysków, udzielenie władzom Spółki pokwitowania z wykonanych przez nie w 1938 r. obowiązków, oraz powzięcie uchwały o podziale zysków;
 - 4) Zatwierdzenie budżetu na 1939 r.;
 - 5) Wybory do Rady Nadzorczej;
 - 6) Wybory do Zarządu;
 - 7) Wybór Komisji Rewizyjnej;
 - 8) Wnioski P. P. Akcjonariuszów, zgłoszone stosownie do art. 394 § 1 Kodeksu Handlowego i nie później jak na 14 dni przed terminem Zgromadzenia.
- PP. Akcjonariusze, posiadacze akcji na okaziciela, będą mogli wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, jeżeli przynajmniej na tydzień przed terminem Zgromadzenia złożą w Spółce swoje akcje po zł 100 imiennej wartości każda, względnie zastępujące je zaświadczenia notariusza lub krajowej instytucji kredytowej (art. 399 § 2 Kod. Handl.).

PRZEGLĄD EKONOMICZNY

ORGAN POLSKIEGO TOWARZYSTWA EKONOMICZNEGO WE LWOWIE

kwartalnik poświęcony badaniu podstawowych i aktualnych problemów gospodarczych i społecznych

Rok założenia 1928

Ukazał się tom XXV, który zawiera następujące rozprawy: Inż. Włodzimierza Romanowa: Ś. p. Prof. Leopold Caro, Prof. Leopolda Caro: Rodzina, Prof. Edwina Hauswalda: Znaczenie gospodarcze Śląska za Olzą, Rektora Prof. Henryka Korowicza: Zagadnienie wartości w ekonomii, kronikę i 24 recenzje.

W tomie XXIV ukazały się rozprawy: Prof. Leopolda Caro: Opieka zdrowotna i społeczna ze strony narodu i państwa, Dyr. dep. Leonarda Moździeńskiego: Dorobek Polski na morzu, Dra Andrzeja Neumana (Londyn): Niezrównoważony budżet a kurs waluty w krajach wolnych, Dra Emila Piotra Ehrlicha: Handel detaliczny w III Rzeszy.

W „Bibliotece Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego” ukazało się, jako tom IX, dzieło pt. „Polityka gospodarcza III Rzeszy”, część I: Leopold Caro: Przewrót gospodarczy w III Rzeszy, Antoni Zabko-Potopowicz: Rolnictwo w III Rzeszy; część II: Tadeusz Hauser: Bankowość w III Rzeszy. Cena obu części zł 8, dla członków Pol. Tow. Ekon. zł 5.50. Jako tom X ukazało się dzieło Dra Inż. Jana Karola Sondla: Zmniejszający się przychód z ziemi i środki zaradcze, z przedmową Prof. Ludwika Górskiego (Lublin). Cena zł 7, dla członków Pol. Tow. Ekon. zł 5.

Polskie Towarzystwo Ekonomiczne posiada dotąd 112 współpracowników, a w Polskim Towarzystwie Ekonomicznym odbyło się 166 odczytów, wygłoszonych przez 117 prelegentów, w tym 53 profesorów i docentów szkół akademickich, 19 ministrów i wiceministrów — byłych i obecnych.

Redakcja: Lwów, ul. Paderewskiego 11, tel. 253-75.

Administracja, Lwów, ul. Mickiewicza 3.

Prenumeratę „Przeglądu Ekonomicznego” w kwocie zł 15 (za granicą zł 20) rocznie, za 4 tomy, uiszczają należy na Nr 154 383 P. K. O. Dla urzędników państwowych, samorządowych, oraz słuchaczy wyższych uczelni, zamawiających pismo wprost w redakcji lub administracji, prenumerata ulgowa rocznie zł 12. Członkowie Pol. Tow. Ekon. płacą rocznie tytułem wkładki zł 18, wpisowe zł 3, osoby prawne rocznie zł 66, wpisowe zł 15. Otrzymują za to „Przegląd Ekonomiczny” bezpłatnie, a dzieła wydawane w „Bibliotece” nabywać mogą po znacznie niższych cenach, korzystają z biblioteki i czytelni Towarzystwa, nadto uczestniczyć mogą w zebraniach naukowych z prawem zabierania głosu w dyskusji.

Cena tomu „Przeglądu Ekonomicznego” w handlu księgarskim zł 4.

PODRÓŻUJMY LOTEM

BILET POWROTNY

KOSZTUJE 20% TANIEJ

ŻĄDAJCIE W BIURACH PODRÓŻY
ROZKŁADU LOTÓW

ZJEDNOCZONE FABRYKI ZWIĄZKÓW AZOTOWYCH W MOŚCICACH I W CHORZOWIE

wyrabiają oprócz

NAWOZÓW AZOTOWYCH i FOSFOROWYCH

następujące PRODUKTY CHEMICZNE we wszystkich gatunkach
handlowych:

A z o t o w e: Azot
Amoniak skroplony
Wodę amoniakalną chemicznie czystą
Kwas azotowy chemicznie czysty
Kwas azotowy techniczny
Nitrozę
Azotyn sodowy
Saletrę amonową
Saletrę sodową
Saletrę potasową
Salmiak rafinowany
Salmiak sublimowany
Węglan amonu
Siarczan amonu (do celów technicznych)

C h l o r o w e: Chlor ciekły
Kwas solny chemicznie czysty
Ług bielący (podchloryn sodowy)
Herbatox (preparat do tępienia chwastów)
Chlorobenzen
Paradwuchlorobenzen
Ortodwuchlorobenzen
Chloronaftalen
Woskol (wosk syntetyczny)

R ó ż n e: Karbid, Tlen, Wodór, Wapień mielony

Adres dla korespondencji: Z. F. Z. A. Chorzów III

PRACA ZBIOROWA

CHAŁUP
NICHTWO

MATERIAŁY
UWAGI
WNIOSKI

NAKŁADEM
TYGODNIKA „POLSKA GOSPODARCZA”
WARSZAWA

288 STRON DRUKU

CENA ZŁ 8.-

P O L M I N

PAŃSTWOWA FABRYKA OLEJÓW MINERALNYCH

CENTRALA WE LWOWIE, AKADEMICKA 7
D O S T A R C Z A:

BENZYNY: LOTNICZE wysokooktanowe i etylizowane do szybkoobrotowych motorów spalinowych o wysokiej kompresji zwłaszcza dla silników lotniczych, **MOTOROWE I MIESZANKI** do napędu pojazdów mechanicznych

NAFTĘ rafinowaną do celów oświetleniowych. „Termolinę” do prymusów, lamp żarowych, latarni morskich itp. **ETER** naftowy do fabrykacji olejków eterycznych

WYSOKOWARTOŚCIOWE OLEJE do łożysk wirówek mleczarskich, silników elektrycznych, maszyn przedziałniczych i rolniczych, kompresorów amoniakalnych, lokomobli, turbin wodnych; do silników Diesla, sprzężarek, do turbin parowych, turbopomp itp., do cylindrów maszyn porowych i lokomobli o różnych temperaturach par, do transformatorów jako oleje izolacyjne, w garbarstwie jako oleje garbarskie, do samochodów i motocykli, oleje emulgujące w przemyśle włókienniczym oraz oleje bezbarwne, mające zastosowanie do celów kosmetycznych i farmaceutycznych

SMARY do łożysk kulkowych, do łańcuchów i zespołów kół zębatych, wyciągów kopalnianych, żurawi, wózków oraz w przemyśle lakierniczym i farbiarskim

PARAFINĘ bezwoną do powlekania serów, impregnacji higienicznych kubków i naczyń papierowych oraz do wyrobu środków kosmetycznych i leczniczych

ASFALTY: przemysłowe do różnych celów, do zalewania kabli, akumulatorów i baterii elektrycznych, izolacyjne w budownictwie do izolacji przed wilgocią fundamentów, murów, posadzek i stropów, do izolacji rur gazowych, wodociągowych i kablowych, papowe do fabrykacji papy dachowej, drogowe do budowy nawierzchni drogowych oraz masy asfaltowe do zalewania spoin w brukach, masy kablowe „A” i „B”. „Limbit” preparat do budowy nawierzchni drogowych na zimno

KOPALNIE WŁASNE ● GAZOCIĄGI
RAFINERIA W DROHOBYCZU
ODDZIAŁY HANDLOWE W CAŁEJ POLSCE
STACJA BUNKROWA W GDYNI
STACJE BENZYNOWE W CAŁEJ POLSCE